

GEMEENTE
EEMNES
~

PROGRAMMABEGROTING 2020
MEERJARENRAMING 2021-2023
Deel A

Dit is een uitgave van de Gemeente Eemnes

Zuidersingel 1
3755 AZ Eemnes

Postbus 71
3755 ZH Eemnes

Tel. 14 035
info@eemnes.nl

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	3
AANBIEDING	5
LEESWIJZER	8
BEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG	11
FINANCIËLE BEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG	13
BELEIDSBEGROTING	17
1. PROGRAMMAPLAN	18
UITGANGSPUNTEN	20
VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN	21
PROGRAMMA 1 – BESTUUR VAN DE GEMEENSCHAP	24
PROGRAMMA 2 - VEILIGHEID	28
PROGRAMMA 3 - PUBLIEK, VERGUNNING EN HANDHAVING	33
PROGRAMMA 4 - MOBILITEIT	38
PROGRAMMA 5 - GROENE LEEFOMGEVING	44
PROGRAMMA 6 - MILIEU EN KLIMAAT	51
PROGRAMMA 7 - RUIMTELIJKE ORDENING EN WONEN	58
PROGRAMMA 8 – WERK EN INKOMEN	65
PROGRAMMA 9 – SOCIALE SAMENHANG	71
PROGRAMMA 10 - SPORT, CULTUUR EN VRIJE TIJD	78
PROGRAMMA 11 - OPGROEIEN IN EEMNES	84
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	94
OVERHEAD	98
ONVOORZIEN	100
VENNOOTSCHAPSBESLASTING	101
MUTATIE RESERVES	103
2. PARAGRAFEN	106
A. PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN	107
B. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	115
C. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	127
D. PARAGRAAF FINANCIERING	133
E. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	137
F. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN	140
G. PARAGRAAF GRONDBELEID	148
FINANCIËLE BEGROTING	151
3. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	153
3.1 Meerjarenbegroting 2020-2023	153
3.2 Effecten na programmabegroting 2019	154
3.3 Incidentele baten en lasten	158
3.4 Structurele mutatie reserves	161
3.5 Structureel en reëel evenwicht	162
4. UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE	163
4.1 Geprognosticeerde begin- en eindbalans	163
4.2 Toelichting geprognosticeerde balans	164

4.3	Investeringsplanning 2020-2023	166
4.4	Staat van de reserves 2020-2023	168
4.5	Staat van de voorzieningen	174
4.6	EMU-saldo 2020-2023	177
BIJLAGEN		179
Bijlage 1	Berekening financiële kengetallen	180
Bijlage 2	Renterisico	183
Bijlage 3	Toelichting algemene uitkering	184
Bijlage 4	Baten en Lasten per taakveld	188
Bijlage 5	Baten en Lasten per taakveld (programma)	191

AANBIEDING

Een rare wereld

We leven in een beetje een vreemde wereld. Het Rijk houdt miljarden over en is niet in staat het begrote geld ook daadwerkelijk uit te geven. De gemeenten worden geconfronteerd met grote tekorten en grote opgaven op het gebied van sociaal domein, energietransitie, woningbouw etc. We zien inmiddels gemeenten (Ede) die er voor kiezen om geen sluitende meerjarenbegroting in te dienen. En gemeenten die zich voorbereiden op forse bezuinigingen, de eerste colleges (Arnhem) zijn er al over gevallen. Vanuit de VNG is becijferd dat de gemeenten € 1,2 mrd. tekort komen. Zo ligt er een claim van € 490 mln. structureel voor de jeugdzorg (volumegroei en meer complexe zorg), € 190 mln. voor de gevolgen van de Wet verplichte GGZ, is er een wens om de gevolgen van het abonnementstarief in de Wmo op te vangen (waardoor we een volumegroei zien en minder eigen bijdragen), wordt er onderhandeld over de nieuwe verplichtingen vanuit de wet inburgering, wil het Rijk een andere verdeling van de gelden voor maatschappelijke opvang (meer risico bij gemeenten). Kortom er liggen claims en er wordt onderhandeld. Hopelijk heeft de VNG geleerd van de afspraken rondom jeugdzorg, dat koekoeksjong dreigt anderen uit het nest te duwen.

Ten opzichte van de Kadernota hebben Rijk en provincies afgesproken dat de gelden sociaal domein die het kabinet incidenteel beschikbaar heeft gesteld voor 2020 en 2021 ook doorgetrokken mogen worden naar 2022 en 2023. Gelet op de claims en de lopende onderzoeken zullen Rijk en VNG tot een deal moeten komen. Dat zal uiterlijk bij de meicirculaire 2020 duidelijk moeten zijn. Zo niet dan heeft de VNG aangegeven ook niet aan nieuwe beleidsvoornemens van het kabinet mee te werken, zoals de Energietransitie. Nieuwe wensen, dan ook het benodigde budget erbij. Het Rijk heeft voldoende financiële ruimte om dit op te lossen. Hopelijk zien we in de voorstellen van Prinsjesdag ook de politieke wil om dit op te lossen.

Gemeentefonds: steeds groter belang

Die meicirculaire 2020 wordt een belangrijke. Ook omdat de herijking (herverdeling) van de middelen uit het gemeentefonds hierin worden opgenomen. Het doel van deze herziening van het gemeentefonds is te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds. Alle uitgavenclusters worden bij de herziening betrokken, evenals de manier waarop de inkomsten van gemeenten verevend worden. Het ministerie van BZK heeft gekozen voor een verdeelonderzoek langs twee sporen ("percelen"). Een voor het sociaal domein (de evaluatie verdeelmodellen sociaal domein, EVSD) en een voor het "klassiek gemeentefonds" (de overige delen van het gemeentefonds).

Hoe worden met ingang van 2021 de middelen opnieuw verdeeld? Zijn we als gemeente voordeel gemeente en gaan we erop vooruit? Of leveren we per saldo in. Doordat de herverdeling gaat over het gehele gemeentefonds kunnen de gevolgen groot zijn. Er zal een ingroei zijn en (tijdelijke) compensatie van de nadeelgemeenten, maar het geeft voor ons meerjarenbeeld veel onzekerheid. Van onze begroting komt nu eenmaal 70% uit het gemeentefonds.

Sluitend meerjarenbeeld

We zijn er in geslaagd een sluitende meerjarenbegroting te presenteren. Dat is voor een belangrijk deel te danken aan de gelden sociaal domein die we in 2022 en 2023 alsnog mochten ramen. Daarnaast zijn we kritisch de gehele begroting, zowel inkomsten als uitgaven, nog eens doorgelopen. Er is secuur gekeken naar de lopende projecten, onze bouwproductie de komende jaren (kleine groei) en naar de wensen uit het coalitieakkoord en collegeprogramma. Dat betekent dat alle ruimte om tegenvallers op te vangen er nu wel uit is gehaald. Ruimte voor extra wensen is er dan ook niet, of er moet bezuinigd worden of de lasten (OZB) verhoogd.

Al met al slagen we er hierdoor in zowel onze wensen te realiseren, als de begroting sluitend te maken. Een balanceer-act die vergt dat we de vinger aan de pols moeten houden, juist ook inhoudelijk (tijdig, binnen budget). Het betekent ook keuzes maken als plannen duurder uit blijken te vallen dan nu opgenomen in onze meerjarenbegroting. Keuzes om een project dan maar niet te doen, of beperkter of om elders op te bezuinigen.

Nieuw beleid: eikenprocessierups

Ten opzichte van de Kadernota is de begroting verder geactualiseerd, mede gelet op de uitkomsten van de jaarrekening 2018. Dit zijn technische aanpassingen, soms overhevelingen naar andere programma's en omvat het actualiseren van de kapitaallasten.

Beleidsmatig zijn er t.o.v. de Kadernota de gevolgen van de hogere TCO Huis van Eemnes verwerkt. Voorts is er naar aanleiding van de behandeling van de Kadernota een budget opgenomen om in 2020 een woonbehoeftenonderzoek uit te voeren.

De grootste post betreft echter een budget van € 55.000 voor zowel 2020 als 2021 om de eikenprocessierups zowel preventief als repressief te bestrijden. In 2019 was er een grote uitbraak en de komende twee jaar willen we fors inzetten om zowel de natuurlijke vijanden (samen met onze inwoners) te stimuleren, maar gaan we er ook vanuit dat in de komende twee jaar een fors bedrag nodig is om de rups adequaat te bestrijden (en ook de vlinder te vangen). Ook in 2022 en 2023 nemen we hiervoor overigens een bedrag op. Nog los van de investeringen voor het herstel van biodiversiteit (natuurlijke vijanden) trekken we de komende vier jaar € 160.000 uit voor de professionele bestrijding.

Wel wensen, geen geld

Niet alles is gelukt. Dat was bij de behandeling van de Kadernota ook al duidelijk. Samen met Laren en Blaricum hebben we de wens om het BEL-model te evalueren en onze organisatie weer een krachtige impuls te geven. Dat betekent investeren in extra handjes om alle wensen vanuit bestuur (politiek) en onze inwoners ook aan te kunnen. Soms door slimmer te werken, soms door meer ICT, maar daar waar het werk structureel de capaciteit overstijgt zijn gewoon extra medewerkers nodig. Zoals eerder aangegeven wil het college de ruimte die mogelijk ontstaat door Prinsjesdag (extra investeringen Rijk of extra geld gemeenten) of door de herijking van het Gemeentefonds (als we tenminste voordeelgemeente zijn) hiervoor primair aanwenden.

Global Goals en programma's

We hebben een eerste stap gezet om de global goals zoals die via de VNG zijn vertaald naar ons als gemeente op te nemen. Dat is een eerste vingeroefening. Maar het drukt wel uit dat ook wij als kleine gemeente bijdragen aan de realisatie van die doelstellingen. Het is vergelijkbaar met een individuele inwoner die bewuster leeft, afval beter scheidt of zonnepanelen aanschafft. Ieder op zich een kleine bijdrage, maar de macht van het aantal maakt dat er wel beweging kan ontstaan.

In 2020 willen we dit met u als raad verder uitwerken en willen we kijken naar de indeling van onze begroting in programma's. Welke logica zit daar anno 2020 nog achter en wat is vanuit politiek-bestuurlijk perspectief een wenselijk indeling. Waarop stuurt u als raad. Maar ook hoe is het georganiseerd. In 2020 beginnen we bijvoorbeeld met integraal beheer en dat contract wordt nu verdeeld over verschillende programma's en daarin over verschillende budgetten. Een programma openbare ruimte lijkt dan logischer dan een programma groen en een programma wegen (grijs). Uit de toekomstdiscussie komen mogelijk nieuwe speerpunten en die zou je moeten koppelen aan de begroting. Geen losse documenten maar ambities, wensen en middelen combineren.

De teksten in de programma begroting en de ambities zijn in een eerste slag al fors aangepast, er is gesneden in overbodige tekst of 'open deur' voornemens. De begroting is meer in lijn met het collegeprogramma gebracht.

Lokale lasten

De OZB stijgt in 2020 met 2% inflatiecorrectie en de waardestijging (6%) van de bestaande huizen wordt gecorrigeerd. Het tarief daalt met gemiddeld 3,8%. Individuele woningen zullen echter qua waardeontwikkeling van dat gemiddelde afwijken.

De lasten voor riool en afval stijgen in 2020 fors. Bij het riool door investering riool Wakkerendijk, hogere beheerskosten (integraal beheer) en de ambities uit het GRP 2019-2022. Ook de kosten van afvalinzameling blijven stijgen. We slagen er onvoldoende in om de ambities rond minder rest-afval te realiseren. Bij de evaluatie van de afvalinzameling gaan we kijken naar effectiviteit, kosten en (financiële) prikkel.

Tot slot

We vorderen gestaag in het verfraaien en vernieuwen van Eemnes. Als kleine gemeente zijn we behoorlijk ondernemend. Meestal gaat dat goed en soms duurt het wat langer en/of vergeten we onze inwoners (tijdig) mee te nemen. Langzaam maar zeker pakken we het GVVP op en werken we aan de kwaliteitsimpuls in het openbaar groen. Ondanks de werkdruk lukt het onze organisatie toch om de meeste ambities te realiseren, alleen soms vergt dat wat meer tijd. We mogen een dorp (met stadsrechten) besturen met ruim 9.000 inwoners die al meer dan 7 eeuwen meegaat. Niet alles hoeft vandaag of morgen, er is ook nog een overmorgen. We hebben gezonde ambities die we met draagvlak van onze inwoners willen realiseren op weg naar een duurzame toekomst.

De programmabegroting 2020 bestaat uit de begroting in één oogopslag, de beleidsbegroting en de financiële begroting. Tenzij anders vermeld, zijn alle bedragen in euro's en afgerond op hele getallen. Door deze afronding kan een optelverschil ontstaan. Duiding 'resultaat' in de financiële tabellen:

Bedrag +:	resultaat is negatief (verlies)	méér uitgaven of minder inkomsten dan begroot
Bedrag -:	resultaat is positief (winst)	minder uitgaven of méér inkomsten dan begroot

Hieronder beschrijven we kort de verschillende onderdelen van de programmabegroting.

Begroting in één oogopslag

Bij de begroting in één oogopslag is op hoofdlijnen inzicht in de financiële positie van de gemeente gegeven voor de komende jaren. Ook wordt een beeld gegeven van de belangrijkste inkomsten en uitgaven van de gemeente Eemnes.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.

Programmaplan

In het programmaplan gaan we per programma in op de maatschappelijke opgave, de ambities en de wijze waarop er gestreefd wordt om die ambities te realiseren.

Naast de programma's bevat het programmaplan een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de overheadkosten, het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting, het bedrag voor onvoorzien en een overzicht met de mutaties reserves.

Paragrafen

In de paragrafen worden de onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente Eemnes. De voorgeschreven paragrafen betreffen: onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen, grondbeleid, financiering, bedrijfsvoering, weerstandsvermogen en risicobeheersing en de lokale heffingen.

Financiële begroting

De financiële begroting bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie.

Overzicht van baten en lasten

Het overzicht van de baten en lasten bestaat uit de meerjarenraming 2020-2023 waarmee inzicht wordt gegeven van de totale baten en lasten per programma. Daarnaast is in een overzicht het totaal van alle mutaties na de programmabegroting 2019 gegeven. Beide overzichten sluiten aan met de cijfers en toelichtingen zoals opgenomen in het programmaplan. Ook zijn de incidentele baten en lasten, de structurele mutaties in de reserves en de analyse op het structureel en reëel evenwicht van de begroting gepresenteerd.

Uiteenzetting van de financiële positie

Samen met het overzicht van baten en lasten, is de 'uiteenzetting van de financiële positie' het begrotingsdeel dat de basis is voor de rechtmatigheidscontrole en het oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening door de accountant. Dit onderdeel (de 'uiteenzetting van de financiële positie') bestaat uit de meerjarige geprognosticeerde balans, de investeringsplanning, een overzicht van de reserves en voorzieningen en tot slot het overzicht van het EMU-saldo.

Bijlagen

De bijlagen bestaan uit:

- berekening van de financiële kengetallen
- renterisico
- toelichting algemene uitkering
- het overzicht van de taakvelden

BEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG

FINANCIËLE BEGROTING IN ÉÉN OOGOPSLAG

SLUITENDE MEERJARENBEGROTING

De begroting 2020 sluit met een voordelig saldo van € 37.501. Dit resultaat is een optelling van de bestaande meerjarenbegroting conform de meerjarenbegroting 2019-2022, de mutaties uit de kadernota 2020 en de nieuwe mutaties die toegelicht zijn in dit begrotingsdocument. Hieronder is de opbouw van de begroting 2020 en het meerjarenperspectief tot en met de begroting 2023 opgenomen.

Meerjarenperspectief	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Meerjarenbegroting 2019-2022	-20.173	-134.195	-32.360	-32.360
Kadernota incl. DVO	23.397	50.101	141.000	260.784
Nieuwe mutaties 2020-2023	-40.726	-51.257	-118.213	-256.735
Geraamd resultaat	-37.501	-135.351	-9.573	-28.311

In de financiële begroting zijn, in één overzicht ‘*effecten na begroting 2019*’, de verschillen te zien per programma, die na de begroting 2019 en de meerjarenraming 2020-2022 zijn ontstaan. In het programmaplan zijn deze verschillen per programma nader toegelicht.

De begroting moet structureel en reëel in evenwicht zijn (art. 189 Gemeentewet). Een begroting is structureel in evenwicht als de begroting, na aftrek van de incidentele baten en lasten, een positief resultaat laat zien.

De raad ziet erop toe dat de begroting in evenwicht is en kan hiervan afwijken indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Dit betekent dat bijvoorbeeld in enig jaar een tekort mag bestaan mits maatregelen worden genomen om die tekorten weg te werken. De provincie toetst of dit adequaat gebeurt.

De tabel voor de bepaling van het structurele evenwicht is hieronder opgenomen. Belangrijk is te bepalen dat er structureel voldoende dekking is voor de structurele budgetten. Zoals te zien is voor het meerjarenbeeld sprake van structureel evenwicht, met uitzondering van het jaar 2022.

Als hiervan sprake is toetst de provincie ook op het zogenaamde “opschuivend sluitend meerjarenperspectief”. Dit houdt in dat als bij de begroting 2019, alleen het laatste jaar (2022) structureel in evenwicht was, dan moeten bij de begroting 2020 minimaal de jaren 2022 en 2023 structureel in evenwicht zijn.

Bij de begroting 2019 waren echter alle jaren structureel in evenwicht, dus in deze begroting is er geen sprake van “opschuivend sluitend meerjarenperspectief”.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Saldo baten en lasten	691.908	-1.170.752	1.138.749	804.169
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-729.409	1.035.401	-1.148.322	-832.480
Begrotingssaldo	-37.501	-135.351	-9.573	-28.311
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	5.990	129.818	178.180	-69.876
Structureel begrotingssaldo	-31.511	-5.533	168.607	-98.187
Structureel evenwicht?	Ja	Ja	Nee	Ja

INKOMSTEN EN UITGAVEN

Inkomsten gemeenten Eemnes

De totale inkomsten van de gemeente Eemnes bedragen € 25,4 miljoen. Voor een groot deel van deze opbrengsten mag de gemeente zelf bepalen waar zij het geld aan uitgeeft. Dit zijn de vrij besteedbare middelen die bestaan uit de gemeentelijke belastingen, de uitkering uit het gemeentefonds en de overige eigen inkomsten.

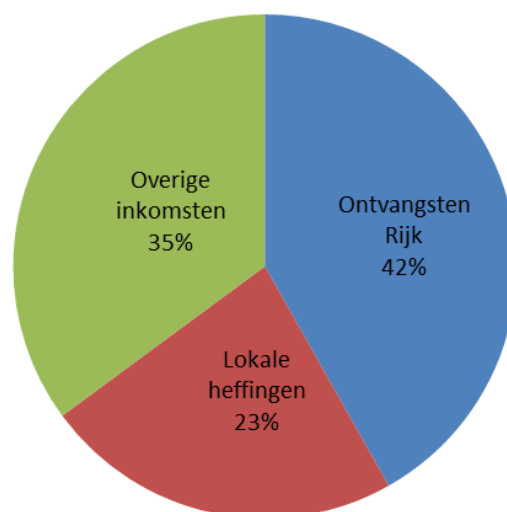

Daarnaast ligt voor een deel van de opbrengsten vast waar de gemeente het geld aan uit moet geven. Daarvan is sprake bij de heffingen die bedoeld zijn om bepaalde gemeentelijke taken van te kunnen betalen.

Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing, de afvalstoffenheffing maar ook de leges voor paspoorten en rijbewijzen. De heffingen mogen niet meer opbrengen dan de taken kosten, oftewel de gemeente mag hier geen winst op maken.

Voor de gemeente Eemnes zijn de inkomsten voor begrotingsjaar 2020 als volgt opgebouwd:

INKOMSTEN GEMEENTE EEMNES (* € 1.000)	
ONTVANGSTEN RIJK	€ 10.599
LOKALE HEFFINGEN	€ 5.862
Onroerende zaakbelasting (OZB)	€ 2.247
Afvalstoffenheffing	€ 1.219
Rioolheffing	€ 869
Leges omgevingsvergunning	€ 759
Precariobelasting	€ 564
Overige leges en rechten	€ 204
OVERIGE INKOMSTEN	€ 8.890
Grondexploitatie	€ 1.419
Mutatie reserves	€ 2.440
Pachten en huren	€ 591
Rente en dividenden	€ 499
Overige inkomsten	€ 3.941

Zoals te zien bestaat het grootste deel van de inkomsten uit ontvangsten van het Rijk (42%), te weten het gemeentefonds. Een ander deel van de opbrengsten bestaan uit de inkomsten door de OZB (9%), overige heffingen (11%) en de omgevingsvergunningen (3%).

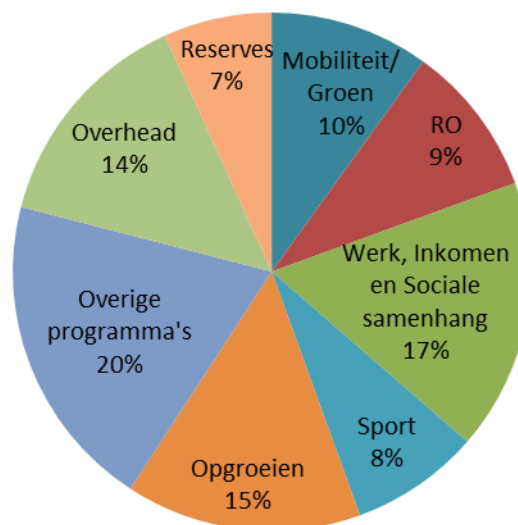
Een ander deel van de opbrengsten bestaan uit de inkomsten door grondverkoop in het bedrijventerrein Zuidpolder (6%), de verkoopopbrengsten van de bibliotheek en de Hink Stap Sprong (4%) en de mutaties met de reserves (10%).

De hierna nog resterende inkomsten bedragen zo'n 15% van de totale inkomsten.

Uitgaven gemeenten Eemnes

De totale uitgaven van de gemeente Eemnes bedragen € 25,3 miljoen. De uitgaven zijn zeer divers en bestaan bijvoorbeeld uit groenonderhoud, afschrijving van investeringen, subsidies en bijdragen, salariskosten en de kosten van de uitvoeringsorganisatie (BEL Combinatie). In het overzicht van de uitgaven zijn per programma de totale kosten gepresenteerd. Voor de gemeente Eemnes zijn de uitgaven voor begrotingsjaar 2020 als volgt opgebouwd:

UITGAVEN GEMEENTE EEMNES (* € 1.000)	
PROGRAMMA'S	€ 19.613
01. Bestuur van de gemeenschap	€ 859
02. Veiligheid	€ 826
03. Publiek, Vergunning en Handhaving	€ 939
04. Mobiliteit	€ 1.227
05. Groene leefomgeving	€ 1.291
06. Milieu en klimaat	€ 2.005
07. Ruimtelijke ordening en wonen	€ 2.403
08. Werk en inkomen	€ 2.089
09. Sociale Samenhang	€ 2.201
10. Sport, cultuur en vrije tijd	€ 2.046
11. Opgroeien in Eemnes	€ 3.727
OVERIGEN	€ 5.700
Algemene dekkingsmiddelen	€ 359
Overhead	€ 3.599
Onvoorzien	€ 10
Vennootschapsbelasting	€ 21
Mutatie reserves	€ 1.711

Een grote uitgavenpost zijn de uitgaven voor het Sociaal Domein. Deze uitgaven bevinden zich volledig in het programma Werk en Inkomen en voor het grootste deel in de programma's, Sociale Samenhang en Opgroeien. Tot het Sociaal Domein behoort alles wat te maken heeft met zorg en ondersteuning van burgers met een hulpvraag. Daarbij gaat het om jongeren, ouderen, mensen met een beperking (fysiek, verstandelijk of psychisch) en mensen die moeilijk aan werk kunnen komen of die werkloos zijn geworden.

Ook binnen het onderdeel Overhead (14%) vinden relatief veel uitgaven plaats. Dit betreft voor het merendeel de uitvoeringskosten van de BEL Combinatie (82%). Voor een gedetailleerd overzicht van alle gemeentelijke uitgaven per programma (taakveldniveau) wordt verwezen naar bijlage 5.

BELEIDSBEGROTING

1. PROGRAMMAPLAN

In het programmaplan gaan we per programma in op de maatschappelijke effecten en de manier waarop we die effecten willen verwezenlijken. Dit wordt gedaan aan de hand van de drie W-vragen:

- Wat willen we bereiken? (doelstellingen);
- Wat gaan we daarvoor doen? (activiteiten);
- Wat mag het kosten?

Per programma zijn hiervoor indicatoren opgesteld. Een aantal indicatoren is verplicht voorgeschreven. De verplichte indicatoren zijn in het volgende hoofdstuk verzameld, onder vermelding van de doelstellingen per programma. Wij presenteren de drie BEL-gemeenten naast elkaar.¹

Naast de programma's bevat het programmaplan een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de overheadkosten, het bedrag voor de heffing van de vennootschapsbelasting, het bedrag voor onvoorzien en een overzicht met de totale mutaties reserves.

Opzet programmaplan

De opbouw per programma is als volgt:

- Maatschappelijke opgave conform global goals;
- Onze ambities;
- Hoe gaan we onze ambities realiseren?;
- Betrokkenheid verbonden partij om de doelstelling(en) te realiseren;
- Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen;
- Speerpunten van beleid en relevante beleidsontwikkelingen (indien van toepassing);
- Niet verplichte beleidsindicatoren en servicenormen (indien van toepassing);
- Programmakosten en toelichting op verschil begroting 2020 ten opzichte van de begroting 2019, onderverdeeld in effect van:
  - begrotingswijzigingen 2019
  - kadernota 2020-2023 incl. DVO
  - nieuwe mutaties 2020-2023
- Specificatie van bij het programma horende mutaties met reserves. Ook hierbij zelfde gebruik van tekens '+' en '-': een onttrekking aan de reserve is een inkomst, dus een voordeel, ofwel aangegeven met een '-'.
- Specificatie van bij het programma horende investeringen.

Toelichting DVO (kadernota 2020-2023)

In de kadernota is de verhoogde bijdrage aan de BEL Combinatie verwerkt. Deze bijdrage is wat betreft de algemene kosten procentueel verdeeld over alle taakvelden.

Daarnaast zijn er kosten die specifiek aan een taakveld kunnen worden toegerekend.

Dat zijn de volgende posten:

---

¹ Vergelijking met alle gemeenten is digitaal mogelijk op de website "Waar staat je gemeente.nl"

	PRG	2020	2021	2022	2023
2,8 fte medew. Burgerzaken	3	€ 51.830	€ 51.830	€ 51.830	€ 51.830
0,89 fte medew. VHV	3	€ 23.247	€ 23.247	€ 23.247	€ 23.247
Zwerfafval	6	€ 20.000			
1 fte begraafplaatsbeheerder	6	€ 15.085	€ 15.085	€ 15.085	€ 15.085
Jeugdbeleid	11	€ 80.350	€ 80.350	€ 80.350	€ 80.350
Verbeterplan WOZ	Alg dekking	€ 32.176	€ 9.398		

De uitwerking hiervan levert verschillen per programma op.

Per saldo vormen deze verschillen de bedragen die voor de bijdrage BEL combinatie in de kadernota zijn opgenomen.

Deze verschillen worden niet meer per programma toegelicht.

Toelichting kapitaallasten

De kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijving.

De berekende rentelasten vanuit het taakveld treasury worden verdeeld over de activa, waardoor het rentedeel van de kapitaallasten neutraal over alle programma's door de begroting heen loopt.

Het afschrijvingsdeel echter heeft effect op het resultaat.

De rente voor de begroting 2020 is berekend op 1,5%. Voor de meerjarenraming 2019-2022 was nog rekening gehouden met 1,7%. Omdat de activa annuïtair worden afgeschreven, daalt het rentedeel en stijgt het afschrijvingsdeel.

De majeure afwijkingen in de kapitaallasten ten opzichte van de meerjarenschijf 2020 uit de begroting 2019 worden toegelicht per programma.

UITGANGSPUNTEN

1. *Uitkering gemeentefonds*

In de raming is de algemene uitkering tot en met de meicirculaire 2019 van het gemeentefonds verwerkt. In bijlage 3 is een toelichting opgenomen.

2. *Salarissen*

Uitgangspunt voor de salarisberekening is:

- cao gemeenten 2017-2018
- salarisindex sector gemeenten 4,9%
- werkgeversbijdrage ziektekosten, forensenvergoeding en reis- en verblijfkosten en eindheffing zijn gebaseerd op realisatie 2018

3. *Rente omslag*

Voor de begroting 2020 is de rente-omslag bepaald op 1,5% (was in de begroting 2019 1,7%).

4. *Rentetoerekening reserves en overige voorzieningen*

Eemnes kiest er voor om rente toe te rekenen aan de reserves en voorzieningen en deze te verantwoorden als bespaarde rente. Het (gewogen) rentepercentage mag maximaal het rentepercentage zijn dat over externe aangetrokken financieringsmiddelen wordt vergoed. Voor 2020 komt dit gemiddeld uit op 1,2% (was in 2017 1,28%).

5. *Rentetoerekening voorzieningen met contante waarde*

De voorzieningen voor pensioenen en wachtgeld worden gewaardeerd tegen de contante waarde. De gehanteerde rekenrente is 1,577% gebaseerd op de rekenrente die de DNB voorschrijft aan Nederlandse pensioenfondsen.

6. *Grondexploitaties*

Aan de grondexploitaties mag alleen nog een rentepercentage worden toegerekend, dat gebaseerd is op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. In deze begroting is rekening gehouden met 0,91% (was in 2018 1,2%).

7. *Bijgestelde begroting 2019*

In de vergelijkende cijfers met de begroting 2019 zijn de begrotingswijzigingen 2019 tot en met 1 juli 2019 verwerkt.

8. *Inflatiecorrectie 2020 2%*

De toegepaste inflatiecorrectie bij de opbrengsten lokale heffingen is op basis van de meicirculaire berekend op 2% (2/3 deel = prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers ad 2,3% en 1/3 deel = consumentenprijsindex (CPI) ad 1,4%).

VERPLICHTE BELEIDSINDICATOREN

Vanaf 2017 zijn de onderstaande beleidsindicatoren een verplicht onderdeel van de begroting. De beleidsindicatoren maken de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten beter mogelijk. Op de website waarstaatjegemeente.nl staat de landelijke database die continue wordt bijgewerkt. Raadplegen daarvan kan dan ook andere, meer recente, cijfers laten zien. De cijfers zoals hieronder gepresenteerd zijn op 24 juli 2019 verzameld.

Deze indicatoren zijn in de programmabegroting 2020 opgenomen in één totaaloverzicht als onderdeel van het programmaplan. Deze indicatoren zijn niet opnieuw opgenomen in de programma's zelf.

Programma 1 - Bestuur van de Gemeenschap en overhead

Nr	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Meet-moment	Bron
1	-	-	Formatie	0,27	0,22	0,18	2019	Eigen gegevens
2	-	-	Bezetting	0,31	0,23	0,17	2019	Eigen gegevens
3	-	-	Apparaatskosten	€ 333	€ 389	€ 385	2019	Eigen gegevens
4	-	-	Externe inhuur	13%	12%	12%	2019	Eigen gegevens
5	-	-	Overhead	12%	15%	19%	2019	Eigen gegevens

Toelichting beleidsindicatoren

- 1 Het aantal fte per 1.000 inwoners.
- 2 De bezetting in aantal fte per 1.000 inwoners.
- 3 De apparaatskosten per inwoner.
- 4 De kosten van externe inhuur als % van het totaal van de loonsom en de totale kosten van inhuur externen.
- 5 Percentage van de totale lasten.

Programma 2 - Veiligheid

Nr	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Meet-moment	Bron
1	2.1	1.0	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	0,5	0	0,9	2018	CBS - diefstallen
2	2.1	1.0	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,7	1,6	3,1	2018	CBS - diefstallen
3	2.1	1.0	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	4,6	4,4	4,9	2018	CBS - criminaliteit
4	2.1	1.0	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	2,8	4,4	5,4	2018	CBS - criminaliteit

Toelichting beleidsindicatoren

- 1 Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
- 2 Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
- 3 Het aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners.
- 4 Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.

Programma 6 - Milieu

Nr	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Meet-moment	Bron
1	6.1	7.0	Omvang huishoudelijk restafval	190	160	190	2017	CBS - stat. hh afval
2	8.1	7.0	Percentage hernieuwbare elektriciteit	1,7%	6,8%	1,1%	2017	RWS - klimaatmon.

Toelichting beleidsindicatoren

- 1 Het ingezameld aantal kilo niet gescheiden huishoudelijk afval per inwoner.
- 2 Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Programma 7 - Ruimtelijke Ordening en Wonen

Nr	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Meet-moment	Bron
1	7	3.0	Functiemenging in percentage	42,7%	46,0%	46,5%	2018	CBS - BAG / LISA
2	7	3.0	Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners	172,1	199	232,3	2018	LISA
3	9	8.0	WOZ-waarde woningen	€ 529	€ 290	€ 566	2014	CBS - stat.WOZ
3	9	8.0	WOZ-waarde woningen	€ 524	€ 285	€ 534	2015	CBS - stat.WOZ
3	9	8.0	WOZ-waarde woningen	€ 530	€ 289	€ 538	2016	CBS - stat.WOZ
3	9	8.0	WOZ-waarde woningen	€ 531	€ 290	€ 542	2017	CBS - stat.WOZ
3	9	8.0	WOZ-waarde woningen	€ 575	€ 322	€ 559	2018	CBS - stat.WOZ
4	10.1	8.0	Nieuwbouw woningen	63,9	5,5	1,9	2016	ABF - won.voorr.
5	9	8.0	Demografische druk	96,2%	77,9%	111,9%	2018	CBS - bevolk.stat.
6	9	8.0	Woonlasten éénpersoonshuishouden	€ 1.034	€ 706	€ 943	2019	COELO
7	9	8.0	Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 1.173	€ 911	€ 1.110	2019	COELO

Toelichting beleidsindicatoren

- 1 De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
- 2 Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
- 3 De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
- 4 Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.
- 5 De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
- 6 Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
- 7 Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Programma 8 - Werk en Inkomen

Nr	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Meet-moment	Bron
1	7.3	6.0	Banen	589,3	562,3	770,9	2018	LISA
2	7.3	6.0	Kinderen in uitkeringsgezin	3.78%	2,51%	1,92%	2015	VJI - kind in tel
3	7.3	6.0	Netto arbeidsparticipatie	64,8%	69,1%	62,8%	2018	CBS - arbeidsdeeln.
4	7.3	6.0	Percentage werkloze jongeren	1,55%	0,54%	0,89%	2015	VJI - kind in tel
5	7.3	6.0	Personen met een bijstandsuitkering	17,6	16,7	17,9	2e hj.2018	CBS - particip.wet
6	7.3	6.0	Lopende re-integratievoorzieningen	27,6	20,8	26,8	1e hj.2018	CBS - particip.wet

Toelichting beleidsindicatoren

- 1 Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
- 2 Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
- 3 Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
- 4 Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
- 5 Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners van 18 jaar en ouder.
- 6 Het aantal lopende re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Programma 9 - Sociale Samenhang

Nr	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Meet-moment	Bron
1	9.3	6.0	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	17	17	21	2e hj'18	CBS - mon.SD/WMO

Toelichting beleidsindicatoren

- 1 Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep.

Programma 10 - Sport, Cultuur en Vrije Tijd								
Nr	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Meet-moment	Bron
20	10.1	5.0	Percentage niet-wekelijkse sporters	45,7%	46,7%	42,1%	2016	CBS/RIVM/GGD

Toelichting beleidsindicatoren

- 1 Het percentage niet-wekelijkse sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder.
Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens 1 x per week aan sport doet.

Programma 11 - Opgroeien in Eemnes								
Nr	Doel	TV	Naam indicator	Blaricum	Eemnes	Laren	Meet-moment	Bron
1	11.3	1.0	Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren	98	26	115	2014	Bureau Halt
1	11.3	1.0	Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren	40	112	38	2015	Bureau Halt
1	11.3	1.0	Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren	52	38	107	2016	Bureau Halt
1	11.3	1.0	Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren	51	75	23	2017	Bureau Halt
1	11.3	1.0	Verwijzingen Halt per 10.000 jongeren	84	76	12	2018	Bureau Halt
2	11.4	4.0	Absoluut verzuim	0	0	0	2017	DUO / Ingrado
3	11.4	4.0	Relatief verzuim	18,09	26,83	15,06	2017	DUO / Ingrado
4	11.4	4.0	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)%	1,2%	0,7%	1,7%	2016 - 2017	DUO / Ingrado
5	11.3	6.0	Jongeren met een delict voor de rechter	0,58%	0,53%	0,29%	2015	VJI
6	11.1	6.0	Jongeren met jeugdhulp	7,2%	8,5%	7,0%	2e hj'18	CBS - beleidsinfo jeugd
7	11.1	6.0	Jongeren met jeugdbescherming	0,4%	0,5%	0,5%	2e hj'18	CBS - beleidsinfo jeugd
8	11.1	6.0	Jongeren met jeugdreclassering	-	-	-	2e hj'18	CBS - beleidsinfo jeugd

Toelichting beleidsindicatoren

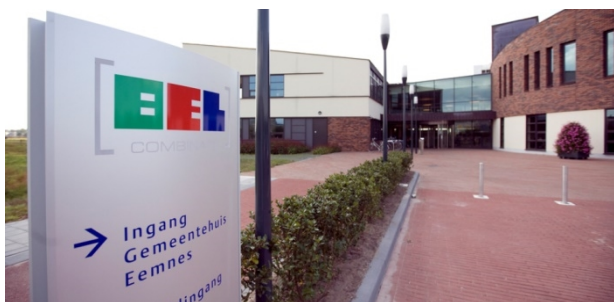
- 1 Het aantal verwijzingen naar HALT per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
2 Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft.5-18 jaar.
3 Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft.5-18jr.
4 Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, d.w.z. zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
5 Percentage 12 t/m 21 jarigen.
6 Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
7 Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
8 Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

PROGRAMMA 1 – BESTUUR VAN DE GEMEENSCHAP

De maatschappelijke opgave

Onze samenleving verandert en als bestuur veranderen wij mee. Inwoners raken steeds meer actief betrokken bij onze gemeente. Inwoners nemen initiatieven en er wordt gekoerst op directe vormen van democratie en zelfsturing. Dit vraagt van ons als bestuur een kanteling. Wij worden partner in een dialoogproces met onze inwoners en maatschappelijke instellingen waarin visie en doelen geformuleerd en gerealiseerd worden. Van het bestuur wordt een open houding verwacht, waarbij er niet primair vanuit regels en procedures gewerkt wordt maar vanuit vertrouwen, dialoog en gelijkwaardigheid. Bij verdere ontwikkelingen en vernieuwing in onze gemeente hanteren wij zorgvuldigheid als kernbegrip.

Dit vraagt van de BEL Combinatie, onze gemeentelijke organisatie, maar ook van onze verbonden partijen zoals de HBEL (Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren) om het bestuur hierbij te ondersteunen. Er wordt van buiten naar binnen gedacht en gekeken vanuit de mogelijkheden die er zijn om onze inwoners te ondersteunen bij de opgave waarvoor ze zich tot de gemeente wenden.

De belangrijkste uitgangspunten als kleinschaligheid, de dorpse cultuur en landschappelijke waarden kunnen het beste geborgd worden in een zelfstandig Eemnes.

In de komende vier jaar zal het gesprek over de zelfstandigheid van Eemnes nog verder intensiveren. Bij voorkeur gaan we door met de huidige BEL samenwerking, zolang er geen sprake is van herindeling van Laren en Blaricum binnen de Gooi en vechtstreek. Dat betekent dat we de dingen blijven doen die van belang zijn voor onze inwoners, zoals Ruimte, Vergunningen, Sociaal beleid. We willen de komende jaren ook waar nodig de BEL versterken. Versterken kan ook door samenwerking te zoeken met buurgemeenten en voor elkaar dingen te doen, zoals in netwerkgemeenten gebruikelijk is. Vooral op de PIOFACH taken is soms schaalgrootte nodig die we nu niet hebben.

De samenwerking met Baarn wordt, zowel bestuurlijk als ambtelijk, verder vormgegeven. Dit kan los gezien worden van de huidige BEL samenwerking en het voornoemde proces.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals

- Vreedzame en rechtvaardige samenleving voor iedereen;
- Partnerschappen om doelstellingen te bereiken.

Onze ambities

- Wij versterken de lokale democratie door transparant, interactief en zorgvuldig te besturen.

- De samenleving verandert en de rol van het bestuur verandert mee. We zorgen voor draagvlak voor besluiten door inwoners actief te betrekken bij maatschappelijke ontwikkelingen. We zorgen ervoor dat we een goed beeld krijgen van de ideeën van inwoners.
- Wij communiceren tijdig en accuraat. Mensen kunnen makkelijk met de gemeente in contact komen, zowel persoonlijk als digitaal.
- Voor de bestuurlijke toekomst van Eemnes zien wij Eemnes als een zelfstandige gemeente die voldoende bestuurskracht heeft om de toekomstige maatschappelijke opgaven aan te kunnen.

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Burgerparticipatie en communicatie	Betrekken inwoners bij maatschappelijke ontwikkelingen.	Opstellen visienota participatie en communicatie.
		Tweejaarlijks organiseren thematische burgertop.
		Ruimte geven voor en faciliteren van burgerinitiatieven.
		Tenminste 4 keer per jaar raadplegen digitaal burgerpanel.
Zelfstandigheid	Eemnes blijft zelfstandig als gemeente, met voldoende bestuurskracht.	Samenwerking met Baarn en/of Baarn, Bunschoten en Soest (BBS) verder uitwerken en concretiseren.
		Versterken van de BEL Combinatie waar het de kerntaken van de gemeente betreft, daar waar het geen kerntaken betreft kijken naar uitbesteden, samenwerking of andere varianten.
		Vooruitlopend op de omgevingsvisie in 2020 een toekomstvisie opstellen Eemnes.

Betrokkenheid verbonden partijen

BEL Combinatie

De BEL Combinatie is de gemeenschappelijke werkorganisatie van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren. Door de ambtelijke capaciteit te bundelen kan efficiënter worden gewerkt en is de organisatie minder kwetsbaar.

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders	
Nota toekomstvisie	2008
Raadsbesluiten over BEL-samenwerking	2006
Communicatienota "Werken aan relaties"	2014
Informatieplan (BEL)	2015
Nota burgerparticipatie BEL gemeenten	2011

Relevante beleidskaders	
Nota strategische samenwerking Eemnes	2011
Bestuurskrachtonderzoek	2011
Coalitieprogramma 2018 – 2022	2018
Collegeprogramma 2018 – 2022	2018
Vergaderstructuur Raad Eemnes	2015
Notitie Verbonden partijen	2016

Speerpunten en ontwikkelingen

Toekomstvisie Eemnes 2030

De laatste (beknopte) toekomstvisie van Eemnes dateert uit 2008 en sindsdien zijn er nieuwe, grote ontwikkelingen die om een nieuwe toekomstvisie vragen. De toekomstvisie geeft richting aan de keuzes die de gemeente de komende jaren maakt bij allerlei maatschappelijke opgaven. De visie is straks gebaseerd op drie pijlers: economie, het sociale terrein en het ruimtelijke terrein. Speciale aandacht is er voor de demografische ontwikkelingen (verandering van de bevolkingssamenstelling) in onze gemeente. Wat zijn de kernwaarden voor onze gemeente? Wat voor gemeente willen we zijn en hoe willen we gezien worden door onze inwoners, ondernemers, instellingen en samenwerkingspartners? De toekomstvisie bevat straks de strategische hoofdlijnen, een missie en een aantal ambities die de gemeente Eemnes, met behoud van zelfstandigheid, wil realiseren. We willen de toekomstvisie samen met onze inwoners opstellen, onder andere door het organiseren van een burgertop in 2020 met het thema 'de toekomstvisie van Eemnes'.

Samenwerking met Baarn

De reeds ingezette samenwerking met Baarn wordt, zowel bestuurlijk als ambtelijk, voortvarend verder vormgegeven. Daarbij wordt stevig ingezet op ambtelijke samenwerking tussen de BEL Combinatie en Baarn, onder meer op het gebied van bedrijfsvoeringstaken, te beginnen met de belastingtaken.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

01. Bestuur van de gemeenschap	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-27.561	-	-	-	-	-
Lasten	894.593	780.630	858.560	785.713	782.204	784.815
Saldo	867.032	780.630	858.560	785.713	782.204	784.815

Toelichting verschillen

Op het programma Bestuur van de Gemeenschap is ten opzichte van de begroting 2019 een nadeel ontstaan van € 78.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

01. Bestuur van de gemeenschap	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	780.630	792.691	12.061	N
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	43.126	43.126	N
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	22.743	22.743	N
Saldo	780.630	858.560	77.930	N

Kadernota 2020

€ 43.000 N

-	Vergoeding raadsleden kleine gemeenten	€ 77.000 N
-	Verhoging budget rekenkamer	€ 5.000 N
-	CAO verhoging en pensioenpremies	€ 9.900 N
-	Toekomstvisie Eemnes	€ 75.000 N
-	Inzet stelpost versterking BEL	€ 125.000 V
-	DVO verhoging	€ 1.200 N

Nieuwe mutaties 2020-2023

€ 23.000 N

Raadsleden vergoeding

€ 10.700 N

De bijstelling van de raadsledenvergoeding in de kadernota was niet voldoende. De totale verhoging van het budget bedraagt € 87.700. In de algemene uitkering is hiervoor compensatie opgenomen voor eenzelfde bedrag.

Bestuurlijke samenwerking

€ 11.300 N

De budgetten voor het archiefbeheer in Amersfoort, het fonds Gezamenlijk Gemeentelijke Uitgaven (GGU) en het A&O fonds zijn geactualiseerd.

Toelichting mutaties reserves

Cijfermatig zijn de mutaties op de reserves overeenkomstig de BBV-regelgeving niet opgenomen in de cijfers per programma. Deze zijn gezamenlijk opgenomen in het hoofdstuk Mutaties reserves.

Voor het inzicht worden de mutaties die verband houden met dit programma hieronder getoond:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	Reserve
Toekomstvisie Eemnes	-75.000				Kapitaallasten
Totaal	-75.000				

PROGRAMMA 2 - VEILIGHEID

De maatschappelijke opgave

De zorg voor de openbare orde en veiligheid is van oudsher één van de belangrijkste taken van de gemeente. De Eemnessers geven de afgelopen jaren een positief beeld over de veiligheid in Eemnes: zij waarderen de veiligheid gemiddeld hoger dan de inwoners van de ons omliggende gemeenten. Dat willen we graag zo houden.

Om dit te realiseren, is het belangrijk dat mensen elkaar kennen en dat ze zich betrokken voelen bij wat er speelt in hun buurt. Overlast willen we tegengaan en in overleg zoeken we naar passende oplossingen. De vraag naar veiligheid speelt zich niet alleen af op straat maar ook achter de voordeur. Veilig opgroeien als kind maar ook veilig kunnen leven en wonen als volwassene, zorg en veiligheid vullen elkaar hierin aan.

Veiligheid is van iedereen en vóór iedereen. Het op peil houden van de veiligheid en de veiligheidsbeleving doen we samen met onze inwoners. Een ieder heeft hierin zijn eigen verantwoordelijkheid. We richten onze inzet op de zaken die we als gemeente kunnen beïnvloeden. Daarbij hoort dat wij helder zijn over onze rol en duidelijk zijn over wat inwoners en bedrijven van ons mogen verwachten. En omgekeerd: wat verwachten wij van hen en welke afspraken maken we samen?

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals

- Vrouwen en mannen gelijk;
- Partnerschappen om doelstellingen te bereiken;
- Vreedzame en rechtvaardige samenleving voor iedereen.

Onze ambities

- Het tegengaan van huiselijk geweld.
- Inwoners voelen zich veilig doordat er betrokkenheid is met elkaar via gezamenlijke initiatieven zoals WhatsApp, Buurtpreventie en Waaks. We zetten in op het behoud van de hoge participatie van onze inwoners.
- Onze brandweer kan zowel overdag als 's nachts paraat staan. Wij koesteren onze vrijwilligers bij de brandweer.
- We zijn goed voorbereid op eventuele rampen en crisisbeheersing binnen onze eigen gemeentegrenzen (Rampenparaatheid).
- Wij verbinden de veiligheidsketen met de zorgketen (o.a. sociaal wijkteam, JGT-team, huisartsen, buurtnetwerk, SoZa HBEL).

- We willen mensen die wonen, werken of te gast zijn in onze gemeente gelijk behandelen en een kans geven. Daarbij hoort geen ongelijkheid op grond van geslacht, leeftijd, etniciteit of religie.
- We willen alle vormen van geweld en discriminatie voorkomen en verminderen. Het gaat om gelijke behandeling van mensen in het maatschappelijk verkeer en voor de wet.

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Veiligheid inwoners	Inwoners moeten zich veilig voelen in Eemnes. We zetten hierbij in op het behoud van de hoge participatie van onze inwoners.	Uitvoering geven aan het integraal veiligheidsplan 2019 – 2022 (samen met Baarn, Bunschoten en Soest).
		Actief inzetten op preventie (o.a. veiligheidsmarkt, keurmerk veilig wonen, alerteringsbrieven).
		Whatsapp groepen, buurtpreventie en Waaks stimuleren. Benutten deze inwonersgroepen om bewustwording van risico's op met name woninginbraak te verhogen.
		Regelmatig organiseren van pop-ups waar politie en BOA's aanspreekbaar zijn voor inwoners.
		Voortzetten subsidie politiekeurmerk veilig wonen.
		Bestuurlijke maatregelen opleggen bij ernstige (woon)overlast of huiselijk geweld.
		Inzetten op bewustwording van (onbewuste) discriminatie en uitsluiting.
	Tegengaan huiselijk geweld.	Geven van voorlichting, bevorderen om meldingen te doen en bij signalen focussen op een goede verbinding tussen zorg en veiligheid.
	Verbinden veiligheidsketen met de zorgketen.	Bij buurtbemiddeling en overlastmeldingen van jeugd wordt (zo nodig) de zorgketen betrokken. Meer investeren in persoonsgerichte aanpak en samenwerking tussen veiligheidshuis, HBEL, jongerenwerk en JGT team.
Rampenbestrijding	Goed voorbereid op eventuele rampen en crisissen (Rampenparaatheid)	Tweejaarlijks een rampenoefening houden in de BEL organisatie, om bij een ramp of crisis goed ingericht en voorbereid te zijn.
Brandweer	De brandweer staat dag en nacht paraat.	Koesteren van de vrijwilligers.
		In samenwerking met VRU nieuwe brandweermensen werven.
		Er wordt samen met de Veiligheidsregio Utrecht extra ingezet op voorlichting over brandveilig leven.

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio Utrecht

De voorbereiding op rampen en crises wordt door de gemeente op regionaal niveau georganiseerd door deelname aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht. In deze gemeenschappelijke regeling werken brandweer, geneeskundige hulpdiensten en gemeenten samen om zo effectief mogelijk op te treden wanneer zich een ramp of crisis voordoet. In totaal nemen 26 gemeenten deel aan deze gemeenschappelijke regeling.

Veiligheidshuis Regio Utrecht (VHRU), vestiging Amersfoort

Het Veiligheidshuis Regio Utrecht (VHRU) is een regionaal samenwerkingsverband van justitiële organisaties, zorgorganisaties en 26 gemeenten in de veiligheidsregio Utrecht.

Het VHRU faciliteert de samenwerking binnen de aanpak van plegers van ernstige overlast en criminaliteit die kampen met complexe problematiek. De problematiek speelt zich bij deze plegers af op meerdere leefgebieden waarbij alleen een zorgvuldig afgewogen combinatie van zorg, straf en hulpverleningsmaatregelen een duurzame oplossing biedt. Eemnes heeft in 2019 één casus lopen in het VHRU. Voor alle casussen in Eemnes (en de andere Eemlandse gemeenten) wordt gebruik gemaakt van de vestiging Amersfoort. Tevens maakt Eemnes gebruik van de specialisten in Amersfoort voor de nazorg van ex-gedetineerden en interventies op zorgbehoevende delinquenten.

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders

Algemeen Plaatselijke Verordening (APV)	2018
Integraal Veiligheidsplan 2019-2022	2019
Regionaal Crisisbeheersingsplan	2018
Gemeenschappelijke regeling VRU	2019
Programmabegroting 2020 VRU	2019

Speerpunten en ontwikkelingen

Woninginbraak

Woninginbraken is een zogenoemd high impact crime en daarmee ook dit jaar weer een speerpunt. Het is zaak om trends te volgen en daar adequaat op in te spelen. Een aantal vaste activiteiten zoals de inzet van pop ups in de wijken en bewustwordingsacties worden uitgevoerd en daarnaast is enige flexibiliteit gewenst om gerichte en passende acties uit te voeren. De subsidie voor het Politie Keurmerk Veilig wordt verlengd tot en met 2022.

Lokale persoonsgerichte aanpak (PGA)

De lokale PGA is een relatief nieuwe methodiek en daarom nodig om met regelmaat (ambtelijk) te evalueren en de werkwijze indien nodig aan te scherpen. Vanwege de integrale aanpak zetten we dit instrument zo vroeg mogelijk (preventief) in.

Georganiseerde Ondernijnde criminaliteit (GOC)

De onder- en bovenwereld raken met elkaar vermengd doordat criminelen voor hun illegale activiteiten gebruikmaken van legale bedrijven en dienstverleners. Dat zorgt voor onveilige situaties, ontwricht de

samenleving en ondermijnt de rechtstaat. Midden Nederland speelt een grote regisserende rol in de (inter)nationale cocaïnehandel. Omdat het bij GOC veelal gaat om grote bedragen en belangen wordt excessief geweld, intimidatie, afpersing en bedreiging van zowel omwonenden als vertegenwoordigers van de overheid niet geschuwd.

Om GOC tegen te gaan wordt het Damoclesbeleid geprofessionaliseerd (aankoop drugshandel en hennepsteelt uit winkels, bedrijfspanden en woningen), het hennepconvenant Midden Nederland geëvalueerd en aangescherpt en de uitvoering geprofessionaliseerd. Het BIBOB beleid breiden we uit en scherpen we aan (het gaat hierbij om integriteitsbeoordelingen van ondernemers zodat wordt voorkomen dat de overheid criminele activiteiten faciliteert alsmede het beschermen van de concurrentiepositie van bonafide ondernemers). Verder willen we de bewustwording bij ondernemers over ondermijning bevorderen.

In 2018 is het actieplan tegen ondermijnende drugscriminaliteit in Midden Nederland opgeleverd en de komende jaren worden de acties uitgevoerd. Omdat GOC grensoverschrijdend is, werken wij in regionaal verband samen om zo de regionale capaciteit op GOC te versterken. Dit doen wij door het vergroten van zicht en bewustwording en gaan maatschappelijke coalities aan. Op deze manier kunnen wij sneller en professioneler optreden van signaal tot interventie. De thema's waar wij ons regionaal op gaan richten de komende jaren binnen het hoofdthema 'drugshandel' zijn 'autobranche' en 'buitengebied'.

We gaan in 2020 integrale controles op bedrijventerreinen houden met als doel ondermijning te voorkomen of verstoren. We doen dit integraal samen met handhaving, BWT, brandweer en politie.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

02. Veiligheid	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-4.082	-	-	-	-	-
Lasten	739.624	764.795	825.886	813.076	822.718	851.096
Saldo	735.542	764.795	825.886	813.076	822.718	851.096

Toelichting verschillen

Op het programma Veiligheid is ten opzichte van de begroting 2019 een nadeel ontstaan van € 61.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

02. Veiligheid	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	764.795	749.795	-15.000	V
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	42.422	42.422	N
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	33.668	33.668	N
Saldo	764.795	825.886	61.091	N

Kadernota 2020

€ 42.000 N

- Kadernota VRU € 34.000 N
- DVO verhoging € 8.400 N

Nieuwe mutaties 2020-2023

€ 34.000 N

Bijdrage VRU € 15.500 V

Recentelijk zijn er gesprekken gevoerd over de tankautospuit. Daaruit bleek dat de VRU de afgelopen jaren verkeerde vergoedingen in rekening had gebracht. Er zijn teveel kapitaallasten in rekening gebracht en te weinig onderhoudskosten. Een en ander resulteert in een terugbetaling over de jaren 2015 tot en met 2018. Voor de begroting 2020 kan de bijdrage aan de VRU hierdoor worden verlaagd.

Brandweerkazerne € 53.200 N

Met ingang van de begroting 2020 is de brandweerkazerne overgeheveld van het programma Ruimtelijke ordening naar dit programma (€ 44.100 N). Daarnaast zijn de budgetten door de afdeling vastgoed geactualiseerd op basis van de onderhoudsplannen (€ 9.100 N).

Toelichting mutaties reserves

Cijfermatig zijn de mutaties op de reserves overeenkomstig de BBV-regelgeving niet opgenomen in de cijfers per programma. Deze zijn gezamenlijk opgenomen in het hoofdstuk Mutaties reserves. Voor het inzicht worden de mutaties die verband houden met dit programma hieronder getoond:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	Reserve
Brandputten (9X) 2008	-1.737	-1.737	-1.737	-1.737	Kapitaallasten
Bluswatervoorziening buitengebieden 1998	-306	-306	-306		Kapitaallasten
Totaal	-2.043	-2.043	-2.043	-1.737	

Investeringsplanning *(bijbehorende kapitaallasten in de jaarkolommen)*

Investering	Jaar	Investering	2020	2021	2022	2023
Brandweerkazerne segmentdeuren	2023	53.240				
Brandweerkazerne schuifpoort	2023	13.821				
Totaal		67.061				

PROGRAMMA 3 - PUBLIEK, VERGUNNING EN HANDHAVING

De maatschappelijke opgave

Door de verregaande digitalisering verwachten inwoners, bedrijven en organisaties dat hun vraag digitaal afgehandeld kan worden. Wanneer wij iets vragen of nodig hebben van onze gemeente, of actief benaderd worden door onze gemeente, willen we dat de gemeente als één geheel herkenbaar en aanspreekbaar is. Dit vraagt een omslag naar vraaggestuurd werken en een verdere ontwikkeling van onze I-dienstverlening.

Verder vinden wij ook persoonlijk contact met onze inwoners belangrijk bij onze dienstverlening. We geven tijdig en helder antwoord en stellen ons klantgericht op richting onze inwoners. Klachten zien wij als kansen om de dienstverlening verder te verbeteren.

In de komende jaren wordt het omgevingsrecht vereenvoudigd en gebundeld in één wet, de Omgevingswet. In dit nieuwe stelsel komen er minder vergunningen, meer zorgplicht en meer algemene regels. Er zal een omslag komen van vergunningverlening naar toezicht, handhaving en partnerschap. Het vraagt ook een ontwikkeling van onze medewerkers om nog meer vanuit de initiatiefnemer te kijken, van buiten naar binnen. In nauwe samenwerking met inwoners en bedrijven worden oplossingen bedacht.

Wij zetten de komende jaren meer in op gebiedsgericht toezicht. Toezichthouders zijn aanwezig op straat, zij zijn de 'oren en ogen' en letten op alle handhavingsaspecten. Onze BOA's voeren het toezicht integraal uit waarbij de focus ligt op de grootste ergernissen zoals hondenpoepoverlast, verkeer- en parkeeroverlast, zwerfafval en vuurwerk. De BOA's hebben bovendien een signaalfunctie ten aanzien van bijvoorbeeld illegale bouw of gebruik.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals

- Vreedzame en rechtvaardige samenleving voor iedereen

Onze ambities

- De maatschappij digitaliseert in rap tempo. Via digitalisering kunnen we informatie laagdrempelig ontsluiten. Wij zetten in op de verdere ontwikkeling van onze I-dienstverlening waarbij we nadrukkelijk oog hebben voor de inwoners die (nog) niet digitaal vaardig zijn.
- Onze inwoners waarderen onze dienstverlening gemiddeld met een 7. Dat willen we waar mogelijk verbeteren.

- Handhavers en toezichthouders controleren en handhaven op de naleving van de regels die wij opgesteld hebben. Wij willen onze toezicht en handhaving gebiedsgericht en integraal uitvoeren voor geheel Eemnes.

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Dienstverlening	Via digitalisering informatie laagdrempelig ontsluiten. Inzetten op verder ontwikkelen I-dienstverlening.	Betere communicatie met inwoners en ondernemers: we zijn goed bereikbaar en beschikbaar. We bieden pro-actieve statusupdates van (aan-)vragen en meldingen; we gebruiken daarvoor steeds meer sociale media; medewerkers zijn nog meer klantgericht en oplossingsgericht en tonen eigenaarschap.
		We lanceren een gemeente app waarop inwoners makkelijk hun meldingen kwijt kunnen. We verbeteren de website van Eemnes, zodat alle relevante gemeentelijke informatie digitaal goed vindbaar is.
	We halen onze servicenormen.	Met ingang van 1 januari 2020 werken we met vastgestelde meetbare servicenormen.
	Onze inwoners waarderen onze dienstverlening met gemiddeld een 7.	We meten vanaf 2019 tweejaarlijks de klanttevredenheid van onze inwoners en ondernemers over onze dienstverlening (Deelname onderzoek "WaarStaatJieGemeente").
Basisregistraties	Data in de Basisregistratie Personen (BRP) is structureel van hoge kwaliteit.	We ontwikkelen de aanpak ten aanzien van identiteitsfraude, ter voorkoming van het gebruik van de identiteit van een inwoner door criminelen.
		We intensiveren adresonderzoek, door samenwerking met partners, om hiermee adresfraude terug te dringen.
Handhaving	Controleren en handhaven op naleving regels, gebiedsgericht en integraal voor geheel Eemnes.	Uitvoeren programma 2020 met prioriteit voor het bedrijventerrein Goyergracht.
		Uitvoeringsprogramma 2021 opstellen.

Betrokkenheid verbonden partijen

BEL Combinatie

Door de verbonden partij GR BEL Combinatie worden op basis van een dienstverleningsovereenkomst de uitvoerende en ondersteunende werkzaamheden uitgevoerd.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

De RUD (Regionale Uitvoeringsdienst) Utrecht voert vergunningverlenings-, handhavings- en adviestaken uit voor de provincie Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg.

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders	
Beleidsregeling briefadres	2014
Gemeentelijk reglement Burgerlijke Stand	2015
Handboek Waardedocumenten	2019
Handboek Basisregistratie Personen (BRP)	2019
Verordening Gegevensverstrekking basisregistratie personen	2013
Protocol document- en identiteitsfraude	2014
Regeling Beheer en Toezicht BRP	2019
Privacy Reglement Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand	2019
Beleidsplan Vergunningen, Toezicht en Handhaving 2019-2022	2019

Speerpunten en ontwikkelingen

Wet private kwaliteitsborging

De Wet kwaliteitsborging voor bouwen is in 2019 aangenomen en zal per 2021 in werking treden. Hiermee wordt het mogelijk gemaakt dat een bouwer gebruik maakt van een erkende private partij voor toetsing van een bouwplan. Een selecte categorie bouwwerken komt onder deze private kwaliteitsborging te vallen. De technische toets bij de gemeente vervalt. De ruimtelijke en welstandstoets blijft bij de gemeente. Op dit moment wordt landelijk de implementatie van de wet voorbereid. In 2020 zullen we onderzoeken welk gevolgen deze wetswijziging heeft op onder andere de legesverordening en voor de uitvoering van toetsing en toezicht.

Beleidsindicatoren

Niet wettelijk verplichte indicatoren

Indicatoren	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
<i>Publiek en Dienstverlening</i>			
Als u ons belt, staan wij u binnen 30 seconden te woord.	nrb	85%	90%
Aan onze balie hoeft u gemiddeld niet langer dan 15 minuten te wachten	100%	100%	100%
Binnen 2 weken na ontvangst van uw melding over het onderhoud van de openbare ruimte melden wij wat er gebeurd is met uw melding.	nrb	95%	90%

Vergunningen en Handhaving			
Omgevingsvergunning regulier: binnen 8 weken na indienen van uw aanvraag nemen wij een beslissing	95%	100%	100%
Omgevingsvergunning uitgebreid: binnen 26 weken na indienen van uw aanvraag nemen wij een beslissing	100%	100%	100%
Drank- en Horecaverunning: binnen 3 maanden na het indienen van uw aanvraag, nemen wij een beslissing	nmb	90%	90%
Aantal bekeuringen doorgezet naar het CJIB Meer orde, structuur en minder ergernis als gevolg van parkeeroverlast bij de Minnehof	84	45 10% minder bekeuringen bij gelijkblijvende controle	60

Wettelijke verplichtingen

Indicatoren	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Oordeel BRP zelfevaluatie volgens wettelijke vereisten	positief	positief	positief
Oordeel zelfevaluatie reisdocumenten volgens wettelijke vereisten	positief	positief	positief

Indicator	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Stemlokalen voldoen aan wettelijke vereisten qua toegankelijkheid	nmb	100%	100%

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

03. Publiek, Vergunning en Handhaving	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-1.206.828	-805.200	-930.455	-905.525	-1.005.593	-1.105.577
Lasten	1.065.317	882.315	938.930	941.696	947.150	945.906
Saldo	-141.511	77.115	8.475	36.171	-58.443	-159.671

Toelichting verschillen

Op het programma Publiek, Vergunning en Handhaving is ten opzichte van de begroting 2019 een voordeel ontstaan van € 69.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

03. Publiek, Vergunning en Handhaving	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	41.614	-121.112	-162.726	V
Begrotingswijzigingen 2019	35.501	-	-35.501	V
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	144.842	144.842	N
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	-15.255	-15.255	V
Saldo	77.115	8.475	-68.640	V

Begrotingswijzigingen 2019

€ 36.000 V

Betreft incidenteel budget 2019 (vervallen in 2020) voor handhavingstraject Goyergracht.

Kadernota 2020

€ 145.000 N

- Kadernota RUD € 16.000 N
- DVO verhoging € 128.800 N

Nieuwe mutaties 2020-2023

€ 15.000 V

Leges Burgerzaken

€ 15.300 V

Op basis van ervaringscijfers zijn de budgetten voor de leges, en in verhouding hiermee, de afdrachten aan het Rijk, aangepast.

PROGRAMMA 4 - MOBILITEIT

De maatschappelijke opgave

Eemnes ligt centraal met uitvalswegen, zowel naar de A1 als de A27. Het grote aantal forensen in onze gemeente maakt dat met name op piekmomenten in de ochtend en het einde van de middag de verkeersintensiteit op onze wegen groot is. Op deze momenten fietsen of lopen er ook ouders met kleine kinderen naar school, naar een van onze sportgelegenheden of om boodschappen te doen. Tegelijkertijd bewegen zich ook agrarische voertuigen over onze wegen. We willen dat iedereen zich veilig voelt op onze wegen, jong en oud, lopend, met de fiets, per paard of gemotoriseerd.

Met het vaststellen van het GVVP heeft de gemeenteraad van Eemnes een belangrijke eerste stap gezet om Eemnes veiliger en leefbaarder te maken. In het GVVP hebben we de wensbeelden voor het verkeer in Eemnes bekeken (waar willen we idealiter welk type verkeer) en hebben we de verkeersknelpunten geïnventariseerd. Samen met onze inwoners en de gemeenteraad zijn we gekomen tot een prioritering van de knelpunten. De uitwerking van de prioriteiten uit het GVVP wordt de komende jaren, in samenhang met de hiervoor beschikbare budgetten, ter hand genomen. Bovendien kijken we naar mogelijke nieuwe ontwikkelingen zoals de verkeersbewegingen van en naar het Huis van Eemnes en naar nieuwe mogelijkheden om Eemnes duurzaam te ontsluiten. Wij willen geen grote infrastructurele aanpassingen doen aan het cultuurhistorische gedeelte van Eemnes (waaronder Meentweg en Wakkerendijk). Wel willen we de ontsluiting van Eemnes ook voor de toekomst goed organiseren.

Asfalt is niet de oplossing voor alle verkeersproblemen. Anders reizen binnen een straal van 15-20 km kan als de fiets vaker als vervoersmiddel voor deze afstanden wordt gezien. De regio Utrecht is koploper in het fietsgebruik in Nederland. Technische ontwikkelingen, zoals de doorbraak van de elektrische fiets, zorgen voor een verdere groei van het fietsgebruik. Doelstelling van de Provincie Utrecht en de regio Amersfoort (Regionaal Ruimtelijke Visie) is een

verdubbeling van het fietsgebruik in het woon-werkverkeer in 2030 ten opzichte van 2011. Het regionaal fietsbeleid verdient ook vanuit de gemeente Eemnes een stevige impuls. Wij willen dit doen door de kwaliteit van het bestaande (snel)fietsnetwerk in Eemnes te verbeteren en door het aanleggen van ontbrekende schakels.

Voor landbouwverkeer is de Laarderweg een belangrijke route door de kern van Eemnes. In het GVVP is vastgelegd dat de Laarderweg zoveel mogelijk moet worden ontlast van landbouwverkeer. Om het gebruik van de Laarderweg door landbouwers te kunnen verminderen, zal er eerst een goed

alternatief geboden moeten worden. Hiervoor zullen in deze coalitieperiode enkele opties worden uitgewerkt.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:

- industrie, innovatie en infrastructuur
- veilige en duurzame steden

Onze ambities:

- Wij willen de bereikbaarheid van Eemnes zo organiseren dat de cultuurhistorische delen van Eemnes minder belast worden en tegelijkertijd willen we de ontsluiting van Eemnes naar de A1 en de A27 borgen.
- Bij infrastructurele werken beperken wij de schade aan de natuur en aan onze cultuurhistorische elementen.
- De verkeersveiligheid in Eemnes verhogen wij door het GVVP uit te voeren.
- Wij willen de positie voor kwetsbare verkeersdeelnemers verbeteren door te onderzoeken hoe wij de diverse verkeersstromen meer kunnen splitsen.
- Knelpunten vanwege vrachtverkeer richting de Minnehof/ het sporteiland willen we minimaliseren.
- Nu de afspraken met de provincie zijn gemaakt voor de HOV halte willen wij in de komende jaren inzetten op een goede en veilige fiets- en voetgangersverbinding naar beide haltes.
- Infrastructurele projecten kunnen op diverse manieren uitgevoerd worden. Wij onderzoeken de mogelijkheden voor innovatieve methoden van aanbesteden bij infrastructurele projecten.
- Wij willen het doorgaand landbouwverkeer zo veel mogelijk buiten de kern faciliteren.
- Om het bedrijfsmatige gebruik van het bedrijventerrein Bramenberg verder te ondersteunen, willen wij het parkeren extra faciliteren.
- Wij blijven in alle gremia in overleg als het gaat om de bereikbaarheid van Eemnes in relatie tot het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport).

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Verhogen verkeersveiligheid in Eemnes	Verhogen verkeersveiligheid in Eemnes.	Uitvoering geven aan het GVVP (Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan) 2017-2021.
		Opstellen van een herinrichtingsplan Laarderweg-West.
		Herinrichten van de Wakkerendijk.
		Knelpunten Noordersingel oplossen.
		Opstellen plan “groenen Braadkamp en kruising Laarderweg-Noordersingel-Braadkamp”.
		Opstellen actieprogramma veilig in het verkeer en hierbij aansluiten bij aanbod uit de provincie Utrecht (scootmobiel cursus, ouderen in het verkeer, kinderen op de fiets, automaatje).

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
		Haalbaarheidsstudie uitvoeren over doortrekking Zuidersingel en/of aansluiten te Veenweg zuid op Eikenlaan en snelfietsroute Te Veenweg Zuid – Eikenlaan en fiets- en voetgangersverbinding langs de Eikenlaan.
Wandel- en fietsverkeer	Positie van kwetsbare verkeersdeelnemers verbeteren door onderzoek naar het nog meer splitsen van verkeersstromen.	Snelfietsroutes faciliteren.
		In samenwerking met scholen zorgen voor veilige, aaneengesloten wandel- en fietsroutes tussen alle scholen en Huis van Eemnes.
Openbaar vervoer	Goede en veilige fiets- en voetgangersverbindingen naar beide HOV haltes.	Samen met de provincie zorgen voor goede verbinding voor de voetganger en fietser naar de halte en nagaan hoe een toekomstbestendige verkeersafhandeling van de Zuidersingel en HOV halte gerealiseerd kan worden.
	Zorgen voor goede bereikbaarheid Eemnes met openbaar vervoer.	Samen met buurgemeenten spitsbus 150 naar de Uithof terughalen en daarover in overleg treden met de provincie.
Landbouwverkeer	Doorgaand landbouwverkeer zo veel mogelijk buiten de dorpskern faciliteren.	Onderzoek doen naar mogelijkheid verlengen Eikenlaan ten behoeve van landbouwverkeer en aansluiting snelfietsroute.
		Onderzoek doen naar mogelijkheid om brug Meentweg – Goyerweg geschikt te maken voor combinatie fiets – en landbouwverkeer.
		Onderzoek doen naar mogelijkheid of een (beweegbare) brug over de vaart een oplossing kan vormen voor het landbouwverkeer.
Parkeren en uitstraling bedrijventerrein Bramenberg	Opstellen revitaliseringsplan Bramenberg	Parkeerdruk verlagen door aanleg van extra parkeervakken. Verbeteren uitstraling en bewegwijzering, waar mogelijk minder verhardingen. Opstellen van een klimaatscan.
	Een goed onderhouden openbare ruimte	Onkruid op bestrating in centrum op niveau A en de rest op niveau B.
		Volgende visuele wegininspectie in 2021.
		Implementeren van beheerdata voor wegbeheersysteem.
		Machinaal vegen in centrum op kwaliteit A en de rest op B-niveau.

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Gladheidsbestrijding	Externe uitvoering deel gladheidsbestrijding	Om de bedrijfsvoering van de buitendienst te ontlasten worden met ingang van 2020 twee routes door een externe aannemer uitgevoerd. De buitendienst gaat zich meer ontwikkelen naar een professioneel serviceteam dat meldingen van inwoners afhandelt.

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders	
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)	2017 - 2021
Uitvoeringsplan Openbare Verlichting	2015
Actualisering verkeersmodel Eemnes	2014
Beleidsplan gladheidsbestrijding	2011
Wegenbeheerplan	2017 – 2021
Onderhoudsplan kunstwerken	2018 - 2020

Speerpunten en ontwikkelingen

Uitvoeren van het GVVP

In 2020 start de reconstructie Wakkerendijk – Laarderweg Oost. Voorgesteld wordt om medio 2020 voor de Laarderweg – West een inrichtingsplan op te stellen waarbij de auto meer te gast is. Hiervoor starten we uiteraard een participatieproces op met aanwonenden, winkeliers en vervoerders.

Na ingebruikname van het Huis van Eemnes en de verkeersbewegingen die dit oplevert, kan eind 2020 / begin 2021 een inrichtingsplan worden opgesteld voor de kruising bij de Minnehof. Dit gebeurt in combinatie met het opnieuw ter hand nemen van het plan ter verfraaiing (vergroening) van de Braadkamp. In het GVVP is verder de kruising Noordersingel – Barbeelstraat benoemd (veiliger fietsoversteek). De wens is geuit om te komen tot een noordelijke route voor het landbouwverkeer (Stachouwerweg - Te Veenweg - Noordersingel) ter ontlasting van de Laarderweg. Voorgesteld wordt een kernachtige stedenbouwkundig/verkeerskundige visie en inrichtingsplan voor dit deelgebied op te stellen.

Bramenberg: vitaal en klimaatbestendig

Ondanks de toenemende aandacht voor revitalisering en herstructurering ondervinden nog steeds veel bedrijventerreinen problemen met: leegstand, veroudering, verontreiniging alsook een gebrek aan ruimtelijke kwaliteit en landschappelijke inpassing. Dit heeft niet alleen gevolgen voor het vestigingsklimaat van bedrijven en de economische vitaliteit van een gemeente, het leidt ook tot ruimtebeslag en een onaantrekkelijke uitstraling van gebieden. Ook voor de Bramenberg gaat die constatering op qua uitstraling, leegstand en verstening. Grootste knelpunt is het aantal parkeerplaatsen. Maar ook de uitstraling (meer groen, minder verharding), bewegwijzering en een

klimaatscan zijn wensen. Samen met de ondernemers en het waterschap willen wij werken aan een vitaal en klimaatbestendig Bramenberg.

Haalbaarheidsstudie aansluiten Te Veenweg Zuid op Eikenlaan

Ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw Zuidpolder en de aanleg van de HOV, leiden tot een verder groeiende mobiliteit. Om Eemnes ook in de toekomst goed bereikbaar te houden – en de verkeersveiligheid te kunnen borgen – is het wenselijk dat onderzoek wordt gedaan naar het doortrekken van de Zuidersingel richting de Eikenlaan/ Wakkerendijk (of het opwaarderen van de Te Veenweg Zuid). Met deze studie krijgen we inzicht in de noodzaak van het doortrekken van de Zuidersingel, de gevolgen voor het doorgaande verkeer en de hiervoor benodigde financiële middelen. Onderdeel van deze studie zijn verschillende varianten, waaronder een (minimale) variant om landbouwverkeer mogelijk te maken (ontlasting Wakkerendijk – Laarderweg). Ook wordt in deze studie gekeken naar de mogelijkheden voor de aanleg van een snelfietsverbinding.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

04. Mobiliteit	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-25.968	-200.000	-58.150	-37.500	-37.500	-37.500
Lasten	756.667	1.003.213	1.227.448	1.091.123	1.099.379	1.107.803
Saldo	730.698	803.213	1.169.298	1.053.623	1.061.879	1.070.303

Toelichting verschillen

Op het programma Mobiliteit is ten opzichte van de begroting 2019 een nadeel ontstaan van € 366.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

04. Mobiliteit	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	803.213	961.387	158.174	N
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	179.989	179.989	N
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	27.922	27.922	N
Saldo	803.213	1.169.298	366.085	N

Kadernota 2020

€ 180.000 N

-	Wegbeheersysteem	€ 25.000 N
-	Onderhoud wegmarkering	€ 5.000 N
-	Gladheidsbestrijding 2 routes uitbesteden	€ 20.000 N
-	Haalbaarheidsstudie aansluiten Te Veenweg Zuid	€ 40.000 N
-	Realisatie laadpalen	€ 5.000 N
-	Integraal beheer verdeeld	€ 41.000 N
-	DVO verhoging	€ 44.000 N

Aanvullende bijdrage HOV halte A27 € 141.900 N

In mei 2019 heeft uw raad besloten om een budget te reserveren van € 162.500 als bijdrage aan de provincie Noord-Holland voor de realisering van de HOV halte A27. Dit bedrag wordt gedekt door aanwending van het resterende deel van de subsidie van € 20.650 en een onttrekking aan de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Kapitaallasten € 114.000 V

Het voordeel op de kapitaallasten in 2020 is voornamelijk veroorzaakt door het doorschuiven van onder andere de reconstructie Wakkerendijk, de herinrichting Laarderweg en de Braadkamp.

Toelichting mutaties reserves

Cijfermatig zijn de mutaties op de reserves overeenkomstig de BBV-regelgeving niet opgenomen in de cijfers per programma. Deze zijn gezamenlijk opgenomen in het hoofdstuk Mutaties reserves. Voor het inzicht worden de mutaties die verband houden met dit programma hieronder getoond:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	Reserve
Aanvullende bijdrage HOV A27	-141.850				Bovenwijkse vrz
Haalbaarheidsstudie Te Veenweg Zuid	-40.000				Bovenwijkse vrz
Totaal	-181.850				

Investeringsplanning (bijbehorende kapitaallasten in de jaarkolommen)

Investering	Jaar	Investering	2020	2021	2022	2023
GVVP (restant)	2017	50.000		2.413	2.413	2.413
Voetpad Eikenlaan	2017	59.300	1.983	1.983	1.983	1.983
Brug Geutoomserf	2020	40.000		1.931	1.931	1.931
Herinrichting Laarderweg	2018	300.000		10.028	10.028	10.028
Reconstructie Meentweg	2019	400.000	19.305	19.305	19.305	19.305
Vitalisering Bramenberg	2019	400.000		13.371	13.371	13.371
Braadkamp	2019	300.000		32.530	32.530	32.530
Totaal		1.549.300	21.288	81.561	81.561	81.561

PROGRAMMA 5 - GROENE LEEFOMGEVING

De maatschappelijke opgave

In Eemnes is er veel (openbaar) groen en dat willen wij graag zo houden! Een groene woonomgeving vergroot de kwaliteit van leven: het biedt de mogelijkheid tot recreëren, het zoeken van rust of zet juist aan tot lichaamsbeweging. De kwaliteit van het openbaar groen willen wij verbeteren. Wij zetten ons bovendien in voor het behoud van de bestaande hoofd- groenstructuur, maar ook voor een adequate (volwassen) groenstructuur bij nieuwbouwprojecten.

Creatieve speelmogelijkheden voor kinderen van alle leeftijden vinden wij belangrijk. Een goed verdeeld aanbod van speelvoorzieningen voor jong en oud is hiervoor essentieel. Het vervangen van bestaande speelvoorzieningen heeft in de afgelopen jaren te weinig aandacht gekregen. Wij zullen samen met belanghebbenden de noodzakelijke reconstructies in 2019-2020 uitvoeren. We vervangen speelvoorzieningen die daar aan toe zijn.

Water: 'niet te weinig maar zeker ook niet te veel'. Waterberging is belangrijk voor het afvoeren van water om zo te voorkomen dat er overlast ontstaat bij extreme regen en voor het vasthouden en aanvoeren van water bij droogte. Riolering vormt bij extreme buien slechts een kleine component in het geheel.

De boeren onderhouden samen een groot deel van het agrarisch en buitengebied in de polder van Eemnes. Deze ondernemers maken bewust de keuze voor landbouw met integratie van landschap, natuur en waterbeheer in hun bedrijfsvoering. Wij zijn in Eemnes trots op onze boeren. Ze vormen een belangrijke schakel in het onderhouden van de polder, voedselproductie en maken een onlosmakend onderdeel uit van de dorps cultuur.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:

- schoner drinkwater & goede sanitaire voorzieningen
- veilige en duurzame steden
- bescherming van zeeën en oceanen
- herstel ecosystemen en behoud biodiversiteit

Onze ambities:

- Wij borgen het groene karakter van Eemnes door een evenwichtige opbouw van de groenstructuur, het aanleggen van ecologische verbindingzones, het beter onderhouden van onze openbare ruimte, inclusief verhoging van het kwaliteitsniveau van het onderhoud van het openbaar groen. We stellen het bomenbeleid vast, gericht op behoud van karakteristieke bomen. Wij doen dit in samenspraak met onze inwoners en betrekken zo veel als mogelijk lokale aannemers bij het onderhoud.

- Wij willen het afvloeiend hemelwater doelmatig inzamelen en verwerken (klimaatadaptatie). Dit doen wij door waterberging en afvoer te creëren en opvangcapaciteit te leggen en meer groen aan te planten.
- Het beschermen, herstellen en duurzaam gebruiken van onze ecosystemen past bij Eemnes. Wij willen een milieuvriendelijk en actief groenbeheer en wij willen ons waardevolle Eemlandse landschap behouden en versterken. Daar waar mogelijk willen we ons bomen- en bermenbeleid inzetten voor biodiversiteit.
- Onze groene zones willen wij behouden maar wij willen ook dat onze inwoners ze kunnen gebruiken om er te wandelen of om er te sporten en te spelen.

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Openbaar groen	Kwaliteitsniveau van het onderhoud van openbaar groen verhogen.	Uitvoeren Groenplan: a. Dunnen bomen Noordersingel; b. Herinrichten plantsoenvakken Noordbuurt (meer biodiversiteit); c. Uitbreiden insecten(bijen)lint.
		Jaarlijkse meting met behulp van burgerpanel beleving openbare ruimte en groen.
		Uitvoeren van nieuw integraal bestek (groen, vegen, bomen, kolken, etc.). Bij aanbesteding groenbeheer leggen wij de nadruk op ecologische inrichting en beheer.
		Realiseren en onderhouden ecologische verbindingzones voor flora en fauna.
		Bestrijden van de Eikenprocessierups door in 2020 mezenkasten, insectenhôtels en vleermuiskasten uit te delen / te plaatsen.
		Bestrijden en beheersen van diverse plagen, zoals de Japanse Duizend Knoop en de Reuzenberenklauw.
		Plaatsen van 5 picknicksets in de openbare ruimte.
		Plaatsing 20 zitbankjes in de wijken in overleg met omwonenden.
		Plaatsing ooievaarsnest bij ijsbaan.
Speelterrinen	Goed en adequaat onderhouden	Afronden van de herinrichting van speelvelden (gestart 2019).

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
	speelvoorzieningen voor kinderen.	Actualiseren Speelplaatsenplan. Realisatie klim- en klautervoorziening(en).
Eempolder	Behouden en versterken van het waardevolle Eemlandse landschap, en waar mogelijk bomen- en bermenbeleid inzetten voor biodiversiteit.	Opstellen nota Bermbeheer polderwegen met betrokkenen: Natuurmonumenten, agrariërs, imkers en anderen. Inhoud: a. vergroten biodiversiteit b. bloemenberm Eemnesservaart c. bloemenberm fietsroute Noord- en Zuidervenweg d. bloemrijke weilandranden Voortzetting ecologisch bermbeheer in de polder langs beperkt aantal wegen.
Bomenbeheer	Beschermen en behouden van waardevol bomenbestand en zo mogelijk uitbreiden van het bomenbestand.	Uitbreiden bomenbestand met 20 bomen. Lijst waardevolle bomen aanvullen met o.a. bomen Wakkerendijk en Meentweg. Gelet op de opmars van de eikenprocessierups formuleren we nieuwe uitgangspunten voor (her)planten bomen (geen/minder eiken).
Paardenroutes	Zorgen voor aparte, veilige paardenroutes aan noord – en zuidzijde van de dorpskern. Minder overlast van paardenpoep.	Aanleg paardenroute Noord van Eemnes en uitvoeren suggesties Hippische Hogeschool (quickwins).
Hondenpoep	De opbrengsten van de hondenbelasting volledig inzetten om de overlast ten gevolge van hondenpoep adequaat te bestrijden.	Instandhouding en schoonmaak van de loslooptgebieden en het niet-opruimg gebied voor honden.
Grondwater	Afvloeiend hemelwater doelmatig inzamelen en verwerken.	Uitvoering geven aan de voorgestelde en goedgekeurde maatregelen, komend uit grondwateronderzoek in het centrumgebied.
Oppervlaktewater	In ecologisch evenwicht verkerend en schoon oppervlaktewater.	Oeverbeheer wordt samen met waterschap Vallei en Veluwe uitgevoerd. De Coöperatie Gastvrije Randmeren maait het fonteinkruid in het Eemmeer.

Betrokkenheid verbonden partijen

Coöperatie Gastvrije Randmeren

Gastvrije Randmeren is een samenwerkingsverband. De deelnemers zijn 16 gemeenten tussen de Hollandse Brug en het Keteldiep. Er wordt aansluiting gezocht met private partijen als jachthavens, vakantiecentra, etc. Het takenpakket van Gastvrije Randmeren bestaat uit:

- Beheer van water Randmeren;
- Recreatief beheer van de recreatieve voorzieningen in de Randmeren;
- Gebiedsontwikkeling: ruimtelijke ontwikkeling in samenhang met IVR (internationale vereniging voor binnenvaart) en Blauwe As.

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders

Groenplan Eemnes	2017
Integraal bestek onderhoud openbare ruimte	2019
Werkinstructie Beleidsregel Gemeentelijke Bomen	2012
Speelplaatsenplan	2009

Speerpunten en ontwikkelingen

Kwaliteitsimpuls openbaar groen (groenplan)

De kale plekken in de groenvoorziening zijn eind 2019 op veel plaatsen aangevuld: bomen zijn geplant, struiken, heesters en planten zijn aangevuld. Het centrum krijgt extra aandacht evenals de accenten, zoals de leibomen in de Kerkstraat, de entrees van Eemnes, het Wilgenpad en de Zuidersingel. De bomenrijen langs de Noordersingel worden gedund.

Eikenprocessierups

Vanwege de enorme uitbraak in 2019 worden in 2020 alle eiken, waarvan bekend is dat ze besmet waren met de Eikenprocessierups, preventief twee keer gespoten. Daarnaast houden we rekening met extra wegzuigactiviteiten en stimuleren we de natuurlijke vijanden van de rupsen (o.a. kool- en pimplen, boomklever, vleermuis, sluipwespen) door te zorgen voor meer biodiversiteit. We hangen nestkasten op, zorgen voor meer, verschillende en langbloeiende bloemen. We richten ons ook voorlichting aan inwoners en willen in 2020 ca. 1.000 mezenkasten, 500 insectenhoeven en 250 vleermuisvallen uitdelen aan belangstellende inwoners voor in particuliere tuinen en plaatsen deze voorzieningen ook in het openbaar gebied. Tenslotte zoeken we uit of we feromoonvallen kunnen plaatsen om de vlinders te vangen en zo het leggen van eieren tegen te gaan.

Spelen

De herinrichting van een aantal speelplekken (gestart in 2019) wordt afgerond waarna het nieuwe beleidsplan Spelen wordt vastgesteld. De herinrichting van een aantal andere speelplekken wordt ter hand genomen. Verder leggen we een klim- en klautervoorziening aan.

Paardenroutes

Door studenten van de Hippische Hogeschool Dronten zijn in samenspraak met pensionstallhouders logische paardenroutes in kaart gebracht. In 2020 starten wij met de uitvoering van een aantal maatregelen om routes veiliger en logischer te maken.

Wat mag het kosten?

In de tabel op de volgende pagina zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

05. Groene leefomgeving	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-173.126	-7.983	-18.307	-18.307	-18.307	-18.307
Lasten	921.591	951.747	1.291.220	1.141.674	1.121.396	1.125.952
Saldo	748.465	943.764	1.272.913	1.123.367	1.103.089	1.107.645

Toelichting verschillen

Op het programma Mobiliteit is ten opzichte van de begroting 2019 een nadeel ontstaan van € 329.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

05. Groene leefomgeving	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	838.621	1.111.730	273.109	N
Begrotingswijzigingen 2019	105.143	-	-105.143	V
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	97.802	97.802	N
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	63.380	63.380	N
Saldo	943.764	1.272.913	329.149	N

Begrotingswijzigingen 2019

€ 105.000 V

Betreft incidentele budgetten 2019 (vervallen in 2020)

- Boomonderhoud € 73.900 V
- Actualisatie speelbeleid € 25.000 V

Betreft structureel budget voor hanging baskets € 6.200 V (zie ook onder nieuwe mutaties)

Kadernota 2020

€ 98.000 N

- Restgroen € 10.000 V
- Eemnes "Zoemmt € 7.500 N
- Integraal beheer verdeeld € 49.000 N
- DVO verhoging € 51.300 N

Nieuwe mutaties 2020-2023

€ 63.000 N

Motie kadernota

€ 1.500 N

In de raadsvergadering van de kadernota is besloten om in de omgeving van de ijsbaan bij de nieuwe Zuidbuurt een ooievaarsnest op te richten.

Herstellen schades

€ 10.000 N

De laatste jaren is er steeds meer schade ontstaan als gevolg van storm en droogte. Het budget is daarom aangepast.

Bestrijding eikenprocessierups € 55.000 N

Naar aanleiding van de enorme uitbraak in 2019 worden in 2020 alle eiken, waarvan bekend is dat ze besmet waren, preventief twee keer gespoten. Daarnaast wordt rekening gehouden met extra wegzuigactiviteiten en het investeren in meer biodiversiteit door natuurlijke bestrijding.

Hanging baskets € 6.200 N

In een motie heeft uw raad verzocht om mogelijkheden te onderzoeken voor hanging baskets. In maart 2019 is besloten om structureel budget hiervoor beschikbaar te stellen.

Waterplanten € 2.500 N

In 2018 heeft het college besloten om voor de periode 2018-2021 een extra bijdrage beschikbaar te stellen voor overlast door waterplanten. Deze kosten komen ten laste van de reserve LOP.

Kapitaallasten € 11.600 V

Voornamelijk als gevolg van doorschuiven van de jaarschijven voor reconstructie groen op de investeringsplanning is er een voordeel ontstaan.

Toelichting mutaties reserves

Cijfermatig zijn de mutaties op de reserves overeenkomstig de BBV-regelgeving niet opgenomen in de cijfers per programma. Deze zijn gezamenlijk opgenomen in het hoofdstuk Mutaties reserves.

Voor het inzicht worden de mutaties die verband houden met dit programma hieronder getoond:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	Reserve
Speelplaatsenplan jaarschijf 2017/2019	-12.122	-12.122	-12.122	-12.122	Kapitaallasten
Groenplan	-218.225	0	0	0	Kapitaallasten
Paardenroutes	-3.253	-3.253	-3.253	-3.253	Kapitaallasten
Inv.plan Groen en paardenroutes	0	-30.362	-30.362	-30.362	Kapitaallasten
Inv. Plan speelplaatsen	0	-24.316	-29.738	-35.160	Kapitaallasten
Fonteinkruid	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000	LOP
Waterplanten overlast	-2.500	-2.500	0	0	LOP
Bijdrage pontje	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	LOP
Totaal	-249.100	-85.553	-88.475	-93.897	

Investeringsplanning (bijbehorende kapitaallasten in de jaarkolommen)

Investing	Jaar	Investing	2020	2021	2022	2023
Reconstructie groen 2017	2017	25.000		2.711	2.711	2.711
Reconstructie groen 2018	2018	65.000		7.048	7.048	7.048
Reconstructie groen 2019	2019	105.000		11.386	11.386	11.386
Paardenroutes	2020	50.000		5.422	5.422	5.422
Banken in openbaar gebied	2020	35.000		3.795	3.795	3.795
Speelplaatsenplan jaarschijf 2020	2020	174.250		18.895	18.895	18.895
Speelplaatsenplan jaarschijf 2023	2023	12.000				

Investerings	Jaar	Investerings	2020	2021	2022	2023
Speelplan 2020	2020	50.000		5.422	5.422	5.422
Speelplan 2021	2021	50.000			5.422	5.422
Speelplan 2022	2022	50.000				5.422
Speelplan 2023	2023	50.000				
Herinrichting speelplekken	2019	60.000	900	6.506	6.506	6.506
Klim- en klauterbosvoorziening	2020	150.000	t.l.v.	GREX	De Hilt	
Totaal		876.250	900	61.184	66.606	72.027

PROGRAMMA 6 - MILIEU EN KLIMAAT

De maatschappelijke opgave

In Eemnes willen wij voor onze inwoners een gezonde leefomgeving creëren. Een leefomgeving met een goede luchtkwaliteit, waar groen en water volop aanwezig is, waar zo min mogelijk geluidsoverlast is en waar mensen zich prettig voelen. In dit kader zijn wij samen aan de slag voor verbetering van ons klimaat. Wij zijn zuinig op onze aarde en willen ons aandeel leveren om deze in goede staat door kunnen geven aan toekomstige generaties. Wij zetten ons daarom in voor CO₂-reductie, aardgasvrije nieuwbouw, verduurzaming / aardgasvrije bestaande woningen en het stimuleren van alternatieve energiebronnen en duurzame mobiliteit. Wij zetten ook in op het scheiden van afval en evalueren het huidige scheidingsbeleid om te kijken of deze voldoende aan onze doelstellingen op het gebied van afvalscheiding bijdraagt.

Wij houden bij de inrichting van onze gemeente rekening met de klimaatveranderingen en daar waar de klimaatveranderingen geleid hebben tot overlast, zorgen wij voor passende oplossingen. In het regionaal manifest ruimtelijke adaptie hebben wij samen met 27 andere gemeenten verklaard om in deze

coalitieperiode (2018 – 2022) de kwetsbaarheden en risico's voor overlast en schade als gevolg van klimaatverandering te inventariseren. Hiervoor is door het waterschap Vallei en Veluwe in juni de website: <http://www.klimaatvalleienveluwe.nl/> gepubliceerd. Hier zijn de resultaten van de klimaatstresstest te zien voor de gehele regio, waaronder ook Eemnes. De komende periode zullen de resultaten uitgewerkt worden in concrete voorstellen voor het opvangen van de kwetsbaarheden.

Een gezonde leefomgeving in Eemnes vraagt samenwerking met onze buurgemeenten. Het verbeteren van het klimaat begint bij onszelf maar eindigt daar zeker niet. Wij zetten ons daarom ook specifiek op het gebied van milieu en klimaat in op samenwerking met onze regiogemeenten. Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:

- schoner drinkwater & goede sanitaire voorzieningen
- betaalbare, betrouwbare en duurzame energie voor iedereen
- veilige en duurzame steden
- verduurzamen van consumptie- en productiepatronen
- bestrijden van klimaatverandering en de effecten ervan
- bescherming van zeeën en oceanen

Onze ambities

- Wij willen de geluidsoverlast van de A27 verminderen.
- Wij zorgen voor duurzaam afvalbeheer.
- Verduurzamen doe je niet alleen. De energietransitie pakken wij op, in samenwerking met onze buurgemeenten, zowel in de regio Gooi & Vechtstreek als in de regio Eemland. Wij

delen onze kennis en zetten ons in voor een intergemeentelijke aanpak om het gebruik van fossiele brandstoffen terug te dringen en over te gaan op duurzame energiebronnen.

- Met inwoners, bedrijven en woningcorporaties e.a. zetten wij ons in voor de verduurzaming van de bebouwde omgeving. Wij zorgen voor en stimuleren op vrijwillige basis betaalbare en duurzame ontwerpen en duurzaam beheer van vastgoed.
- Wij stimuleren energiebesparing / isolatie en het gebruik van duurzame energie in gemeentelijke gebouwen, particuliere en sociale(huur)woningen.
- Onze ambtelijke organisatie is een voorbeeld als het gaat om afvalscheiding.
- Wij zetten ons in om duurzame energie op te wekken via zonnepanelen die wij zo veel als mogelijk op alle vormen van daken neerleggen.
- In deze coalitieperiode gaat de gemeente zich inspannen om zoveel mogelijke asbestdaken te saneren (in combinatie met het plaatsen van zonnepanelen op de daken).
- Onze ambitie blijft onverkort dat we in 2030 klimaatneutraal willen zijn.

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Geluid A27	De geluidsoverlast als gevolg van de A27 verminderen.	De voorbereiding van de ophoging van de geluidwal aan de westzijde en het doortrekken van de verhoging op de geluidwal aan de oostzijde is in 2018 ter hand genomen en in 2019 verder uitgewerkt: realisatie begin 2020.
Afvalbeheer	Duurzaam afvalbeheer.	Naar aanleiding van de in 2019 uitgevoerde evaluatie over de ingevoerde wijze van huis-aan-huis inzameling (in 2017), worden in 2020 eventuele aanpassingen doorgevoerd.
	Asbest verwijderen.	Het zoveel mogelijk verwijderen van asbestdaken was een landelijke doelstelling. Onduidelijk is of hier landelijk nog gevolg aan wordt gegeven. De gemeente wil zich toch inspannen om zoveel mogelijk asbestdaken te verwijderen, hiertoe wordt in 2020 een plan van aanpak asbestdaken opgesteld.
Klimaatbeleid	Eemnes klimaatneutraal in 2030.	Inwoners van Eemnes voorbereiden op, en helpen bij, de transitie naar een (grotendeels) aardgasvrij Eemnes in 2030 (en Nederland in 2050). Huiseigenaren willen we stimuleren om hun woningen energiezuinig te maken en verregaand te verduurzamen.
		Creëren van de mogelijkheden voor grootschalige opwek van zonne-energie, anders dan in velden. Als onderdeel daarvan zullen agrariërs en andere ondernemers hun daken gaan gebruiken om daarop zonnepanelen te realiseren.

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
		Stimuleren van de aanleg van zonnepanelen op daken van alle soorten gebouwen (boerderijen, woningen, bedrijven en openbare gebouwen).
		Het faciliteren van de verduurzaming van bedrijfspanden in Eemnes, o.a. door het implementeren van de 'Klimaatstafette'. Maatregelen gericht op het verminderen van energieverbruik en de CO2-uitstoot kunnen via de gemeente gefinancierd worden.
		Aanjagen van de verduurzaming van sociale huurwoningen die in het bezit zijn van de Alliantie. De praktische uitvoering van de gemaakte afspraken met de Alliantie (een klimaatneutraal woningbezit in 2027) bewaken en ondersteunen.
		Uitvoeren van Quick Scans voor verduurzaming van gemeentelijke gebouwen, en doorvoeren van duurzaamheidsmaatregelen aan gemeentelijke gebouwen.
		Activeren van scholen om duurzaamheidsmaatregelen te nemen die bijdragen aan de beoogde klimaatneutraliteit in 2030.
		De sloop van de Hilt innovatief en circulair uitvoeren, gericht op het behoud van zoveel mogelijk grondstoffen.
		Stimuleren van energiebesparing/isolatie en gebruik duurzame energie in gemeentelijke gebouwen, particuliere en sociale (huur)woningen.
		Uitvoering geven aan de RES regio Amersfoort.
		Uitvoeren van onderzoek ten behoeve van de opstelling van een Transitievisie Warmte.
		Onderzoek naar/inzet van duurzaamheidscoaches, voor advisering en begeleiding van particuliere woningeigenaren.
		Kansen bepalen voor overkapping met zonnepanelen van parkeerplaatsen bij gemeentelijke gebouwen.

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Hemelwater en grondwater	Zorgen voor inzameling, transport van stedelijk afvalwater en hemelwater in de openbare ruimte; zorgen voor afvoer van overtollig grondwater.	Aansluiten bij “operatie steenbreek” en bewoners stimuleren om hun tuinen te vergroenen.
Begraafplaats	Verbetering beheer begraafplaats.	Opstellen beleids- en beheerplan voor de algemene begraafplaats (onderhoud en uitbreiding).

Betrokkenheid verbonden partijen

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

De RUD Utrecht voert milieutaken uit. Het gaat hierbij om het houden van toezicht en verlenen van vergunningen gerelateerd aan wet- en regelgeving op het gebied van milieu.

AVU

De AVU is opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. De Afval Verwijdering Utrecht (AVU) werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten in de afvalketen en draagt zorg voor de overslag, het transport en de verwerking van het huishoudelijk afval van de deelnemende gemeenten in de provincie Utrecht. Dit met zoveel mogelijk terugdringing van de belasting op het milieu tegen aanvaardbare kosten.

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders	
Nota geluidbeleid	2017
Klimaatbeleidsplan 2011-2020	2011
Klimaatbeleid Eemnes 2012-2020, aanvullend uitvoeringsprogramma	2012
Klimaatbeleid Eemnes 2030	2017
Afvalstoffenverordening Eemnes 2017	2017
Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022	2018
Verordening afvalstoffenheffing	2018
Verordening Rioolrechten	2018
Verordening op het beheer en het gebruik van de begraafplaats	2014

Speerpunten en ontwikkelingen

Klimaatbeleid

2020 wordt onder andere het jaar waarin we de alternatieve (duurzame) warmtebronnen voor Eemnes uitwerken in een **Gemeentelijke Transitievisie Warmte**. In deze visie worden voor alle locaties in Eemnes de mogelijke duurzame alternatieven voor aardgasverwarming aangegeven. Eemnes heeft goede hoop dat warmte uit Ultradiepe Geothermie (UDG) een deel van de oplossing zal zijn. De resultaten van het seismisch onderzoek dat in maart 2019 is uitgevoerd, zullen binnenkort bekend worden. Samen met de regiogemeenten rond Amersfoort zal Eemnes ook invulling gaan geven aan de

Regionale Energiestrategie (RES). Daarin staat hoe de totale energievoorziening van de regio (dus warmte en elektra) verduurzaamd kan worden. Wat Eemnes betreft zal UDG ook daar een belangrijke rol spelen.

Een derde speerpunt is de realisatie van het project '**Micro Energie Trading**'. Dit Europese pilotproject moet van Eemnes de eerste gemeente in Europa maken waar particulieren, instellingen en ondernemingen onderling duurzame energie met elkaar verhandelen. Dus zonnestroom niet meer terugleveren aan de energieleverancier, maar leveren aan burens of aan een plaatselijke sportclub.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

06. Milieu en klimaat	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-1.814.414	-2.189.337	-2.289.589	-2.388.668	-2.406.647	-2.407.626
Lasten	1.736.907	1.888.973	2.004.779	2.037.725	2.029.205	2.014.037
Saldo	-77.507	-300.364	-284.810	-350.944	-377.443	-393.590

Toelichting verschillen

Op het programma Mobiliteit is ten opzichte van de begroting 2019 een nadeel ontstaan van € 16.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

06. Milieu en klimaat	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	-325.702	-360.304	-34.602	V
Begrotingswijzigingen 2019	25.338	-	-25.338	V
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	224.787	224.787	N
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	-149.293	-149.293	V
Saldo	-300.364	-284.810	15.554	N

Begrotingswijzigingen 2019

€ 25.000 V

Betreft incidentele budgetten 2019; in 2020 structureel met dekking tarief.

- Onderhoud riolering € 41.500 N
- Dekking onttrekking voorziening riolering € 16.200 V

Kadernota 2020

€ 225.000 N

- Transitievisie warmte € 15.000 N
- Ultradiepe Geothermie € 25.000 N
- Steenbreek € 25.000 N
- Verduurzaming gebouwen € 25.000 N
- Plan van aanpak sanering asbestdaken € 25.000 N
- Klimaatscan bedrijven € 25.000 N
- RES projectbasis € 25.000 N
- Beleid begraaftplaatsen € 5.000 N
- AVU kadernota (€ 29.200) en dekking door tarief € -
- Integraal beheer verdeeld € 9.500 N
- DVO verhoging € 45.300 N

Begraafplaats

€ 3.000 N

Dit nadeel heeft betrekking op het actualiseren van de begraafrechten en de daarmee samenhangende mutatie met de voorziening grafrechten.

Riolering

€ 19.500 N

In 2020 is het onderhoudsbudget structureel verhoogd met € 31.500 in de lijn van het besluit in 2019. Daarnaast is door verschuiving in de werkzaamheden een deel van het budget voor het beleid van riolering doorgeschoven naar 2021 (€ 12.000 V).

Afvalverwijdering en afvalstoffenheffing

€ 29.800 V

Voor de berekening van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing, wordt niet alleen uitgegaan van de kosten en opbrengsten op het programma Milieu, maar ook rekening gehouden met de BTW en het overheadtarief op de uren. In de kadernota was reeds rekening gehouden met een hogere opbrengst van € 29.200 als gevolg van de hogere bijdrage aan de AVU.

Er is in 2020 geen voorziening of reserve meer beschikbaar om het tarief te egaliseren. De hogere lasten in 2020 betekent een stijging van het tarief.

Rioolrechten

€ 134.200 V

De hogere kosten van het rioolbeheer in 2020 (uitvoering GRP 2019-2022) betekent een stijging van de lasten en hoger tarief rioolrecht (€ 84.300). Om de tariefstijging te temporiseren is er € 49.900 onttrokken aan de voorziening rioolrechten.

In de paragraaf Lokale Heffingen zijn de dekkingsoverzichten opgenomen van de afvalstoffenheffing en de rioolrechten.

Kapitaallasten

€ 22.900 V

- In november 2018 is besloten om met uitzondering van het Huis van Eemnes over te gaan naar projectfinanciering. Dit geldt ook voor de Stimuleringsregeling Duurzaamheid Bedrijven. Daarmee vervalt de rentelast (17.500 V).
- Het investeringskrediet voor de geluidswal Eiland van Eemnes is voor het grootste deel doorgeschoven naar 2020 (€ 28.700 V).
- In de meerjarenbegroting 2019-2022 was geen rekening gehouden met de kapitaallasten voor bijdrage aan het zonnenveld (€ 27.700 N).

Duurzaamheidscoach

€ 15.000 N

Bij de behandeling van de kadernota is een motie aangenomen om onderzoek te doen naar de inzet van een duurzaamheidscoach om burgers actiever te ondersteunen bij het nemen van duurzaamheidsmaatregelen. Het bedrag van € 15.000 wordt opgenomen voor drie jaar en gedekt uit de nieuwe reserve duurzaamheid.

Toelichting mutaties reserves

Cijfermatig zijn de mutaties op de reserves overeenkomstig de BBV-regelgeving niet opgenomen in de cijfers per programma. Deze zijn gezamenlijk opgenomen in het hoofdstuk Mutaties reserves. Voor het inzicht worden de mutaties die verband houden met dit programma hieronder getoond:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	Reserve
Transitievisie warmte	-15.000				Klimaatbeleid
Ultradiepe Geothermie	-25.000				Klimaatbeleid
Steenbreek	-25.000				Klimaatbeleid
Verduurzaming gebouwen	-25.000				Klimaatbeleid
PvA sanering asbestdaken	-25.000	-10.000	-10.000	-10.000	Klimaatbeleid
Klimaatscan bedrijven	-25.000	-10.000	-10.000	-10.000	Klimaatbeleid
RES projectbasis	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	Klimaatbeleid
Duurzaamheidscoach	-15.000	-15.000	-15.000		Duurzaamheid
Totaal	-180.000	-60.000	-60.000	-45.000	

Investeringsplanning *(bijbehorende kapitaallasten in de jaarkolommen)*

Investering	Jaar	Investering	2020	2021	2022	2023
Rioolvervanging	2020	133.000		4.446	4.446	4.446
Rioolvervanging	2021	133.000			4.446	4.446
Rioolvervanging	2022	133.000				4.446
Rioolvervanging	2023	133.000				
Plassons drukriool	2020	87.500		6.558	6.558	6.558
Plassons drukriool	2021	87.500			6.558	6.558
Plassons drukriool	2022	87.500				6.558
Plassons drukriool	2023	87.500				
Grond-/hemelwater	2018	99.000		3.309	3.309	3.309
Grond-/hemelwater	2019	118.000		3.944	3.944	3.944
Geluidswal Eiland van Eemnes (restant)	2017	475.000		27.667	27.667	27.667
Totaal		1.574.000	0	45.924	56.927	67.931

PROGRAMMA 7 - RUIMTELIJKE ORDENING EN WONEN

De maatschappelijke opgave

Zoals al eerder aangegeven hechten wij aan een gezonde en groene leefomgeving met een kleinschalig dorps karakter. De ontwikkelingen in de ruimte brengen wij hiermee in overeenstemming. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat wij de bestaande woonruimte beter willen benutten. De vraag naar nieuwe woningen in onze regio is groot, ook in Eemnes. Wij kiezen voor een gestage groei van onze woningvoorraad. Door deze gestage groei, waarbij woningen opgeleverd worden in alle segmenten, geven wij starters de mogelijkheid om voor het eerst te gaan kopen maar ook anderen om te verhuizen. We bouwen gedifferentieerd, met focus op de doelgroepen starters, middenhuurders en senioren dichtbij de voorzieningen. De gestage groei zorgt bovendien voor behoud van vitaliteit in ons dorp.

Groei van onze woningvoorraad ontstaat door het realiseren van woningen in onze uitbreidingslocatie 'Zuidpolder' en door het realiseren van woningen in zogenaamde inbreidingslocaties (bijvoorbeeld op de locaties van de Hink Stap Sprong, de bibliotheek of de Hilt).

In de Zuidpolder zijn wij tot en met 2019 verplichtingen aangegaan die onomkeerbaar zijn. Wij realiseren planologisch 120 woningen in de Zuidpolder in de periode 2020 tot en met 2023 waarvan 35% sociaal. Ook wordt conform de woonvisie het % middelhuur verhoogd.

Er zijn twee initiatieven onder de noemer inbreiding waar al beleid voor is vastgesteld. Dit betreft nieuwbouw van 65 woningen op de plaats van de huidige Hilt en de Hinkstapsprong. Voor beide locaties geldt dat in 2019 opnieuw gekeken gaat worden naar de stedenbouwkundige opzet, waarbij woningen in het middensegment en specifiek voor senioren wenselijk is (conform de woonvisie).

Voor overige inbreidingslocaties, vanuit particulier initiatief, geldt dat wij deze op hun goede prestaties gaan beoordelen. Daarbij wordt getoetst aan de woonvisie (met aandacht voor het doelgroepenbeleid, waaronder starters en senioren) en gekeken naar een goede stedenbouwkundige en landschappelijke inpassing. Hierbij geldt het uitgangspunt dat de ontwikkeling een kwalitatieve impuls is voor de locatie.

Om ook in de toekomst prettig te kunnen wonen is het belangrijk om onze ruimtelijke ontwikkeling met zicht op de toekomst vorm te geven. Wij willen ons bebouwde gebied minder kwetsbaar maken voor extreme weersomstandigheden door klimaatbestendigheid en een waterrobuuste inrichting als vanzelfsprekende onderdelen te maken van de ruimtelijke (her)ontwikkeling.

Demografische, maatschappelijke en economische ontwikkelingen leiden tot verschuiving van vraag en aanbod op de woningmarkt. Diverse doelgroepen wachten op betaalbare woningen: starters, mensen met een zorgbehoefte en senioren. Voor mensen met een middeninkomen is het steeds moeilijker om een woning te vinden of om door te stromen naar een passende woning. Wij willen dat iedereen kan huren, betaalbaar en met een zo minimaal mogelijke wachttijd.

Verder willen wij dat de woningbouwvereniging kan blijven investeren in Eemnes. Door het gewijzigde rijksbeleid kan dit in de toekomst mogelijk moeilijk worden. Wij onderzoeken daarom de meest aangewezen huurvorm voor Eemnes.

Landelijk staat de bedrijfsvoering van de agrariërs sterk onder druk. Er zijn initiatieven om te komen tot milieu- en natuurvriendelijke vormen van bedrijvigheid en beheer van gronden. We steunen initiatieven van agrarische ondernemers om de productie te vernieuwen, zodat de sector nog duurzamer en gezonder wordt. Voor de levensvatbaarheid van de landbouw is het belangrijk ruimte te bieden aan bedrijfsontwikkeling van agrariërs, zodat zij het landschap ecologisch verantwoord kunnen blijven beheren en hun producten kunnen voortbrengen.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:

- industrie, innovatie en infrastructuur
- veilige en duurzame steden
- bescherming, herstel en duurzaam gebruik van ecosystemen
- Vreedzame en rechtvaardige samenleving voor iedereen
- Partnerschappen om doelstellingen te bereiken

Onze ambities

- De veranderingen in het klimaat vragen om een ruimtelijke ordening die klimaatrobust is.
- Wij benutten optimaal de bestaande bouwmogelijkheden in het dorp waarbij we oog houden voor het groen in het dorp.
- Wij benutten onze wooncapaciteit optimaal (wonen in passende woningen, scheefwonen tegengaan).
- Wij staan open voor innovatieve woonvormen.
- Bij gebiedsplanung en herinrichting leggen wij minder eenzijdig nadruk op economisch rendement en meer op leefbaarheid en welzijn.
- Wij zorgen voor een adequate huisvesting van statushouders, gespreid in ons dorp om zo de sociale cohesie te versterken.
- In Eemnes is er voldoende woonruimte voor inwoners met een kleinere portemonnee. Het percentage sociale huur en betaalbare koop wordt hersteld naar 35%. Wij zorgen voor behoud en nieuwbouw van sociale huurwoningen. Wij zorgen tevens voor passende, bereikbare en betaalbare woningen voor onze inwoners door hierover afspraken te maken met woningcorporaties.
- Ook in Eemnes is een huisvestingsopgave voor kwetsbare groepen bijvoorbeeld als het gaat om beschermd en begeleid wonen en levensloop bestendig bouwen. Wij stimuleren en faciliteren de bouw van woningen om de huisvestingsopgave voor kwetsbare groepen mogelijk te maken.

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Omgevingswet	De nieuwe Omgevingswet die ingevoerd gaat worden zal onze bijzondere aandacht krijgen.	Implementeren van de Omgevingswet conform de minimum eisen van de VNG aangevuld met een beleidsneutraal Omgevingsplan en het opstellen van een Omgevingsvisie.
Woningbouw	Optimaal benutten wooncapaciteit, voldoende woonruimte voor inwoners van Eemnes.	Binnen project Zuidpolder realiseren van 120 woningen in de periode 2020 – 2023.
		Uitvoeren woningbehoefteonderzoek.
		Herontwikkeling terrein Hink Stap Sprong met woningbouw.
	Mensen uit alle doelgroepen moeten zelfstandig en betaalbaar kunnen wonen. Doelgroepen waarvoor we gaan bouwen zijn starters en senioren en ook wordt er prioriteit gegeven aan middenhuur (gebaseerd op coalitieprogramma).	Herontwikkelen terrein de Hilt met woningbouw.
		Uitvoering geven aan en monitoren van prestatieafspraken met de Alliantie, inclusief realisatie nieuwe sociale huurwoningen.
		Onderzoeken of we de grond van sociale koop – en huurwoningen in erfpacht kunnen uitgeven.
		Nieuwe regelgeving voor sociaal compensatiefonds opstellen.
		Uitvoeren bestuursopdracht 'investeren in sociale huurwoningen na 2022'.

Betrokkenheid verbonden partijen

CV en BV Zuidpolder

In augustus 2013 zijn de marktpartijen Heijmans (voorheen Vos & Teeuwissen) en Van Wijnen met de gemeente Eemnes een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. De samenwerking is vormgegeven in een CV/BV-structuur. In de overeenkomst is afgesproken dat de gemeente alle gronden aankoopt van de marktpartijen en samen met haar eigen grond doorverkoopt aan de CV.

Gemeentelijke Participatiemaatschappij Zuidpolder Eemnes

Ten behoeve van de financiering van de activiteiten in de Zuidpolder is in 2014 een participatiemaatschappij opgericht waarin de lening van de gemeente inzake bouw- en woonrijpmaken wordt doorgezet naar de CV Zuidpolder.

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders	
Huisvestingsverordening Eemnes 2019	2019
Woonvisie Eemnes 2019-2023	2019
Structuurvisie	2004/2010
Bestemmingsplannen (diversen)	

Speerpunten en ontwikkelingen

Lokale woonvisie 2019 – 2023

Begin 2019 is een nieuwe woonvisie vastgesteld. Hierin staat wat de gemeente de komende jaren wil bereiken op het gebied van wonen. Voor de uitvoering van de woonvisie is een prioritering gemaakt. In 2020 worden enkele speerpunten nader uitgewerkt.

Onderzoek om middeldure huurwoningen te reguleren

Welke instrumenten heeft een gemeente om te sturen op de particuliere woningmarkt? Bij vaststelling van de huisvestingsverordening 2019 is toegezegd om te onderzoeken op welke wijze middeldure huurwoningen gereguleerd kunnen worden.

Woningbehoefteonderzoek

In 2020 zal een woningbehoefteonderzoek worden uitgevoerd onder de inwoners van Eemnes.

Huisvesting statushouders

De taakstelling voor 2019 loopt op schema en voor 2020 wordt een gelijke taakstelling verwacht. De gemeente gaat zich inspannen om de gemeentelijke taakstelling 2020 te realiseren.

Omgevingswet

Het jaar 2020 is een cruciaal jaar voor de implementatie van de Omgevingswet. De VNG heeft eisen opgesteld over zaken die gemeenten minimaal moeten realiseren om klaar te zijn voor de in werking treding op 1 januari 2021, hier richten wij ons op.

In de pijler Publiek, Vergunningverlening en Ruimtelijke Ontwikkeling staat de dienstverlening aan inwoners en bedrijven centraal. Belangrijke verandering is de versnelling in de procedure voor complexe vergunningen, dit vraagt om het stroomlijnen van de manier waarop initiatieven en vergunningaanvragen binnen de BEL Combinatie en bestuurlijk behandeld worden. Door implementatie en daarna het proefdraaien met nieuwe werkprocessen leren we waar verdere aanpassingen nodig zijn.

In 2020 wordt een beleidsneutraal Omgevingsplan opgesteld dat als basis kan dienen voor het digitaal toegankelijk maken van regelgeving voor belanghebbenden en initiatiefnemers. Hierin worden voor de bestemmingsplannen begrippen uniform gemaakt en een aantal verordeningen gebundeld. Op basis van een eind 2019 vastgesteld Plan van Aanpak wordt in 2020 gestart met het opstellen van een Omgevingsvisie.

Anders werken betekent een andere houding en gedrag van de betrokken ambtenaar, bestuurder, volksvertegenwoordiger, belanghebbende en initiatiefnemer. Er wordt meer team-overstijgend naar de fysieke leefomgeving gekeken. De nieuwe thema's (gezondheid, veiligheid, duurzaamheid en toegankelijkheid) komen nadrukkelijker aan de orde. Om deze transitie bij de BEL Combinatie en bij het bestuur en raad vorm te geven wordt een breed scala aan instrumenten ingezet.

De Omgevingswet wordt digitaal ondersteund door het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Via dit stelsel kan informatie eenduidig worden verstrekt en gedeeld met alle partijen die betrokken zijn bij de fysieke leefomgeving. De BEL Combinatie werkt nu al digitaal via het huidige omgevingsloket en het zaakgericht werken is in ontwikkeling. Deze onderdelen van de implementatie Omgevingswet vallen samen met de doelstellingen van het programma Informatie en ICT en worden daar opgepakt.

Stedenbouwkundige visie Barbeelstraat/Te Veenweg/Noordersingel

In 2020 zal een stedenbouwkundige visie worden ontwikkeld voor het gebied noordelijk van het

woonwagenkampje. Deze gronden, in eigendom van de gemeente, hebben nu de bestemmingen bedrijven en recreatie. Hier kunnen, gelet op de nabijheid van de A27, zonder ophoging van de geluidwerende voorziening geen woningen worden gerealiseerd maar mogelijk wel bedrijfswoningen. De realisatie kan een kostendrager zijn voor het verbeteren van de fietsoversteek bij het kruispunt, het maken van een noordelijke route voor landbouwverkeer (beiden worden in de studie meegenomen) en andere wensen zoals een klauter- en klimbos, hondenuitloop, crossbaan of park (extra bomen).

Toekomstvisie Wonen

In 2020 zal verder worden gewerkt aan de enkele kleinschalige inbreidingsplannen voor woningbouw in Eemnes. In 2019 is gestart met een nieuwe visie op de vrijkomende terreinen van De Hilt en de Hink Stap Sprong. Dit traject zal verder doorlopen en is gericht op de realisatie van minimaal 65 woningen. Andere ontwikkelingen betreffen herontwikkeling onder meer garage Koot, garage Beuk en de Ocrietfabriek en omgeving.

Woningbouw Zuidpolder

De voortgang van de woningbouw in het project Zuidpolder verloopt positief. Bij verkoopbijekomsten is de belangstelling voor alle woningcategorieën onverminderd groot. In lijn met voorgaande jaren wordt meer dan de helft van de woningen toegewezen aan Eemnesser inwoners. Circa 25% wordt toegewezen aan inwoners uit Blaricum, Laren en Huizen. Het restant komt van elders.

In 2019 worden relatief veel woningen opgeleverd waaronder 31 sociale huurwoningen. In juni 2019 zijn 39 projectwoningen in verkoop gegaan die naar verwachting in 2020 worden opgeleverd. Het is nog niet duidelijk welke woningen in 2020 in verkoop gaan.

Bedrijventerrein Zuidpolder

In 2019 worden de bedrijven van Savage Rivale en Ahrens opgeleverd en in gebruik genomen. De periode tussen verkoop en daadwerkelijke levering varieert van een half jaar tot anderhalf jaar. De oorzaak is de beschikbaarheid van een aannemer. De verwachting is dat de grondexploitatie Bedrijventerrein in 2020 financieel afgesloten kan worden met een positief resultaat.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

07. Ruimtelijke ordening en wonen	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-1.828.596	-1.928.215	-2.716.814	-785.678	-730.619	-675.448
Lasten	1.693.157	1.902.595	2.403.427	948.621	953.997	951.404
Saldo	-135.439	-25.620	-313.387	162.943	223.378	275.956

Toelichting verschillen

Op het programma Ruimtelijke Ordening en Wonen is ten opzichte van de begroting 2019 een voordeel ontstaan van € 288.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

07. Ruimtelijke ordening en wonen	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	-25.620	140.532	166.152	N
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	39.741	39.741	N
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	-493.659	-493.659	V
Saldo	-25.620	-313.387	-287.767	V

Kadernota 2020

€ 40.000 N

- Actualisatie vastgoed budgetten € 13.900 N
- DVO verhoging € 25.800 N

Nieuwe mutaties 2020-2023

€ 494.000 V

Verkoop bibliotheek

€ 449.000 V

De bibliotheek verhuist naar het Huis van Eemnes. Het pand aan de Raadhuislaan 49b wordt verkocht.

Verwervingsexploitatie Zuidpolder

€ 50.100 N

De daadwerkelijke afname van grond loopt voor op de leveringstermijnen van grond zoals opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst. Doordat er de achterliggende jaren meer grond is afgenomen dan begroot, ontvangt de gemeente Eemnes minder renteopbrengst. Daartegenover staat een voordeel in de grondexploitatie Zuidpolder.

Actualisatie bijdrage bovenwijkse voorzieningen

€ 5.800 N

De geraamde bijdrage voor de bovenwijkse voorzieningen is gebaseerd op de laatste GREX Zuidpolder. Conform bestendige gedragslijn wordt deze bijdrage verrekend met de hiervoor bestemde reserve bovenwijkse voorzieningen.

Brandweerkazerne

€ 44.100 V

De brandweerkazerne is overgeheveld naar PRG 2 Veiligheid.

Schoolpad 1

€ 83.400 V

In het pand Schoolpad 1 is de school de 7-Sprong gehuisvest. Daarom is het oorspronkelijke budget van dit pand overgeheveld naar PRG 11 Opgroeien in Eemnes onder het taakveld onderwijshuisvesting.

Overige panden

€ 5.900 N

De exploitatie-budgetten voor de overige panden zijn opnieuw bekeken, voornamelijk als gevolg van de hertaxatie van het verzekeringenpakket en de doorrekening van de meerjarenonderhoudsplannen.

Woonbehoefte-onderzoek

€ 20.000 N

In 2020 zal een woningbehoefteonderzoek worden uitgevoerd onder de inwoners van Eemnes.

Toelichting mutaties reserves

Cijfermatig zijn de mutaties op de reserves overeenkomstig de BBV-regelgeving niet opgenomen in de cijfers per programma. Deze zijn gezamenlijk opgenomen in het hoofdstuk Mutaties reserves. Voor het inzicht worden de mutaties die verband houden met dit programma hieronder getoond:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	Reserve
Jongerengebouwtje Impuls	-3.124				Kapitaallasten
Verkoopopbrengst Bibliotheek	449.000				Kapitaallasten
Bijdrage CV/BV Zuidpolder	83.553	83.553	83.553	83.553	Bovenwijkse vz.
Beheerskosten Zuidpolder	-132.569	-132.755	-132.937	-132.895	Zuidpolder
Totaal	396.860	-49.202	- 49.384	- 49.342	

Investeringsplanning <i>(bijbehorende kapitaallasten in de jaarkolommen)</i>

Investering	Jaar	Investering	2020	2021	2022	2023
Kringloopcentrum schilderwerk	2022	25.589	0	0	0	3.061
Dikke Torentje gevelonderhoud	2021	16.500	0	0	3.450	3.450
Inpassingsplan Barbeelstraat	2020	25.000	t.l.v.	Toekomstige	opbrengsten	
Totaal		67.089	0	0	3.450	6.511

PROGRAMMA 8 – WERK EN INKOMEN

De maatschappelijke opgave

Eemnes is een inclusieve en gastvrije samenleving: iedereen mag er zijn, heeft een rol en is van waarde in Eemnes. Er nemen zo veel mogelijk mensen actief deel aan onze samenleving en waar mogelijk in (regulier) werk. Dit geldt zeker ook voor de mensen die wel over arbeidsvermogen beschikken, maar deze niet direct in kunnen zetten om te voorzien in een volwaardig inkomen op de arbeidsmarkt. Voor alle inwoners hebben wij aandacht, indien noodzakelijk, in samenhang met onze overige taken binnen het sociaal domein.

Wij willen zoveel mogelijk participatie op de reguliere arbeidsmarkt stimuleren en treden in overleg met onze ondernemers om dit mogelijk te maken. Als gemeente vervullen wij hierin een voorbeeldpositie.

Door de steeds complexer wordende wereld wordt het voor een grotere groep moeilijk om zich staande te houden. Dit is als eerste zichtbaar in de schuldhulpverlening. Het gemak van aankopen en leningen via het internet is een toenemend probleem. Wij zullen ons er in de komende jaren over moeten buigen hoe we deze trend gaan keren met de inzet van onze budgetcoach.

Een gezond leefklimaat vraagt ook om een gezonde economie. Eemnes heeft veel ZZP'ers en door de centrale ligging midden in het land zijn wij een goede locatie voor bedrijven om zich te vestigen. Werkgelegenheid wordt gestimuleerd en mogelijk gemaakt in overeenstemming met onze waarden ten aanzien van een gezonde en groene leefomgeving met dorps karakter. Wij vinden de veiligheid van winkelgebieden en het bedrijventerrein belangrijk en zetten in op het behoud van het Keurmerk Veilig Ondernemen.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:

- einde aan de armoede, gelijke toegang tot basisvoorzieningen en gelijke economische rechten
- bevorderen gendergelijkheid, alle vormen van discriminatie beëindigen
- duurzame, inclusieve en bestendige economische groei en werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen
- sociale, economische en politieke insluiting van iedereen, gelijke kansen scheppen

Onze ambities

- Onze inwoners informeren wij actief over de toeslagen waar zij recht op hebben en over hun beslagvrije voet.

- Ons beleid richten wij op stabiele thuissituaties. Wij kijken naar de vraag achter de vraag en zetten integrale zorg in om een gezin te ondersteunen (bijvoorbeeld door inzet van een budgetcoach).
- Wij stimuleren dat bedrijven in de gemeente arbeidspotentieel benutten van kansarmere groepen en wij passen het criterium van 5 % social return bij aanbestedingen toe.
- Bij de schulddienstverlening streven wij naar een stress sensitieve dienstverlening, het verkorten van de doorlooptijd en integraliteit in de aanpak, vanuit het principe van de 1-loketgedachte.
- In samenwerking met Laren en Blaricum stimuleren wij onze ambtelijke organisatie BEL Combinatie om een voorbeeldpositie in te nemen als het gaat om arbeidsplekken of werkervaringsplekken te realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking of migrantenachtergrond.
- Stichting Huis van Eemnes realiseert een LeerWerkHuis binnen het Huis van Eemnes.
- Eemnes is een aantrekkelijke woon- en werkgemeente (ondernemings- en vestigingsklimaat). De quality of life in Eemnes is hoog en dat willen wij zo houden. Er is sprake van een gunstig innovatie- en ondernemingsklimaat in Eemnes en wij faciliteren de start van nieuwe (start ups) en de groei van bestaande Eemnesser bedrijven.
- In Eemnes willen wij dat ondernemers, klanten en medewerkers zich veilig voelen op het bedrijventerrein en in onze winkelgebieden. Daarom zetten wij in op het behoud van het keurmerk Veilig Ondernemen en het bijbehorende interdisciplinaire overleg.
- Wij pleiten voor normaal loon met pensioenopbouw, waardoor er geen verdringing op de arbeidsmarkt plaatsvindt.
- In Eemnes is er geen jeugdwerkloosheid.

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Werkgelegenheid	Zoveel mogelijk participatie op de reguliere arbeidsmarkt stimuleren. Stimuleren dat bedrijven arbeidspotentieel benutten van kansarme groepen.	Actief inzetten op het begeleiden van inwoners naar werk, via jobcoaches, werkplekken en stageplekken bij ondernemers in Eemnes voor mensen met een uitkering.
		Stichting Huis van Eemnes faciliteert onder meer een LeerWerkHuis binnen het Huis van Eemnes. Het LeerWerkHuis is er om deelnemers de kans te geven werkervaring op te doen of deel te nemen aan dagbesteding, waarbij wordt aangesloten op hun mogelijkheden, talenten en beperkingen.
		De BEL Combinatie neemt een voorbeeldpositie in voor het realiseren van werkplekken of stageplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en mensen met een migrantenachtergrond.

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
	Eemnes is een aantrekkelijke woon en werkgemeente, met een gunstig innovatie- en ondernemingsklimaat.	Faciliteren van de start van nieuwe (start-ups) en groei van bestaande Eemnesser bedrijven.
	Inwoners stimuleren tot het nemen van verantwoordelijkheid voor het eigen levensonderhoud.	Ontwikkelen en inzetten van instrumenten voor re-integratiebeleid in samenspel met de arbeidsmarktregio. Uitvoering van het regionale marktbe werkingsplan: vanuit het werkgeversservicepunt wordt de match gerealiseerd tussen werkzoekende en kansrijke sectoren.
Schuldhelpverlening	Ons beleid ten aanzien van schuldhelpverlening richten op stabiele thuissituaties.	We zetten een budgetcoach in om actief minima en uitkeringsgerechtigden te ondersteunen naar financiële stabiliteit en zelfredzaamheid. Tevens heeft de budgetcoach oog voor de integrale ondersteuning van een gezin of inwoner.
Statushouders	Integratie van statushouders	In het nieuwe programma van Zicht op werk wordt extra aandacht besteed aan begeleiding naar werk of opleiding van statushouders middels een coach.

Betrokkenheid verbonden partijen

GR HBEL

Binnen de GR HBEL vindt de uitvoering van de WMO en de Participatiewet plaats. De kosten van de inzet van het HBEL ambtelijk werkapparaat ten behoeve van Eemnes bedraagt in 2020 € 780.000.

Tomin

De gemeenschappelijke regeling 'Werkvoorziening Tomingroep' voorziet in de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. De hoofddoelstelling is het aanbieden van werkgelegenheid onder aangepaste omstandigheden aan personen die kunnen en willen werken, maar die door een persoonlijke oorzaak (tijdelijk) geen kans hebben op een baan in het reguliere bedrijfsleven.

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders

Participatievisie	2014
Lokale keuzenota sociaal domein	2014
Richtlijnen bijzondere bijstand (gewijzigd)	2017
Beleidsplan Schuldhelpverlening 2015-2019	2016
Regionaal Programma Volwasseneducatie Gooi en Vechtstreek	2016

Relevante beleidskaders	
Verordening sociaal domein	2018
Verordening Adviesraad sociaal domein Huizen Blaricum Eemnes Laren	2017

Speerpunten en ontwikkelingen

Vroegsignalering schuldhelpverlening

Uit het wetsvoorstel wijziging wet gemeentelijke schuldhelpverlening vloeit voort dat het vroegsignaleren van schulden (betalingsachterstanden) een gemeentelijke taak wordt. In 2020 starten de HBEL gemeenten voor een periode van 2 jaar met een pilot vroegsignalering. Verder informeren alle HBEL gemeenten, jongeren die 18 worden, en hun ouders, middels een boekje wat er allemaal verandert als je 18 jaar wordt. In dit boekje komt ook een opsomming van de relevante regelingen/voorzieningen die er zijn.

Arbeidsmarktwerkingsplan 'Werken aan werk'

In 2020 wordt uitvoering gegeven aan het – in 2019 vastgestelde - arbeidsmarktwerkingsplan werken aan werk waarin aandacht is voor de doelgroepen statushouders, ouderen met een uitkering en jongeren.

Plan van aanpak jeugdwerkloosheid à Eemnes

Jeugdwerkloosheid: met name voor jongeren zonder startkwalificatie of met een lichamelijke of psychische beperking is het soms moeilijk de weg naar werk te vinden. Huizen, Blaricum, Eemnes en Laren willen in een periode van 4 jaar 250 jongeren met of zonder uitkering, die geen startkwalificatie hebben of door lichamelijke of psychische problemen nog niet zelfstandig de weg richting arbeidsmarkt kunnen vinden, aan het werk helpen. Hiervoor worden onder andere twee jongerencoaches ingezet. Zij geven persoonlijke en intensieve begeleiding aan jongeren vanuit Zicht op Werk.

Nieuwe wet inburgering

Naar verwachting wordt in 2021 de regie over de inburgering weer overgedragen aan gemeenten. Met het neerleggen van de regie bij gemeenten kan er integraal gekeken worden en een persoonlijk plan voor inburgering én participatie worden gemaakt voor nieuwkomers. In 2020 wordt de overgang van taken per 2021 voorbereid met als doel dat nieuwkomers vanaf het eerste moment aan de slag gaan met hun inburgering.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

08. Werk en inkomen	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-1.296.499	-1.375.374	-1.191.000	-1.170.000	-1.199.000	-1.218.000
Lasten	2.077.806	2.262.836	2.089.306	2.124.554	2.135.659	2.129.299
Saldo	781.307	887.462	898.306	954.554	936.659	911.299

Toelichting verschillen

Op het programma Werk en Inkomen is ten opzichte van de begroting 2019 een nadeel ontstaan van € 11.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

08. Werk en inkomen	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	861.524	886.211	24.687	N
Begrotingswijzigingen 2019	25.938	-	-25.938	V
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	17.000	17.000	N
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	-4.905	-4.905	V
Saldo	887.462	898.306	10.844	N

Begrotingswijzigingen 2019

€ 26.000 V

Betreft incidentele budgetten 2019 (vervallen in 2020)

- Coördinator Leer Werk Huis

Kadernota 2020

€ 17.000 N

- Nieuwe wet inburgering € 25.000 N
- Armoedebestrijding taakmutatie € 8.000 V

Nieuwe mutaties 2020-2023

€ 5.000 V

Regio Gooi-en Vechtstreek € 8.700 V

De budgetten zijn aangepast op basis van de begroting van de regio. In totaliteit betreft de verhoging € 4.000. Door herschikking van de middelen over verschillende taakvelden, levert dit verschuivingen op per programma.

Minimabeleid € 6.700 V

Dit nadeel bestaat uit verschillende onderdelen:

- Eemnes maakt al gebruik van het jeugdsportfonds en het jeugdcultuurfonds. Deze waren nog niet begroot (€ 4.800 N)
- De omvang van het kindarrangement kan conform rijksbijdrage verlaagd worden als gevolg van kleinere doelgroep dan aangenomen (€ 9.522 V). Hiertegenover staat de taakmutatie die hiervoor al in de kadernota was opgenomen (€ 8.000 N).
- Het budget voor de kwijtscheldingen is naar beneden bijgesteld op basis van de realisatie van 2018 en de prognose van 2019 (€ 10.000 V).

Bijstandsverlening € 2.800 N

Hierop zijn de kosten verantwoord (vershoven van programma Sociale Samenhang) van de commissie Sociaal domein. Het verschil in 2020 voor de uitkeringen is nagenoeg nihil (€ 125 N).

Begeleide participatie € 21.000 V

De kosten voor de WSW worden lager als gevolg van de aflopende regeling WSW.

Arbeidsparticipatie € 25.000 N

In 2019 is de begroting hiervoor verlaagd. Voor 2020 wordt voorzien dat er als gevolg van een toename van met name statushouders deze kosten weer verhoogd zullen worden.

Schuldhelpverlening € 3.700 N

Het kan op basis van de huidige uitgaven iets verlaagd worden (€ 5.000 V). Daarnaast wordt nu ingezet op vroegsignalering van schulden. Dit brengt aanvankelijk meer kosten met zich mee (€ 8.700 N).

Toelichting mutaties reserves

Cijfermatig zijn de mutaties op de reserves overeenkomstig de BBV-regelgeving niet opgenomen in de cijfers per programma. Deze zijn gezamenlijk opgenomen in het hoofdstuk Mutaties reserves.

Voor het inzicht worden de mutaties die verband houden met dit programma hieronder getoond:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	Reserve
Onderstaande mutaties reserves Sociaal Domein zijn inclusief Prog 9 en 11)					
Dekking mutaties Sociaal Domein (prim begr 2019-2022)	-331.391	-383.030	-376.610	-376.610	Sociaal Domein
Projecten Sociaal Domein kadernota 2020	-212.850	-213.850	-223.850	-208.850	Sociaal Domein
Opheffen negatieve reserve			53.220	585.460	Sociaal Domein
Middelen Jeugd uit algemene uitkering	118.436	119.546	120.662	-120.662	Sociaal Domein
Totaal	-425.805	-477.334	-426.578	-120.662	

PROGRAMMA 9 – SOCIALE SAMENHANG

De maatschappelijke opgave

Zelfstandig mee kunnen doen is een belangrijke pijler in Eemnes. De meeste van onze inwoners zijn goed in staat om zelfstandig mee te kunnen doen in de samenleving maar voor diegene die dat niet kunnen bieden wij ondersteuning. Maatwerk is ons uitgangspunt waarbij wij de eigen kracht van onze inwoners centraal stellen.

In Nederland hebben we te maken met vergrijzing. Ook in Eemnes zullen we in de komende jaren te maken hebben met een groot aantal oudere inwoners. Wij willen inwoners zo lang mogelijk in staat stellen om thuis te wonen en zullen hiervoor de noodzakelijke voorzieningen beschikbaar stellen. Maar ook als thuis wonen niet langer een mogelijkheid is, willen wij de Eemnessers met innovatieve creatieve woonvormen wel in staat stellen om oud te worden in het eigen dorp.

De vergrijzing heeft als gevolg dat ziektes als Alzheimer, dementie, suikerziekte, hartfalen vaker voorkomen. Als gemeente denken wij er over na hoe we dit kunnen voorkomen en kunnen ondersteunen. Landelijk gezien is de verwachting dat in 2040 een half miljoen mensen te maken zal krijgen met dementie. Dementie komt ook in Eemnes voor. Wij hebben een zorgvoorziening voor mensen met dementie in

de Eemhof. Wij bieden begeleiding op maat, ook aan de partners of mantelzorgers van mensen met dementie. Ook hier geldt het uitgangspunt, zo lang mogelijk mee doen. Ook als gemeente hebben we de verantwoordelijkheid om ons personeel in staat te stellen om dementie bij onze inwoners te herkennen.

Voor statushouders is het zelfstandig mee kunnen doen in de samenleving essentieel. De taakstelling van het huisvesten van statushouders weten wij goed op te lossen binnen het reguliere aanbod van sociale woningen waardoor de huisvesting gespreid wordt gerealiseerd. Vluchtelingenwerk geeft samen met vrijwilligers invulling aan de integratie van deze nieuwe inwoners. Wij willen de professionele begeleiding van integratie verder vormgeven waarbij vrijwilligers ondersteunen.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:

- einde aan de armoede, gelijke toegang tot basisvoorzieningen en gelijke economische rechten
- gezonde levens, bevorderen welzijn van mensen van alle leeftijden
- duurzame, inclusieve en bestendige economische groei en werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen
- sociale, economische en politieke insluiting van iedereen, gelijke kansen scheppen

Onze ambities

- Wij vinden het belangrijk dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven en zelfstandig kunnen wonen. Wij ondersteunen ouderen en mensen met een beperking om dit, zo lang mogelijk, te realiseren. Bovendien zetten wij in op dagbesteding in het Huis van Eemnes maar ook op ondersteuning van mantelzorgers.
- Wij hebben onze kwetsbare groepen in kaart en realiseren betaalbare zorg, die tijdig verstrekt wordt en die gecontinueerd wordt zo lang als dat nodig is. Hierbij zetten wij in op een persoonsgerichte aanpak, dicht bij de hulpvrager.
- Wij willen de uitgaven in het sociaal domein beter inzichtelijk krijgen. Hiervoor komt tijdig zicht op de hulpvraag, de beschikbare budgetten en de uitputting hiervan.
- Statushouders willen wij zo snel mogelijk laten participeren in ons dorp. Integratie, onderwijs en werk zijn hierbij essentieel. Wij willen statushouders zo snel mogelijk laten instromen in het werkproces bijvoorbeeld door Zicht op meedoen of Zicht op werk. We leggen actief contacten met het bedrijfsleven in Eemnes om dit te realiseren.
- Onze preventieve ondersteuning richten wij – ook in het kader van jeugd – rondom ingrijpende levensgebeurtenissen (bijvoorbeeld trouwen, scheiden, werkloos, overlijden, kinderen krijgen).
- Mensen die zich met het Nederlands niet goed kunnen redden (laaggeletterden) lopen in het dagelijks leven vaker tegen problemen aan. Wij willen met de gemeenten in Gooi en Vechtstreek laaggeletterdheid verminderen en terugdringen.
- Wij willen recidieven na detentie voorkomen. Te veel mensen vallen na detentie terug in de criminaliteit met overlast en maatschappelijke schade als gevolg.

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Zorgverlening	Onze inwoners zijn zo lang mogelijk zelfredzaam. Voor diegenen, die dat niet meer kunnen bieden wij ondersteuning, via maatwerk.	We benaderen onze inwoners persoonsgericht via huisbezoeken en laagdrempelige inloopsprekken.
		We zetten in op dagbesteding voor inwoners en ondersteuning van mantelzorgers.
		Er is preventieve ondersteuning bij zowel jongeren, volwassenen als senioren – rondom ingrijpende levensgebeurtenissen.
		Er is structureel overleg met partners om onder andere lotgenoten contacten te behouden en te stimuleren.
		We bouwen de Vrijwilligerscentrale verder uit die in 2019 is gestart.
Zorgvoorzieningen	Het Huis van Eemnes wordt “De Huiskamer van Eemnes”.	We realiseren dagbesteding in het Huis van Eemnes.
		In het Huis van Eemnes houdt de budgetcoach spreekuur voor hulp bij het invullen van formulieren. Bij gebleken behoefte zullen we deze inzet uitbreiden.

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
	Eemnes als dementievriendelijke gemeente.	Er is een zorgvoorziening voor mensen met dementie gerealiseerd in de Eemhof (in 2019).
Minimabeleid	Minimabeleid verruimen.	We leggen een voorstel voor om extra maatregelen zoals eigen risicozorgverzekering te vergoeden voor de laagste inkomens.
Terugkeer recidivisten na detentie	We willen recidivisten na detentie voorkomen.	We begeleiden mensen uit detentie bij een goede terugkeer in de samenleving via inzet van het interventieteam HBEL en andere maatschappelijke partners.
Statushouders	Statushouders zo snel mogelijk laten participeren en integreren in Eemnes.	In samenwerking met diverse partijen waaronder Vluchtelingenwerk willen we de begeleiding van statushouders verbeteren, waardoor integratie sneller tot stand komt. Een belangrijk onderdeel zijn activiteiten gericht op het voorkomen van taalachterstanden.
		We leggen actief contact (en onderhouden het contact)met ondernemers om statushouders te laten instromen in werkproces.

Betrokkenheid verbonden partijen

SozaHBEL

GR HBEL: Binnen de GR HBEL vindt de uitvoering van de WMO plaats.

Regio Gooi- en Vechtstreek

Door de Regio Gooi en Vechtstreek worden specifieke gemeentelijke taken binnen het sociaal domein uitgevoerd. Daarnaast is een deel van de inkoop en het contractbeheer van maatwerkvoorzieningen in het sociaal domein belegd bij de regio.

GGD Regio Utrecht

De GGD Regio Utrecht voert in het kader van de Wet Publieke Gezondheidszorg voor de gemeente de taken uit op het gebied van Gezondheidszorg(bescherming en bevordering), Ouderzorg, Epidemiologie en bestrijding Infectieziekten.

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders	
Lokale keuzenota sociaal domein	2014
Verordening sociaal domein	2018
Doelstellingen-Afspraken-Resultaten Versa Welzijn	2017

Relevante beleidskaders	
Beleidsplan bescherming en opvang	2017
Profielschets sociaal domein Eemnes 2018	2018
Verordening Adviesraad sociaal domein HBEL	2017

Speerpunten en ontwikkelingen

Zelfredzaamheid

Wij vinden het belangrijk dat onze inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven en zelfstandig kunnen wonen. Wij ondersteunen ouderen en mensen met een beperking. Bovendien zetten wij in op dagbesteding in het Huis van Eemnes en ook op ondersteuning van mantelzorgers.

Dementievriendelijke gemeente

De vergrijzing heeft als gevolg dat ziektes als Alzheimer en dementie, maar ook lichamelijke beperkingen zoals hartfalen of suikerziekte vaker voorkomen. Als gemeente denken wij er over na hoe we dit kunnen voorkomen en kunnen ondersteunen. Landelijk gezien is de verwachting dat in 2040 een half miljoen mensen te maken krijgt met dementie. Wij ondersteunen daarom volledig het initiatief van Amaris waar een zorgvoorziening voor mensen met dementie is gerealiseerd. Daarnaast is er een lokale werkgroep Dementie actief die initiatieven rondom dementie aan elkaar verbindt. In maart 2019 is er in dit kader een intentieverklaring Dementievriendelijke gemeente herbevestigd voor de komende vier jaar.

Statushouders

Voor statushouders is het zelfstandig mee kunnen doen essentieel. De taakstelling van het huisvesten van statushouders weten wij goed op te lossen binnen het reguliere aanbod van sociale woningen waardoor de huisvesting gespreid wordt gerealiseerd. Vluchtelingenwerk geeft samen met vrijwilligers en inwonersinitiatieven invulling aan de integratie van deze nieuwe inwoners. Wij willen dat de begeleiding van integratie verder wordt verbeterd. Hierover gaan wij in gesprek met betrokken partijen. Ook geven we veel aandacht aan activiteiten die gericht zijn op het voorkomen van taalachterstanden. Dit gebeurt in overleg met de bibliotheek die een uitgebreid aanbod heeft.

Goede Buren

We geven subsidie aan goede buren voor ondersteuning van statushouders in Eemnes.

Voortzetten volwasseneneducatie

Voor volwassenen zonder inburgeringsplicht die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen faciliteert de gemeente taallessen. Deze lessen hebben als doel dat een inwoner kan deelnemen aan de samenleving of de stap naar werk/opleiding kan zetten. Onze inwoners kunnen terecht bij verschillende taalaanbieders. Deze lessen komen we regionaal in vanuit het budget volwasseneneducatie. Voor 2020 wordt het budget volwasseneneducatie evenrediger verdeeld over alle deelnemende gemeenten. Daarnaast gaat de toewijzing van taaltrajecten anders verlopen waarmee we voorkomen dat binnen drie maanden er geen taaltrajecten meer beschikbaar zijn. Het is wel mogelijk dat er in 2020 meer inwoners worden bereikt dan er aan budget beschikbaar is.

Huis van Eemnes

In 2020 is het Huis van Eemnes volop in bedrijf als “huiskamer” van Eemnes. De bibliotheek maakt ook onderdeel uit van het Huis van Eemnes. Vele vrijwilligers maken dit mede mogelijk. Bijna alle sociale, maatschappelijke, culturele en sportieve activiteiten vinden plaats in dit huis. De programmaraad is verantwoordelijk voor een gevarieerd aanbod, dat ook bijdraagt aan een (gezonde) exploitatie van het Huis van Eemnes.

Om de ambities op het terrein van de inclusieve samenleving en het sociaal domein waar te kunnen maken is het budget voor sociaal-cultureel werk met € 15.000 verhoogd. Ook is het Huis van Eemnes een LeerWerkHuis waarin de mogelijkheid wordt geboden om werkervaring op te doen bijvoorbeeld in de vorm van een stage of dagbesteding.

Profielschets sociaal domein Eemnes 2018

In samenwerking met de maatschappelijke organisaties is door de GGD regio Utrecht een Profielschets sociaal domein Eemnes opgesteld. Hiermee geven we richting aan het gemeentelijk beleid op het terrein van gezondheid en het sociale domein. Hiervoor zijn alle beschikbare cijfers verzameld en daarvan is een analyse gemaakt. Met de maatschappelijke organisaties zijn ketenpartnerbijeenkomsten georganiseerd om zicht te krijgen op de lokale knelpunten en nadere duiding van de verzamelde cijfers. Vier thema's staan centraal: armoede, gezonde leefstijl/sport, maatschappelijk en sportief deelnemen, en (langer) zelfstandig wonen. In 2020 worden deze thema's verder uitgewerkt met onze partners.

Dagbesteding

Vanaf januari 2019 is de dagbesteding gestart. Het betreft een samenkomen van een groep inwoners met een GGZ-achtergrond. Zij ontmoeten elkaar elke week in een vaste groep in een ruimte in de Hilt (later in Huis van Eemnes), drinken koffie, gaan daarna iets creatiefs of sportiefs doen en lunchen met elkaar. In 2020 wordt de deelname van inwoners om zich aan te sluiten verder gestimuleerd.

Sociale activering

Versa heeft een Plan van Aanpak opgesteld voor sociale activering. De sociaal werker heeft een tweeledig doel: zorgen voor voldoende werk/ opvangplekken en daarnaast zorgen voor voldoende deelnemers. Het gaat om inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die we willen stimuleren om weer stappen te zetten tot deelname aan de samenleving. In 2020 wordt dit verder vorm gegeven.

Vrijwilligerscentrale

Versa koppelt via de Vrijwilligerscentrale (VC) in Huis van Eemnes de vraag en het aanbod aan elkaar en biedt vrijwilligers ondersteuning en scholing. De Vrijwilligerscentrale ondersteunt ook (vrijwilligers)organisaties om vrijwilligers te adviseren, stimuleren en ondersteunen.

Nieuwe wet inburgering

Naar verwachting wordt in 2021 de regie over de inburgering weer overgedragen aan gemeenten. Met het neerleggen van de regie bij gemeenten kan er integraal gekeken worden en een persoonlijk plan voor inburgering én participatie worden gemaakt voor nieuwkomers. In 2020 wordt de overgang van taken per 2021 voorbereid met als doel dat nieuwkomers vanaf het eerste moment aan de slag gaan met hun inburgering.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

09. Sociale Samenhang	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-127.541	-104.700	-82.900	-82.900	-82.900	-82.900
Lasten	2.086.496	2.286.364	2.201.218	2.177.913	2.182.274	2.200.221
Saldo	1.958.956	2.181.664	2.118.318	2.095.013	2.099.374	2.117.321

Toelichting verschillen

Op het programma Sociale Samenhang is ten opzichte van de begroting 2019 een voordeel ontstaan van € 63.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

09. Sociale Samenhang	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	2.181.664	2.096.034	-85.630	V
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	80.405	80.405	N
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	-58.121	-58.121	V
Saldo	2.181.664	2.118.318	-63.346	V

Kadernota 2020

€ 80.000 N

- Verhoging maatwerkvoorzieningen € 140.000 N
- Structurele onderbesteding preventief voorveld € 100.000 V
- DVO verhoging € 40.400 N

Nieuwe mutaties 2020-2023

€ 58.000 V

Maatwerk dienstverlening

€ 23.700 V

De budgetten voor de maatwerkvoorzieningen (inclusief decentralisaties) zijn in totaal € 124.100 verhoogd. Hier staat tegenover dat in de kadernota rekening was gehouden met een verhoging van € 140.000. Per saldo betekent dit een voordeel.

De grootste stijgingen, met een effect > 10.000, zijn:

- Verhoging budget voor begeleiding en dagbesteding (€ 100.600 N)
- Verlaging budget voor inkomsten uit Eigen bijdragen (€ 17.800 N)

Deze bedragen worden gestaafd door de ervaring in het eerste half jaar van 2019. Oorzaak is voor een groot deel de overgang naar het abonnementstarief in de Eigen bijdrage.

Regio G&V

€ 4.000 V

Er is een klein voordeel op de bijdragen aan de regio Gooi en Vechtstreek voor inkoop en regie van WMO, met name maatwerkvoorzieningen.

Kleine subsidies

€ 300 N

Een aantal subsidies valt vrij. Daarna kleine wijzigingen bij subsidies van geringe omvang.

Buurtbemiddeling

€ 10.000 N

Dit budget is bij begroting verschoven van veiligheid naar Sociale samenhang. Per abuis was het budget nog niet bij sociale samenhang geraamd.

Sociaal Wijkteam

€ 1.000 N

Dit betreft budget voor incidentele zaalhuur/consumpties waarvoor geen budget was.

Versa maatwerkvoorzieningen

€ 14.000 V

Dit budget is toegevoegd aan de budgetsubsidie van Versa en daarmee verplaatst naar programma 11 Opgroeien in Eemnes.

Beleidsmedewerker

€ 27.800 V

De functie beleidsmedewerker is opgenomen in de formatie van de BEL Combinatie (uren BEL Combinatie) en wordt niet meer ingehuurd (kosten BEL Combinatie). Dat levert een voordeel op.

Toelichting mutaties reserves

Cijfermatig zijn de mutaties op de reserves overeenkomstig de BBV-regelgeving niet opgenomen in de cijfers per programma. Deze zijn gezamenlijk opgenomen in het hoofdstuk Mutaties reserves. Voor het inzicht worden de mutaties die verband houden met dit programma hieronder getoond:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Reserve
Kleinschalige activiteiten	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	Gemeenschap
Dekking Sociaal Domein uit reserve	--- zie programma 8 ---				Sociaal Domein
Totaal	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000	

PROGRAMMA 10 - SPORT, CULTUUR EN VRIJE TIJD

De maatschappelijke opgave

Een gezonde leefomgeving stelt inwoners in staat om optimaal gebruik te maken van faciliteiten om gezond te bewegen, te ontmoeten en te ontspannen. Mensen leven langer en willen gezond ouder worden. Gezonde voeding en een gezond gewicht is hiervoor een eerste vereiste. Wij willen onze inwoners en onze medewerkers voorlichten wat een gezonde leefstijl inhoudt en hen stimuleren om gezonde eetgewoonten aan te nemen. Sport- en cultuurbeleving zijn hierbij belangrijke ingrediënten; het bevordert fitheid en mentale weerbaarheid maar het vergroot ook de sociale samenhang en de leefbaarheid.

Sport is een van de grootste bronnen van vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet. Vanuit dit perspectief kan sport bijdragen aan zelfredzaamheid van onze inwoners en participatie in onze samenleving. Wij hebben een sterk verenigingsleven in Eemnes. Dat willen we zo houden en indien mogelijk versterken. Wij willen de sportverenigingen stimuleren om sport ook voor nieuwe doelgroepen bereikbaar te maken en hiervoor samenwerkingsverbanden te creëren met organisaties in Eemnes. Zo blijven onze verenigingen voortdurend onderdeel van de in verandering zijnde samenleving. Een voorbeeld hiervan is door zogenaamde 'open verenigingen' te worden die beweegaanbod hebben voor kwetsbare doelgroepen.

Wij stimuleren de sport- en cultuurbeleving voor iedereen. Maatschappelijke doelen binnen het sociaal domein worden verbonden aan sport, bewegen en cultuurbeleving. Een voorbeeld hiervan is het Huis van Eemnes waar eenvoudige dagbesteding aangeboden wordt. Hiermee wordt ingezet op de bestrijding van sociaal isolement, verbetering van de (geestelijke) gezondheid en maatschappelijke participatie van onze inwoners.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:

- toegang voor iedereen tot veilig, voedszaam en voldoende voedsel.
- gezonde levens, bevorderen welzijn van mensen van alle leeftijden
- sociale, economische en politieke insluiting van iedereen, gelijke kansen scheppen
- veilige en duurzame steden

Onze ambities

- Wij zorgen voor een brede toegankelijkheid tot kunst, cultuur en sport. Mensen met een kleinere portemonnee kunnen een beroep doen op de fondsen die hiervoor door de gemeente ter beschikking gesteld zijn.
- In Eemnes hebben we goede voorzieningen voor sport, recreatie en ontmoeting. Dit willen wij ook voor de toekomst zo houden en het betekent dat we permanent met inwoners in

gesprek blijven over de vraag die zij hebben. Sportverenigingen stimuleren wij om zogenaamde ‘open verenigingen’ te worden en ook te voorzien in beweegaanbod voor kwetsbare doelgroepen.

- Wij stimuleren onze inwoners actief om in te zetten op een gezonde leefstijl door meer te bewegen en gezond te eten. Dit doen we onder andere door het inzetten van de aanpak Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) en door het meewerken aan een Rookvrije Generatie.

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Toegankelijkheid voorzieningen voor minima	Brede toegankelijkheid tot kunst, cultuur en sport.	Regelingen voor minima zijn beter bereikbaar geworden o.a. via de budgetcoach. Dit gaat om gebruik bibliotheek, Jeugdfonds Sport en Cultuur, deelname kunst- en cultuuruitingen).
Voorzieningen	Goede voorzieningen voor sport, recreatie en ontmoetingen behouden.	Buitensportverenigingen stimuleren we om zogenaamde “open club” te worden en te voorzien in beweegaanbod voor kwetsbare doelgroepen.
		In gebruik nemen van het Huis van Eemnes en invulling geven aan nieuwe concept en de programmering van activiteiten, waaronder ook de sociaal-culturele activiteiten.
		Samen met het Huis van Eemnes, de SV Eemnes en de tennisvereniging mogelijke samenwerkingsverbanden onderzoeken.
Leefstijl	Stimuleren dat inwoners actief inzetten op gezonde leefstijl door meer te bewegen en gezond te eten.	We creëren een gezond opgroeklimaat voor onze jongeren. We gebruiken de landelijke aanpak JOGG om sportverenigingen en het onderwijs hieraan deel te laten nemen.
		We werken mee aan Rookvrije Generatie.
		We streven naar een (meer) rookvrije gemeente.
		Opstellen van een Regeling “Sport voor iedereen”.
		We onderzoeken de behoefte aan een beweegtuin voor senioren.
Kunst en cultuur	Stimuleren van een klimaat waarin kunst- en cultuuruitingen kunnen floreren.	We faciliteren het organiseren van kunstcafés en andere culturele uitingen voor iedere organisatie die daarvoor een goed plan in dient.
		We stimuleren kunsteducatie op basisscholen, met het programma

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
		'Kunst Centraal'.
		Faciliteren van exposities samen met de BEL Art Kunstcommissie.
		In 2019 is op een kinderdagverblijf kunsteducatie voor kinderen tussen de 2 en 4 jaar oud georganiseerd. Dit was een pilot. Deze pilot wordt geëvalueerd en daarna kijken we of dit project in 2020 een vervolg krijgt.

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing.

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders	
Nota 'van koe tot kunst' met uitvoeringsplan	2010
Verordening investeringssubsidie sport	2009
Beleidsregels en Uitvoeringsregels MO	2012
Collegeprogramma 2018-2022	2018
Nota Sport, bewegen en meedoen	2018

Speerpunten en ontwikkelingen

Huis van Eemnes

In 2018 is de bouw gestart van het Huis van Eemnes. De verwachting is dat de bouw november 2019 is afgerond, zodat vanaf januari 2020 het Huis van Eemnes operationeel is.

Om het samenwerken van deelnemende organisaties in het Huis te laten groeien wordt er in een programmaraad samengewerkt en afgestemd.

Open Club - gedachte

Met de sportverenigingen wordt besproken op welke manier zij kunnen bijdragen aan de Open Club gedachte. Dit is een manier om sportverenigingen een betekenisvollere waarde te geven binnen de samenleving. Dit kan de vereniging doen door meer aanbod voor diverse doelgroepen te organiseren. Het in 2019 gestarte Walking Football is hiervan een voorbeeld. Sinds 2018 heeft EEM'78 een rolstoelbasketbalteam. De buurtsportcoaches ondersteunen dit initiatief.

Beweegtuin

In 2020 gaan we verder na of er een beweegtuin voor senioren kan worden geplaatst op het Plantsoen in Eemnes. Hierbij wordt samen met de gebruikersgroep bekeken welke wensen en mogelijkheden er zijn.

Sport- en beweegstimulering

In 2020 zetten we verder in op sportstimulering. We continueren de JOGG-aanpak en zetten onze beweegcoaches nog meer in op de doelgroepen jongeren en ouderen. Er wordt daarbij ingezet op meer samenwerking met het welzijnswerk en het Huis van Eemnes.

Rookvrij

We zetten in op het rookvrij maken van alle publieke terreinen. Hier is in 2019 mee gestart. Ook met de (sport)verenigingen wordt besproken op welke manier zij kunnen bijdragen aan een Rookvrije Generatie. We worden hierbij ondersteund door de GGD.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

10. Sport, cultuur en vrije tijd	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-499.517	-465.829	-730.294	-2.961.669	-730.294	-730.294
Lasten	1.714.035	1.474.711	2.045.829	1.923.780	1.910.713	1.885.197
Saldo programma	1.214.518	1.008.882	1.315.535	-1.037.889	1.180.419	1.154.903

Toelichting verschillen

Op het programma Sport, Cultuur en Recreatie is ten opzichte van de begroting 2019 een nadeel ontstaan van € 307.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

10. Sport, cultuur en vrije tijd	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	993.135	1.152.402	159.267	N
Begrotingswijzigingen 2019	15.747	-	-15.747	V
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	50.485	50.485	N
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	112.649	112.649	N
Saldo	1.008.882	1.315.535	306.654	N

Begrotingswijzigingen 2019

€ 16.000 V

Betreft incidentele budgetten 2019 (vervallen in 2020)

- Kernrandvisie € 15.000 V
- Vrijval reserve Eemnesser kunstenaars € 700 V

Kadernota 2020

€ 50.000 N

- Programmacoördinator De Hilt € 34.000 N
- Sportvelden aanpassing budgetten € 7.500 N
- DVO verhoging € 8.900 N

Huis van Eemnes € 1.600 V

Op basis van de nieuwe Total Cost of Ownership zijn de huisvestingsbudgetten, die voor rekening van de verhuurder komen, in de begroting 2020 aangepast.

Als gevolg van het aanvullend investeringskrediet en het lagere rentepercentage zijn de kapitaallasten € 8.700 lager uitgevallen. Daarnaast is de OZB verhoogd met € 16.900. De hiermee samenhangende meeropbrengst is reeds in de kadernota meegenomen. Aan de huurderskant zijn ook de energiekosten tegen gevallen met € 12.437.

De in de jaarschijf 2020 van de begroting 2019 meegenomen stelpost is vervallen.

Samengevat geeft dit het volgende beeld:

Ontwikkeling TCO HvE	RB dec 2017	Raming 2020	Vershil
Kapitaallasten	372.394	363.660	-8.734
Ingezette budgetten en kapitaallasten	-125.000	-125.000	0
Huisvestingskosten	187.801	217.138	29.337
Onvoorzien	7.653	0	-7.653
Ruimte binnen de TCO	2.152	0	-2.152
Total Cost of Ownership	445.000	455.798	10.798

Waarvan:

Verhuurdersdeel: Gemeente Eemnes	-1.639
Huurdersdeel: Stichting Huis van Eemnes	12.437
	<u>10.798</u>

Omissie kapitaallasten € 59.400 N

In de meerjarenraming 2019-2022 zijn de kapitaallasten van de TCO van het Huis van Eemnes niet juist verwerkt. Per abuis zijn de kapitaallasten van het gebouw De Hilt bij de berekening betrokken.

Huis van Eemnes (personeelskosten) € 5.700 V

De salariskosten worden doorbelast aan het Huis van Eemnes met een opslag voor overhead.

Kapitaallasten gebouw De Hilt € 28.800 N

De kapitaallasten van het gebouw de Hilt zijn hoger als gevolg van aanpassing van het startjaar. In de begroting 2019 heeft hier een omissie plaatsgevonden.

Voor de begroting is dit neutraal omdat de kapitaallasten gedekt worden door de reserve kapitaallasten.

Sportsubsidies €28.800 N

De subsidies voor de sportverenigingen zijn geactualiseerd. Daarnaast is de subsidie Huis van Eemnes verhoogd met € 20.000 als compensatie van de gestegen cao-lonen.

De in de kadernota opgenomen stelpost (zie PRG 11) is verrekend met de subsidies.

Toelichting mutaties reserves

Cijfermatig zijn de mutaties op de reserves overeenkomstig de BBV-regelgeving niet opgenomen in de cijfers per programma. Deze zijn gezamenlijk opgenomen in het hoofdstuk Mutaties reserves.

Voor het inzicht worden de mutaties die verband houden met dit programma hieronder getoond:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	Reserve
Kunstgrasvelden Onderbouw	-8.256	-8.256	-8.256	-8.256	Kapitaallasten
Kunstgrasvelden Hekwerk etc	-15.811	-15.811	-15.811	-15.811	Kapitaallasten
Kunstgrasvelden Bovenbouw	-100.273	-100.273	-100.273	-100.273	Kapitaallasten
De Hilt	-88.137	0	0	0	Kapitaallasten
Huis van Eemnes	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000	Kapitaallasten
Verkoopopbrengst de Hilt		2.231.375			Kapitaallasten
Bijdrage O-gen	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	LOP
Bijdrage Gastvrije randmeren (Blauwe as)	-10.300	-10.300	-10.300	-10.300	LOP
LOP-budget t.b.v. incidentele projecten	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	LOP
Totaal	-305.277	2.014.235	-217.140	-217.140	

PROGRAMMA 11 - OPGROEIEN IN EEMNES

De maatschappelijke opgave

In Eemnes is het heerlijk opgroeien. Voor wie wil spelen, sporten, skaten of rondhangen is er in Eemnes een plek. Ook kunnen alle Eemnessers naar een basisschool dichtbij huis en zijn er voldoende voor- en vroegschoolse voorzieningen. De afstemming tussen het onderwijs en deze voorzieningen blijft, in het kader van de doorgaande leerlijn, van belang. Soms gaat opgroeien niet vanzelf. Jeugdproblematiek komt ook in Eemnes voor. Door het Jeugd en Gezinsteam hebben we veelal vroegtijdig inzicht in de problemen van onze jongeren waarmee we ze ook snel en adequaat kunnen ondersteunen. In de komende jaren willen wij meer preventief en integraal gaan werken. Wij willen het voorveld versterken en vaker benutten waardoor zwaardere zorg in de toekomst voorkomen wordt. Het voordeel van het geringe aantal inwoners van Eemnes is dat we elkaar vaak kennen en dus ook kunnen helpen. Wij willen onze netwerken versterken om kinderen met een zorgvraag zo veel mogelijk in ons dorp op te kunnen vangen.

In Eemnes hebben we het kindpakket opgezet vanuit het gegeven dat één op de acht kinderen in Nederland door het lage inkomen van hun ouders niet kan meedoen aan activiteiten die voor leeftijdsgenootjes heel gewoon zijn. Een kindpakket wordt door de budgetcoach ingezet in gezinnen die dat nodig hebben.

Vanuit het jeugd- en jongerenwerk is veel aanbod gericht op de jeugd tot 14 jaar. Maar ook de jeugd van 14 jaar en ouder wil een plek in Eemnes. De mogelijkheid tot ontmoeten is belangrijk. Een nieuwe JOP bij Impuls draagt hieraan bij (realisatie eind 2019). Op basis van een evaluatie behoren extra JOP's tot de mogelijkheden. Bij het Huis van Eemnes wordt het skatepark en het basketbalveld aangepast. Ontmoeting en sociale vaardigheden dragen bij aan het welzijn van onze jeugd.

Wij dragen met ons beleid bij aan de volgende Global Goals:

- einde aan de armoede, gelijke toegang tot basisvoorzieningen en gelijke economische rechten
- gezonde levens, bevorderen welzijn van mensen van alle leeftijden
- goed en inclusief onderwijs en levenlang leren

Onze ambities

- Voor jongvolwassenen (18-23) met een zorgvraag zorgen wij voor een soepele overgang van het Jeugd- en Gezinsteam naar SoZa HBEL.
- Wij bestrijden kindarmoede door het inzetten van het kindpakket en we onderzoeken de mogelijkheid om dit uit te breiden.
- Onze scholen zijn veilig en waar mogelijk duurzaam.
- Onze scholen hebben het vignet gezonde school behaald.

- Voor kinderen die een extra zorgvraag hebben bemiddelen wij om passend onderwijs in te zetten. Wij faciliteren het gesprek hierover op scholen en zorgen voor goede netwerken tussen zorgstructuren.
- Wij detecteren problematiek vroegtijdig door goede afspraken met de zorgadviesteams in het onderwijs, huisartsen, sportverenigingen, kindcentra, etc.
- Wij willen de preventie verder uitbouwen, veel jeugdproblematiek vindt haar oorzaak tijdens de zwangerschap dan wel in het eerste levensjaar. Dat betekent dat effectieve hulpverlening in de eerste periode belangrijk is om op latere leeftijd zorg te voorkomen. Wij willen een cursus hulp bij opvoeden zo laagdrempelig aanbieden aan jonge ouders.
- Een verklarende factor voor een groot deel van de jeugdproblematiek is terug te leiden tot problemen van schulden, armoede en de draagkracht van eenoudergezinnen. Wij zetten in op het bestrijden van directe problematiek en op wegnemen van factoren die van invloed zijn op jeugdproblematiek.
- Wij houden lokaal de regie over de inkoop van jeugdzorg en ouderenzorg door ambtelijk en bestuurlijk nadrukkelijk te participeren in de samenwerkingsverbanden die de inkoop verzorgen.

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Kindarmoede	Kinderarmoede bestrijden.	Inzetten van kindarrangement en mogelijkheid tot uitbreiding onderzoeken.
Jeugdzorg	Preventieve inzet verder uit te bouwen, bevorderen van zelfredzaamheid, stimuleren van de participatie jeugdigen in de woon- en leefomgeving. En het beroep op (specialistische) zorg af te laten nemen door het preventief voorveld en lichtere vormen van hulp optimaal te benutten en te versterken.	Problematiek vroegtijdig detecteren door goede afspraken te maken met zorgadviesteams in onderwijs, sportverenigingen, huisartsen, kindcentra, etc.
		Zorgen voor goede samenwerking tussen jeugd- en jongerenwerker en medewerkers Huis van Eemnes.
		Inzetten op JIM (Jouw Ingebrachte Mentor) en deze een gelijkwaardige rol geven bij gesprekken met hulpverleners.
		Jeugd- en gezinsteam (JGT) maximaal inzetten op preventie en zorgen dat benodigde disciplines binnen het JGT team aanwezig zijn.
		Begeleiding van jeugdigen en ouders bij voorkeur laten uitvoeren door het Jeugd- en Gezinsteam.
		Inzetten op samenwerking JGT, sociaal wijkteam, jeugd- en jongerenwerker en onze budgetcoach om te komen tot integrale aanpak.

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
		Preventieve programma's ontwikkelen rondom ingrijpende levensgebeurtenissen (zwangerschap, scheiding, werkloosheid ouders, gepest worden, etc.).
		Inzetten op versterken ondersteuning van nieuwe ouders (tijdens zwangerschap en in het eerste levensjaar).
		Inzetten op het integraal werken volgens het principe één gezin, één plan en zoveel mogelijk één gezicht (regisseur).
		Het gebruik van de verwijzindex risicojongeren (VIR) verbeteren bij professionals werkzaam met jeugdigen uit Eemnes.
		Inzetten op versterken preventieve netwerken en hiervoor o.a. een, op Eemnesser niveau afgestemd, aantal pleeggezinnen rekruteren.
		Innovaties binnen preventie en jeugdhulp signaleren en waar nodig toepassen.
		Inzetten op het verbeteren en faciliteren van de overgang 18-18+.
Voorzieningen voor jongeren	Zorgen voor goede voorzieningen voor de jongeren.	In overleg met jongeren en jeugd- en jongerenwerker de behoefte onderzoeken aan nieuwe JOP's. Bij gebleken behoefte eerst overleg met omwonenden voordat JOP wordt gerealiseerd. Jongerencentrum Impuls krijgt een opknapbeurt en wordt verduurzaamd.
Onderwijs	Zorgen voor goede, gezonde en veilige onderwijsvoorzieningen.	Oplossen binnenklimaatprobleem Clusterschool en verduurzamingsmogelijkheden in beeld brengen. Voor kinderen met een extra zorgvraag bemiddelen wij om passend onderwijs in te zetten. Stimuleren dat scholen kiezen voor een "gezonde school aanpak". Met scholen in overleg gaan om mogelijkheid voor aanleg schooltuinen te bespreken.

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
VVE en kinderopvang	Bevorderen van de doorgaande leerlijn tussen Voor- en vroegschoolse voorziening.	Organiseren van de Voor- en vroegschoolse educatie waaronder afspraken met GGD en voor- en vroegschool.
		Uitvoering regeling voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag.
		Doorontwikkelen beleid Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE) in samenwerking met Laren en Blaricum.
Bewegingsonderwijs	Per bus reizen de groepen 3, 4 en 5 (indien mogelijk 6) van de Zuidwend en Mariaschool, voor het volgen bewegingsonderwijs, naar het Huis van Eemnes.	Contracteren van vervoerder en het onderwijs stelt een rijrooster op.

Betrokkenheid verbonden partijen

Regio Gooi- en Vechtstreek

De Regio Gooi en Vechtstreek voert een aantal taken voor Eemnes uit, waaronder de uitvoering van (de handhaving) de leerplicht.

Regio Amersfoort

In de jeugdzorgregio Amersfoort (voorheen genaamd jeugdzorgregio Eemland) werkt de gemeente Eemnes samen met de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Leusden, Soest en Woudenberg voor de inkoop van de jeugdhulp, monitoring en sturing, relatiebeheer en account- en contractmanagement. Bovenregionaal wordt er in de zes Utrechtse Jeugdzorgregio's en twee centrumgemeenten Utrecht en Amersfoort samengewerkt wanneer het gaat om de contractering van gecertificeerde instellingen (GI's) voor Veilig Thuis Utrecht (VT) en de organisatie van (preventieve) jeugdbescherming (JB) en jeugdreclassering (JR).

GGD Regio Utrecht

De GGD Regio Utrecht voert in het kader van de Wet Publieke Gezondheidszorg voor de gemeente Eemnes de taken uit op het gebied van Jeugdgezondheidszorg.

Samenwerkingsverband Unita en Qinas

Unita en Qinas geven namens het onderwijs uitvoering aan passend onderwijs.

Schooldirecteuren en schoolbesturen

Met de schooldirectie en besturen is meerdere keren per jaar overleg over de thema's onderwijshuisvesting en leerlingaantallen. Tevens is er afstemming in het kader van huisvestingsaanvragen, inzet aangevraagde voorzieningen en actuele ontwikkelingen.

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders

Statuten Stichting Basisonderwijs Gooi- en Vechtstreek	2017
Verordening Onderwijshuisvesting	2015
Verordening financiële en materiële gelijkstelling basisonderwijs	2015
Beleidsnota Harmonisatie peuterspeelzalen en kinderopvang gemeente Eemnes	2015
Lokale keuzenota sociaal domein	2014
Verordening Jeugdhulp	2019
Subsidieverordening 'Elke peuter een kans! 2017-2019'	2017
Convenant eerste opvangonderwijs	2017
Beleidsplan Jeugd 2019 – 2022 Gemeente Eemnes	2018
Verordening sociaal domein	2018
Beleidsnotitie kindarrangement voor de gemeenten HBEL	2018

Speerpunten en ontwikkelingen

Verbetering binnenklimaat Clusterschool

In 2020 is het binnenklimaatprobleem van de Clusterschool aangepakt en zijn de verduurzaamheidsmaatregelen in beeld. Voor nu zijn de kosten van voorgaande ambities nog niet bekend.

Voortzetten Eerste Opvangonderwijs en terugloop leerlingaantallen

In 2020 kunnen minderjarige statushouders en migranten voor het leren van de Nederlandse taal nog steeds terecht bij het eerste opvangonderwijs. Deze voorziening is alleen beschikbaar als het reguliere basisonderwijs de benodigde ondersteuning niet kan leveren.

Het aantal leerlingen dat gebruikmaakt van het eerste opvangonderwijs loopt terug waardoor mogelijk de voorziening in Huizen komt te vervallen en Eemnesser leerlingen weer zijn aangewezen op de Hilversumse taalvoorziening.

Busvervoer bewegingsonderwijs

Groepen 3, 4 en 5 gaan, voor gymnastiekonderwijs, per bus naar het Huis van Eemnes. Voor de bekostiging van dit vervoer is in de begroting een indicatief bedrag opgenomen van € 12.850. Deze raming is gebaseerd op de inzet van één stadsbus voor één dag. Mocht laatst genoemde niet meer beschikbaar zijn, wordt gebruikgemaakt van een touringcar en hiervan vallen de kosten € 7.000 hoger uit. Als blijkt dat voor groep 6 ook vervoer wordt geregeld en het niet mogelijk is alles op één dag te organiseren, is de inzet van een tweede bus noodzakelijk. Dit kan als effect hebben dat de kosten verdubbelen.

VVE

Vanaf augustus 2020 is de gemeente verantwoordelijk voor minimaal 960 uur VVE aanbod per jaar (ook wel 16 uur per week). We hebben in de kadernota aangegeven die ambitie hoger te formuleren en extra budget te reserveren. In overleg met de VVE-aanbieder bespreken we hoe dit vorm gegeven zal worden. Ook zal er gestart worden met het opstellen van een samenwerkingsconvenant met de VVE-aanbieders (basisonderwijs en kinderopvang). Doel is de gezamenlijke ambitie te onderstrepen om (taal)achterstanden te voorkomen, tijdig te signaleren en te bestrijden (in te lopen) en het versterken van de doorgaande lijn zodat doelgroepkinderen zonder (of hooguit met een beperkte) achterstand aan groep 3 kunnen beginnen. Om dit te realiseren zullen er samenwerkingsafspraken gemaakt worden over

de doelgroep, toeleiding, kwaliteit en resultaatmeting. In 2020 zullen de samenwerkingsafspraken geëvalueerd worden.

Beleidsplan Jeugd 2019 – 2022

In het najaar van 2018 is het nieuwe beleidsplan Jeugd 2019 – 2022 door de raad vastgesteld. Het beleidsplan dient als kader voor het (verder) vormgeven van de transformatie en het jeugdstelsel voor de gemeente Eemnes, rekening houdend met de lokale uitdagingen van de gemeente Eemnes. Het beleidsplan heeft tot doel meer preventief én integraal te gaan werken, het preventief voorveld én lichtere vormen van hulp optimaal te benutten en te versterken om daarmee het beroep op (specialistische) zorg af te laten nemen. Om de ambitie, de regionale en lokale opgaven te realiseren en aan te pakken, zijn deze vertaald naar drie maatschappelijke opgaven; Gezond opgroeien, Meedoen en zelfredzaamheid en Gezond zijn. Om deze opgaven te realiseren is een uitvoeringsplan met actiepunten opgesteld. Hier zijn activiteiten / projecten gekoppeld die samen met de lokaal maatschappelijke partners en de eerstelijnszorg nader uitgewerkt worden. Hiermee zetten we maximaal in op preventie en samenwerking waarbij het Jeugd- en Gezinsteam (JGT) een belangrijke rol en positie inneemt en de eigen kracht van jeugdigen en ouders wordt versterkt.

Voorbeelden van activiteiten / projecten zijn: een training van de budgetcoach rondom signaleren en aanpak van armoede voor de medewerkers van het JGT, het inzetten op de verbetering van de samenwerking met Samen Veilig en onderzoek naar het benutten van actiepunten uit het actieprogramma Kansrijke Start van het ministerie van VWS. Ook zal er in het uitvoeringsplan concreet gemaakt worden hoe werving van pleeggezinnen plaats zal vinden. De samenwerking zal verder versterkt worden door elkaar te ontmoeten en met elkaar samen te werken in het Huis van Eemnes, bijvoorbeeld bij de inloop van de budgetcoach.

Digitaal platform kindarrangement

Het rijk stelt ieder jaar gelden ter beschikking om de armoede onder kinderen te bestrijden. In de HBEL worden deze middelen ingezet voor uitvoering van het kindarrangement. Kinderen in armoede krijgen de ondersteuning die nodig is in de vorm van passende kindarrangementen waarbij ondersteuning in natura wordt geleverd die direct ten goede komt aan het kind, in plaats van financiële compensatie/ondersteuning. In 2019 is het digitaal platform ten behoeve van de uitvoering van het kindarrangement opgezet. In 2020 wordt dit platform geëvalueerd en daarna indien gewenst ook na 2020 voortgezet.

18- naar 18+

In 2019 is er met de regiogemeenten samengewerkt in de werkgroep 18-/18+ voor een sluitende aanpak in de overgang naar volwassenheid. Via diverse communicatiemiddelen zijn jongeren en hun ouders geïnformeerd over het op tijd regelen van een aantal zaken, zoals een zorgverzekering (incl. toeslag), DigiD, etc. In 2020 zal deze campagne voortgezet worden zodat jongeren bij de overgang naar volwassenheid goed geïnformeerd worden over de (financiële) zaken die ze hiervoor moeten regelen. De samenwerking tussen het JGT en Maatschappelijke Zaken HBEL verloopt goed. Er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt die jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld worden. Hierdoor blijven jongeren tussen de 18- en 18+ goed in beeld, er is sprake van een warme overdracht zo nodig.

Outreaching en coachend jongerenwerk + JIM aanpak

In 2019 is de formatie van het jongerenwerk uitgebreid. Door de basisinfrastructuur te versterken wordt specialistische zorg in de toekomst voorkomen. Samen met de uitbreiding van het jongerenwerk, is de samenwerking tussen het jongerenwerk en het Jeugd- en Gezinsteam een belangrijk thema geweest. Samen is gewerkt aan het implementeren van de JIMaanpak als basis van de ondersteuning aan jeugdigen (JIM staat voor Jouw Ingebrachte Mentor). Waar in 2019 de focus lag op het leren kennen van de JIMaanpak en wat dit betekent voor je eigen werk, zal in 2020 de focus liggen op samenwerken rondom casussen en het vergroten van het JIMnetwerk door overige partners te betrekken.

Jeugd en Jongerenwerk Eemnes

Eind 2018, begin 2019 is er door de jongerenwerkers en de gemeente onderzoek gedaan naar de mogelijkheden en behoeften van jongeren om een Jongerenontmoetingsplek (JOP) te realiseren. Door het creëren van een ontmoetingsplek, kunnen de jongeren elkaar opzoeken en kunnen de jongerenwerkers contact opbouwen met de jongeren. Jongeren die daar behoefte aan hebben of waarbij de jongerenwerkers signaleren dat extra aandacht nodig is, worden gezien en gesteund. Een bijkomend effect is dat mogelijke overlastgevendende situaties, voorkomen kunnen worden doordat de jongerenwerkers, de jongeren en Boa's met elkaar samenwerken.

Met de bouw van het Huis van Eemnes zal er in de buitenruimte ook het een en ander aangepast worden (o.a. skatepark, basketbalcourt). Ook wordt het jongerencentrum Impuls verbouwd. De JOP die nu bij Impuls staat, zal door de bouw van het HvE en de aanpassingen in de buitenruimte, weggehaald worden van de huidige plek. In de buitenruimte is er de mogelijkheid om de (nieuwe) JOP een nieuwe start te geven, met nieuwe omgangsafspraken en nieuwe faciliteiten. Het ontwerp is aan inwoners en de raad gepresenteerd en heeft geleid tot een definitief plan voor plaatsing van de JOP bij het HvE.

Driemaandelijks wordt de JOP bij het HvE geëvalueerd. Politie, jongerenwerk en handhaving dragen bij aan de evaluatie, die wordt uitgevoerd onder coördinatie van de gemeente. In deze evaluatie wordt o.a. meegenomen: naleven van de regels, reactie van omwoners en de fysieke uitstraling van de JOP (rondslingerend afval, etc.). Op basis van de evaluatie kunnen bepaalde regels aangescherpt worden voor de JOP, en zullen aanbevelingen gedaan worden voor de realisatie van meerdere JOP's. Bij gebleken behoefte van de jongeren, en samen met buurtbewoners, zullen gebiedsgericht tussen 2020 en 2021 nog twee JOP's gerealiseerd worden. Samenwerking met omwonenden en gezamenlijk draagvlak zijn belangrijk bij de realisatie van de toekomstige JOP's. Dit zal onder coördinatie van de gemeente uitvoering krijgen.

Signaleringsnetwerk Jeugd

Met de partners Vangnet, Versa (jongerenwerk), Politie en Halt zijn afspraken gemaakt over een aanpak van overlast van jongeren. In 2020 wordt deze aanpak gecontinueerd. De aanpak is enerzijds het vroegtijdig, snel en consequent reageren op overlastsituaties gepleegd door jeugdigen en anderzijds ondersteunt het kwetsbare individuele jongeren in vraagstukken die van belang zijn voor hun ontwikkeling. Preventie alleen is niet voldoende. Ook wordt er door de partners opgetreden om jongeren in een traject te krijgen waarin aandacht is om hen uit de problemen te houden. Indien een lokale persoonsgerichte aanpak (lokale PGA) nodig is, zal hij/zij aangemeld worden voor triage. Het Veiligheidshuis wordt betrokken zodra de lokale PGA niet afdoende is.

Toezicht kinderopvang

Als gevolg van aanpassingen in de Wet kinderopvang is het van belang om het handhavingsbeleid kinderopvang te actualiseren. Wij verwachten dat dit beleid begin 2020 vast te kunnen stellen. Uitgangspunt zal zijn 'meer toezicht waar nodig, minder waar mogelijk'. Handhaving is daarin het sluitstuk en wordt ingezet als toezicht niet tot het gewenste resultaat leidt.

De gemeente Eemnes legt jaarlijks verantwoording af aan het ministerie van OCW over de uitvoering van de Wet kinderopvang. Daaruit blijkt dat we voldoen aan het naleven van haar wettelijke taak om toe te zien op de kwaliteit van de diverse vormen van kinderopvang. De gemeente Eemnes heeft van de Inspectie van het Onderwijs de A-status toegekend gekregen. Met het nieuwe handhavingsbeleid wordt de A-status ook voor 2020 opnieuw een ambitie.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

11. Opgroeien in Eemnes	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-182.196	-219.736	-830.280	-260.280	-262.580	-262.580
Lasten	3.505.593	3.426.983	3.727.036	3.732.847	3.703.155	3.649.662
Saldo	3.323.397	3.207.247	2.896.756	3.472.567	3.440.575	3.387.082

Toelichting verschillen

Op het programma Opgroeien in Eemnes is ten opzichte van de begroting 2019 een voordeel ontstaan van € 310.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

11. Opgroeien in Eemnes	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	3.180.404	3.139.383	-41.021	V
Begrotingswijzigingen 2019	26.843	-	-26.843	V
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	238.010	238.010	N
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	-480.637	-480.637	V
Saldo	3.207.247	2.896.756	-310.491	V

Begrotingswijzigingen 2019

€ 27.000 V

Betreft incidentele budgetten 2019 (vervallen in 2020)

- Plaatsing JOP

€ 10.000 V

Betreft structureel budget voor extra BOA inzet bij JOP Impuls

€ 16.800 V

(zie ook onder nieuwe mutaties)

Kadernota 2020

€ 238.000 N

- Schoolgebouwen aanpassingen budgetten	€ 13.400 V
- Stelpost indexatie subsidies	€ 40.000 N
- Busvervoer van school naar Huis van Eemnes	€ 12.800 N
- BOA met specifieke taak JOP	€ 26.900 N
- Kapitaallasten IHP Onderwijs	€ 34.000 N
- Verhoging fte buurtsportcoaches	€ 38.800 N
- Sociaal-cultureel werk	€ 15.000 N
- Wettelijke en extra verhoging voorschoolse opvang	€ 60.000 N
- Taakmutaties meicirculaire 2019:	€ 18.400 N
• Rijksvaccinatieprogramma	
• Verhoging taalniveau statushouders	
• Buurtsportcoaches	
• Voorschoolse voorziening peuters	
- DVO verhoging	€ 5.500 N

Buurtsportcoaches € 14.000 V

In de kadernota was de verhoging van het aantal fte voor de buurtsportcoaches, tweemaal meegenomen. Eenmaal kaderstellend voor € 38.800 met als dekking de uitkering bij de meicirculaire (€ 14.000) en eenmaal als taakmutatie vanuit de meicirculaire 2019 (€ 14.000).

Hink Stap Sprong € 570.000 V

Nu het integraal huisvestingsplan gerealiseerd is, zal het pand Aartseveen 96 verkocht worden.

Regio Gooi- en Vechtstreek € 16.400 N

De budgetten zijn aangepast op basis van de begroting van de regio. In totaliteit betreft de verhoging € 4.000. Door beschikbaarheid van de middelen over verschillende taakvelden, levert dit verschuivingen op per programma.

Schoolpad 1 € 66.900 N

In het pand Schoolpad 1 is de school de 7-Sprong gehuisvest. Daarom is dit pand overgeheveld van PRG 7 naar dit programma onder het taakveld onderwijshuisvesting.

De kapitaallasten 2020 zijn € 16.500 lager voornamelijk als gevolg van foutieve afrekening van het krediet verhuiskosten clusterschool in 2019 en beschikbaarheid van de IHP budgetten.

Openbaar basisonderwijs € 6.700 V

Het budget voor de bekostiging eerste opvang onderwijs is verlaagd, doordat het aantal leerlingen de afgelopen jaren niet hoger was dan 4.

Leerplicht € 4.000 V

De gemeentelijke bijdrage aan PO en VO voor het schoolmaatschappelijk werk is komen te vervallen.

Huisvesting clusterschool € 7.500 V

Nu de herhuisvesting van de scholen zijn beslag heeft gekregen kan deze post vervallen.

De onderhoudskosten zijn opgenomen bij de overige vastgoed exploitatielasten van de clusterschool.

Vakonderwijs € 3.200 V

Dit budget betreft een bijdrage aan het onderwijs voor het aanstellen van een vakdocent. De afgelopen jaren is dit budget niet volledig benut, daarom wordt dit budget voor de komende jaren verlaagd.

Leerlingenvervoer € 55.500 N

Het leerlingenvervoer loopt via de regio. Het aantal leerlingen dat hiervan gebruik maakt is toegenomen en ook de ritten zijn langer als gevolg van sluiting van een aantal scholen. Daarnaast is een raming opgenomen van € 9.000 voor individuele declaraties. Het budget voor inkomsten leerlingenvervoer is niet meer apart geraamd. Dit wordt verantwoord onder de kosten (€ 3.500 nadeel).

Subsidies € 8.900 V

Op basis van de aanvragen zijn de subsidies op dit programma aangepast. Het betreft de subsidie voor Versa, zowel voor de indexering, de gewijzigde toerekening en compensatieregeling Weesp, Gooise Meren en de subsidie voor Kunst Centraal.

De stelpost indexatie subsidies uit de kadernota is verrekend met de aangevraagde subsidies.

De subsidie voor Versa van PRG 9 Sociale Samenhang van € 14.000 is overgeheveld naar dit programma, omdat persoonsvolgende financiering, budgetsubsidie is geworden.

Clusterschool

€ 6.000 V

De kapitaallasten zijn hoger (€ 31.900) als gevolg vanerschikking van de IHP budgetten, foutieve afrekening in 2019 van krediet verhuiskosten clusterschool (was afgerekend naar Schoolpad) en de wensen van Partou voor het meerwerk (€ 200.000). Partou betaalt deze investering in 10 jaar terug. De in de kadernota opgenomen stelpost kapitaallasten van € 34.000 komt hiermee te vervallen. Daarnaast is het vastgoedbudget aangepast, o.a. de huur (€ 3.900 V).

Toelichting mutaties reserves

Cijfermatig zijn de mutaties op de reserves overeenkomstig de BBV-regelgeving niet opgenomen in de cijfers per programma. Deze zijn gezamenlijk opgenomen in het hoofdstuk Mutaties reserves. Voor het inzicht worden de mutaties die verband houden met dit programma hieronder getoond:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	Reserve
De Hobbitstee	-24.989	-24.989	-24.989	-24.989	Kapitaallasten
Het Noorderlicht	-713	-713	-713	-713	Kapitaallasten
Clusterschool en klimaatbeheersing	-214.557	-214.557	-214.557	-214.557	Kapitaallasten
IHP vrijval	0	-27.510	-27.510	-27.510	Kapitaallasten
Verkoopopbrengst HSS	570.000				Kapitaallasten
Dekking Sociaal Domein uit reserve	--- zie programma 8 ---				Sociaal Domein
Totaal	329.741	-267.769	-267.769	-267.769	

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

De maatschappelijke opgave

Gemeenten mogen tot uiterlijk 1 januari 2022 precariobelasting op de nutsnetwerken heffen. Daarna kan geen heffing meer plaatsvinden. Dit heeft effecten voor het financieel beeld met ingang van 2022 omdat de inkomsten van ca 1 miljoen wegvallen. Onze BEL-organisatie heeft een omvang die gebaseerd is op drie kleine gemeenten die in 2008 een gezamenlijke ambtelijke organisatie opgericht heeft. De ambities uit de drie collegeprogramma's worden op haalbaarheid onderzocht, gegeven de kwantiteit en kwaliteit van onze organisatie.

Onze ambities

- Eemnes heeft een sluitende meerjarenbegroting.
- De OZB opbrengst wordt in principe alleen gecorrigeerd met de inflatie, geen extra verhoging van de OZB met uitzondering van de areaaluitbreiding.
- Een goede lastenverdeling tussen één- en meerpersoonshuishoudens.
- Uitgangspunt zijn kostendekkende bouwleges ook als die daardoor in BEL verband niet langer uniform zijn.
- Wij willen de negatieve financiële prikkel van bouwleges weghalen bij verduurzaming.
- De BEL-organisatie versterken wij daar waar het de kerntaken van de gemeente betreft, daar waar het geen kerntaken betreft kijken we naar uitbesteden, samenwerking of andere varianten.
- Wij hebben een helder inzicht in de kosten en baten van de hondenbelasting en de opbrengsten worden afgestemd op de kosten.

Hoe gaan we onze ambities realiseren?

Onderwerp	Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?
Inkomsten uit OZB, belastingen en leges	Geen extra verhoging van de OZB, met uitzondering van areaaluitbreiding.	Bij de OZB sluiten we aan bij de inflatiecorrectie volgens de meicirculaire.
	We hebben helder inzicht in de kosten en baten van de hondenbelasting en opbrengsten worden afgestemd op de kosten.	Onderzoeken kostendekkendheid hondenbelasting.
Bedrijfsvoering BEL Combinatie	De BEL organisatie versterken op kerntaken gemeente. Daar waar het geen kerntaken betreft kijken naar uitbesteden, samenwerking of andere varianten.	In overleg met Laren en Blaricum treden t.a.v. toekomstige ontwikkeling van de ambtelijke organisatie.

Betrokkenheid verbonden partijen

Niet van toepassing

Kaderstellende beleidsnota's en verordeningen

Relevante beleidskaders	
Verordening 212 Financieel beleid en beheer	2017
Verordening 213 Controleverordening	2017
Verordening 213 Verordening Doelmatigheid en doeltreffendheid	2004
Treasurystatuut en uitvoeringsbesluit treasury	2014
Besluit Begroting en Verantwoording	2018
OZB- verordening	Nog in 2019 vast te stellen
Diverse verordeningen op de heffing van leges bijv. baatbelasting, riolering	
Verordening toeristenbelasting	

Speerpunten en ontwikkelingen

Inflatievolgende OZB lasten voor onze inwoners

Omdat de uitgaven van een gemeente voor een groot deel bestaan uit loongerelateerde uitgaven, wordt voorgesteld om met ingang van 2020 de prijs/inflatiecorrectie te baseren op een mix van de prijsindex en de loonindex. Voor 2020 gaat het Centraal Plan Bureau in het Centraal Economisch Plan uit van een prijsindex van 1,4% en voor de prijs van de overheidsconsumptie (beloning werknemers) gaat het CBP uit van 2,3%. Voorgesteld wordt dan ook om voor 2020 een inflatiecorrectie op te nemen van 2%.

Voor de komende jaren is ons uitgangspunt dat de totale opbrengst uit de OZB gelijk blijft, met uitzondering van de areaaluitbreiding en indexering. Dit betekent dat bij waardestijging van de woning het tarief van de OZB daalt maar bij daling van de woningwaarde het tarief zal stijgen. Dit wordt berekende op een gemiddelde voor de gemeente Eemnes en zal afhankelijk van het woningtype dus wel leiden tot een wisselend beeld.

Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

Hieronder staan de belangrijke inkomsten van de gemeente Eemnes gepresenteerd.

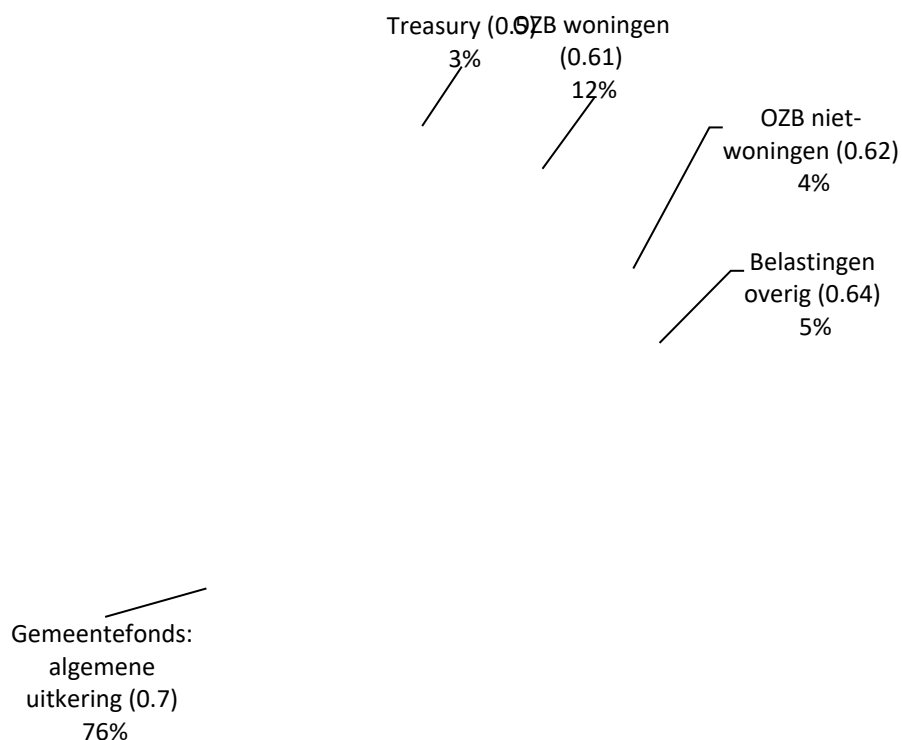
Het overgrote deel van de inkomsten bestaat uit de uitkering vanuit het gemeentefonds en de OZB-opbrengsten.

De opbrengsten die hierna nog resteren bestaan uit het saldo van overige opbrengsten zoals treasury (rente en dividenden) en overige belastingen zoals precario (vervalt met ingang van 2022), hondenbelasting en toeristenbelasting.

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Omschrijving inclusief taakveldnummer	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Treasury (0.5)	-508.663	-131.000	-457.930	-447.333	-458.494	-443.540
OZB woningen (0.61)	-1.494.238	-1.581.552	-1.676.028	-1.716.062	-1.738.232	-1.750.732
OZB niet-woningen (0.62)	-511.977	-532.963	-580.823	-598.684	-611.544	-611.544
Belastingen overig (0.64)	-662.094	-699.177	-625.577	-625.577	-62.000	-62.000
Gemeentefonds: algemene uitkering (0.7)	-6.873.651	-9.623.120	-10.599.173	-10.791.738	-10.946.995	-11.112.843

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Gemeentefonds: Sociaal Domein (0.7)	-2.594.575	-403.729	-	-	-	-
Overige baten en lasten (0.8)	-162.357	-	-	-	-	-
Toeristenbelasting (3.4)	-95.090	-85.000	-105.000	-105.000	-115.000	-115.000
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-12.902.645	-13.056.541	-14.044.531	-14.284.394	-13.932.265	-14.095.659

In verhouding zien de inkomsten uit de algemene dekkingsmiddelen er als volgt uit:

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-12.902.645	-13.056.541	-14.044.531	-14.284.394	-13.932.265	-14.095.659
Lasten	2.243.822	196.771	359.184	412.224	317.480	308.292
Saldo programma	-10.658.824	-12.859.770	-13.685.347	-13.872.170	-13.614.785	-13.787.366

Toelichting verschillen

Op Algemene dekkingsmiddelen is ten opzichte van de begroting 2019 een voordeel ontstaan van € 826.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

Algemene dekkingsmiddelen	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	-12.859.770	-13.133.216	-273.446	V
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	-560.759	-560.759	V
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	8.628	8.628	N
Saldo	-12.859.770	-13.685.347	-825.577	V

Kadernota 2020

€ 561.000 V

- Algemene uitkering € 378.700 V
- OZB woningen en niet-woningen € 87.500 V
- Toeristenbelasting € 20.000 V
- Precariobelasting € 73.600 N
- Dividend participatiemij € 100.000 V
- Inzet stelpost € 100.000 V
- DVO verhoging € 51.900 N

Nieuwe mutaties 2020-2023

€ 9.000 N

Treasury € 8.000 N

Het saldo van de geraamde rentelasten en rentebaten wordt via het taakveld treasury verdeeld over de activa.

Het renteresultaat op dit taakveld is daardoor in principe neutraal, met uitzondering van rentetoerekening aan reserves/voorzieningen, bankkosten en dividendopbrengsten.

Het nadelig resultaat is veroorzaakt door hogere bankkosten en lagere stand van de reserves/voorzieningen.

OVERHEAD

Op Overhead is enerzijds opgenomen de overhead van de gemeente Eemnes zelf, zoals de post bestuursondersteuning, anderzijds de overhead op de DVO tarieven vanuit de doorbelasting vanuit de BEL Combinatie en de overhead van overige gemeenschappelijke regelingen.

Toelichting

Opgenomen in dit onderdeel is enerzijds de overhead van de gemeente Eemnes zelf en anderzijds de overhead die doorbelast wordt door de BEL Combinatie en de regio Gooi- en Vechtstreek..

De kosten opgenomen in overhead zijn als volgt:

1. Kosten van de gemeente zelf:
  - Huisvestingskosten gemeentehuis
  - Bestuursondersteuning/staf
  - Overige ondersteuning College en Representatie
2. Alle overhead van de BEL-Combinatie conform het aandeel in de DVO
3. De overhead van de regio Gooi- en Vechtstreek met betrekking tot de regionale samenwerking Personeel en Organisatie.

Betrokkenheid verbonden partijen

Regio Gooi- en Vechtstreek

Door de Regio Gooi en Vechtstreek worden specifieke gemeentelijke taken binnen het sociaal domein uitgevoerd. Daarnaast is een deel van het inkoop en contractbeheer van maatwerkvoorzieningen in het sociaal domein belegd bij de regio.

BEL Combinatie

De BEL Combinatie is de gemeenschappelijke werkorganisatie van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren. Door de ambtelijke capaciteit te bundelen kan efficiënter worden gewerkt en is de organisatie minder kwetsbaar.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Overhead	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-21.154	-17.250	-17.702	-17.702	-17.702	-17.702
Lasten	3.442.115	3.636.175	3.598.607	3.584.627	3.532.127	3.523.127
Saldo	3.420.961	3.618.925	3.580.905	3.566.925	3.514.425	3.505.425

Toelichting verschillen

Op Overhead is ten opzichte van de begroting 2019 een voordeel ontstaan van € 38.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

Overhead	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	3.609.925	3.614.141	4.216	N
Begrotingswijzigingen 2019	9.000	-	-9.000	V
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	-39.933	-39.933	V
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	6.698	6.698	N
Saldo	3.618.925	3.580.905	-38.019	V

Begrotingswijzigingen 2019

€ 9.000 V

Betreft incidentele budgetten 2019 (vervallen in 2020).

- Waarstaatjegemeente.nl € 9.000 V

Kadernota 2020

€ 40.000 V

- CAO verhoging en pensioenpremies € 9.600 N
- DVO verhoging € 32.000 V
- Bestuursvleugel vastgoedbudget € 17.500 V

Nieuwe mutaties 2020-2023

€ 7.000 N

Ondersteuning VPB

€ 7.000 N

Voor het indienen van de aangifte en de ondersteuning van het belastingadviesbureau wordt € 7.000 geraamd.

Toelichting mutaties reserves

Cijfermatig zijn de mutaties op de reserves overeenkomstig de BBV-regelgeving niet opgenomen in de cijfers per programma. Deze zijn gezamenlijk opgenomen in het hoofdstuk Mutaties reserves. Voor het inzicht worden de mutaties die verband houden met dit programma hieronder getoond:

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	Reserve
Gemeentehuis bestuur Eemnes	-24.931	-24.931	-24.931	-24.931	Kapitaallasten
Totaal	-24.931	-24.931	-24.931	-24.931	

ONVOORZIEN

Toelichting

In de begroting 2020 is een post onvoorzien opgenomen van € 10.000 voor structurele onvoorziene uitgaven.

Volgens de beleidsuitgangspunten van de begroting is een beroep op onvoorzien slechts mogelijk indien aan drie criteria wordt voldaan: **onvermijdbaar**, **onuitstelbaar** en **onvoorzienbaar**.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten van onvoorzien opgenomen.

Onvoorzien	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten	-	-	10.000	10.000	10.000	10.000
Saldo	-	-	10.000	10.000	10.000	10.000

Toelichting verschillen

Op Onvoorzien is ten opzichte van de begroting 2019 een nadeel ontstaan van € 10.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

Onvoorzien	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	10.000	10.000	-	
Begrotingswijzigingen 2019	-10.000	-	10.000	N
Saldo	-	10.000	10.000	N

Begrotingswijzigingen 2019

€ 10.000 N

In 2019 is de post onvoorzien ingezet voor het actualiseren van het speelbeleid.

Toelichting

Per 1 januari 2016 is de belastingplicht in de vennootschapsbelasting uitgebreid voor overheidslichamen en daarmee ook voor gemeenten. Deze belastingplicht geldt bij die activiteiten waarbij de gemeente deelneemt aan het economisch verkeer en in concurrentie treedt met private partijen. Het doel van de wijziging van de wet is om een gelijk speelveld te creëren tussen publieke en private partijen.

Gemeenten zijn nu belastingplichtig indien en voor zover zij een onderneming drijven, zo luidt het wettelijk criterium. Praktisch gezien betekent dit dat alleen die activiteiten van de gemeente in de heffing worden betrokken die als 'zelfstandig onderdeel' kunnen worden beschouwd en die voldoen aan de voorwaarden om als –belaste- onderneming te worden aangemerkt.

Belaste activiteiten :

De gemeente is met ingang van 2016 belastingplichtig voor haar actieve grondexploitatie bestaande uit Zuidpolder (bedrijventerrein), de ontvangen rentevergoedingen uit de grondbank en de lening aan de participatiemaatschappij en de vergoeding voor het beschikbaar stellen van ruimtes. Per 2019 gaat deze laatste vergoeding via de gemeenschappelijke regeling en valt deze buiten het resultaat van de gemeente. De resultaten van deze verschillende activiteiten kunnen onderling met elkaar worden verrekend.

Het fiscale resultaat wordt beoordeeld aan de hand van de gerealiseerde opbrengst in het boekjaar waar de fiscale boekwaarde van de verkochte hoeveelheid tegenover wordt gezet. Daarnaast wordt rekening gehouden met toekomstig te maken kosten waar een winstuitstelpost voor wordt gevormd. Naar verwachting worden de laatste gronden verkocht in 2019, Bij de afsluiting van de grex Zuidpolder is een winstuitstelpost gevormd voor ingeschatte bovenplanse kosten. Indien deze kosten niet of slechts gedeeltelijk worden gerealiseerd zal de winstuitstelpost geheel dan wel deels vrij vallen en alsnog in de fiscale winst vallen. Het maximaal ingeschatte belastingrisico hiervoor per 2020 of 2021 bedraagt € 230.000.

Het resultaat van de rentevergoeding bij de grondbank is bepaald op basis van een scenario waarbij wordt uitgegaan van de situatie dat een deel van de rentebetaling een risicovergoeding is welke wordt belast. Tegenover de rentebaten van de participatiemaatschappij zijn rentelasten toegerekend op basis van de verhouding rentedragend vreemd vermogen op de gemeentebalans en het gemiddeld drukkende rentepercentage op vreemd vermogen.

Op moment van opstelling van de begroting 2020 worden de aangifte voor 2017 en 2018 voorbereid en ingediend. De aangifte voor 2016 is in het 4e kwartaal van 2018 bij de belastingdienst ingediend. De definitieve aanslag vennootschapsbelasting 2016 is nog niet vastgesteld.

Een raming van de belastingplicht geeft voor de komende jaren het volgende beeld:

2020	€ 21.000
2021	€ 17.000
2022	€ 15.000
2023	€ 14.000

De belastinglast neemt af doordat uiteindelijk de woningontwikkeling Zuidpolder wordt afgewikkeld. De aangiftes zijn gebaseerd op een aantal pleitbare standpunten, welke nog niet zijn afgestemd met de Belastingdienst

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten van de mutatie reserves opgenomen.

Vennootschapsbelasting	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-	-	-	-	-	-
Lasten	82.363	-	20.500	16.300	14.700	13.300
Saldo	82.363	-	20.500	16.300	14.700	13.300

Toelichting verschillen

Op Vennootschapsbelasting is ten opzichte van de begroting 2019 een nadeel ontstaan van € 21.000, bestaande uit de hieronder opgenomen verschillen.

Vennootschapsbelasting	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	-	-	-	-
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	20.500	20.500	N
Saldo	-	20.500	20.500	N

Nieuwe mutaties 2020-2023

€ 21.000 N

Vennootschapsbelasting € 20.500 N

In de raming is rekening gehouden met de aanslag vennootschapsbelasting 2020.

MUTATIE RESERVES

Toelichting

De mutaties op reserves worden op basis van de BBV afzonderlijk inzichtelijk worden gemaakt.

Onder de uiteenzetting van de financiële positie is een overzicht opgenomen van het toekomstige verloop van de reserves en zijn de reserves nader beschreven.

Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten van de mutatie reserves opgenomen.

Mutatie Reserves	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Baten	-3.778.288	-2.353.593	-2.440.503	-1.543.105	-1.390.757	-1.036.695
Lasten	1.050.240	1.250.833	1.711.094	2.578.506	242.435	204.215
Saldo	-2.728.047	-1.102.760	-729.409	1.035.401	-1.148.322	-832.480

Toelichting verschillen

Op de Mutaties Reserves wordt ten opzichte van de begroting 2019 € 388.000 minder onttrokken. Dit nadeel bestaat uit de hieronder opgenomen verschillen.

Mutatie Reserves	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	verschil 2020 -/- 2019	V/N
Meerjarenbegroting 2019 - 2022	-884.250	-1.059.847	-175.597	V
Begrotingswijzigingen 2019	-218.510	-	218.510	N
Kadernota 2020 - 2023 (incl. DVO)	-	-534.519	-534.519	V
Nieuwe mutaties 2020 - 2023	-	864.957	864.957	N
Saldo	-1.102.760	-729.409	373.351	N

Begrotingswijzigingen 2019

€ 219.000 N

Betreft incidentele budgetten 2019 (vervallen in 2020)

- Extra BOA inzet JOP bij Impuls € 16.800 N
- Extra budget onderhoud riolering € 25.300 N
- Hanging baskets € 6.200 N
- Overhevelingsbudgetten 2018->2019 € 169.400 N
- Vrijval reserve Eemnesser kunstenaars € 700 N

Kadernota 2020

€ 535.000 V

- Toekomstvisie tlv reserve kapitaallasten € 75.000 V
- Haalbaarheidsstudie Te Veenweg tlv reserve bovenwijken € 40.000 V
- Projecten reserve klimaatbeleid tlv reserve klimaatbeleid € 165.000 V
- Projecten Sociaal Domein tlv reserve Sociaal Domein € 212.900 V
- Middelen Jeugd uit AU tgv reserve Sociaal Domein € 118.400 N
- Geen dotatie reserve MIP € 160.100 V

Nieuwe mutaties 2020-2023

€ 865.000 N

Verkoop Bibliotheek en HSS € 1.019.000 N

De verkoopopbrengst van zowel de bibliotheek als de HSS wordt toegevoegd aan de reserve dekking kapitaallasten.

HOV aanvullende bijdrage € 141.900 V

De aanvullende bijdrage voor de HOV (zie PRG 4), wordt, conform besluitvorming van mei 2019, gedekt door een onttrekking aan de reserve bovenwijkse voorzieningen.

Duurzaamheidscoach € 15.000 V

De inzet van duurzaamheidscoaches om burgers actiever te ondersteunen bij het nemen van duurzaamheids-maatregelen wordt gedekt door de nieuwe reserve duurzaamheid.

Toelichting mutaties reserves

Hieronder zijn de mutaties reserves opgenomen, die niet specifiek aan een programma zijn toe te wijzen. Het betreffen mutaties tussen reserves onderling.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023	Reserve
Dotatie begrotingssaldo (begr 2019)	160.105	159.032			MIP
Dotatie begrotingssaldo vervallen (kadernota)	-160.105	-159.032			MIP
Vormen reserve klimaatbeleid	-300.000				Kapitaallasten
Vormen reserve klimaatbeleid	300.000				Klimaatbeleid
Vormen reserve duurzaamheid	-45.000				Kapitaallasten
Vormen reserve duurzaamheid	45.000				Duurzaamheid
Totaal	0	0	0	0	

Hieronder staat een samenvattend overzicht van de geraamde mutaties getotaliseerd per reserve:

	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Reserves				
Reserve Kapitaallasten	-147.438	1.667.237	-569.560	-574.676
Reserve MIP	-	-	-	-
Reserve Sociaal Domein	-425.805	-477.334	-426.578	-120.662
Reserve LOP	-33.300	-33.300	-30.800	-30.800
Reserve Gemeenschap, cultuur, sport	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	-98.297	83.553	83.553	83.553
Reserve Zuidpolder	-132.569	-132.755	-132.937	-132.895
Reserve Klimaatbeleid	135.000	-45.000	-45.000	-45.000
Reserve Duurzaamheid	30.000	-15.000	-15.000	
Totaal	-729.409	1.035.401	-1.148.322	-832.480

De mutaties per reserve zijn ter informatie ook vermeld bij de afzonderlijke programma's.

De specificatie van de mutaties per individuele reserve is hieronder opgenomen.

Specificatie mutatie reserves

Omschrijving mutaties	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Reserve Kapitaallasten	-192.438	1.667.237	-569.560	-574.676
Kapitaallasten staat vaste activa	-716.438	-406.951	-406.951	-406.645
Kapitaallasten investeringsplanning		-54.677	-60.099	-65.521
Vrijval Huis van Eemnes	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
Vrijval opbrengst IHP		-27.510	-27.510	-27.510
Verkoop bibliotheek en HSS	1.019.000			
Verkoop de Hilt		2.231.375		
Toekomstvisie Eemnes	-75.000			
Vormen reserve duurzaamheid	-45.000			
Vormen reserve klimaat	-300.000			
Reserve Sociaal Domein	-425.805	-477.334	-426.578	-120.662
Middelen Jeugd	118.436	119.546	120.662	-120.662
Budgetneutraal Sociaal Domein 2019-2022	-331.391	-383.030	-376.610	-
Projecten kadernota 2020	-212.850	-213.850	-170.630	-
Reserve LOP	-33.300	-33.300	-30.800	-30.800
Blauwe As; Gastvrije Randmeren	-10.300	-10.300	-10.300	-10.300
Gastvrije randmeren; fonteinkruidbestrijding	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Bijdrage O-Gen	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Incidentele projecten	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Aanpak waterplantenoverlast	-2.500	-2.500	-	-
Bijdrage pontje	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Reserve Gemeenschap, cultuur, sport	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Jaarlijkse onttrekking tbv alg vrz WMO	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	-98.297	83.553	83.553	83.553
Afdracht bovenwijken vanuit de SOK	83.553	83.553	83.553	83.553
Haalbaarheidsstudie Te Veenweg Zuid	-40.000	-	-	-
HOV aanvullende bijdrage	-141.850	-	-	-
Reserve Zuidpolder	-132.569	-132.755	-132.937	-132.895
Beheerskosten projectbureau ZP	-132.569	-132.755	-132.937	-132.895
Reserve Klimaatbeleid	135.000	-45.000	-45.000	-45.000
Vormen reserve klimaat	300.000			
Projecten klimaat kadernota 2020	-165.000	-45.000	-45.000	-45.000
Reserve Duurzaamheid	30.000	-15.000	-15.000	
Vormen reserve duurzaamheid	45.000			
Duurzaamheidscoach	-15.000	-15.000	-15.000	
Totaal mutaties reserves	-729.409	1.035.401	-1.148.322	-832.480

De mutaties per reserve zijn ter informatie ook vermeld bij de afzonderlijke programma's.

2. PARAGRAFEN

Inleiding

De voorgeschreven paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de programmabegroting. Het doel van de paragrafen is de raad in staat te stellen een aantal wezenlijke beleidslijnen vast te stellen en de uitvoering op hoofdlijnen te controleren. De paragrafen richten zich op de (beheers)onderwerpen die vooral belangrijk zijn voor de gemeentelijke bedrijfsvoering. Vroeger was deze informatie op meerdere plaatsen ‘versnipperd’ in de begroting terug te vinden. Door de paragrafen wordt de begroting dus inzichtelijker voor deze onderwerpen. Met de paragrafen heeft de raad een extra instrument (naast de programma’s) om de uitvoering te kunnen controleren.

De volgende paragrafen zijn verplicht voorgeschreven:

- A. Lokale heffingen
- B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- C. Onderhoud kapitaalgoederen
- D. Financiering
- E. Bedrijfsvoering
- F. Verbonden partijen
- G. Grondbeleid

De in voorgaande begrotingen niet verplichte paragraaf Reserves en voorzieningen, is in deze begroting verplaatst naar het hoofdstuk Financiële Begroting, respectievelijk achter de staat van de reserves en de staat van de voorzieningen. Op deze manier sluit de begroting aan op de indeling van de jaarrekening.

Waar mogelijk zijn de paragrafen gebaseerd op het reeds vastgestelde beleid voor het betrokken terrein. In dat geval wordt dan ook verwezen naar de relevante beleidsnota’s.

A. PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

Het wettelijk kader voor het opstellen van de paragraaf lokale heffingen is bepaald in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In deze paragraaf worden aan alle vereisten vanuit het BBV invulling gegeven.

De geraamde inkomsten

Lokale heffingen zijn inkomsten die de gemeente ontvangt op grond van publiekrechtelijke regels. In de meeste gevallen zijn dit belastingen, heffingen en retributies die de gemeente heft op grond van wettelijke bepalingen. Bij de lokale lasten is onderscheid te maken tussen zuivere belastingen, heffingen en retributies.

Zuivere belastingen

Zuivere belastingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente. Dit houdt in dat de gemeente zelf kan bepalen waaraan zij deze inkomsten wil uitgeven. De zuivere belastingen bestaan onder andere uit de onroerendezaakbelasting (OZB), toeristenbelasting en precariobelasting.

Heffingen

Heffingen dekken de kosten die gemaakt worden voor de uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening. Inwoners betalen dit ook als de dienst niet wordt gewenst. Denk hierbij aan afvalstoffenheffing en rioolheffing. De heffingen mogen nooit meer opbrengen dan dat de uitvoering van de dienstverlening kost, oftewel de gemeente mag hierop geen "winst" maken.

Retributies

Retributies zijn vergoedingen voor individuele dienstverlening van typische overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. Voorbeelden hiervan zijn de leges voor paspoort en rijbewijs. Net als bij de heffingen moet retributies niet meer opleveren dan dat het de gemeente kost.

Hieronder volgen de belangrijkste heffingsinkomsten voor de gemeente Eemnes.

Inkomsten lokale heffingen	Begr. 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Omschrijving inclusief taakveld	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Niet gebonden					
OZB (0.61 en 0.62)	-2.114.515	-2.246.851	-2.304.746	-2.339.776	-2.352.276
Precariobelasting (0.64)	-637.177	-563.577	-563.577	0	0
Toeristenbelasting (3.4)	-85.000	-105.000	-105.000	-105.000	-105.000
Hondenbelasting (0.64)	-62.000	-62.000	-62.000	-62.000	-62.000
Gebonden					
Rioolheffing (7.2)	-737.897	-869.400	-898.450	-914.400	-914.500
Afvalstoffenheffing (7.3)	-1.167.337	-1.219.100	-1.288.100	-1.289.000	-1.288.800
Graf en begraafrechten	-8.400	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Leges omgevingsvergunning (8.3)	-658.600	-758.600	-733.600	-833.600	-933.600
Leges paspoorten/rijbewijzen (0.2)	-106.000	-129.300	-129.300	-129.300	-129.300

Inkomsten lokale heffingen	Begr. 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Leges burgerlijke stand	-10.000	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Overige leges en heffingen	-42.296	-41.699	-41.699	-41.699	-41.699
Totaal inkomsten lokale heffingen	-5.629.222	-6.019.527	-6.150.472	-5.738.775	-5.851.175

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Voor de hoogte van tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

1. Waar mogelijk kostendekkendheid van tarieven en leges;
2. De tarieven en leges waarbij niet wordt vastgehouden aan het principe van kostendekkendheid mogen niet meer stijgen dan de aanpassing voor de inflatiecorrectie en/of aanpassing van wettelijke tarieven.

Inflatiepercentage

Overall waar in deze paragraaf wordt gesproken over het inflatiepercentage is uitgegaan van het bij de kadernota vastgestelde inflatiepercentage van 2%, gebaseerd op de meicirculaire (2/3 deel = prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers ad 2,3% en 1/3 deel = consumentenprijsindex (CPI) ad 1,4%).

Leges

Leges zijn de heffingen, die de gemeente in rekening brengt voor door haar verleende diensten. De burger betaalt alleen leges als de gemeente daarvoor een specifieke dienst heeft verleend. Omdat de gemeente geen onderneming is met een winst oogmerk mag de opbrengst van alle leges niet meer zijn dan de daarvoor gemaakte kosten. Let wel, dit geldt voor het totaal van alle leges en niet voor iedere individuele post.

Van alle heffingen die worden geëgaliseerd met een voorziening of reserve wordt de individuele kostendekkendheid aangetoond.

Overzicht van diverse heffingen op hoofdlijnen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Voor de komende jaren is het uitgangspunt van dat de totale opbrengst uit de OZB gelijk blijft, met uitzondering van de areaaluitbreiding en de inflatiecorrectie.

Dit betekent dat bij een waarde stijging van de woning het tarief van de OZB daalt, maar bij een daling van de woningwaarde het tarief zal stijgen. Rekening houdend met de verwachte waarde stijging (woningen 6% en niet-woningen 1,32%) en het toepassen van een indexatie van 2% ontwikkelt het tarief zich in 2020 als volgt:

OZB-tarieven	Boekjaar 2019	Boekjaar 2020	Afwijking in percentage
OZB Woningen eigenaren	0,1192%	0,1147%	-/- 3,8%
OZB Niet-woningen eigenaren	0,2972%	0,2992%	0,68%

De stijging van de OZB opbrengsten wordt begrensd door de Macronorm. De Macronorm geeft de maximale toegestane stijging aan. Deze is de optelsom van de verwachte economische groei en de inflatie.

Definitieve vaststelling van de tarieven vindt plaats in november 2019 met het vaststellen van de verordening onroerende zaakbelasting 2020. Dan zijn de herwaarderingen op basis van de wet WOZ afgerond. Aan bovenstaande percentages kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

Afvalstoffenheffing

De geraamde inkomsten voor 2020 bedragen € 1.219.100. Bij de tariefberekening van de heffing wordt gestreefd naar een 100% kostendekkendheid. Bij een 100% kostendekkendheid zijn de inkomsten gelijk aan de kosten. De kosten bestaan uit het ophalen van huisvuil, zwerfafval, toerekening van de overhead en de btw. De tarieven 2020 voor afvalstoffenheffing zijn ten opzichte van 2019 aanzienlijk gewijzigd om een volledige kostendekkendheid te realiseren. Enerzijds omdat het aantal huishoudens lager is door een minder snelle groei dan waar rekening mee was gehouden, anderzijds omdat de voorziening afvalstoffenheffing volledig is uitgeput.

Als gevolg van de kostenstijging zien de tarieven afvalstoffenheffing als volgt uit:

Tarieven afvalstoffenheffing	Boekjaar 2019	Boekjaar 2020	Afwijking in percentage
Eenpersoonshuishoudens	€201,30	€221,76	+ 10%
Meerpersoonshuishoudens	€319,88	€352,33	+ 10%

Hieronder is de berekening van de kostendekkendheid weergegeven:

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begr. 2019 voor wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten zwerfafval (2.1)	7.049	7.049	7.049	7.049	7.049
Lasten afval (7.3)	970.347	945.570	1.018.328	1.018.328	1.018.328
Kapitaallasten (7.3)	47.423	45.246	45.246	45.246	45.246
BTW (21%)	136.563	155.466	170.746	170.746	170.746
Netto kosten (excl. uren en overhead)	1.161.382	1.153.331	1.241.368	1.241.368	1.241.368
Uren BEL-combinatie (2.1)		12.901	13.016	13.128	13.103
Uren BEL-combinatie (7.3)	82.460	109.767	90.599	91.411	91.226
Kwijtscheldingen (6.3)	43.000	33.000	33.000	33.000	33.000
Toerekening overhead	76.554	92.172	92.172	92.172	92.172
Totale kosten (incl. uren en overhead)	1.363.396	1.401.172	1.470.156	1.471.080	1.470.869
Baten zwerfafval (2.1)	-7.049	-7.049	-7.049	-7.049	-7.049
Baten afval (7.3)	-165.000	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000
Opbrengst afvalstoffenheffing (7.3)	-1.167.337	-1.219.100	-1.288.100	-1.289.000	-1.288.800
Totale inkomsten	-1.339.386	-1.401.149	-1.470.149	-1.471.049	-1.470.849
Resultaat voor mutatie voorziening	24.010	23	7	31	20
Mutaties voorziening	-23.649	-	-	-	-
Resultaat na mutatie voorziening	360	23	7	31	20
Dekkingspercentage na mutatie	99,97%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Rioolheffing

De geraamde inkomsten bedragen voor 2020 € 869.400.

De rioolheffing wordt berekend op basis van het principe 100% kostendekkendheid. De kosten voor de exploitatie van de riolering, de inzet van personeel, de overhead, het onderhoud van de objecten, 75% van de kosten van straatreiniging en BTW worden doorbelast in het tarief.

De tarieven worden vastgesteld op basis van maximaal kostendekkendheid.

Ten opzichte van 2019 stijgen de kosten voor de exploitatie van riolering. Deze kostenstijging kan met name worden toegerekend aan hogere onderhoudskosten, een deel van het integraal bestek uit de kadernota en hogere BTW als gevolg van doorgeschoven investeringen.

Niet alle kosten worden gedekt uit de rioolheffing. Hiervoor wordt de voorziening rioolheffing ingezet. In 2020 is een onttrekking nodig aan de voorziening rioolheffing van € 49.900 om 100% kostendekkendheid te bereiken.

Als gevolg van de kostenstijging zien de tarieven afvalstoffenheffing als volgt uit:

Tarieven rioolheffing (woningen)	Boekjaar 2019	Boekjaar 2020	Afwijking in Percentage
Eenpersoonshuishoudens	€86,24	€106,26	23%
Meerpersoonshuishoudens	€ 172,48	€ 212,63	23%
Bedrijven	€ 217,80	€ 268,51	23%
Grootverbruik (per 100 m3)	€ 55,00	€ 67,76	23%

Hieronder is de berekening van de kostendekkendheid weergegeven.

Kostendekkendheid rioolheffing	Begr. 2019 voor wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
75% Lasten straatreiniging (2.1)	41.370	72.120	72.120	72.120	72.120
Kapitaallasten riolering (7.2)	161.614	183.021	211.691	220.965	231.968
Overige lasten riolering (7.2)	220.765	226.000	223.000	226.000	226.000
BTW (21%)	93.208	153.934	107.734	108.364	108.364
Netto kosten (excl. uren en overhead)	516.957	635.075	614.546	627.449	638.453
75% Uren BEL-combinatie (2.1)	53.940	61.114	61.658	62.189	62.068
Uren BEL-combinatie (7.2)	80.252	90.925	91.735	92.525	92.345
Toerekening overhead	129.537	132.211	132.211	132.211	132.211
Totale kosten (incl. uren en overhead)	780.686	919.326	900.150	914.375	925.077
Opbrengsten heffingen (7.2):					
Belasting op producenten	-133.354	-165.000	-165.000	-165.000	-165.000
Belasting op huishoudens	-604.542	-704.400	-733.400	-749.400	-749.500
Totale inkomsten	-737.897	-869.400	-898.400	-914.400	-914.500
Resultaat voor mutatie voorziening	42.789	49.925	1.750	-25	10.577
Mutaties voorziening	-42.789	-49.900	-1.700	-	-10.600
Resultaat na mutatie voorziening	-	25	50	-25	-23
Dekkingspercentage na mutatie	100,00%	100,00%	99,99%	100,00%	100,00%

Leges Burgerzaken

De geraamde inkomsten voor 2020 bedragen € 129.300. Onder de naam 'leges' worden rechten geheven ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten, genoemd in de verordening en de daarbij behorende tarieventabel. Voor het verstrekken van paspoorten, identiteitskaarten en rijbewijzen moet de gemeente aan het Rijk of de RDW een vergoeding afdragen. Ten opzichte van 2019 nemen de inkomsten toe met €23.300 door meer aanvragen onder andere als gevolg van groei van het aantal inwoners.

De leges zijn grotendeels geüniformeerd in BEL-verband. Uitgangspunt is om een redelijke mate van kostendekkendheid te bereiken. Overigens kan door de wettelijke (maximum)tarieven voor paspoorten en rijbewijzen dit lastig bereikt worden. Voor alle gemeenten geldt dat we ruimere openingstijden hebben als aanbod aan klanten. Wel worden de balies zo efficiënt mogelijk ingericht qua afspraken, waardoor geregeld één collega ingezet wordt voor twee balies (deel van een dagdeel één gemeente en andere deel van een dagdeel een andere gemeente). Door de reisdocumentensoftware kunnen we de balies niet samenvoegen voor de drie gemeenten.

Overige belastingen en leges (burgerzaken, WABO leges) worden zoveel mogelijk kostendekkend berekend. De kostendekkendheid van de WABO leges wordt uitgewerkt volgens de VNG systematiek.

Graf- en begraafrechten

De tarieven worden verhoogd met het inflatiepercentage.

Meerjarig is er geen sprake van kostendekkende graf- en begraafrechten. Hieronder is de berekening van de meerjarige kostendekkendheid weergegeven.

Het kostendekkingspercentage geeft tot 2035 een vertekend beeld. De voorziening grafrechten is op aangeven van de accountant bij de jaarrekening 2017 gevuld met vooruit ontvangen grafrechten vanaf 2015. Veelal betreft dit 20-jarige contracten. Voordat alle meerjarige contracten op de begraafplaats meelopen in de voorziening gaat er dan ook 20 jaar voorbij. Pas dan is sprake van een reëel kostendekkingspercentage.

Hieronder is de berekening van de kostendekkendheid weergegeven.

Kostendekkendheid grafrechten	Begr. 2019 voor wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Overige lasten begraafplaats (7.5)	3.150	8.150	3.150	3.150	3.150
BTW (21%)	662	1.712	662	662	662
Netto kosten (excl. uren en overhead)	3.812	9.862	3.812	3.812	3.812
Uren BEL-combinatie (7.5)	31.986	51.325	51.648	51.963	51.891
Toerekening overhead	4.216	4.216	4.216	4.216	4.216
Totale kosten (incl. uren en overhead)	40.014	65.403	59.675	59.990	59.918
Overige baten begraafplaats (7.5):	-16.000	-13.170	-13.170	-13.170	-13.170
Grafrechten	-8.472	-12.000	-12.000	-12.000	-12.000
Totale inkomsten	-24.472	-25.170	-25.170	-25.170	-25.170
Resultaat voor mutatie voorziening	15.542	40.233	34.505	34.820	34.748
Mutaties voorziening	2.873	6.130	5.051	3.972	2.893
Resultaat na mutatie voorziening	18.414	46.363	39.556	38.792	37.641
Dekkingspercentage na mutatie	53,98%	29,11%	33,71%	35,34%	37,18%

Hondenbelasting

De geraamde inkomsten bedragen in 2020 € 62.000. De hondenbelasting wordt aangewend voor het schoonhouden en onderhouden van de hondenuitlaatplaatsen en de kosten voor inzet op het gebied van handhaving (BOA en politiesurveillant). Ieder jaar wordt een deel van de gemeente opnieuw gecontroleerd.

Precariobelasting op ondergrondse / onroerende zaken in de openbare ruimte

Gemeenten mogen nog tot uiterlijk 1 januari 2022 precariobelasting op nutsnetwerken heffen. Daarbij mag het gehanteerde tarief per 1 januari 2016 niet meer worden aangepast. Dit betekent dat het tarief 2020 (en verdere jaren) bevroren is op tarief van 2016 zijnde € 2,79.

Toeristenbelasting

De geraamde inkomsten bedragen voor 2020 € 105.000 (2019 € 85.000). Het tarief wordt in 2020 met € 0,15 verhoogd naar € 2 per nacht conform besluit bij de kadernota.

De lokale lastendruk

Om de lokale lastendruk te berekenen dient de gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente te worden bepaald. De gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente Eemnes bedroeg € 322.000 in 2018 (peildatum 1-1-2017). Door de waardestijging van 5,3%² mee te nemen wordt de gemiddelde WOZ waarde geschat op € 339.000 in 2019 (peildatum 1-1-2018). Door daarbovenop de geschatte waardestijging van 6% mee te nemen wordt de gemiddelde WOZ-waarde geschat op € 359.000 voor het belastingjaar 2020. Met deze gegevens kan een reële vergelijking met vorig jaar worden gemaakt.

Tariefvergelijking per huishouden	OZB 2020	Afval 2020	Riool 2020	Totaal 2020	Totaal 2019	Verschil	In procenten
Eenpersoonshuishouden							
Huurder	0	€ 221,78	€ 106,26	€ 328,04	€ 287,54	€ 40,50	14%
Eigenaar	€ 411,77	€ 221,78	€ 106,26	€ 739,81	€ 651,54	€ 88,27	14%
Meerpersoonshuishouden							
Huurder	0	€ 352,33	€ 212,63	€ 564,96	€ 491,66	€ 73,30	15%
Eigenaar	€ 411,77	€ 352,33	€ 212,63	€ 976,73	€ 855,66	€ 121,07	14%

Per individueel huishouden kan door verschillende factoren een afwijkend beeld ontstaan.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente Eemnes volgt voor haar kwijtscheldingsbeleid de door de rijksoverheid vastgestelde normen voor het netto-bestedbaar inkomen. Bij de opmaak van de gemeentelijke leidraad is aansluiting gezocht bij de leidraad van de Rijksbelastingdienst. Het is echter geen kopie. Daar waar nodig hebben wij bepalingen toegevoegd of aangepast aan de gemeentelijke situatie.

Het Inlichtingenbureau (samenwerkingsstichting VNG en SZW) helpt gemeenten bij het toetsen of iemand die vorig jaar geen gemeentelijke belastingen hoefde te betalen, ook dit jaar hiervoor in

² Bron: Schriftelijke vragen en beantwoording raadsvergadering 25 maart 2019

aanmerking komt. Via de burgerservicenummers vergelijkt het Inlichtingenbureau de gegevens over inkomen en vermogen om te toetsen of iemand voor kwijtschelding in aanmerking komt. Het Inlichtingenbureau doet dit met behulp van de gegevens van het UWV, de RDW en de Belastingdienst.

De gemeente maakt gebruik van de mogelijkheid geautomatiseerd kwijtschelding toe te kennen. Voorwaarde is dat aan de aanvrager in het voorgaande belastingjaar volledige kwijtschelding is toegekend en hij/zij toestemming heeft gegeven aan de gemeente (middels vraag op aanvraagformulier) voor toetsing van de gegevens bij het Inlichtingenbureau. Zolang de toets positief uitvalt, wordt aan belastingschuldige geautomatiseerd kwijtschelding verleend. Het cluster Invordering is verantwoordelijk voor de uitvoering van het kwijtscheldingsproces.

Kostendekkendheid leges

De inkomsten van leges dienen in totaal niet hoger te zijn dan de kosten die daarvoor gemaakt worden. In totaliteit dekken de inkomsten uit leges 49% van de kosten waarvoor deze bedoeld zijn. Zie de opstelling hiervan per titel op de volgende pagina.

Kostendekkendheid leges

Titel 1 Burgerzaken leges	Begr. 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Berekening kostendekkendheid van de leges	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten taakveld(en), incl. (omslag)rente	308.273	432.629	405.514	407.950	407.395
Overhead	466.448	362.787	362.787	362.787	362.787
BCF - BTW	966	966	966	966	966
Totaal lasten (A)	775.687	796.382	769.267	771.703	771.148
Legesopbrengsten	131.300	157.300	157.300	157.300	157.300
Totaal baten (B)	131.300	157.300	157.300	157.300	157.300

Titel 2 Bouwleges (wabo)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Berekening kostendekkendheid van de leges	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten taakveld(en), incl. (omslag)rente	627.493	640.680	616.252	620.054	619.187
Overhead	450.901	373.024	373.024	373.024	373.024
BCF - BTW	18.753	11.298	11.298	11.298	11.298
Totaal lasten (A)	1.097.147	1.025.002	1.000.574	1.004.376	1.003.509
Legesopbrengsten	671.800	771.800	746.800	846.800	946.800
Totaal baten (B)	671.800	771.800	746.800	846.800	946.800

Titel 3 Overige leges (evenementen en horeca)	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Berekening kostendekkendheid van de leges	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Lasten taakveld(en), incl. (omslag)rente	62.683	66.986	67.312	67.630	67.558
Overhead	12.121	38.471	38.471	38.471	38.471
BCF - BTW	5.950	5.950	5.950	5.950	5.950
Totaal lasten (A)	80.754	111.406	111.733	112.051	111.979
Legesopbrengsten	12.805	13.805	13.805	13.805	13.805
Totaal baten (B)	12.805	13.805	13.805	13.805	13.805

Totaal lasten titel 1 t/m 3 (A)	1.953.588	1.932.790	1.881.574	1.888.130	1.886.635
Totaal baten titel 1 t/m 3 (B)	815.905	942.905	917.905	1.017.905	1.117.905
Totaal saldo titel 1 t/m 3 (A - B)	1.137.683	989.885	963.669	870.225	768.730
Totale kostendekkendheid titel 1 t/m 3 (B / A * 100%)	42%	49%	49%	54%	59%

B. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Algemeen

1.1 Algemeen

Waarom is weerstandsvermogen van belang?

Informatie over het weerstandsvermogen is belangrijk om te weten of én in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen zodat de gemeente Eemnes kan zorgen dat de uitvoering van het bestaande beleid en voorzieningen doorgang blijft vinden.

Ook bij goed financieel beheer kunnen onverwachte financiële gevolgen optreden. Deze tegenvallers kunnen structureel of incidenteel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente.

Wat zijn de normen?

Vanuit de provincie Utrecht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven.

Opvangen van structurele, incidentele tegenvallers en restrisico's

De mate van flexibiliteit van de baten en lasten in de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandsvermogen: hoe snel kunnen (structurele) tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid al dan niet in combinatie met belastingverhogingen (het benutten van de onbenutte belastingcapaciteit).

Daarnaast kunnen incidentele tegenvallers opgevangen worden door het inzetten van de algemene reserve en/of door het niet-beklemde deel van de bestemmingsreserves anders in te zetten.

Restrisico's kan de gemeente dus dragen door het achter de hand hebben van voldoende weerstandscapaciteit. Een precies sluitende begroting (zonder enige mate van flexibiliteit) en geen weerstandscapaciteit betekent dat iedere financiële tegenvaller een probleem gaat opleveren, als er geen even grote meevallers tegenover staan.

Hoe hoog moet weerstandscapaciteit zijn?

De begrotingsprogramma's en daarmee het beleid van de gemeente staan dan permanent onder druk. Weerstandscapaciteit als financiële buffer is daarom noodzakelijk. Hoe hoog de weerstandscapaciteit zou moeten zijn, is niet exact aan te geven. De omvang is namelijk afhankelijk van de financiële restrisico's die de gemeente (op enig moment) loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden: dit wijzigt in de tijd.

Wat staat in deze paragraaf?

- 1.2   Beleidsinzake weerstandscapaciteit en de risico's
- 1.3   Weerstandsvermogen
- 1.4   Inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- 1.5   Risico's
- 1.6   Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvermogen
- 1.7   Kengetallen

1.2 Beleid inzake weerstandscapaciteit en de risico's

Wat is het beleid?

Het beleid is vastgelegd in de "Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Blaricum, Eemnes, Laren en BEL Combinatie" en is door de raad vastgesteld. De tekst in deze begroting is beperkt omdat er al vastgesteld beleid is.

Wat staan de begrippen voor?

In de nota zijn de volgende begrippen gedefinieerd:

Begrip	Toelichting
Weerstandscapaciteit	Dit zijn de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
Risico's	Een risico is een kans op het optreden van een positieve dan wel negatieve gebeurtenis van materieel belang die niet voorzien is in de begroting van enig jaar.
Weerstandsvermogen	Dit is de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die zich binnen de gemeente kunnen manifesteren
Risicomanagement	Het identificeren en kwantificeren van risico's en het bepalen van activiteiten die de kans van optreden van de risico's en/of de gevolgen van de risico's beheersbaar houdt.
Beheersmaatregelen	Het stelsel van maatregelen en procedures die worden genomen om de onderkende risico's te ondervangen dan wel om de opkomende risico's te signaleren en het effect hiervan te beperken.

Alle gemeenten moeten een tabel met financiële kengetallen opnemen in deze paragraaf. Deze cijfers geven de gemeenteraad een globaal inzicht in de financiële ontwikkelingen in de gemeente. Voor de financiële kengetallen zijn geen landelijke normen vastgesteld omdat deze erg afhankelijk zijn van de lokale situatie.

Cyclische aanpak

Gekozen is voor een cyclische aanpak bij het risicomanagement. In de nota risicomanagement zijn de volgende fasen beschreven:

Fase	Activiteiten
Fase 1: Kaderstelling en strategie	Het vastleggen van de kaders in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen
Fase 2: Risico-analyse	Inventariseren van de potentiële risico's en deze vastleggen in een risicokaart. Een samenvatting van het resultaat wordt in deze paragraaf weergegeven. Per risico wordt inzicht gegeven in de kans dat een risico zich voordoet (verdeeld in 5 klassen) en het inschatten van het financiële gevolg (verdeeld in 5 klassen). De kans vermenigvuldigt met het financiële gevolg bepaald de risico-score.
Fase 3: Beheersmaatregelen	Om de risico's af te dekken worden beheersmaatregelen gedefinieerd en wordt een risico-eigenaar benoemd. Voor het omgaan met risico's is een aantal basisstrategieën: - Accepteren - Reduceren - Elimineren - Overdragen/verzekeran
Fase 4:	In deze fase wordt informatie verstrekt, worden ontwikkelingen in beeld

Fase	Activiteiten
Monitoren en toetsen	gebracht en resultaten beoordeeld.
Fase 5: Toezicht en toetsen	Risico's worden (mede in het kader van interne controle) in verband gebracht met de beheersmaatregelen en het beschikbare weerstandvermogen.
Fase 6: Continue verbetering	Op basis van (tussentijdse) resultaten kan beleid en methodiek worden bijgesteld.

Rolverdeling

De volgende actoren hebben een rol bij risicomanagement:

- De raad stelt het beleid vast en stelt de paragraaf weerstandsvermogen in de begroting en jaarrekening vast.
- Het college ziet toe op een juiste uitvoering van risicomanagement en de verantwoording daarover.
- Het management en het ambtelijk apparaat van de gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van het risicomanagement waarbij het identificeren van de risico's en het uitvoeren van beheersmaatregelen de kern vormt.

1.3 Weerstandsvermogen

Om het weerstandsvermogen in relatie tot de risico's te kunnen beoordelen is een ratio weerstandsvermogen gedefinieerd:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

De ratio kan ingedeeld worden volgens onderstaande waarderingstabel.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$\geq 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 \leq x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 \leq x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 \leq x < 1,0$	Matig
E	$0,6 \leq x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

De gemeente Eemnes streeft er naar om deze ratio tussen de 1 en 2 te houden. Dat betekent dat de gekwantificeerde risico's gedekt worden door het aanwezige weerstandsvermogen. De feitelijke uitkomst is daarmee ver boven de norm.

1.4 Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit structurele weerstandscapaciteit en incidentele weerstandscapaciteit.

1.4.1 Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit (in de exploitatie) bestaat uit de volgende onderdelen:

Nr.	Post	Bedrag
1	Onroerende Zaakbelasting (onbenutte belastingcapaciteit)	1.164.077
2	Rioolheffing	49.900
3	Afvalstoffenheffing	0
4	Onvoorzien	10.000
Totaal structureel weerstandsvermogen		1.223.977

Toelichting

1. Onroerende zaakbelasting

De onbenutte belastingcapaciteit zijn de extra structurele middelen die gegenereerd kunnen worden door de OZB te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de maximale belastingtarieven te vergelijken met de belastingtarieven in de gemeente. Voor de maximale belastingtarieven wordt gebruik gemaakt van de normen voor het zogenaamde artikel 12-beleid. Een gemeente met een artikel 12-status is een Nederlandse gemeente die onder financiële curatele is gesteld door het Rijk vanwege een structureel slechte financiële situatie. Deze gemeenten moeten hun tarieven verhogen tot een “redelijk peil eigen heffingen”, willen zij in aanmerking kunnen komen voor rijkssteun. De actuele normen voor dit artikel 12-beleid staan steeds in de circulaire Gemeentefonds. Voor het jaar 2020 is dit percentage vastgesteld op 0,1853%.

Cat.	Redelijk peil artikel 12	Tarieven	Opbrengst 2020	Onbenutte belastingcapaciteit
Eigenaren woning	0,1853	0,1147	1.666.028	1.025.471
Eigenaren niet-woningen	0,1853	0,3041	580.823	-221.109
Gebruikers niet-woningen	0,1853	0,0000	0	359.714
Totaal				1.164.077

Het verschil van de tarieven in de begroting 2020 en het rekentarief voor 2020 uit de meicirculaire 2019 geeft een onbenutte capaciteit in 2020 van € 800.000. Theoretisch zou dit ruimte bieden voor een tariefsverhoging ter grootte van dit bedrag. Voordat de gemeente een beroep kan doen op de status van artikel 12, moeten de tarieven voor de OZB naar dat niveau worden verhoogd.

2. Rioolheffing

De rioolheffing is 94,56% kostendekkend. In de begroting 2020 is een onttrekking aan de voorziening riolering opgenomen van het resultaat ad € 49.900 zodat de kostendekkendheid in de exploitatie uitkomt op 100%. In de rioolheffing 2020 zit dus € 49.900 ruimte wegens niet 100% kostendekkendheid waardoor tarieven nog mogen stijgen.

3. Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend. Omdat er geen voorziening of reserve meer aanwezig is, wordt de kostendekkendheid volledig behaald door verhoging van de tarieven met 10%.

4. Onvoorzien

In de begroting 2020 is een post onvoorzien voor structurele uitgaven ad € 10.000 opgenomen. Er mag alleen van de post onvoorzien gebruik gemaakt worden als er sprake is van de drie O's: Onvoorzien, Onvermijdelijk en Onuitstelbaar.

1.4.2 Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het vermogen om tegenvallers eenmalig op te vangen zonder dat invloed heeft op het voortzetten van bestaand beleid.

In het onderstaande overzicht wordt de stand gegeven conform de begroting 2020.

Nr.	Reserve	Stand per 1-1-2020
1	Algemene reserve	2.271.262
2	Bestemmingsreserves (niet beklemd)	141.148
	Totaal reserves	2.412.409
3	Stille reserves	73.500
	Totaal incidenteel weerstandsvermogen	2.485.909

Toelichting

1. Algemene reserve

Deze reserve is bedoeld voor het opvangen van onvoorziene uitgaven voortvloeiende uit:

- opkomende verplichtingen
- calamiteiten
- het opvangen van rekeningtekorten

2. Vrij besteedbare deel van de bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves nemen een bijzondere plaats in. De raad heeft de bestemming van deze reserves vastgelegd. In die zin kunnen de saldi niet zondermeer bij het beschikbare weerstandsvermogen worden opgeteld. Anderzijds is de raad bevoegd om de bestemming van reserves te wijzigen. Bij grote calamiteiten, waarbij het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve niet toereikend is, kan de raad besluiten ook bestemmingsreserves anders in te zetten.

Voor de berekening van het weerstandsvermogen wordt voorgesteld alleen reserves mee te nemen die niet beklemd zijn (de komende jaren niet worden gebruikt voor uitgaven). Dit betreffen de volgende reserves:

-	Investeringsubsidies	€ 83.828
-	Jongerenvoorzieningen	€ 57.320
		€ 141.148

3. Stille reserves

De stille reserves betreffen een aantal onroerende zaken die reeds (voor een groot deel) zijn afgeschreven.

Per object wordt de WOZ-waarde gecorrigeerd met aanwezige boekwaarden vermeld. Een belangrijke voorwaarde is dat het een en ander binnen afzienbare tijd verkoopbaar is.

Object	Adres	Woz-waarde waardedatum 01-01-2018 (1)	Boekwaarde 01-01-2020 (2)	Stille reserve (1-2)
De Hilt	Hasselaarlaan 1 c	1.449.000	455.500	p.m.
Jongerengebouwtje Impuls	Noordersingel 4b	113.000	39.500	73.500
Hink Stap Sprong	Aartseveen 96	723.000	-	p.m.
Bibliotheek	Raadhuislaan 49 b	365.000	-	p.m.
Totaal				73.500

Voor de bibliotheek, Hink Stap Sprong en De Hilt geldt dat hiervoor taakstellende opbrengsten zijn opgenomen. Deze stille reserves worden dus nog omgezet in geld en ook aangewend.

Geen of beperkte boekwaarde:

- Kerktorens Eemnes Binnen en Eemnes Buiten
- Gronddepot
- Diverse percelen (openbaar gebied)
- Noordbuurt 7,5 ha (agrarische grond, toekomstige uitbreidingslocatie)

1.5 Risico's

De gemeente probeert haar doelstellingen te bereiken maar hierbij kunnen zich risico's voordoen die er voor kunnen zorgen dat het behalen van die doelstellingen negatief wordt beïnvloed. Voor een groot aantal geïdentificeerde risico's zijn maatregelen getroffen om de kans en/of het gevolg te verminderen. Voor een aantal risico's is dit om verschillende redenen (bewust) niet gedaan of kunnen de beheersmaatregelen niet geheel effectief zijn (voor de kans en/of het gevolg): dit zijn de zogenaamde restrisico's

Restrisico's

De risico's relevant voor de bepaling van het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet zijn of konden worden ondervangen met beheersmaatregelen (zogenaamde restrisico's). Er heeft een gemeentebrede risico-inventarisatie plaatsgevonden waarbij alle teams de processen zijn beoordeeld op mogelijke nog niet afgedekte risico's. De 'gevonden' restrisico's zijn vervolgens voor zover mogelijk gekwantificeerd.

Het financieel effect is berekend door de kans te vermenigvuldigen met het ingeschatte financiële gevolg.

Kans		Financieel gevolg	
Klasse	Kwantiteit	Klasse	Geldgevolg
1	10%	1	€ 2.000
2	30%	2	€ 20.000
3	50%	3	€ 100.000
4	70%	4	€ 180.000
5	90%	5	€ 1.000.000

Hierbij is onderscheid gemaakt in structurele financiële gevolgen en incidentele financiële gevolgen. Indien noodzakelijk kan van dit model worden afgeweken voor zover en indien een bepaald risico de maximaal in dit model bereikbare waarde van € 900.000 overstijgt (90% van € 1.000.000). Dit wordt separaat bij het benoemde risico aangegeven. Echter gezien de risico's benoemd, alsmede de te verwachten omvang van deze risico's afgezet tegen de omvang van de reguliere begroting, is niet waarschijnlijk dat een dergelijk risico zich kan voordoen.

Bij de inventarisatie van de risico's zijn 18 risico's geïdentificeerd waarbij een inschatting is gemaakt van de mate van de kans dat het daadwerkelijk op zal gaan treden. Hieronder worden alle risico's met een geschat financieel effect van € 20.000 of meer genoemd en toegelicht die tot het moment van aanbieden van de begroting bekend zijn.

PRG	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico score	Fin effect Structureel	Fin effect Incidenteel
Bestuur	Wachtgeld wethouders	Wethouders hebben na beëindiging van het wethouderschap recht op wachtgeld, voor zover ze de pensioengerechtigde leeftijd nog niet hebben bereikt. Risico doet zich voor op moment van eventuele collegecrisis en bij het einde van de raadsperiode 2018-2022.	Voorziening wachtgeld. Jaarlijkse actualisatie	4*3		70.000
Bestuur	Pensioenen	Eemnes is zelf verantwoordelijk voor de betaling van de pensioenen van wethouders.	Jaarlijkse actualisatie	2*3		30.000
Bestuur	Te weinig invloed als kleine gemeente op begroting en plannen van gemeenschappelijke regelingen	Doordat Eemnes slechts een beperkt stemrecht heeft, kan zij majeure ontwikkelingen niet tegen houden. Hierbij is het van belang dat Eemnes zich sterk profileert in de verschillende Algemene en Dagelijkse Besturen (AB en DB).	Tijdig reageren op begrotingen van gemeenschappelijke regelingen. Gezamenlijk optreden van de Utrechtse gemeenten.	2*5	300.000	
Veilig Eemnes	Rampen	Risico dat op grondgebied van Eemnes zich een ramp voordoet.	Verzekeringen, adequate crisisbeheersingsorganisatie en actieve participatie in de VRU, waardoor we de gevolgen beperken.	1*5		100.000
Milieu	Illegale stort / milieu criminaliteit	In het buitengebied wordt de gemeente soms geconfronteerd met illegale stort van asbest (Goyergracht), grof vuil (puin, banden, apparaten) of restanten van XTC-laboratoria. De kosten komen dan voor 50% voor rekening van de	Afspraken met politie en VRU over inspecties en toezicht	2*3		30.000

PRG	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico score	Fin effect Structureel	Fin effect Incidenteel
		gemeente.				
Ruimtelijke Ordening en wonen	Grond-exploitatie	Bij een actief grondbeleid loopt Eemnes risico's (zie ook paragraaf grondbeleid)	Op dit moment een theoretisch risico: Om de risico's in de GREX te kunnen monitoren zijn actuele exploitatieopzetten noodzakelijk en voorhanden.		0	
Ruimtelijke Ordening en wonen	Planschade	Planschade ontstaat, wanneer een belanghebbende waardedaling ervaart van zijn eigendom ten gevolge van een planologische beslissing van de gemeente.	Inschatting van mogelijke planschade opnemen in de leges, zodat de kosten voor rekening van de initiatiefnemer blijven komen.	3*3		50.000
Ruimtelijke Ordening en wonen	Bodemverontreiniging	Bij herontwikkeling van binnenstedelijke locaties is er kans op bodemverontreiniging.	Bodembeleid en bodemkwaliteitskaart moeten up-to-date zijn	1*4		18.000
Werk en inkomen en Sociale samenhang	Open-einde regelingen	Als de economie krimpt, zal het aantal aanvragen toenemen. Voor kleine gemeenten bestaat de suppletieregeling, met eigen risico.	Adequate monitoring ontwikkeling aanvragen. Bezien of SZW de regeling voor het eigen risico niet wijzigt.	2*4	54.000	
Sociale Samenhang	WMO verstrekkingen	De WMO verstrekkingen betreffen een openeinde regeling. In het kader van de "kanteling" zal het aantal verstrekkingen naar verwachting afnemen.	Ontwikkelingen nauwgezet volgen en waar mogelijk op anticiperen.	2*3	30.000	
Sport, cultuur en vrije tijd	Exploitatiebijdrage Huis van Eemnes	Stijging personeelskosten (in kansenbegroting geraamd op 2%)	Effectief personeelsmanagement om extra personeelskosten te voorkomen plus de inzet van het LeerWerkHuis. Overgang CAO gemeenten naar andere cao.	3*2	10.000	

PRG	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico score	Fin effect Structureel	Fin effect Incidenteel
Sport, cultuur en vrije tijd	Exploitatiebijdrage Huis van Eemnes	Niet realiseren van de hogere opbrengst zaalhuur.	Aantrekkelijk houden van HvE voor huurders en sportverenigingen, succesvolle eigen programmering en goede commerciële aanpak.	2*3	30.000	
Sport, cultuur en vrije tijd	Exploitatiebijdrage Huis van Eemnes	Niet realiseren van horeca-exploitatie zoals geraamd in kansenbegroting.	Een aantrekkelijke inrichting die uitnodigt om in HvE te verblijven, dagopvang realiseren, een breed aanbod aan activiteiten, nieuwe doelgroep bibliotheekbezoekers, studenten, ZZP'ers binnen halen.	2*3	30.000	
Sport, cultuur en vrije tijd	Exploitatiebijdrage Huis van Eemnes	Stijging kapitaallasten	Er is een mix van drie leningen aangetrokken waarmee de financiering voor 1/3e deel voor 25 jaar en de rest 10 jaar is veilig gesteld. De herfinanciering over 10 jaar is over de dan lagere boekwaarde. Goed treasurymanagement vanuit de gemeente om de totale financiering zo goedkoop mogelijk te houden. Tot 2028 doet dit risico zich niet voor.	1*2	p.m.	
Sport, Cultuur, Vrije tijd	BEL Zwembad	In de (meerjaren) begroting is rekening gehouden met de kosten van een BEL zwembad voor een bedrag van € 100.000. De maximale bijdrage is begrensd op € 133.000 excl. inflatiecorrectie.		5*2	38.000	
Opgroeien in Eemnes	Extra middelen Jeugdzorg	De extra middelen Jeugdzorg voor de jaren 2019 t/m 2021 worden als structureel aangemerkt. Ook de later toegekende extra stelpost 2022-2023 wordt als structureel	Maatregelen nemen in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz, mede gericht op beheersing van de kosten.	2*3	120.000	

PRG	Risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel	Risico score	Fin effect Structureel	Fin effect Incidenteel
		aangemerkt. Provincie Utrecht is hiermee akkoord op voorwaarde dat deze post als risico wordt benoemd.				
Bedrijfsvoering	Weerstandsvormogen BEL Combinatie	Geen weerstandsvormogen bij de BEL Combinatie, waardoor gemeente extra moet bijdragen.		3*4	100.000	
Woningbouw	Garanties Sociale woningbouw	De gemeente Eemnes staat garant voor woningbouw leningen van de Alliantie.	Monitoring van financiële ontwikkelingen aan de hand van jaarrekening. Risico is als klein aan te merken; de 1e borgstelling (het WSW) heeft een groot vermogen (80 miljard), echter de omvang kan groot zijn als het zich voordoet.	4*3		70.000
Totaal risico's					712.000	368.000

1.6 Confrontatie risico's met beschikbaar weerstandsvormogen

In het volgende overzicht worden de hierboven genoemde risico's in verband gebracht met het beschikbare weerstandsvormogen.

		Structureel	Incidenteel
A	Geïntariseerde risico's	0,7 mln.	0,4 mln.
B	Beschikbare weerstandscapaciteit	1,2 mln.	2,5 mln.
C = B - A	Saldo	+/- 0,5 mln.	+/- 2,1 mln.

De ratio weerstandsvormogen kan met betrekking tot de incidentele posten als volgt worden berekend:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{Ratio weerstandsvormogen} = \frac{2,5 \text{ miljoen}}{0,4 \text{ miljoen}} = 6,25$$

1.7 (Financiële) kengetallen

Gemeenten dienen onderstaande financiële kengetallen verplicht op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen.

Kengetallen	Realisatie 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1 Netto schuldquote	80,0%	141,9%	127,9%	117,4%	132,0%	129,3%
2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	47,4%	109,3%	99,2%	89,0%	100,4%	98,4%
3 Solvabiliteitsratio	25,5%	29,2%	29,0%	32,3%	31,7%	31,7%
4 Grondexploitatie	4,1%	3,3%	-1,5%	-1,5%	-1,7%	-1,7%
5 Structurele exploitatieruimte	0,3%	0,9%	0,1%	0,0%	-0,8%	0,5%
6 Belastingcapaciteit	101,3%	117,3%	131,8%	133,2%	133,9%	133,9%

In bijlage 1 Berekening Financiële kengetallen is de achterliggende detailinformatie opgenomen.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90%. Een netto schuldquote tussen de 90% en 130% is neutraal en wanneer de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, bevindt een gemeente zich in de gevarezone. De normpercentages 90% en 130% zijn gebaseerd op de signaleringswaarden, waarvan de toezichthouder zo nodig gebruik maakt.

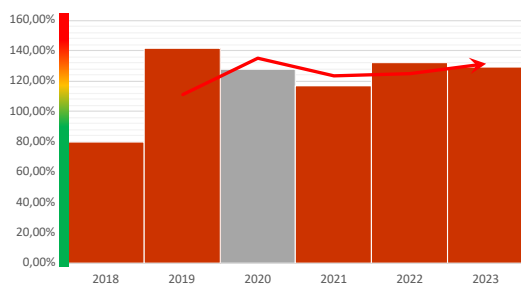
De netto schuldquote van de gemeente Eemnes daalt licht ten opzicht van voorgaande jaren, maar is nog wel hoog (127,9%). Dit wordt veroorzaakt doordat er bij het Huis van Eemnes voor 100% projectfinanciering is gekozen. Doordat deze leningen zijn gekoppeld aan de exploitatie Huis van Eemnes zijn die de komende jaren onderdeel van de exploitatie en is rente en aflossing gedekt. Voorts worden de grote projecten, zoals onder andere de Wakkerendijk vanuit de reguliere middelen gefinancierd. Daarnaast is de gemeente Eemnes de financierder van de VWEX Zuidpolder en worden de geïnvesteerde gelden tot en met 2026 gestaag terug ontvangen.

2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen

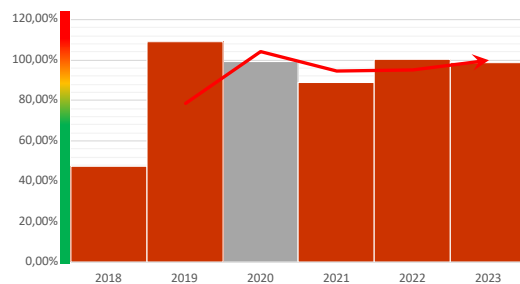
Voor een genuanceerder beeld van de schuldpositie moet ook worden gekeken naar de doorgeleende gelden. Bij de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen worden deze leningen geëlimineerd. De netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen bedraagt in 2020 99,2%.

Hoe lager dit percentage, hoe beter

Hoe lager dit percentage, hoe beter

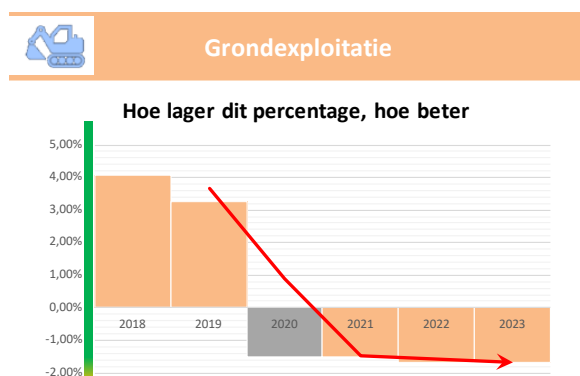
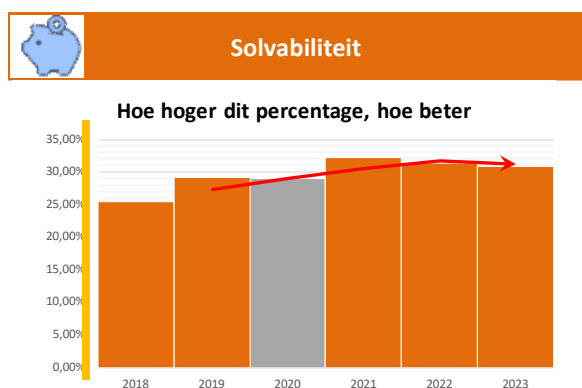

3. Solvabiliteitsrisico

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Eemnes in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit is het percentage van het vermogen dat uit eigen vermogen bestaat. Deze ratio geeft een goed beeld van de mate waarin bezittingen zijn gefinancierd met eigen vermogen of vreemd vermogen. De norm voor de solvabiliteit ligt doorgaans tussen de 25% en 40%. De solvabiliteit van de gemeente Eemnes valt met 29,0% binnen deze norm.

4. Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft met +/- 1,5% aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Vanwege de verwachting dat de grex bedrijventerrein Zuidpolder in 2020 wordt afgesloten, laten we de verwachte winst op de balans staan, totdat deze werkelijk gerealiseerd is.

5. Structurele exploitatieruimte

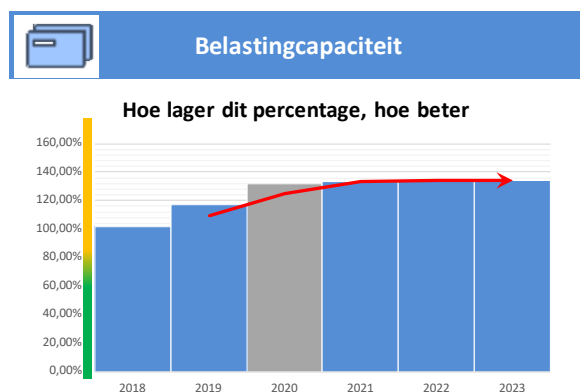
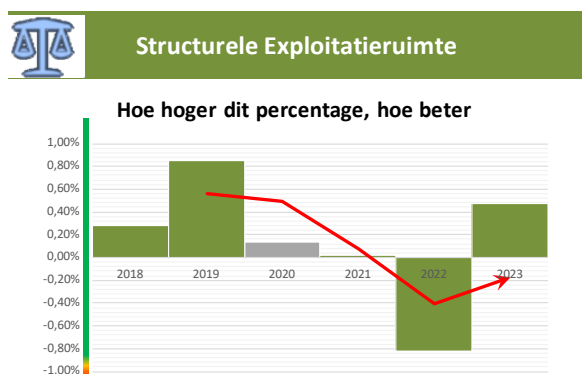
In principe dienen de structurele lasten en baten in evenwicht te zijn. De mate waarin dit gebeurt, is de structurele exploitatieruimte.

De structurele exploitatie ruimte van 0,1% geeft aan dat de structurele baten in 2020 voldoende zijn om de structurele lasten te dekken.

6. Belastingcapaciteit

Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing de afvalstoffenheffing minus de gemiddelde heffingskorting als gevolg van kwietscheldingen. De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden te vergelijken met het landelijk gemiddelde. Uitgedrukt in een percentage betekent dit dat de belastingcapaciteit van Eemnes in 2020 uitkomt op 131,8% van het landelijk gemiddelde van 2019.

Hoe het landelijk gemiddelde 2020 eruit gaat zien en of Eemnes hoger of lager uitkomt, is uiteraard pas bekend nadat ook alle gemeentelijke tarieven 2020 bekend zijn.

C. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

De gemeente Eemnes heeft een groot deel van haar vermogen geïnvesteerd in voorzieningen voor haar inwoners en instellingen, zoals wegen, riolering, openbaar groen, speelplaatsen, straatmeubilair en gebouwen. Het onderhoud van deze kapitaalgoederen is van cruciaal belang voor het functioneren van de gemeente. Ook voor de inwoners is de kwaliteit van hun leefomgeving van groot belang; teruglopende kwaliteit kan leiden tot kleiner ergernissen, klachten of zelfs serieuze ongelukken. Slecht onderhouden gebouwen betekent voor de gebruikers een vermindering van gebruiksgenot en mogelijk zelfs van gebruiksmogelijkheden. In 2015 en 2016 zijn de beheerdata voor wegen, groen, bomen, speelplaatsen geactualiseerd opgenomen in het integraal databeheersysteem Greenpoint. De beheerdata voor riolering zijn geactualiseerd opgenomen in het databeheersysteem Kikker van Riodesk.

Het beleid van de gemeente Eemnes voor het onderhoud van kapitaalgoederen is onder meer opgenomen in de volgende vastgestelde nota's:

- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2018 - 2022);
- Exploitatieovereenkomst Openbare Verlichting Citytec;
- Wegenbeheerplan 2017-2021;
- Beheerplan civiele kunstwerken 2018-2020;
- Groenbeheerplan Eemnes 2017-2020;
- Groenplan Eemnes 2017-2027;
- Speelplaatsenplan
- Beleid maatschappelijk vastgoed, een toetsingskader 2013.

Schoolgebouwen

Per 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen naast het binnenonderhoud ook verantwoordelijk geworden voor het buitenonderhoud van de schoolgebouwen. De gemeente blijft verantwoordelijk voor de bekostiging van het binnen- en buitenonderhoud voor het deel van de schoolcomplexen Vierkante bosje en Noorderlicht/Hobbitstee waarin de peuterspeelzalen zijn gehuisvest.

Mutaties overige gebouwen voor begroting 2020 – 2023

De Eemhof, de Eemhof 1

Zorgcomplex de Eemhof is in februari 2019 in gebruik genomen en wordt verhuurd aan Amaris ten behoeve van een woonzorgcentrum voor mensen met dementie. 2020 is het eerste jaar dat de kosten en opbrengsten volledig in de exploitatiebegroting vallen.

Bibliotheek, Raadhuislaan 49b

De bibliotheek vertrekt eind 2019 naar het Huis van Eemnes en zal de huidige huisvesting verlaten. Vooralsnog wordt uitgegaan van verkoop in 2020. De begroting is na 2019 op nul gezet (geen kosten en geen opbrengsten).

Wereldwinkel, Noordersingel 6.

De Wereldwinkel is gestopt in maart 2019. Vanaf 1 april 2019 wordt deze ruimte verhuurd aan de Kringloopwinkel. Alle kosten en opbrengsten worden m.i.v. 2020 verantwoord op de kostenplaats van de Kringloopwinkel.

Raadvore, Raadhuislaan 80a

De huurovereenkomsten met Alliantie en de huurders zijn opgezegd per 1 april 2020. Tot die tijd worden kosten en opbrengsten op dat pand gerealiseerd. De begroting is na 2020 op nul gezet (geen kosten en geen opbrengsten).

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

In 2016 is een start gemaakt met het opstellen van nieuwe (meerjaren)onderhoudsplannen, dit is in 2017 afgerond. De onderhoudsplannen betreffen de bouwkundige elementen (extern en intern), de gebouw gebonden installaties, de terreininstallaties en de bouwkundige inventaris. De werkzaamheden zijn onderverdeeld naar jaarlijks uit te voeren onderhoudswerkzaamheden en vervanging en groot onderhoud dat niet jaarlijks, maar wel periodiek plaats dient te vinden. In principe wordt onderhoudsniveau 3 (redelijke conditie) nagestreefd.

De kosten van jaarlijks terugkerende werkzaamheden worden begroot in de exploitatie. Met ingang van 2015 maakt de gemeente Eemnes gebruik van de componentenbenadering ten behoeve van het groot onderhoud. Uitgaven groot onderhoud van € 10.000 of meer worden opgenomen in de meerjarige investeringsplanning, geactiveerd en afgeschreven. Uitgaven groot onderhoud tot € 10.000 worden begroot in de exploitatie.

In het tweede kwartaal van 2019 zijn installatietechnische en bouwkundige herinspecties uitgevoerd op de gemeentelijke panden. De resultaten zijn verwerkt in de meerjarenonderhoudsplannen. De effecten op de uitgaven MJOP via de exploitatie en via kredieten zijn verwerkt in de begroting 2020 – 2023.

Het jaarlijks installatietechnisch en klein bouwkundig onderhoud van alle vastgoedobjecten van de BEL-gemeenten, inclusief BEL-gebouwen, is grotendeels contractueel bij externe partijen ondergebracht. De kosten hiervan worden jaarlijks geactualiseerd.

Ten aanzien van Legionella-preventie zijn risico-inventarisaties uitgevoerd en beheersplannen opgesteld. In 2018 is gestart met de uitvoering daarvan.

Het meerjarenonderhoud (vervanging en groot onderhoud) wordt in regie opgedragen.

In 2019 worden alle panden opnieuw getaxeerd voor actualisatie van de verzekerde opstalwaarde. Het effect op de te betalen premies is nog niet bekend.

Als gevolg van hogere tarieven voor energiebelasting en een nieuwe aanbesteding van de inkoop van energie wordt een stijging van de energielasten voorzien.

Financieel overzicht kapitaalgoederen

Beheerplan	Begroting	2020	2021	2022	2023
			(* € 1.000)		
Openbare verlichting	Onderhoudsbudget	48	48	48	48
	Kapitaallasten	109	109	109	109
Groen	Onderhoudsbudget	474	477	480	480
	Investerings IP	280	-	-	-
	Kapitaallasten	227	39	39	39
Riolering	Onderhoudsbudget	106	106	106	106
	Kapitaallasten	183	212	221	232
	Investerings IP	437	220	220	220
Wegen	Onderhoudsbudget	156	159	164	164
	Investerings IP	1.000	-	-	-
	Kapitaallasten	66	136	136	136
Speelplaatsen	Onderhoudsbudget	18	18	18	18
	Kapitaallasten	13	43	49	54

Beheerplan	Begroting	2020	2021	2022	2023
		(* € 1.000)			
	Investerings IP	224	50	50	62
Gebouwen	Onderhoudsbudget	100	90	96	112
	Kapitaallasten	792	790	795	797
	Investeringsplanning	0	17	26	67

Toelichting onderhoudsplannen

CIVIELE KUNSTWERKEN (bruggen, singels, duikers en beschoeiingen).

Het betreft hierbij om onderhoud van 27 kunstwerken waarvan 23 bruggen. Het kwaliteitsniveau is conform CROW richtlijnen. In 2020 wordt vervangen: Voetgangersbrug Geutoomserf 23. Daarnaast wordt regulier onderhoud uitgevoerd conform dit plan.

OPENBARE VERLICHTING

Naam beheersplan	Uitvoeringsplan Eemnes 2015	Jaar vaststelling	2015
		Actualisatie	2023
Te onderhouden kapitaalgoederen:	De gehele openbare verlichting van het gemeentelijk openbaar gebied.		
Doel:	Verduurzaming van de openbare verlichting onder het motto "donker waar het kan en verlichten waar het moet".		
Beleidskader:	Het onderhoud van de openbare verlichting in 2020 vindt plaats op basis van het beheer en onderhoudsplan van CityTec. Conform het uitvoeringsplan Eemnes 2015 is de openbare verlichting verduurzaamd. Deze verduurzaming houdt in dat de openbare verlichting is gemoderniseerd met dimbare ledverlichting en hierdoor een substantiële bijdrage wordt geleverd aan een beter milieu en tegelijkertijd een besparing van financiële middelen. Het doel is om in 2020 25% CO2 reductie te bereiken ten opzicht van 2008. De kwaliteitsnorm is conform het in het contract vastgelegde kwaliteitsnorm. Dit is conform de exploitatieovereenkomst.		
Financiële situatie begrotingsjaar:	Alle lasten van de openbare verlichting gaan via de exploitatiebegroting. Er is geen voorziening of reserve aanwezig. Het onderhoud wordt uitgevoerd door CityTec. In 2015 zijn investeringsbedragen (€ 1.836.211) beschikbaar gesteld zowel voor de bestaande openbare verlichting als het vernieuwen en verduurzamen hiervan. In 2023 wordt de exploitatieovereenkomst herzien.		

GROEN

Naam beheersplan	Groenplan Eemnes (+ Groenbeheerplan Eemnes)	Jaar vaststelling	2017 (2017)
		Actualisatie	2027 (2020)
Te onderhouden kapitaalgoederen:	De gehele groene inrichting van het gemeentelijk openbaar gebied, te weten: bomen, hagen, heesters, gazons, ruw gras, plantsoen, bosplantsoen, perken, bermen etc.		
Doel:	Het beheerplan geeft inzicht in het benodigde budget per jaar voor het technisch en functioneel in stand houden van de gemeentelijke groenvoorzieningen.		
Beleidskader:	Het Groenplan 2017 incl. het groenbeheerplan. Het onderhoud is opgenomen in het integraal bestek onderhoud openbare ruimte, dat start vanaf 1 jan 2020. Voor het centrum geldt dan kwaliteit "A" en voor de overige gebieden in Eemnes "B".		
Financiële situatie begrotingsjaar:	Het onderhoud is nagenoeg geheel uitbesteed op het centrumgebied en de begraafplaats na. Dit wordt in eigen beheer uitgevoerd. Alle baten en lasten van het openbaar groen gaan via de exploitatiebegroting. Er is geen voorziening of reserve aanwezig. In de exploitatie zijn de kosten opgenomen voor het onderhoud. De budgetten zijn afgestemd op de vereiste beeldkwaliteit. Met ingang van 2017 worden de investeringen geactiveerd en komen de kapitaallasten, na besluitvorming van de raad, ten laste van de reserve dekking kapitaallasten.		

RIOLERING

Naam beheersplan	GRP 2018- 2022	Jaar vaststelling	2018
		Actualisatie	2022
Te onderhouden kapitaalgoederen:	Het gehele gemeentelijk rioolstelsel, inclusief bergbezink- en overstortvoorzieningen en de drukriolering, inclusief alle pompgemalen en bijbehorende zaken.		
Doel:	Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) geeft inzicht in de noodzakelijke onderhoud- en nieuwbouwwerkzaamheden en de daartoe benodigde budgetten over de planperiode. De planmatige opzet van het GRP vormt tevens de basis voor de raming van de jaarlijkse lasten en daarmee voor de bepaling van de hoogte van het rioolrecht. In het GRP is een lijst van investeringen opgenomen die noodzakelijk zijn om de riolering op het vereiste kwaliteitsniveau te houden. Deze lijst bevat investeringen voor rioolvervanging, rioolrenovatie, rioolreparaties en maatregelen van het nieuwe beleid.		
Beleidskader:	In het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2018 t/m 2022) zijn beleidskaders en speerpunten voor de planperiode vastgesteld. Het kwaliteitsniveau is volgens de richtlijnen van RIONED en relevante NEN- normen. Hierbij worden toekomstige visie, ambitie en beleidsspeerpunten van het bestuur vastgesteld Op basis van het meerjaren GRP wordt een BPR (Beheerplan Riolering) en elk jaar een Uitvoeringsprogramma GRP opgesteld. Hierbij wordt nader beschreven welke activiteiten en maatregelen in het betreffende jaar worden uitgevoerd.		
Financiële situatie begrotingsjaar:	De reguliere onderhoudswerkzaamheden worden gefinancierd uit de jaarlijkse exploitatiebegroting. De object-, systeem- en rioolvervangingen vallen onder de investeringen en hebben een afschrijvingstermijn van 40 jaar voor reconstructie en aanleg. Mechanisatie hebben een afschrijving van 15 jaar. Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden met het kwaliteitsniveau conform de richtlijnen van RIONED. De budgetten zijn afgestemd op het vereiste kwaliteitsniveau.		

WEGEN

Naam beheersplan	Wegenbeheerplan 2017 - 2021	Jaar vaststelling	2016
		Actualisatie Wegenbeheerplan	2021
Te onderhouden kapitaalgoederen:	De gehele grijze inrichting van het gemeentelijk openbaar gebied, te weten: wegen (zand, asfalt en klinker), trottoirs, fiets- en voetpaden, pleinen, parkeerplaatsen, tunnels etc. Met behulp van de ingevoerde beheerdata en inspecties in het beheersysteem wordt inzicht gekregen in de actuele kwaliteit en de benodigde budgetten voor het uitvoeren van het onderhoud aan het wegennet om het gewenste kwaliteitsniveau te bereiken/handhaven. Op basis van dit inzicht is een planning gemaakt voor het onderhoud van de wegen.		
Doel:	Het wegennet planmatig en naar behoren te onderhouden met het beschikbaar gesteld budget.		
Beleidskader:	Het beleidskader wordt bepaald door enkele wetten, als de Wegen- en Verkeerswet, Wet Herverdeling Wegenbeheer, het BW en de Wet Milieubeheer. Er is ook een relatie met andere beleidsterreinen, zoals riolering (gezamenlijke aanleg), verkeersveiligheid, milieu en sociale veiligheid, ruimtelijke ordening, nieuwbouwprojecten etc. Met ingang van 2017 wordt er gewerkt conform het wegenbeheerplan 2017 – 2021. Eemnes heeft gemiddeld gezien een hoog kwaliteitsniveau voor asfalt- en elementenverhardingen (A en A+). Enkele elementenverhardingen vertonen achterstallig onderhoud (3% van het areaal heeft een laag kwaliteitsniveau en 9% van het areaal heeft een zeer laag kwaliteitsniveau), dit verdient aandacht.		
Financiële situatie begrotingsjaar:	De onderhoudswerkzaamheden worden gefinancierd uit de jaarlijkse exploitatiebegroting. Tot 2017 werden investeringen met maatschappelijk nut in één jaar afgeschreven ten laste van de reserve dekking kapitaallasten. Met ingang van 2017 worden deze investeringen geactiveerd en komen de kapitaallasten, na besluitvorming van de raad, ten laste van de reserve dekking kapitaallasten. De budgetten zijn afgestemd op het kwaliteitsniveau "B".		

SPEELPLAATSEN

Naam beheersplan	Speelplaatsenplan	Jaar vaststelling	2009
		Actualisatie	2020
Te onderhouden kapitaalgoederen:	Alle gemeentelijke speelplaatsen.		
Doel:	Het beheerplan geeft inzicht in de benodigde budgetten voor onderhoud en renovatie van speelplekken in de planperiode.		
Beleidskader:	In het Speelplan 2009 is gekeken naar de leeftijdsopbouw van de jeugd in Eemnes en de situatie per speelvoorziening. Op basis daarvan en de inbreng van de jeugd is de visie op het beheer van de speelplaatsen in Eemnes bepaald. Per jaar wordt een aantal plaatsen gerenoveerd.		
Financiële situatie begrotingsjaar:	De jaarlijkse lasten inzake renovatie en onderhoud worden ten laste gebracht van de reserve kapitaallasten. Het speelplan bevat ook een raming voor de aankomende jaren. Met ingang van 2017 worden de investeringen geactiveerd en komen de kapitaallasten, na besluitvorming van de raad, ten laste van de reserve dekking kapitaallasten.		

GEBOUWEN

Naam beheersplan	Beleid maatschappelijk vastgoed, een toetsingskader	Jaar vaststelling	2013
Te onderhouden kapitaalgoederen:	Het integrale onderhoud van alle vastgoedobjecten van de BEL-gemeenten, inclusief BEL-gebouwen, wordt intern beheerd door het cluster Vastgoed en Grondzaken van het team Ruimtelijke ontwikkeling/Openbare ruimte.		
Doel:	De gebouwen planmatig en naar behoren te onderhouden met het beschikbaar gestelde budget. In principe wordt onderhoudsniveau 3 (redelijke conditie) nagestreefd.		
Beleidskader:	Jaarlijks wordt intern het MeerJarenOnderhoudsPlan (MJOP) voor de gemeentelijke eigendommen geactualiseerd. In 2016 en 2017 zijn de onderhoudsplannen herzien. In het tweede kwartaal van 2019 zijn installatietechnische en bouwkundige herinspecties uitgevoerd. Met ingang van 2015 maakt de gemeente Eemnes gebruik van de componentenbenadering ten behoeve van het groot onderhoud. Uitgaven groot onderhoud van € 10.000 of meer worden opgenomen in de meerjarige investeringsplanning, geactiveerd en afgeschreven. Uitgaven groot onderhoud tot € 10.000 worden begroot in de exploitatie.		

D. PARAGRAAF FINANCIERING

Algemeen

De treasury-functie omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. Onder de treasury functie valt niet het garanderen van geldleningen aan derden. Deze activiteiten vallen onder het desbetreffend programma.

Per 1 januari 2001 geldt de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden). Het belangrijkste uitgangspunt van de wet FIDO is het beheersen van risico's. Dat uit zich in een tweetal randvoorwaarden. Het eerste is dat het aangaan en verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties alleen zijn toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen en derivaten een prudent karakter moeten hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatige risico's.

Voor het beperken van het renterisico zijn er specifieke wettelijke normen, namelijk de kasgeldlimiet en renterisiconorm. De kasgeldlimiet beperkt de financiering met korte schulden en de renterisiconorm beperkt de omvang van herfinanciering op lange schulden om te vermijden dat er binnen de bestaande portefeuille een forse renteverhoging kan ontstaan.

Naast de wettelijke bepalingen in de wet Fido is er het door de raad vastgestelde treasurybeleid in het treasurystatuut.

In 2014 is het treasurystatuut voor het laatst aangepast. In het treasurystatuut staat beschreven hoe de gemeente Eemnes met beleggingen en leningen omgaat. De belangrijkste doelstellingen zijn:

- Beschermen van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's;
- Aantrekken van gelden tegen zo laag mogelijke kosten en aanvaardbare condities;
- Optimaliseren van het renteresultaat.

Financieringsbehoefte

Voor 2020 wordt er rekening gehouden met zo'n 33 miljoen aan financieringsbehoefte.

12 Miljoen daarvan heeft betrekking op de financiering van het Huis van Eemnes. Ca. 10 miljoen daarvan heeft betrekking op de verwerving van de gronden voor de Zuidpolder en ca. 2,5 miljoen op de financiering (in de vorm van een lening) van de CV/BV die de gronden bouw- en woonrijp maakt. Gaandeweg zal de financieringsbehoefte voor de verwervingsexploitatie afnemen, voornamelijk als gevolg van de afname van gronden door de CV/BV. De overige financiering is nodig voor de overige activa.

Hieronder is het verloop van de langlopende leningen weergegeven:

Geldleningen OG	looptijd	laatste aflossing	rente	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023
BNG 3-7-2018 Ann	10	12-07-28	0,570%	3.610.153	3.218.084	2.823.780	2.427.229	2.028.417
BNG 3-7-2018 Fixe	10	12-07-28	0,965%	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000
BNG 3-7-2018 Ann	25	12-07-43	1,375%	4.831.051	4.659.779	4.486.152	4.310.137	4.131.703
Totaal project financiering				12.441.204	11.877.863	11.309.932	10.737.366	10.160.120
BNG 40.107336	10	20-02-22	2,630%	600.000	400.000	200.000	0	0
BNG 40.109914	10	25-06-25	0,980%	1.080.000	900.000	720.000	540.000	360.000
BNG 40.109913	10	25-06-25	1,450%	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
BNG 40.110309	10	23-12-25	1,370%	1.750.000	1.750.000	1.750.000	1.750.000	1.750.000
Gemeente Giessenlanden	10	23-12-25	0,700%	390.000	325.000	260.000	195.000	130.000
BNG 40.110584	15	01-07-31	1,120%	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
BNG 40.107871	10	15-11-22	1,950%	540.000	360.000	180.000	0	0
BNG 40.108897	10	23-12-23	2,730%	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	0
BNG 40.109119	10	15-04-24	2,270%	4.900.000	4.900.000	4.900.000	4.900.000	4.900.000
BNG 40.111044	5	23-02-22	0,150%	1.502.248	1.002.249	501.500	0	0
AG Insurance 174425	15	23-02-32	1,500%	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Totaal totaal financiering				18.262.248	17.137.249	16.011.500	14.885.000	12.140.000
Lening nieuw					4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000
Lening nieuw								1.000.000
Totaal bestaande leningen				30.703.452	33.015.112	31.321.432	29.622.366	27.300.120

De gepresenteerde nieuwe financieringsbehoeften vanaf 2020 vloeien voort uit het feit dat sneller op bestaande leningen wordt afgelost dan de boekwaarden van vaste activa teruglopen.

Rentevisie

Hoe de rente zich gaat ontwikkelen is moeilijk te voorspellen. Voor de toekomst is de verwachting dat de huidige lage rentestand nog een tijdje aanhoudt. Voor kasgeldleningen en fixe-leningen met een looptijd van 15 jaar is de rente op dit moment negatief.

Kasgeldlimiet en renterisiconorm

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet heeft tot doel de renterisico's op kortlopende (opgenomen) geldleningen te beperken. Jaarlijks wordt door het ministerie aangegeven, welk bedrag een gemeente mag financieren met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Het betreft een percentage (8,5%) van het totaal van de begroting. Indien deze kasgeldlimiet structureel wordt overschreden dient de kortlopende schuld omgezet te worden in een langlopende schuld. De gemeente Eemnes maakt van tijd tot tijd gebruik van het middel kasgeld, met in acht name van de limiet die hiervoor geldt.

Renterisiconorm

Om ongewenste financiële gevolgen van rentewijzigingen te beperken wordt door het ministerie jaarlijks een renterisiconorm aangegeven. Dit is het maximale percentage (20%) van de totale vaste schuld (minus verstrekte leningen) waarvan de rente herzien mag worden in het lopende jaar. De uitkomst hiervan mag niet overschreden worden, zodat er een spreiding van de opgenomen leningen, looptijden en renteaanpassingsdata ontstaat. Voor de gemeente Eemnes zal voor 2020 deze norm niet worden overschreden (zie ook bijlage 2 renterisiconorm).

Risicobeheer

Het verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties en borgstellingen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Voor het overige dienen liquide middelen te worden aangehouden in de schatkist.

Renteomslagpercentage

Algemeen

Met ingang van 2018 geldt een stringenter beleid met betrekking tot de toepassing van het renteomslagpercentage. Het renteresultaat van de rentelasten en rentebaten wordt toegerekend aan de vaste activa, die integraal gefinancierd zijn.

Voor 2020 komt het berekende renteomslagpercentage uit op 1,5% (was 1,7% in 2019).

Projectfinanciering

In november 2018 heeft de raad besloten om, voor met name genoemde projecten, van projectfinanciering over te gaan naar totaalfinanciering (omslagrente). De projectfinanciering voor het Huis van Eemnes wordt gehandhaafd. Dat betekent dat de werkelijk geraamde rentelasten toegerekend worden aan deze investeringen.

Berekening van rente over eigen vermogen/voorzieningen

Aan het eigen vermogen en de voorzieningen wordt rente toegerekend. Dit is een interne verrekening op het taakveld treasury.

Hoewel de commissie BBV adviseert om dit niet meer te doen maakt de gemeente Eemnes gebruik van de mogelijkheid om dit te continueren.

Renteschema

In de BBV-voorschriften is opgenomen dat de paragraaf financiering inzicht moet geven in:

- De rentelasten;
- Het renteresultaat;
- De wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

De commissie BBV adviseert om inzicht te geven aan het voorafgaande door middel van een voorgeschreven renteschema op te nemen in de paragraaf financiering.

Het renteschema van de gemeente Eemnes ziet er als volgt uit:

Schema rentetoerekening 2020		bedragen in €
Externe rentelasten over korte en lange financiering		433.162
Externe rentebaten		378.959
Saldo rentelasten en rentebaten		54.203
Rente die aan de GREX moet worden doorberekend	-6.041	
Rente projectfinanciering activa	-123.604	
Rente projectgefinancierd vordering CV/BV	263.639	
Rentebaat doorverstrekte leningen indien specifieke lening is aangetrokken	0	
		133.994
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		188.197
Rente over eigen vermogen		220.424
Rente over voorzieningen		24.291
Totaal werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		432.912
De aan taakvelden toegerekende rente (rente-omslag)		-434.963
Renteresultaat op taakveld treasury		-2.051

E. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Algemeen

De paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de gemeentelijke organisatie. De ambtelijke staf van Blaricum bestaat uit de gemeentesecretaris, griffier en bestuurssecretariaat. De gemeentelijke taken worden uitgevoerd door de BEL Combinatie.

Uitgangspunten bedrijfsvoering

Inwoners verwachten van de gemeente dat de gelden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend worden besteed, dat de gemeente een betrouwbare partner voorheen is en transparant handelt. Deze verwachtingen zijn leidraad voor de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de programma's. Het welslagen van de programma's is zodoende in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Er is ook een samenhang tussen het programma Bestuur en de paragraaf Bedrijfsvoering. Het programma Bestuur richt zich met name op de relatie tussen inwoner en gemeente. De paragraaf Bedrijfsvoering richt zich op de reguliere, operationele kaders voor de bedrijfsvoering.

Bedrijfsvoering

Voor wat betreft de bedrijfsvoering binnen de BEL Combinatie wordt verwezen naar de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting van de BEL Combinatie.

Binnen deze paragraaf wordt de focus in 2020 vanuit de gemeente bepaald door de volgende onderwerpen uit die paragraaf:

Realiseren collegeprogramma's

Gebruik van het instrument integrale bestuurlijke (meerjaren)planning en projectplanning. Aandacht voor prioritering, samenhang met DVO – beschikbare capaciteit, sturing en bewaking van de uitvoering. Opstellen van een realistische en haalbare DVO voor 2020, goed afgestemd tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Vervolgens zal de DVO periodiek (3 – maandelijks) worden gemonitord via overleg tussen opdrachtgever (gemeente) en opdrachtnemer (BEL Combinatie).

Opdrachtgeven – opdrachtnemen (OGON)

Optimaliseren van de invulling van goed opdrachtgeverschap versus opdrachtnemerschap. Hierbij is samenhang met de hierboven genoemde DVO en het instrument van projectmatig werken.

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren

Op 1 januari 2020 treedt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking.

Op hoofdlijnen:

- Gemeenteambtenaren vallen nu nog onder de CAR(UWO).
- Vanaf 1 januari 2020 is het private arbeidsrecht van toepassing op (gemeente-) ambtenaren. Hun rechtspositie wordt voortaan geregeld in het Burgerlijk Wetboek (BW), de Cao, de individuele arbeidsovereenkomst en het personeelshandboek.

Alle medewerkers van de BEL Combinatie hebben voor 1 januari een nieuwe arbeidsovereenkomst en het aangepaste personeelshandboek is dan goedgekeurd en van kracht.

- Bij arbeidsgeschillen vervalt de afwijkende rechtsgang van ambtenaren (Bezwarencommissie en de Bestuursrechter). Net als in de marktsector is het voortaan de kantonrechter die uitspraak doet bij de meeste arbeidsgeschillen.
- Ook het systeem rond ontslag verandert: de overheidswerkgever kan straks in de meeste gevallen pas tot ontslag overgaan na tussenkomst van het UWV of de kantonrechter. Er is dan sprake van een preventieve ontslagtoets, in plaats van reactief.

Informatie en ICT

De programmamanager Informatie en ICT is in 2019 gestart met de uitwerking van het programma 2019-2021. Naast de uitwerking van het nieuwe programma lopen nog een aantal projecten uit de periode 2016-2018, zoals de verplichtingen-administratie, LIAS, de vervanging van Babs naar Corsa en de migratie van E-suite naar Corsa. De verplichtingenadministratie zal bijdragen aan beter projectmanagement en budgetbeheer. LIAS zal bijdragen aan het effectiever en efficiënter tot stand brengen van de planning en controlproducten zoals jaarrekeningen, begrotingen etc, die de BEL Combinatie elk jaar in viervoud moet ontwikkelen (voor de gemeenten en voor de BEL). Corsa BBV moet bijdragen aan een gebruiksvriendelijker proces voor de bestuurlijke besluitvorming.

De migratie van E-suite naar Corsa draagt bij aan de onze I- en ICT beleidsdoelstellingen “meer met minder”, hetgeen resulteert in minder kosten, minder applicaties, minder verbindingen, minder beheer, een verhoogd gebruikersgemak en een fundament voor het Digitaal Stelsel Overheid en Omgevingswet.

Digitalisering

Er is een koers uitgezet waarbij we ons als compacte organisatie ontwikkelen naar een flexibele, ondernemende en hoogwaardige organisatie. Dit is nodig vanwege interne ontwikkelingen, onze wens tot kosteneffectieve professionele (digitale) dienstverlening, en vanwege omstandigheden die vanuit de overheid op ons af komen. De BEL Combinatie anticipeert met haar programma Informatie en ICT op de komst van de Omgevingswet en op de Digitale Agenda Overheid met meerdere ontwikkelpijlers.

Zo willen we steeds meer integrale E-diensten aanbieden en zelf ook volledig digitaal en flexibel in de keten werken. De basisinrichting hebben we in de periode 2016-2018 neergezet. De basis breiden we nu verder uit, onder andere door meerdere (keten)processen digitaal te ontsluiten en in te richten.

In 2021 wordt de Omgevingswet van kracht. Het doel hiervan is vooral dat burgers en bedrijven vooraf een goed beeld hebben van de geldende wet en regelgeving van de overheid en met behulp van kaarten en vragenbomen naar de juiste soort aanvragen worden geleid. Deze aanvragen worden in een eigen persoonlijk loket opgeslagen en kunnen worden ‘besteld en afgerekend’ bij verschillende overheden. Verschillende beleidsregels en verordeningen moeten door de gemeente zelf worden omgezet in digitale toepasbare regels die op een kaartlaag worden gepresenteerd en ontsloten door het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Steeds meer publieke dienstverlening zal digitaal gaan verlopen. Wat mensen bij BOL.COM aan digitale service ervaren, willen ze ook van de overheid. Dit vraagt veel van onze processen en systemen de komende jaren en is een zeer complex Informatie en ICT vraagstuk en een stevige

veranderopgave voor alle gemeenten de komende jaren. Wij werken hard aan implementaties van nieuwe standaarden, voeren druk uit op onze leveranciers om omgevingswet-proof te zijn en volgen de ontwikkelingen en specifieke kennissessies van de VNG en anticiperen met onze leveranciers op deze digitale ontwikkeling.

F. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een financieel en/of bestuurlijk belang heeft. Met een verbonden partij zet de gemeente Eemnes één of meerdere taken op afstand. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

De Gemeente Eemnes heeft bestuurlijke en financiële belangen in een aantal verbonden partijen. In de nota strategische samenwerking (voorjaar 2011) is de visie op verbonden partijen opgenomen.

Bij samenwerking met andere partijen gaat het om meer dan alleen het bereiken van een gunstiger schaalgrootte. De keuze voor samenwerkingspartners wordt niet alleen bepaald door de geografische nabijheid en de gezamenlijke schaalgrootte, maar ook en vooral door gedeelde belangen bij de samenwerking en onderling vertrouwen.

Eemnes hanteert bij haar keuzes voor het aangaan, continueren of beëindigen van samenwerkingsrelaties de toegevoegde waarde van de samenwerking voor de burger als toetssteen. Effectieve aanpak van maatschappelijke opgaven, kwaliteit, continuïteit en efficiëntie zijn daarbij kernwaarden, evenals democratische controle en betrouwbaar partnerschap. De kaderstellende en controlerende taken van de raad mogen door de samenwerkingen niet uitgehold worden. Eemnes hecht eveneens aan betrouwbaar partnerschap, hetgeen inhoudt dat samenwerken voor ons niet vrijblijvend of gemakkelijk opzegbaar is.

Eemnes kiest ervoor geen korte termijn voordelen na te jagen, maar kiest voor stabiele relaties met anderen en stabiele verhoudingen in de regio omdat wij ervan overtuigd zijn dat daarmee op de lange termijn de beste en meest efficiënte resultaten worden bereikt.

De gemeente Eemnes kiest bij het aansturen van de verbonden partijen voor:

- Het zo goed en zo tijdig mogelijk betrekken van de raad, bij voorkeur door middel van een Kadernota/brief in het voorjaar (motie Soest);
- Het inzetten op reële en niet te grote vermogensposities bij de verbonden partijen (max. 5% van de gemeentelijke bijdragen);
- Het volgen van de beweging van het gemeentefonds bij het vaststellen van de gemeentelijke bijdragen (trap op en trap af).

Sturen op verbonden partijen

Grip en sturing op Verbonden partijen is landelijk een actueel thema. Hoe kun je als gemeente daarin meer sturen en beter grip houden op externe partijen? Om, hieraan invulling te geven is in februari 2016 de nota "Sturen op verbonden partijen: loslaten in verbondenheid" vastgesteld door de raad. Met deze notitie is invulling gegeven aan de wijze waarop de gemeenteraad van Eemnes verbetering wil aanbrengen in de grip en sturing. Daarbij is ingezoomd op de 3 rollen die we als gemeente hierin vervullen:

- A. De kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad;
- B. Regie voeren als opdrachtgever richting verbonden partijen;
- C. Ambtelijke werkwijze (ambtelijke werkprocessen, taken en verantwoordelijkheden).

In deze nota wordt nader ingegaan op de definitie en afbakening van verbonden partijen. Verder wordt iets gezegd over ontwikkelingen in de regio. De recente wetswijzigingen worden toegelicht. Er zijn

voorstellen opgenomen tot verbetering. Er wordt een algemeen kader geschetst, de rolverdeling tussen de raad en college wordt nader uiteengezet. De mogelijkheden voor de samenstelling van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur worden benoemd. Vervolgens worden de verbeteringen aangegeven, gezien vanuit de drie hierboven genoemde rollen. Vervolgens wordt iets gezegd over de landelijke vernieuwing van de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

Door de aandacht voor verbonden partijen structureel te beleggen in de organisatie, verwachten we tijdig en adequaat in te kunnen spelen op Kadernota's, begrotingen en de jaarrekeningen van verbonden partijen. Door in de raad te werken met ambassadeurs, zullen één of enkele raadsheren bij uitstek een bepaalde verbonden partij volgen (i.p.v. afstand meer nabijheid). Om invloed te kunnen uitoefenen moeten de gemeenten (regionaal) samen optrekken en heldere kaders afgeven richting de verbonden partijen.

In het volgende overzicht is de lijst van verbonden partijen waarin Eemnes deelneemt:

Aard verbonden partij	Verbonden partij	Bijdrage 2020	Programma
<i>Gemeenschappelijke regeling</i>	Afvalverwijdering Utrecht	€ 318.393	6
	BEL Combinatie	€ 6.249.991	AD
	GGD regio Utrecht	€ 337.777	2,9,11
	Regio Gooi- en Vechtstreek	€ 109.452	8,9,11, Overhead
	Regionale Uitvoerings Dienst Utrecht	€ 185.000	3,6
	Soza HBEL	€ 740.000	8,9
	Tomingroep	€ 242.422	8
	Veiligheidsregio Utrecht	€ 570.500	2
<i>Vennootschappen en coöperaties</i>	CV Zuidpolder/BV Zuidpolder	N.v.t.	7
TOTAAL		€ 8.753.535	

Risico-inschatting

Hieronder wordt weergegeven de onderwerpen waarop de betreffende verbonden partij is beoordeeld is voor de bepaling van het risicoprofiel / -waardering:

Klasse	Bijdrage	Punten	Solvabiliteit	Stemverhouding in %	Punten
1	< 100.000	2	≥ 30%	≥ 30%	2
2	< 250.000	5	< 30%	< 30%	4
3	< 500.000	10	< 25%	< 20%	6
4	<1.000.000	15	< 20%	< 10%	8
5	>1.000.000	20	< 15%	< 5%	10

Toelichting op de betreffende kolommen:

1. Bijdrage

Hoe hoger de gemeentelijke bijdrage aan de verbonden partij is, hoe hoger het risico van de gemeente is. Bijvoorbeeld in geval van een faillissement. De score loopt hier van 2 (lage bijdrage) tot 20 (hoge bijdrage).

2. Financiële ratio's

Dit betreft een beoordeling van de solvabiliteit én de algemene reserve als percentage van de gemeentelijke bijdragen.

Solvabiliteit geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en het totale vermogen op de balans; hoe hoger de solvabiliteit hoe beter een organisatie in staat is om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen.

De algemene reserve als percentage van gemeentelijke bijdragen geeft aan hoe de "buffer" zich verhoudt in relatie tot gemeentelijke baten van de verbonden partij.

De score loopt hier van 2 (financieel zeer duurzaam) tot 10 (financieel minder duurzaam).

3. Stemverhouding

Via het bestuur van de verbonden partij heeft de gemeente invloed op (het beleid van) de verbonden partij. Hoe meer deelnemers in de verbonden partij, hoe minder de invloed van de gemeente. De score loopt hier van 2 (veel invloed) tot 10 (weinig invloed).

Dit leidt tot de volgende score (aflopend qua risico):

Verbonden partij	Bijdrage	Solvabiliteit	Stemverhouding	Totaal
Veiligheidsregio Utrecht	15	10	10	35
BEL Combinatie	20	10	2	32
Afvalverwijdering Utrecht	10	10	10	30
GGD regio Utrecht	10	8	10	28
Regio Gooi- en Vechtstreek	5	10	10	25
Tomingroep	5	10	6	21
Regionale Uitvoerings Dienst	5	2	8	15
Soza HBEL	15	-	4	
CV Zuidpolder/BV Zuidpolder	n.v.t.	-	2	

Facts per verbonden partij

Per verbonden partij zijn de belangrijkste kerngegevens opgenomen. Het gaat achtereenvolgens om de volgende verbonden partijen:

- Afvalverwijdering Utrecht
- BEL Combinatie
- GGD regio Utrecht
- Regio Gooi- en Vechtstreek
- Regionale Uitvoerings Dienst
- Soza HBEL
- Tomingroep
- Veiligheidsregio Utrecht
- CV Zuidpolder/BV Zuidpolder/Gemeentelijke Participatiemaatschappij Zuidpolder

Afvalverwijdering Utrecht		AVU	
Vestigingsplaats	Soest		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Verzorging van overslag & verwerking van brandbaar afval, alsmede overslag en verwerking GFT-afval.		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 26 (3%).		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2019	2020
	Omvang begroting (na wijziging)	28.670.895	34.379.053
	Totaal gemeentelijke bijdragen	28.550.895	34.259.053
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	290.304	318.393
	Resultaat boekjaar	0	0
	Eigen vermogen (EV) (per 31 december)	350.000	350.000
	waarvan algemene reserve (per 31 december)	350.000	350.000
	Totaal vermogen (TV) (per 31 december)	12.133.000	12.459.000
	Kengetallen:		
- Solvabiliteit (EV/TV)	3%	3%	
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	1%	1%	
Risico's			
Overige informatie			

BEL Combinatie			BEL
Vestigingsplaats	Eemnes		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Werkorganisatie van de gemeenten Blaricum, Eemnes en Laren		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling bestaat uit de collegeleden van de drie gemeenten en heeft volledige zeggenschap. De gemeentesecretarissen van de 3 gemeenten vormen de directieraad van de BEL Combinatie. Stemaandeel is 1 van 3 (33%).		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2019	2020
	Omvang begroting (na wijziging)	19.588.787	20.980.683
	Totaal gemeentelijke bijdragen	19.035.574	20.577.594
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	5.813.862	6.249.991
	Resultaat boekjaar	0	0
	Eigen vermogen (EV) (per 31 december)	1.084	1.084
	waarvan algemene reserve (per 31 december)	1.084	1.084
	Totaal vermogen (TV) (per 31 december)	25.296.349	24.606.505
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	0%	0%
	- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	0%	0%
Risico's			
Overige informatie	De bijdrage vanuit de gemeente Eemnes aan de BEL Combinatie is verantwoord onder alle voorkomende programma's.		

GGD regio Utrecht			GGD
Vestigingsplaats	Zeist		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Uitvoering van de wet publieke gezondheid en de jeugdgezondheidszorg		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 26 (3%).		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2019	2020
	Omvang begroting (na wijziging)	42.426.000	44.485.000
	Totaal gemeentelijke bijdragen	34.863.000	37.298.000
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	286.000	337.777
	Resultaat boekjaar	0	0
	Eigen vermogen (EV) (per 31 december)	3.328.000	2.756.000
	waarvan algemene reserve (per 31 december)	1.273.000	1.037.000
	Totaal vermogen (TV) (per 31 december)	15.561.000	15.941.000
	Kengetallen:		
- Solvabiliteit (EV/TV)	21%	17%	
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	3%	3%	
Risico's			
Overige informatie			

Regio Gooi- en Vechtstreek		G&V	
Vestigingsplaats	Bussum		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	In 2016 is de gemeente Eemnes partieel toegetreden.		
Bestuurlijk belang	Niet van toepassing		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2019	2020
	Omvang begroting (na wijziging)	83.451.000	84.359.000
	Totaal gemeentelijke bijdragen (incl. centrumgemeente)	63.996.606	65.263.991
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	105.439	109.452
	Resultaat boekjaar	0	0
	Eigen vermogen (EV) (per 31 december)	13.332.000	6.485.000
	waarvan algemene reserve (per 31 december)	1.372.451	1.372.451
	Totaal vermogen (TV) (per 31 december)	48.338.000	52.576.000
	Kengetallen:		
- Solvabiliteit (EV/TV)	27%	12%	
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	2%	2%	
Risico's			
Overige informatie			

Regionale Uitvoeringsdienst		RUD	
Vestigingsplaats	Utrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Vergunning & Handhaving milieu, natuur en leefomgeving. De RUD voert de basis VTH-taken milieu uit voor Eemnes op basis van de DVO en de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's.		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 12 (8%).		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2019	2020
	Omvang begroting (na wijziging)	12.726.000	14.088.000
	Totaal gemeentelijke bijdragen	12.735.000	14.099.000
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	169.000	185.000
	Resultaat boekjaar (+ = voordelig resultaat)	48.000	11.000
	Eigen vermogen (EV) (per 31 december)	875.000	886.000
	waarvan algemene reserve (per 31 december)	683.000	731.000
	Totaal vermogen (TV) (per 31 december)	2.585.000	2.596.000
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	34%	34%
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	5%	5%	
Risico's			
Overige informatie			

Soza HBEL		HBEL	
Vestigingsplaats	Huizen		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Uitvoering van de Participatiewet en sinds 1 januari 2015 de uitvoering van de WMO taken voor de gemeente Eemnes. Omdat de uitvoering van deze wetgeving specialistische kennis en een robuuste uitvoeringsorganisatie vereist, is gekozen voor een samenwerking tussen vier gemeenten.		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 4 (25%). De portefeuillehouder van sociale zaken heeft zitting in het bestuurlijk overleg.		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2019	2020
	Omvang begroting (na wijziging)		
	Totaal gemeentelijke bijdragen		
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes (apparaatskosten)	€ 780.000	€ 740.000
	Resultaat boekjaar		
	Eigen vermogen (EV) (per 31 december)		
	waarvan algemene reserve (per 31 december)		
	Totaal vermogen (TV) (per 31 december)		
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)		
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage			
Risico's			
Overige informatie	Sinds 2002 werken de gemeenten Huizen, Eemnes en Blaricum samen voor de uitvoering van de WWB en aanverwante sociale wetgeving. Daarbij is Huizen de centrumgemeente. Voor deze (maatwerk-) samenwerkingsvorm is tussen de gemeenten afgesproken dat Blaricum en Eemnes bijdragen in de apparaatskosten van Huizen. Vanaf 2008 heeft ook de gemeente Laren zich bij Soza HBEL aangesloten.		

Tomingroep		TOMIN	
Vestigingsplaats	Hilversum		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	Uitvoering van Wet Sociale Werkvoorziening en biedt werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 9 (11%).		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2019	2020
	Omvang begroting (na wijziging)	27.638.000	27.547.000
	Totaal gemeentelijke bijdragen (incl. rijksbijdrage)	22.309.000	21.902.000
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	€ 273.304.	€ 242.422
	Resultaat boekjaar	0	0
	Eigen vermogen (EV) (per 31 december)	1.906.000	1.906.000
	waarvan algemene reserve (per 31 december)	1.906.000	1.906.000
	Totaal vermogen (TV) (per 31 december)	14.877.000	14.377.000
	Kengetallen:		
- Solvabiliteit (EV/TV)	15%	13%	
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage			
Risico's			
Overige informatie			

Veiligheidsregio Utrecht		VRU	
Vestigingsplaats	Utrecht		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doelstelling/ Publiek Belang	De regionale brandweer en crisisbeheersing.		
Bestuurlijk belang	Stemaandeel is 1 van 26 (3%).		
Financieel belang			
Kerncijfers	Bedragen x € 1	2019	2020
	Omvang begroting (na wijziging)	90.790.000	97.270.000
	Totaal gemeentelijke bijdragen	78.928.000	85.284.000
	Begrote bijdrage gemeente Eemnes	567.000	570.500
	Resultaat boekjaar	0	0
	Eigen vermogen (EV) (per 31 december)	7.627.000	6.405.000
	waarvan algemene reserve (per 31 december)	1.409.000	1.409.000
	Totaal vermogen (TV) (per 31 december)	79.622.000	77.536.000
	Kengetallen:		
	- Solvabiliteit (EV/TV)	10%	8%
- Algemene reserve als % van gemeentelijke bijdrage	2%	2%	
Risico's			
Overige informatie	Door het aanhouden van een reserve is de VRU in staat om een deel van de risico's op te vangen, zonder dat dit direct afgewenteld hoeft te worden op de gemeenten. De schommelingen die optreden worden opgevangen met deze reserve (€ 1,4 miljoen). Een uitgebreide risicoanalyse laat zien dat een norm van 1%-2% toereikend is voor het opvangen van risico's die zich eventueel voor kunnen doen. Dit is dan ook de bandbreedte die vanaf de primaire begroting 2015 wordt gehanteerd. De bedrijfsvoeringsreserve valt in 2019 en 2020 binnen deze afgesproken bandbreedte.		

CV Zuidpolder/BV Zuidpolder/Gemeentelijke Participatiemaatschappij Zuidpolder

Vestigingsplaats

Eemnes

Doel

In augustus 2013 zijn de marktpartijen (Vos & Teeuwissen/Heijmans en Van Wijnen) met de gemeente Eemnes een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. De samenwerking is vormgegeven in een CV/BV-structuur. In de overeenkomst is afgesproken dat de gemeente alle gronden aankoopt van de marktpartijen en samen met haar eigen grond doorverkoopt aan de CV. De CV maakt de gronden bouwrijp en levert vervolgens de bouw kavels door aan de opstalontwikkelaars of particuliere bouwers.

De Gemeentewet vereist dat er voor het oprichten van een/meer rechtspersonen goedkeuring vereist is van de Provincie. Daarom heeft de gemeente daartoe op 16 oktober 2013 (formeel) een verzoek gedaan. Op 4 februari 2014 is de goedkeuring verkregen.

Op 17 april 2014 is de CV ingeschreven in het handelsregister van de KvK. Vanaf dat moment konden de gronden worden geleverd en kon aan de aannemer opdracht worden gegeven om te starten met het bouwrijp maken van de gronden.

Op dit moment heeft de gemeente 50% van de aandelen van de CV in eigendom. De overige eigenaren zijn van Wijnen en Heijmans. Deze partijen hebben de aandelen van Van der Wardt projecten overgenomen.

In juni 2014 is het handboek administratie vastgesteld hierin is afgesproken dat de CV de gemeente op de volgende manier informeert over de voortgang van het project:

- 4x per jaar over de voortgang van het project.
- 1x per jaar een jaarrekening en accountantscontrole opstelt;
- Jaarlijks de grondexploitatie actualiseert

Indien de CV verwacht dat zij buiten de kaders van de samenwerkingsovereenkomst zal treden dan wordt dit vooraf aan de gemeenteraad ter besluitvorming aangeboden.

Ter borging van de belangen van de gemeente Eemnes is een Gemeentelijke Participatiemaatschappij opgericht, deze vennootschap is de houder van de hypotheekrechten op de gronden die in de CV/BV Zuidpolder bouw- en woonrijp worden gemaakt. Bij levering aan de projectontwikkelaar, woningcorporatie of koper (vrije kavels) wordt de hypotheek pas doorgehaald voor die betreffende gronden.

Bestuurlijk belang

In de algemene vergadering van aandeelhouders wordt de gemeente Eemnes vertegenwoordigd door twee wethouders.

Financieel belang

De gemeente Eemnes participeert risicodragend voor 50% in de CV/BV Zuidpolder.

G. PARAGRAAF GRONDBELEID

1 Algemeen

Onder grondbeleid verstaan we het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking staat om de ruimtelijke, en deels ook economische doelstellingen te realiseren. De resultaten op grondexploitaties en de financiële risico's zijn van groot belang voor de algemene financiële positie van de gemeente.

Het wettelijke kader voor het opstellen van een paragraaf grondbeleid is opgenomen in artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) en is als volgt verwoord:

De paragraaf grondbeleid geeft ten minste:

- Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
- De beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's.

De grondexploitatie vormt een geheel met de totale financiële huishouding van de gemeente Eemnes. Het financiële uitgangspunt bij grondexploitaties is minimaal het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten van de gemeente zoals de planvoorbereiding, de interne (ambtelijke) uren en de kosten voor het realiseren van het openbaar gebied worden vertaald in de (grond)opbrengst (inclusief een bijdrage aan de bovenwijkse fysieke en maatschappelijke (voorzieningen) infrastructuur in de ruimste zin des woord).

De gemeente Eemnes hanteert als algemeen uitgangspunt 35% sociaal betaalbare woningen. Indien in een plan geen of minder sociale woningbouw wordt gerealiseerd, dient de initiatiefnemer een bedrag te storten in de reserve sociale woningbouw. Besluit de gemeente (als grondeigenaar of in het kader van een exploitatieovereenkomst) een hoger percentage sociale woningbouw te realiseren, dan kan de lagere grondopbrengst worden gecompenseerd door een vrijval (onttrekking) aan deze reserve.

Visie op het grondbeleid

Grond is een schaars goed. De gemeente bezit zowel verspreide gronden als enkele aansluitende percelen bij de Noord- en Zuidbuurt. Het verwerven van gronden door de gemeente is gericht op het realiseren van de strategische visie op de toekomstige ontwikkeling van Eemnes. De praktijk leert echter dat veel projectontwikkelaars al grondposities hebben verworven rondom Eemnes.

Uitvoering van het grondbeleid

Bij het in exploitatie nemen van een complex wordt een bestuursopdracht opgesteld, waarin de uitgangspunten (kaders), de werkwijze, de planning en de financiële aspecten worden vastgelegd.

2. Complexen in exploitatie (Bedrijventerrein Zuidpolder)

Complex	Boekwaarde 1/1/2019	Einddatum	Toelichting
Bedrijventerrein Zuidpolder	€ 819.932	2020	Uitgangspunt is minimaal budgettair neutrale realisatie en verkoop grond

In het bestemmingsplan wordt ca. 3,8 ha ten zuiden van het huidige bedrijventerrein (tussen A27 en Zuidersingel) bestemd als bedrijventerrein. Hiervan is 2,4 ha bestemd voor uitgifte als bedrijfsterrein. De rest is voor o.a. wegen, parkeren, groen.

Van de drie kavels, die nog niet zijn verkocht, zijn er twee onder optie en wordt voor de derde een koopovereenkomst opgesteld. Na afronding van het woonrijpmaken zal de grondexploitatie worden afgesloten.

3. Bovenwijkse voorzieningen

Gekoppeld aan het project Zuidpolder is een fonds bovenwijkse voorzieningen gevormd. Dit fonds wordt gevormd door 17 jaarlijkse betalingen tot een totaal van € 1 mln (prijsspeil 1-7-2013). Daarnaast was er bij de oprichting van de Zuidpolder een eenmalige afdracht van c.a. € 200.000 voor aanleg van sportvoorzieningen. De grondexploitatie van het bedrijventerrein draagt 1 mln. bij aan de bovenwijkse voorzieningen.

Uit het fonds bovenwijkse voorzieningen worden de investeringen in de voorzieningen bekostigd die geheel Eemnes (dus ook de bewoners van de nieuwe woningen) ten goede komen.

Voor het project Zuidpolder zijn de volgende bovenwijkse voorzieningen in beeld:

- Volledig verlengen Zuidersingel
- Kruispunten/aanleg VRI's
- Aanleg duiker ten behoeve van afwatering plangebied

4. Overige ontwikkelingen Zuidpolder

Complex Woningbouw Zuidpolder

In april 2014 is de Zuidpolder CV opgericht. 50% van de aandelen van de CV zijn (via een participatiemaatschappij) in handen van de gemeente de overige aandelen zijn eigendom van de bouwbedrijven Van Wijnen en Heijmans.

In de begroting van de gemeente zijn de geldstromen van de verwervingsexploitatie en de financieringsexploitatie opgenomen.

De vordering vanuit de gemeente op de CV inzake de grondpositie bedraagt per 1-1-2019 € 10.710.036. Hierover wordt een rente vergoed van 4,6% aan de gemeente. De vordering neemt de komende jaren af naar rato van de afname van de kavels door de marktpartijen.

Via de participatiemaatschappij Eemnes verstrekt de gemeente een lening van circa € 2,6 mln ter financiering van de bouw- en woonrijpactiviteiten.

Voor de geplande activiteiten in 2020 verwijzen wij naar het programma Ruimtelijke Ordening en Wonen.

5. Afgesloten complexen

Enkele complexen zijn boekhoudkundig afgesloten. Bij het herleven van het initiatief (Ocriet, Molenweg) worden de gemaakte kosten wederom opgevoerd.

FINANCIËLE BEGROTING

3. OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

3.1 Meerjarenbegroting 2020-2023

Omschrijving	Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Programma:	Saldo	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
01. Bestuur van de gemeenschap	867.032	780.630	-	858.560	858.560	785.713	782.204	784.815
02. Veiligheid	735.542	764.795	-	825.886	825.886	813.076	822.718	851.096
03. Publiek, Vergunning en Handhaving	-141.511	77.115	-930.455	938.930	8.475	36.171	-58.443	-159.671
04. Mobiliteit	730.698	803.213	-58.150	1.227.448	1.169.298	1.053.623	1.061.879	1.070.303
05. Groene leefomgeving	748.465	943.764	-18.307	1.291.220	1.272.913	1.123.367	1.103.089	1.107.645
06. Milieu en klimaat	-77.507	-300.364	-2.289.589	2.004.779	-284.810	-350.944	-377.443	-393.590
07. Ruimtelijke ordening en wonen	-135.439	-25.620	-2.716.814	2.403.427	-313.387	162.943	223.378	275.956
08. Werk en inkomen	781.307	887.462	-1.191.000	2.089.306	898.306	954.554	936.659	911.299
09. Sociale Samenhang	1.958.956	2.181.664	-82.900	2.201.218	2.118.318	2.095.013	2.099.374	2.117.321
10. Sport, cultuur en vrije tijd	1.214.518	1.008.882	-730.294	2.045.829	1.315.535	-1.037.889	1.180.419	1.154.903
11. Opgroeien in Eemnes	3.323.397	3.207.247	-830.280	3.727.036	2.896.756	3.472.567	3.440.575	3.342.732
Totaal programma's	10.005.458	10.328.788	-8.847.789	19.613.639	10.765.849	9.108.193	11.214.408	11.062.810
Algemene dekkingsmiddelen	-10.658.824	-12.859.770	-14.044.531	359.184	-13.685.347	-13.872.170	-13.614.785	-13.787.366
Overhead	3.420.961	3.618.925	-17.702	3.598.607	3.580.905	3.566.925	3.514.425	3.505.425
Onvoorzien	-	-	-	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Vennootschapsbelasting	82.363	-	-	20.500	20.500	16.300	14.700	13.300
Geraamde saldo van baten en lasten	2.849.958	1.087.943	-22.910.022	23.601.930	691.908	-1.170.752	1.138.749	804.169
Mutatie reserves	-2.728.047	-1.102.760	-2.440.503	1.711.094	-729.409	1.035.401	-1.148.322	-832.480
Het geraamde resultaat	121.911	-14.817	-25.350.525	25.313.024	-37.501	-135.351	-9.573	-28.311

3.2 Effecten na programmabegroting 2019

Na de vaststelling van de programmabegroting 2019 en de meerjarenraming 2020-2022 is voor de meerjarenbegroting 2020-2023 een aantal begrotingswijzigingen van toepassing. Maar ook daarnaast heeft zich een aantal mutaties voorgedaan, hetzij door bestuurlijke besluitvorming, hetzij door autonome ontwikkelingen.

In onderstaande tabel worden alle mutaties genoemd, die nog zijn ontstaan na het vaststellen van de kadernota 2020-2023. De toelichtingen op deze verschillen zijn per programma opgenomen in het programmaplan.

Meerjarenperspectief 2020-2023	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Saldo meerjarenbegroting 2019 - 2022	-20.173	-134.195	-32.360	-32.360
• Mutaties kadernota 2020-2023	23.397	50.101	141.000	260.784
Meerjarenbegroting kadernota 2020-2023	3.224	-84.094	108.640	228.424
Nieuwe mutaties per programma na kadernota				
• Raadsledenvergoeding	10.700	10.700	10.700	10.700
• Bestuurlijke samenwerking	11.300	11.300	11.300	11.300
• Thematische burgertop				3.000
• Overige kleine correcties	743	168	-62	-430
01. Bestuur van de gemeenschap	22.743	22.168	21.938	24.570
• Bijdrage VRU	-15.500	-15.500	-15.500	-15.500
• Brandweerkazerne van PRG 7	53.200	43.800	49.800	70.700
• Kapitaallasten	-4.000	-4.000	-4.000	-4.400
• Overige kleine correcties	-32	-82	-62	-42
02. Veiligheid	33.668	24.218	30.238	50.758
• Verkiezingen		-400	-7.700	-7.700
• Leges en afdrachten burgerzaken	-15.300	-15.300	-15.300	-15.300
• Leges omgevingsvergunning			-25.000	-125.000
• Overige kleine correcties	45	-21	-98	-82
03. Publiek, Vergunning en Handhaving	-15.255	-15.721	-48.098	-148.082
• Aanvullende bijdrage HOV	141.900			
• Kapitaallasten o.a. doorschuiven investering Wakkerendijk, Laarderweg	-114.000	-28.000	-28.000	-18.900
• Overige kleine correcties	22	-21	-23	44
04. Mobiliteit	27.922	-28.021	-28.023	-18.856
• Motie ooievaarsnest	1.500			
• Herstellen schades	10.000	10.000	10.000	10.000
• Bestrijding eikenprocessierups	55.000	55.000	25.000	25.000
• Hanging baskets	6.200	6.200	6.200	6.200
• Bestrijding waterplanten	2.500	2.500		
• Kapitaallasten	-11.600	26.500	31.900	37.400
• Overige kleine correcties	-220	-156	-134	-211
05. Groene leefomgeving	63.380	100.044	72.966	78.389

Meerjarenperspectief 2020-2023	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
• Actualisatie begraafrechten ivm bepalen voorziening	3.000	2.600	2.100	1.100
• Riolering beleid	-12.000	12.000		
• Riolering onderhoud	31.500	31.500	31.500	31.500
• Rioolrechten	-134.200	-132.650	-151.400	-162.100
• Afvalverwijdering	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
• Afvalstoffenheffing	-19.800	-59.400	-57.200	-57.100
• Kapitaallasten	-22.900	23.500	23.500	34.500
• Duurzaamheidscoach	15.000	15.000	15.000	
• Overige kleine correcties	107	-51	-44	-20
06. Milieu en klimaat	-149.293	-117.501	-146.544	-162.120
• Verkoop bibliotheek	-449.000			
• Verwervingsexploitatie Zuidpolder	50.100	24.200	-4.400	50.800
• Projectbureau Zuidpolder	5.800	5.800	5.800	5.800
• Brandweerkazerne naar PRG 2	-44.100	-36.200	-42.300	-42.300
• Schoolpad 1 naar PRG 11 (incl. kaplasten)	-83.400	-83.400	-83.400	-83.400
• Overige panden aanpassing exploitatiebudgetten	5.900	-5.600	1.000	-3.900
• Budget Servicebureau Gemeenten kan vervallen (RUD)	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
• Woonbehoefte onderzoek	20.000			
• Kapitaallasten	2.500	2.500	2.600	5.700
• Overige kleine correcties	41	32	41	-65
07. Ruimtelijke ordening en wonen	-493.659	-94.168	-122.159	-68.865
• Regio Gooi-en Vechtstreek	-8.700	-8.700	-8.700	-8.700
• Kwijtscheldingen	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
• Jeugdsport- en cultuurfonds	4.800	4.800	4.800	4.800
• Kindarrangement	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
• Bijstandsverlening	2.800	5.700	2.700	2.700
• Begeleide participatie (WSW)	-21.000	-22.000	-9.500	-9.900
• Arbeidsparticipatie	25.000	25.000	25.000	25.000
• Schuldhulpverlening	3.700	3.700	1.500	1.500
• Nieuwe Wet Inburgering				-25.000
• Overige kleine correcties	-5	-20	-22	18
08. Werk en inkomen	-4.905	-3.020	4.278	-21.082
• Subsidies	300	300	-592	-592
• Eemnesser koeientrofee			-3.630	
• Tweejaarlijkse fittest en GALM				5.000
• Begeleiding en dagbesteding	100.600	99.000	99.000	99.000
• Eigen bijdragen	17.800	13.000	13.000	13.000
• Stelpost kadernota	-140.000	-140.000	-140.000	-140.000
• Overige maatwerkdienstverlening	-2.100	-5.300	-5.300	-5.300
• Beleidsmedewerker	-27.800	-27.800	-27.800	-27.800
• Buurtbemiddeling	10.000	10.000	10.000	10.000
• Sociaal wijkteam	1.000	1.000	1.000	1.000

Meerjarenperspectief 2020-2023	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
• Versa persoonsvlg subsidie wordt budgetsubsidie (PRG 11)	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
• Regio Gooi-en Vechtstreek	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
• Overige kleine correcties	79	79	50	50
09. Sociale Samenhang	-58.121	-67.721	-72.272	-63.642
• Huis van Eemnes subsidie	20.000	20.000	20.000	20.000
• Huis van Eemnes vastgoedexploitatie	1.000	-800	-2.600	-4.400
• Huis van Eemnes personeelskosten	-5.700	-5.700	-5.700	-5.700
• Omissie kapitaallasten TCO	59.400	59.400	59.400	59.400
• Kapitaallasten gebouw de Hilt	28.800	-59.400	-59.400	-59.400
• Sportsubsidies	8.800	8.800	8.800	8.800
• Verkoop de Hilt		-2.231.400		
• Kapitaallasten sportvelden	-1.300	-1.300	-1.300	-1.300
• Overige subsidies	1.600	3.100	3.100	4.600
• Overige kleine correcties	49	146	193	128
10. Sport, cultuur en vrije tijd	112.649	-2.207.154	22.493	22.128
• Buurtsportcoaches	-14.000	-14.000	-14.000	-112.850
• Verkoop Hink Stap Sprong	-570.000			
• Regio Gooi-en Vechtstreek	16.400	16.400	16.400	16.400
• Schoolpad 1 van PRG 7 (incl kapitaallasten)	66.900	66.900	66.900	66.900
• 1e Opvang onderwijs minder leerlingen	-6.700	-6.700	-6.700	-6.700
• Schoolmaatschappelijk werk vervallen	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
• Huisvesting clusterschool	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
• Vakonderwijs	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200
• Clusterschool hogere kaplasten	31.900	31.900	31.900	31.900
• Stelpost kapitaallasten clusterschool vervallen	-34.000	-34.000	-34.000	-34.000
• Actualisatie vastgoedbudget clusterschool	-3.900	-3.900	-3.900	-3.900
• Subsidies	-8.900	-8.900	-8.900	-8.900
• Leerlingenvervoer	55.500	55.500	55.500	55.500
• Leerlingenprognose 2 jaarlijks	-1.100	1.100	-1.100	
• OAB gelden Rijk	2.300	2.300		
• Overige kleine correcties	-337	-337	-337	-337
11. Opgroeien in Eemnes	-480.637	91.563	87.063	-10.687
• Treasury	8.000	-25.134	-45.641	-39.542
• Algemene uitkering middelen Jeugd			-120.700	-120.700
• Algemene uitkering buurtsportcoaches				44.350
• Algemene uitkering raadsleden en WOZ waarden	700	600	1.300	1.200
• Overige kleine correcties	-72	-32	25	80
Algemene dekkingsmiddelen	8.628	-24.566	-165.016	-114.612
• Waarstaatjegemeente 2-jaarlijks				-9.000
• Ondersteuning VPB	7.000	5.000	3.500	3.500
• Overige kleine correcties	-302	-301	-302	-302
Overhead	6.698	4.699	3.198	-5.802

Meerjarenperspectief 2020-2023	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
• Vennootschapsbelasting en ondersteuning	20.500	16.300	14.700	13.300
Vennootschapsbelasting	20.500	16.300	14.700	13.300
• Toevoegingen aan reserves	1.043.200	2.210.500	153.100	114.800
• Onttrekkingen aan reserves	-178.200	37.000	54.000	53.000
• Overige kleine correcties	-43	124	-73	69
Mutaties reserves	864.957	2.247.624	207.027	167.869
Totaal nieuwe mutaties meerjarenraming	-40.725	-51.256	-118.211	-256.734
Saldo Programmabegroting 2020 - 2023	-37.501	-135.351	-9.573	-28.311

3.3 Incidentele baten en lasten

Volgens de BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een structureel sluitende begroting. Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die zich maximaal drie jaar achtereenvolgens voordoen. Hierbij hanteren wij de volgende uitgangspunten:

- Indien bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen de termijn van drie jaar een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende lasten of baten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt. Budgetverschillen op activiteiten inzake structureel bestaand beleid kwalificeren wij dus als “structureel”.
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd als het gaat om niet-structurele toevoegingen/onttrekkingen aan een bestemmingsreserve of dekking van incidentele lasten. In het overzicht is dit vertaald door naast de incidentele last ook de mutatie uit de reserve te presenteren.
- Meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een bestuursbesluit kwalificeren wij als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer is dan 3 jaar. Hiervan is sprake bij bijvoorbeeld projecten die langer dan 3 jaar duren, maar waarvan wel bekend is dat die bijdrage op termijn stopt.

De incidentele baten en lasten zijn op hieronder gespecificeerd.

Incidentele baten en lasten per programma	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A. Incidentele baten				
Verkoop grond	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
05. Groene leefomgeving	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Vrijval saldo voorz. Afvalstoffenheffing				
Voorziening riolering egalisatie tarieven	-49.900	-1.700		-10.600
06. Milieu en klimaat	-49.900	-1.700	-	-10.600
Verkoop Bibliotheek	-449.000			
07. Ruimtelijke ordening en wonen	-449.000	-	-	-
Verkoop de Hilt		-2.231.375		
Verkoop Hink Stap Sprong	-570.000			
11. Opgroeien in Eemnes	-570.000	-2.231.375	-	-
Reserve kapitaallasten (Toekomstvisie Eemnes)	-75.000			
Reserve bovenwijken Zuidpolder (Te Veenweg Zuid/Eikenlaan)	-40.000			
Dekking Sociaal Domein (prim. Begr 2019-2022)	-331.391	-383.030	-376.610	
Reserve Sociaal Domein (projecten kadernota 2020)	-212.850	-213.850	-170.630	
Inzet reserve Sociaal Domein				-241.324
Vormen reserve klimaatbeleid tlv reserve kaplasten	-300.000			
Reserve klimaatbeleid	-165.000	-45.000	-45.000	-45.000
Reserve bovenwijken Zuidpolder (bijdrage HOV)	-141.850			
Reserve duurzaamheid	-15.000	-15.000	-15.000	
Vormen reserve duurzaamheid tlv reserve kaplasten	-45.000			
Onttrekkingen aan de reserves	-1.326.091	-656.880	-607.240	-286.324
Totaal incidentele baten	-2.404.991	-2.899.955	-617.240	-306.924

Incidentele baten en lasten per programma	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
B. Incidentele lasten				
Toekomstvisie Eemnes	75.000			
01. Bestuur van de gemeenschap	75.000	-	-	-
Openbare Orde en Veiligheid - BOA	25.000			
02. Veiligheid	25.000	-	-	-
Wegbeheersysteem	25.000			
Pilotproject ecologisch bermbeheer	5.000			
Haalbaarheidsstudie Te Veenweg Zuid/Eikenlaan	40.000			
Aanvullende bijdrage HOV	141.850			
04. Mobiliteit	211.850	-	-	-
Bestrijding eikenprocessierups	30.000	30.000		
05. Groene leefomgeving	30.000	30.000	-	-
Transitievise warmte	15.000			
Ultradiepen Geothermie	25.000			
Steenbreek	25.000			
Verduurzaming gebouwen	25.000			
PvA sanering asbestdaken	25.000	10.000	10.000	10.000
Klimaatscan bedrijven	25.000	10.000	10.000	10.000
RES ambtelijke capaciteit projectbasis	25.000	25.000	25.000	25.000
Beleid begraafplaatsen	5.000			
Duurzaamheidscoach	15.000	15.000	15.000	
Afkoopsom containers milieustraat				
Pilot bestrijding zwerfafval	20.000			
06. Milieu en klimaat	205.000	60.000	60.000	45.000
Professionalisering Vastgoed				
Woonbehoefte onderzoek	20.000			
07. Ruimtelijke ordening en wonen	20.000	-	-	-
Nieuwe Wet inburgering	25.000	25.000	25.000	
08. Werk en inkomen	25.000	25.000	25.000	-
Incidentele uitgaven Sociaal Domein	5.000	15.001	25.002	35.002
Armoederegisseur (Kadernota 2018)	35.000			
Inzet programmamanager (Kadernota 2018)				
09. Sociale Samenhang	40.000	15.001	25.002	35.002
Programmacoördinator Huis van Eemnes	34.000	25.000	25.000	
10. Sport, cultuur en vrije tijd	34.000	25.000	25.000	-
Incidentele uitgaven Sociaal Domein	106.865	105.365	84.546	176.136
Buurtsportcoaches	78.850	98.850	98.850	
11. Opgroeien in Eemnes	185.715	204.215	183.396	176.136
Gebiedsmanager	60.000	60.000		
Ontwikkelen gemeentelijke app /verbeteren website	5.000			
Overhead	65.000	60.000	-	-

Incidentele baten en lasten per programma	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Vormen reserve klimaatbeleid tlv reserve kaplasten	300.000			
Reserve kapitaallasten (verkoop de Hilt)		2.231.375		
Reserve kapitaallasten (verkoop HSS)	570.000			
Reserve kapitaallasten (verkoop bibliotheek)	449.000			
Reserve Sociaal Domein (middelen Jeugd)	118.436	119.546	120.662	120.662
Vormen reserve duurzaamheid tlv reserve kaplasten	45.000			
Toevoegingen aan de reserves	1.482.436	2.350.921	120.662	120.662
Totaal incidentele lasten	2.399.001	2.770.137	439.060	376.800
Saldo incidentele baten en lasten	-5.990	-129.818	-178.180	69.876

3.4 Structurele mutatie reserves

Een storting en/of onttrekking aan een reserve is per definitie incidenteel, tenzij er redenen zijn deze structureel te ramen (bijvoorbeeld ter dekking van rente- en afschrijvingslasten). In de tabel hieronder worden de ramingen van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves weergegeven.

Structurele mutatie reserves		Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A. Structurele onttrekkingen reserves					
R.92020	Reserve Kapitaallasten	791.438	564.138	569.560	574.676
R.92032	Reserve LOP	33.300	33.300	30.800	30.800
R.92034	Reserve Gemeenschap Cultuur	12.000	12.000	12.000	12.000
R.92036	Reserve Zuidpolder	132.569	132.755	132.937	132.895
Totaal structurele onttrekkingen		969.307	742.193	745.297	750.371
B. Structurele toevoegingen reserves					
R.92035	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	83.553	83.553	83.553	83.553
Totaal structurele toevoegingen		83.553	83.553	83.553	83.553
(A - B) Saldo structurele mutaties		885.754	658.640	661.744	666.818

3.5 Structureel en reëel evenwicht

In verband met de aanscherping van het financieel toezicht is de Gemeentewet gewijzigd met de introductie van *structureel en reëel evenwicht* in de begroting en meerjarenraming. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is ter nadere uitwerking van die wetswijziging aangepast, zodat uw raad en de financieel toezichthouder in staat zijn om vast te stellen of sprake is van een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming. Van structureel evenwicht is sprake als de structurele lasten worden gedekt door structurele baten.

De bepaling van het structurele evenwicht verloopt als volgt:

$$\begin{array}{rcl}
 & \text{Het totaal van de structurele lasten en baten programma's en algemene dekkingsmiddelen} & \\
 +/- & \text{De structurele verrekeningen met de reserves} & \\
 = & \text{Geeft het totaal structureel begrotingssaldo en meerjarenraming} &
 \end{array}$$

De tabel voor de bepaling van het structurele evenwicht is hierna opgenomen. De mutaties zijn in meerjarig perspectief beoordeeld op het incidentele karakter. Voor het meerjarenbeeld is er sprake van een structureel evenwicht, met uitzondering van het jaar 2022.

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Saldo baten en lasten	691.908	-1.170.752	1.138.749	804.169
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-729.409	1.035.401	-1.148.322	-832.480
Begrotingssaldo	-37.501	-135.351	-9.573	-28.311
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	5.990	129.818	178.180	-69.876
Structureel begrotingssaldo	-31.511	-5.533	168.607	-98.187
Structureel evenwicht?	Ja	Ja	Nee	Ja

4. UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE

4.1 Geprognosticeerde begin- en eindbalans

De geprognosticeerde balans hoeft niet hetzelfde detailniveau te kennen als de balans die is voorgeschreven voor de jaarrekening. De geprognosticeerde balans is over de gehele periode van de meerjarenraming in de programmabegroting opgenomen. Naast de balans per 31 december 2018 is de (geraamde) balanspositie per 31 december 2019 tot en met 2023 weergegeven.

Balans	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Activa						
Immateriële vaste activa	1.931.507	1.774.131	1.663.970	1.552.156	1.438.666	1.323.472
Materiële vaste activa	27.573.639	39.694.591	37.809.081	36.756.998	35.691.105	34.600.598
Investeringsplanning 2019-2023		519.300	3.186.652	3.155.158	3.290.031	3.460.913
Financiële vaste activa	13.458.717	6.652.999	6.584.097	6.515.826	6.451.445	6.390.279
Kapitaalverstrekkingen	7.511	7.511	7.511	7.511	7.511	7.511
Overige leningen	6.551.806	6.645.488	6.576.586	6.508.315	6.443.934	6.382.768
Overige uitzettingen met looptijd >1 jaar	6.899.400		-	-	-	-
Vorraden	819.932	663.834	-343.316	-343.316	-343.316	-343.316
Onderhanden werk GREX	819.932	663.834	-343.316	-343.316	-343.316	-343.316
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	5.323.133	3.523.283	3.523.283	3.523.283	3.523.283	3.523.283
Liquide middelen	11.206.597	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
Overlopende activa	12.903.977	9.775.877	8.211.827	6.872.349	5.532.871	4.193.393
Totaal activa	73.217.503	62.854.015	60.885.594	58.282.454	55.834.085	53.398.622
Passiva						
Eigen vermogen	18.687.420	18.368.699	17.676.792	18.847.544	17.708.795	16.904.625
Algemene reserve	1.627.145	2.271.262	2.271.262	2.271.262	2.271.262	2.271.262
Bestemmingsreserve	17.182.186	16.082.621	15.353.212	16.388.612	15.240.290	14.407.810
Te bestemmen resultaat (boekjaar)	-121.911	14.817	37.501	135.351	9.573	28.311
Te bestemmen resultaat (cumulatief)	-	-	14.817	52.318	187.670	197.243
Voorzieningen	2.111.451	2.024.215	1.920.790	1.887.886	1.866.759	1.816.067
Vaste schulden met looptijd > 1 jaar	38.386.498	30.703.452	33.015.112	31.321.432	29.622.366	27.300.120
Vlottende schulden met looptijd < 1 jaar	9.007.628	9.039.750	5.721.456	3.816.701	4.369.828	5.254.027
Overlopende passiva	5.024.507	2.717.899	2.551.445	2.408.891	2.266.337	2.123.783
Totaal passiva	73.217.503	62.854.015	60.885.594	58.282.454	55.834.085	53.398.622

4.2 Toelichting geprognosticeerde balans

(Im)materiële vaste activa

Alle (im)materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en eventuele bijkomende kosten), verminderd met de ontvangen subsidies, de direct gerelateerde bijdragen, de jaarlijkse afschrijvingslasten en de afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Ten behoeve van de berekening van het EMU-saldo is hierbij onderscheid gemaakt tussen activa dat reeds is geactiveerd en de nog te activeren en af te schrijven investeringen. De nieuwe investeringen inclusief afschrijvingslasten zijn opgenomen in de investeringsplanning.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor een gedetailleerd overzicht van de meerjarige financiële activa wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

Voorraden

De voorraden bestaan volledig uit opgenomen bouwgronden in exploitatie (onderhanden werk). Deze zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Deze balanspost bestaat voornamelijk uit de uitzetting in 's Rijks schatkist (schatkistbankieren) en de debiteuren. In 2019 is de precariovordering in verband met het fiscaal compromis hierin verwerkt. Voor de meerjarige balans wordt daarom uitgegaan van de verwachte balanspositie van 31 december 2019.

Liquide middelen

Voor de meerjarige balans is uitgegaan van een constante balanspositie in overeenstemming met de verwachte balanspositie per 31 december 2019. Indien de balanspost groter is dan het limiet van het schatkistbankieren (€250.000) wordt het overtollig saldo toegevoegd aan de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

Overlopende activa

De overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor de meerjarige balans is uitgegaan van een constante balanspositie in overeenstemming met de balanspositie per 31 december 2018. Dit met uitzondering van de aflopende balanswaarde van de vorderingspositie met de CV/BV Zuidpolder.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten. Voor een overzicht van het verloop van reserveposities wordt verwezen naar de staat van reserves. Het geprognosticeerde begrotingsresultaat staat gepresenteerd in het overzicht van de meerjarenbegroting 2020-2023.

Vaste schulden

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de te verwachten aflossingen. Voor een gedetailleerd overzicht van de meerjarige vaste schulden wordt verwezen naar de paragraaf financiering.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. In de geprognoseerde balans wordt deze balanspost gebruikt als sluitpost voor het in evenwicht brengen van de activa en passiva.

Overlopende passiva

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

In 2019 is de voorziene terugbetaling precario in verband met het fiscaal compromis hierin verwerkt.

Voor de meerjarige balans is daarom uitgegaan van een constante balanspositie in overeenstemming met de balanspositie per 31 december 2019. Dit met uitzondering van de aflopende balanswaarde van de nabetaling van 20% van de verwervingskosten grond Zuidpolder.

4.3 Investeringsplanning 2020-2023

Programma / investering	Jaar	Invest.-bedrag	Af-schr. term	Toelichting	2020	2021	2022	2023	Kaplst

Prog. 2 Veiligheid

Brandweerkazerne Segmentdeuren	2023	53.240	15						afschr. rente
Brandweerkazerne Schuifpoort	2023	13.821	15						afschr. rente
Programma 2. Veiligheid					-	-	-	-	

Prog. 4 Mobiliteit

Voorber./uitv. GVVP (restant)	2017	50.000	25			1.663 750	1.688 725	1.713 700	afschr. rente
Voetpad Eikenlaan (restant)	2017	59.300	40		1.093 890	1.109 873	1.126 856	1.143 840	afschr. rente
Brug Geutoomserf	2020	40.000	25			1.331 600	1.350 580	1.371 560	afschr. rente
Herinrichting Laarderweg	2018	300.000	40			5.528 4.500	5.611 4.417	5.695 4.333	afschr. rente
Recon. Meentweg	2019	400.000	25			13.305 6.000	13.505 5.800	13.708 5.598	afschr. rente
Vitalisering Bramenberg	2019	400.000	40		7.371 6.000	7.481 5.889	7.594 5.777	7.708 5.663	afschr. rente
Braadkamp	2019	300.000	10			28.030 4.500	28.451 4.080	28.877 3.653	afschr. rente
Programma 4. Mobiliteit					21.288	81.561	81.561	81.561	

Prog. 5 Groene leefomgeving:

Reconstructie groen 2017	2017	25.000	10	Res.Kap.Ist.		2.336 375	2.371 340	2.406 304	afschr. rente
Reconstructie groen 2018	2018	65.000	10	Res.Kap.Ist.		6.073 975	6.164 884	6.257 791	afschr. rente
Reconstructie groen 2019	2019	105.000	10	Res.Kap.Ist.		9.811 1.575	9.958 1.428	10.107 1.278	afschr. rente
Paardenroutes Kadernota 2020	2020	50.000	10	Res.Kap.Ist.		4.672 750	4.742 680	4.813 609	afschr. rente
Banken in openbaar gebied Kadernota 2020	2020	35.000	10	Res.Kap.Ist.		3.270 525	3.319 476	3.369 426	afschr. rente
Speelplaatsenplan 2020	2020	174.250	10	Res.Kap.Ist.		16.281 2.614	16.525 2.370	16.773 2.122	afschr. rente
Speelplaatsenplan 2023	2023	12.000	10	Res.Kap.Ist.					afschr. rente
Herinrichting Speelplekken 2019	2019	60.000	10	Niet t.l.v. Res.Kap.Ist.	900	5.606 900	5.690 816	5.775 731	afschr. rente
Speelplan 2020 Kadernota 2020	2020	50.000	10	Res.Kap.Ist.		4.672 750	4.742 680	4.813 609	afschr. rente
Speelplan 2021 Kadernota 2020	2021	50.000	10	Res.Kap.Ist.			4.672 750	4.742 680	afschr. rente
Speelplan 2022	2022	50.000	10	Res.Kap.Ist.				4.672	afschr.

Programma / investering	Jaar	Invest.-bedrag	Afschr. term	Toelichting	2020	2021	2022	2023	Kaplst
Kadernota 2020				Res.Kap.Ist.				750	rente
Speelplan 2023	2023	50.000	10	Res.Kap.Ist.					afschr.
Kadernota 2020				Res.Kap.Ist.					rente
Klim- en klauter- bosvoorziening	2020	150.000		GREX Hilt	geen kapitaallasten				
Programma 5. Groene leefomgeving					900	61.184	66.606	72.027	

Prog. 6 Milieu en Klimaat:

Rioolvervang	2020	133.000	40			2.451 1.995	2.488 1.958	2.525 1.921	afschr. rente
Rioolvervang	2021	133.000	40				2.451 1.995	2.488 1.958	afschr. rente
Rioolvervang	2022	133.000	40					2.451 1.995	afschr. rente
Rioolvervang	2023	133.000	40						afschr. rente
Plassons drukriool	2020	87.500	15			5.245 1.313	5.324 1.234	5.404 1.154	afschr. rente
Plassons drukriool	2021	87.500	15				5.245 1.313	5.324 1.234	afschr. rente
Plassons drukriool	2022	87.500	15					5.245 1.313	afschr. rente
Plassons drukriool	2023	87.500	15						afschr. rente
Grond-/hemelwater	2018	99.000	40			1.824 1.485	1.852 1.458	1.879 1.430	afschr. rente
Grond-/hemelwater	2019	118.000	40			2.174 1.770	2.207 1.737	2.240 1.704	afschr. rente
Geluidswal Eiland van Eemnes	2017	475.000	20			20.542 7.125	20.850 6.817	21.163 6.504	afschr. rente
Programma 6. Milieu en klimaat					-	45.924	56.927	67.931	

Prog. 7 Ruimtelijke Ordening en Wonen

Kringloopcentrum Schilderwerk begane grond	2022	12.444	9					1.302	afschr.
Kringloopcentrum Schilderwerk 1e verdieping	2022	13.145	9					187	rente
Inpassingsplan Barbeelstr/Noorders.	2020	25.000		t.l.v. toekomstige opbrengsten				1.375	afschr.
Dikke Torentje Gevelonderhoud	2021	16.500	5				3.202 248	197	rente
Programma 7. Ruimtelijke Ordening en Wonen					-	-	3.450	6.511	

TOTAAL									
INVESTERINGSPLANNING		4.133.700			22.188	188.668	208.543	228.029	

4.4 Staat van de reserves 2020-2023

		Begroting 2019	Begroting 2020			Begroting 2021		
Reserves		Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo
R.92000	Algemene reserve	2.271.262	-	-	2.271.262	-	-	2.271.262
Totaal Algemene reserve		2.271.262	-	-	2.271.262	-	-	2.271.262
R.92020	Reserve Kapitaallasten	10.944.477	1.019.000	1.211.438	10.752.039	2.231.375	564.138	12.419.276
R.92021	Reserve MIP	-	160.105	160.105	-	159.032	159.032	-
R.92024	Reserve Sociaal Domein	1.450.379	118.436	544.241	1.024.574	119.546	596.880	547.240
R.92026	Reserve Sociale woningbouw	70.143	-	-	70.143	-	-	70.143
R.92028	Reserve Rioolheffing	197	-	-	197	-	-	197
R.92030	Reserve Ruimtelijke plannen	253.565	-	-	253.565	-	-	253.565
R.92031	Reserve Investeringsubsidies	83.828	-	-	83.828	-	-	83.828
R.92032	Reserve LOP	184.026	-	33.300	150.726	-	33.300	117.426
R.92033	Reserve HOV/VERDER	362.999	-	-	362.999	-	-	362.999
R.92034	Reserve Gemeenschap, cultuur, sport	51.546	-	12.000	39.546	-	12.000	27.546
R.92035	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	1.464.399	83.553	181.850	1.366.102	83.553	-	1.449.655
R.92036	Reserve Zuidpolder	1.020.328	-	132.569	887.759	-	132.755	755.004
R.92040	Reserve Jongerenvoorzieningen	57.320			57.320			57.320
R.92042	Reserve Huishoudelijke Hulptoelage	139.412	-	-	139.412	-	-	139.412
R.92043	Reserve Klimaatbeleid	-	300.000	165.000	135.000	-	45.000	90.000
R.92044	Reserve Duurzaamheid	-	45.000	15.000	30.000	-	15.000	15.000
Totaal Bestemmingsreserves		16.082.621	1.726.094	2.455.503	15.353.212	2.593.506	1.558.105	16.388.612
Totaal reserves		18.353.882	1.726.094	2.455.503	17.624.473	2.593.506	1.558.105	18.659.874

		Begroting 2021	Begroting 2022			Begroting 2023		
Reserves		Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo
R.92000	Algemene reserve	2.271.262	-	-	2.271.262	-	-	2.271.262
Totaal Algemene reserve		2.271.262	-	-	2.271.262	-	-	2.271.262
R.92020	Reserve Kapitaallasten	12.419.276	-	569.560	11.849.716	-	574.676	11.275.040
R.92021	Reserve MIP	-	-	-	-	-	-	-
R.92024	Reserve Sociaal Domein	547.240	173.882	600.460	120.662	120.662	241.324	0
R.92026	Reserve Sociale woningbouw	70.143	-	-	70.143	-	-	70.143
R.92028	Reserve Rioolheffing	197	-	-	197	-	-	197
R.92030	Reserve Ruimtelijke plannen	253.565	-	-	253.565	-	-	253.565
R.92031	Reserve Investeringsubsidies	83.828	-	-	83.828	-	-	83.828
R.92032	Reserve LOP	117.426	-	30.800	86.626	-	30.800	55.826
R.92033	Reserve HOV/VERDER	362.999	-	-	362.999	-	-	362.999
R.92034	Reserve Gemeenschap, cultuur, sport	27.546	-	12.000	15.546	-	12.000	3.546
R.92035	Reserve Bovenwijkse voorzieningen	1.449.655	83.553	-	1.533.208	83.553	-	1.616.761
R.92036	Reserve Zuidpolder	755.004	-	132.937	622.067	-	132.895	489.172
R.92040	Reserve Jongerenvoorzieningen	57.320			57.320			57.320
R.92042	Reserve Huishoudelijke Hulptoelage	139.412	-	-	139.412	-	-	139.412
R.92043	Reserve Klimaatbeleid	90.000	-	45.000	45.000	-	45.000	-
R.92044	Reserve Duurzaamheid	15.000	-	15.000	-			-
Totaal Bestemmingsreserves		16.388.612	257.435	1.405.757	15.240.290	204.215	1.036.695	14.407.810
Totaal reserves		18.659.874	257.435	1.405.757	17.511.552	204.215	1.036.695	16.679.072

Toelichting reserves

De algemene reserve is voor incidentele zaken beschikbaar. Over het algemeen dient deze reserve als een buffer tegen onverwachte risico's. Bij bestemmingsreserves heeft de raad vooraf bepaald voor welke bestemming de reserve in het leven is geroepen. Ze zijn gevormd om ongewenste schommelingen in uitgaven op te vangen of om een bepaalde activiteit c.q. doel te realiseren.

In deze toelichting worden alleen die reserves opgenomen die per 1 januari 2020 een verwacht saldo hebben.

De mutaties per reserve zijn opgenomen in het onderdeel Algemene Dekkingsmiddelen.

ALGEMENE RESERVE

€ 2.271.300

De algemene reserve heeft een bufferfunctie voor onder andere het opvangen van incidentele tegenvallers en schadeclaims van derden.

Conform het bestaande beleid kunnen de volgende mutaties jaarlijks in de algemene reserve plaatsvinden: boete verkoop woningen, nadelig rekeningsaldo en overige door de raad besloten onttrekkingen/stortingen.

Als uitgangspunt wordt geformuleerd dat de minimale omvang van de algemene reserve € 1 miljoen euro is.

De provincie Utrecht hanteert als norm voor een minimale buffer van de algemene reserve per inwoner een bedrag van € 50 (voor meer statische gemeenten) tot € 150 (voor meer dynamische gemeenten met meer financiële risico's). Dat betekent dat de algemene reserve voor Eemnes volgens de provincie tussen de € 0,46 mln. en € 1,39 mln. zou moeten bedragen.

De geraamde algemene reserve bedraagt per 1 januari 2020 € 2.271.300; deze ligt dus boven de minimale buffer zoals de provincie die hanteert.

RESERVE NOG TE BESTEMMEN RESULTAAT

€ 14.800

Het voor 2019 geraamde begrotingsresultaat was € 29.817. Bij besluit van 1 juli 2019 is hiervan € 15.000 aangewend voor het actualiseren van het speelbeleid.

RESERVE KAPITAALLASTEN

€ 10.944.500

Deze reserve wordt gebruikt voor de dekking van de kapitaallasten van een aantal investeringen met economisch nut, waardoor de begroting de komende jaren wordt ontlast. De kapitaallasten worden gedurende de hele looptijd van de betreffende activa ten laste van deze reserve gebracht. Omdat de rentecomponent jaarlijks fluctueert, moet jaarlijks opnieuw worden bezien of de reserve voldoende middelen bevat om de geraamde kapitaallasten gedurende de gehele looptijd te kunnen opvangen.

Op basis van de omslagrente van 1,5% vanaf 2020 is de reserve Kapitaallasten met 10,9 mln. per 1-1-2020 voldoende groot om de investeringen met reeds genomen besluitvorming te dekken tot 2070.

RESERVE MIP (MEERJARENINVESTERINGSPLAN)

€ 0

Bij de kadernota 2018 is besloten om de voordelige saldi uit de meerjarenramingen 2018-2021 toe te voegen aan deze reserve. Bij de jaarrekening 2018 zijn deze saldi ingezet als dekking voor de precario-tekorten, waardoor de reserve per ultimo 2018 nihil was.

De meerjarige stortingen 2020 en 2021 uit de kadernota 2018 zijn bij de kadernota 2020-2023 ingezet ter dekking van het saldo.

RESERVE SOCIAAL DOMEIN

€ 1.450.400

Vanwege de onzekerheid over de decentralisaties is deze reserve ingesteld.

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2016 is besloten om het overschot op de decentralisaties toe te voegen aan deze reserve en tekorten hieraan te onttrekken.

In de kadernota 2020-2023 is besloten om de extra middelen jeugd toe te voegen aan de reserve sociaal domein. De tekorten ten opzichte van het financieel kader en de intensiveringen van het sociaal domein zijn op basis van de meerjarenraming 2019-2022 gedekt uit deze reserve. Daarnaast zijn de projecten sociaal domein uit de kadernota 2020-2023 ten laste gebracht van deze reserve, voorzover de reserve Sociaal Domein nog toereikend was.

De strikte koppeling om het sociaal domein uit de algemene uitkering af te zonderen is losgelaten en met ingang van 2023 worden de uitgaven sociaal domein volledig opgenomen in de reguliere begroting. Ultimo 2023 is de reserve Sociaal Domein uitgeput.

RESERVE SOCIALE WONINGBOUW

€ 70.100

De raad heeft op 27 februari 2006 besloten om een volkshuisvestingsfonds in het leven te roepen. Indien blijkt dat bij de bouw van een project de gewenste woningdifferentiatie van de Woonvisie niet mogelijk is, dient door de ontwikkelaar een financiële compensatie te worden geboden, die in dit fonds wordt gestort.

Onttrekkingen aan deze reserve zijn bedoeld om sociale woningbouw te financieren in dure bouwplannen (binnenstedelijke herontwikkeling) zodat ook in die plannen sociale woningbouw mogelijk blijft.

RESERVE RIOLERING

€ 200

In 2019 is deze reserve deels ingezet om de extra onderhoudskosten riolering te dekken. Deze reserve is nagenoeg uitgeput.

RESERVE RUIMTELIJKE PLANNEN

€ 253.600

Deze reserve is bij vaststelling van de jaarrekening omgevormd vanuit de voormalige reserve bestemmingsplannen die bij het vaststellen van de jaarrekening 2009 uit de vrijgevallen BWS gelden is gevormd. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2017 is tevens een extra toevoeging vanuit het rekeningsaldo vastgesteld ter grootte van € 200.000. Bij de jaarrekening 2018 is het saldo van de reserve Volkshuisvesting toegevoegd aan deze reserve.

De reserve wordt besteed aan de invoering van de Omgevingswet per 1-1-2021. Ter invulling hiervan volgen separate raadsvoorstellen.

RESERVE INVESTERINGSSUBSIDIES

€ 83.800

Deze reserve wordt aangewend voor investeringen bij sportverenigingen.

RESERVE LOP (LANDSCHAPSONTWIKKELINGSPLAN)

€ 184.000

Deze reserve is bij het vaststellen van de jaarrekening 2009 gevormd uit de gereserveerde gelden in de reserve nieuw beleid. In het najaar van 2010 is hier een bestedingsplan voor opgesteld. Uit deze reserve wordt jaarlijks een bijdrage geleverd aan:

PRG 05	Bijdrage pontje	-10.000
PRG 04	Gastvrije randmeren, Fonteinkruid bestr.	-3.000
PRG 04	Bestrijding waterplantenoverlast (t/m 2021)	-2.500
PRG 10	Bijdrage O-gen	-5.000
PRG 10	Bijdrage Gastvrije randmeren (Blauwe as)	-10.300
PRG 10	Incidentele Projecten	-2.500

RESERVE HOV/VERDER**€ 363.000**

Deze reserve is bedoeld voor investeringen in het kader van de HOV-lijn en de aanleg van de bushalte A27 vanuit het project VERDER.

Voor de aanleg van de HOV-lijn is aan de Provincie Noord Holland een bijdrage verschuldigd van € 250.000 ter dekking van de kosten. In 2014 is daar 25% van betaald (nog te betalen € 187.500). Voor de aanleg van bushaltes langs de A27, dient Eemnes zelf nog € 165.000 bij te dragen. Beide bedragen zijn nog opgenomen in deze reserve.

RESERVE GEMEENSCHAP, CULTUUR, SPORT**€ 51.500**

Bij het vaststellen van de begroting 2014 is deze reserve gevormd. De bedoeling van het vormen van deze reserve is, dat een aantal bedragen op “nul” kunnen worden gezet, terwijl er toch activiteiten kunnen plaatsvinden. In 2017 is het besluit genomen om structureel € 10.000 aan deze reserve te onttrekken voor kleinschalige initiatieven, totdat de reserve is uitgeput. Vanaf de begroting 2019 is deze onttrekking met € 2.000 verhoogd naar € 12.000 per jaar.

RESERVE BOVENWIJKSE VOORZIENINGEN**€ 1.464.400**

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2014 is deze reserve gevormd voor een bedrag van € 285.700 uit de reserve Zuidpolder. Met jaarlijkse termijnen loopt de bijdrage vanuit Zuidpolder woningbouw op tot ruim 1 mln. Ook vanuit het bedrijventerrein Zuidpolder wordt ruim 1 mln. bijgedragen.

De reserve bovenwijkse voorzieningen ontwikkelt zich naar verwachting als volgt:

Realisatie /Raming	Jaar	Omschrijving	Toevoeging	Onttrekking	Saldo	Datum
realisatie	2015	Van res Zuidp. tbv bovenwijkse voorz.	-78.225		-78.225	
realisatie	2015	Van res Zuidp. tbv sport	-207.446		-285.671	
realisatie	2015	Naar res kap.lasten kunstgrasvelden		204.000	-81.671	
realisatie	2015	Toev. Zuidpolder woningbouw	-97.695		-179.366	31-12-2015
realisatie	2016	Toev. Zuidpolder woningbouw	-113.222		-292.588	31-12-2016
realisatie	2017	Toev. Grex Bedr.terr. Zuidpolder	-243.832		-536.420	
realisatie	2017	Besteding infrastruct. Bedr.terrein		157.992	-378.428	
realisatie	2017	Besteding water en groen Bedr.terr.		85.840	-292.588	
realisatie	2017	Toev. Zuidpolder woningbouw	-89.381		-381.969	31-12-2017
realisatie	2018	Toev. Zuidpolder woningbouw	-89.381		-471.350	31-12-2018
raming	2019	Toev. grex Bedr.terr. Zuidpolder	-809.996		-1.281.346	
raming	2019	Toev. Zuidpolder woningbouw	-89.381		-1.370.727	31-12-2019
raming	2020	Toev. Zuidpolder woningbouw	-83.553		-1.454.280	31-12-2020
raming	2021	Toev. Zuidpolder woningbouw	-83.553		-1.537.833	31-12-2021
raming	2022	Toev. Zuidpolder woningbouw	-83.553		-1.621.386	31-12-2022
raming	2023	Toev. Zuidpolder woningbouw	-83.553		-1.704.939	31-12-2022

RESERVE ZUIDPOLDER**€ 1.020.300**

In 2013 is de reserve Zuidpolder gevormd uit de “boekwinst” van de GREX woningbouw Zuidbuurt.

Aan deze reserve werd jaarlijks 0,6% rente toegevoegd over de stand van de vordering, die de gemeente Eemnes heeft op de CV/BV. Met ingang van de begroting 2017 is deze dotatie vervallen.

Bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 is € 1 milj. onttrokken en toegevoegd aan de algemene reserve ter versterking.

Ten laste van deze reserve worden de beheerskosten onttrokken van het projectbureau Zuidpolder.

Deze worden voor 2020 en volgende jaren geraamd op € 132.000.

RESERVE JONGERENVOORZIENINGEN**€ 57.300**

Het doel van deze reserve is het realiseren van grotere (bovenwijkse) voorzieningen voor de jeugd/jongeren. Hierbij valt te denken aan de aanleg van een speelveld, aanschaf van grotere bovenwijkse speeltoestellen die niet uit de reguliere exploitatie kunnen worden gefinancierd.

RESERVE HUISHOUDELIJKE HULP TOELAGE**€ 139.400**

Deze reserve is gevormd uit de teruggave van de HHT middelen, dat onderdeel is van de resultaatuitkering 2017 van de regio Gooi & Vechtstreek (G&V). De reserve wordt ingezet als er besluitvorming is over de bijdrage aan het nieuwe marktbeperkingsplan door de regio G&V.

NIEUWE RESERVES IN 2020**RESERVE KLIMAATBELEID**

Bij het vaststellen van de kadernota 2020 is deze reserve van € 300.000 gevormd uit de reserve kapitaallasten.

Deze reserve is bedoeld om voor de jaren 2020-2023 concrete acties in gang te zetten om te voldoen aan zowel de landelijke opgave vermindering CO2-uitstoot als de eigen lokale ambitie, een klimaatneutraal Eemnes in 2030.

RESERVE DUURZAAMHEID

Bij de behandeling van de motie Duurzaamheidscoach bij de kadernota 2020, heeft het college toegezegd dit mee te nemen.

In deze begroting is voor 3 jaar budget opgenomen voor advisering en begeleiding van particuliere woningeigenaren door inzet van duurzaamheidscoaches. De kosten worden gedekt uit deze nieuwe reserve. De reserve is € 45.000 en gevormd uit de reserve kapitaallasten.

4.5 Staat van de voorzieningen

		Begroting 2019	Begroting 2020			Begroting 2021		
Voorzieningen		Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo
V.92201	Wachgeldten voormalig wethouders	52.211	823	37.903	15.131	239	13.563	1.807
V.92201	Pensioenen voormalig wethouders	1.789.805	28.225	50.800	1.767.231	27.869	50.800	1.744.300
Voorz. voor verpl. verliezen en risico's		1.842.016	29.048	88.703	1.782.362	28.108	64.363	1.746.107
V.92202	Voorziening Rioolheffing	112.336	-	49.900	62.436	-	1.700	60.736
V.92207	Voorziening Grafrechten	69.862	12.091	5.961	75.992	12.091	7.040	81.043
Voorz. voor midd. van derden met gebonden bestemm.		182.198	12.091	55.861	138.428	12.091	8.740	141.779
Totaal voorzieningen		2.024.215	41.139	144.564	1.920.790	40.199	73.103	1.887.886

		Begroting 2021	Begroting 2022			Begroting 2023		
Voorzieningen		Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo	Toevoegingen	Onttrekkingen	Eindsaldo
V.92201	Wachgelden voormalig wethouders	1.807	-	-	-	-	-	-
V.92201	Pensioenen voormalig wethouders	1.744.300	27.508	50.800	1.721.007	27.140	70.125	1.678.022
Voorz. voor verpl. verliezen en risico's		1.746.107	27.508	50.800	1.721.007	27.140	70.125	1.678.022
V.92202	Voorziening Rioolheffing	60.736	-	-	60.736	-	10.600	50.136
V.92207	Voorziening Grafrechten	81.043	12.091	8.119	85.015	12.091	9.198	87.908
Voorz. voor midd. van derden met gebonden bestemm.		141.779	12.091	8.119	145.751	12.091	19.798	138.044
Totaal voorzieningen		1.887.886	39.599	58.919	1.866.759	39.231	89.923	1.816.067

Toelichting voorzieningen

In deze toelichting worden alleen die voorzieningen opgenomen die per 1 januari 2020 een verwacht saldo hebben.

Voorzieningen

Op basis van de BBV, artikel 44, zijn er de volgende voorzieningen:

Lid 1:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten; hieronder vallen de wachtgeld- en pensioenvoorziening;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren; hieronder vallen de onderhoudsvoorzieningen;
- d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Lid 2:

Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b. Hieronder vallen bijvoorbeeld de voorziening afvalstoffenheffing, rioolheffing en grafrechten.

VOORZIENING WACHTGELDEN (EX)-WETHOUDERS (art 44, lid 1b)

€ 52.200

Ultimo 2018 is deze voorziening gevormd voor twee ex-wethouders. Dit is een voorziening op basis van contante waarde. Hier wordt jaarlijks rente aan toegevoegd ter grootte van het door het ministerie aangegeven percentage. De voorziening wordt bepaald op basis van risico-inschatting, waarvoor een tabel beschikbaar is.

VOORZIENING PENSIOENEN (EX)-WETHOUDERS EN NABESTAANDEN (art 44, lid 1b)

€ 1.789.800

In 2012 is deze voorziening gevormd. Deze voorziening wordt jaarlijks geactualiseerd en berekend op basis van contante waarde. Dat betekent dat hier jaarlijks rente aan wordt toegevoegd, ter grootte van het door het ministerie aangegeven percentage. De geraamde onttrekkingen betreffen de ingegane pensioenuitkeringen aan gewezen wethouders of –wanneer deze zijn overleden- hun partners. De gemeente is op dit moment 100% risicodragend voor de pensioenen van de wethouders.

VOORZIENING RIOOLHEFFING (art. 44, lid 2)

€ 112.300

In navolging van de notitie riolering van de commissie BBV van november 2014, wordt het voordeel op de kapitaallasten als gevolg van (nog) niet gereed zijnde investeringen toegevoegd aan deze voorziening. Bij de begroting kan deze voorziening worden ingezet voor tariefegalisatie. Voor 2020-2023 wordt deze voorziening daarvoor gebruikt.

VOORZIENING GRAFRECHTEN (art 44, lid 2)

€ 69.900

In navolging van de besluitvorming bij vaststelling van de Jaarrekening 2017, waarin de voorziening Grafrechten werd ingesteld, wordt deze voorziening verplicht gebruikt om het vooruitontvangen deel van de ontvangen grafrechten te parkeren. Jaarlijks wordt:

- Aan de voorziening toegevoegd: het deel van de dat jaar ontvangen vergoedingen wat betrekking heeft op toekomstige jaren;
- Aan de voorziening onttrokken: dat deel wat in de voorziening aanwezig is aan grafrechten wat op dat jaar betrekking heeft en in enig eerder jaar is ontvangen.

4.6 EMU-saldo 2020-2023

Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Eenvoudig gezegd geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeenten. Tevens heeft het EMU-saldo een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht.

Toelichting

Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden onderdeel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau is het daarmee ook relevant voor de decentrale overheden om het eigen EMU-saldo te volgen. Om de gemeente een beeld te geven van hun aandeel in het gezamenlijke EMU-tekort worden jaarlijks individuele referentiewaarden gepubliceerd door het Ministerie van BZK. Wanneer het berekende EMU-saldo onder de referentiewaarde valt is de bijdrage van de gemeente aan het totale EMU-saldo geen aandachtspunt, mits de andere overheden zich aan hun referentiewaarden houden. Als het berekende EMU-saldo boven de referentiewaarde uitstijgt, is de bijdrage van de gemeente aan het landelijke EMU-saldo een aandachtspunt. Een of meer andere overheden moeten onder hun referentiewaarde blijven, om ervoor te zorgen dat de Nederlandse overheid als geheel onder de EMU-norm van 3% blijft.

Berekening EMU-saldo

Het EMU-saldo van de gemeente Eemnes komt voor het begrotingsjaar 2020 uit op -/- € 460.000. Dit betekent in EMU-termen dat de uitgaven € 460.000 hoger zijn dan de inkomsten. Het saldo valt hiermee nog binnen de voor Eemnes aangegeven referentiewaarde van -/- € 830.000.

Hieronder volgt een overzicht van de berekening van het EMU-saldo.

Berekening EMU-saldo (bedragen x €1.000)		Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Periode		T-1	T	T+1	T+2	T+3
A.	Geraamd exploitatiesaldo vóór mutatie reserves	-1.088	-692	1.171	-1.139	-804
B.	Mutatie (im)materiële vaste activa	12.483	672	-1.195	-1.045	-1.035
C.	Mutatie voorzieningen	-87	-103	-33	-21	-51
D.	Mutatie voorraden	-156	-1.007	-	-	-
E.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
F. Berekend EMU-saldo (A-B+C-D-E)		-13.502	-460	2.333	-115	180
G.	EMU-saldo referentiewaarde 2019	-830	-830	-830	-830	-830
H. Verschil EMU-saldo & referentiewaarde (F-G)		-12.672	370	3.163	715	1.010

BIJLAGEN

Bijlage 1 Berekening financiële kengetallen

Netto schuldquote		Realisatie 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A	Een raming van het totaal van de vaste schulden	38.386.498	30.703.452	33.015.112	31.321.432	29.622.366	27.300.120
B	Een raming van het totaal van de netto vlottende schulden.	9.007.628	9.039.750	5.721.456	3.816.701	4.369.828	5.254.027
C	Overlopende passiva	5.024.507	2.717.899	2.551.445	2.408.891	2.266.337	2.123.783
D1	Voor de netto schuldquote: Een raming van het totaal van de volgende financiële vaste activa: uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer; uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer; overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	6.899.400	-	-	-	-	-
D2	Voor netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen: Een raming van het totaal van alle financiële activa met uitzondering van de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en de overige verbonden partijen.	13.451.206	6.645.488	6.576.586	6.508.315	6.443.934	6.382.768
E	Een raming van het totaal de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar.	5.323.133	3.523.283	3.523.283	3.523.283	3.523.283	3.523.283
F	Een raming van het totaal van alle liquide middelen.	11.206.597	250.000	250.000	250.000	250.000	250.000
G	Een raming van het totaal van de overlopende activa.	12.903.977	9.775.877	8.211.827	6.872.349	5.532.871	4.193.393
H	Het geraamde totaal saldo van de baten, bedoeld in artikel 17, onderdeel c, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, exclusief de mutaties reserves.	20.110.129	20.370.165	22.910.022	22.912.623	20.423.407	20.651.593
Netto schuldquote		80,0%	141,9%	127,9%	117,4%	132,0%	129,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen		47,4%	109,3%	99,2%	89,0%	100,4%	98,4%

Solvabiliteit		Realisatie 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A	Een raming van het totale eigen vermogen.	18.687.420	18.368.699	17.676.792	18.847.544	17.708.795	16.904.625
B	Een raming van het totaal van het totaal van de passiva.	73.217.503	62.854.015	60.885.594	58.282.454	55.834.085	53.398.622
Solvabiliteitsratio		25,5%	29,2%	29,0%	32,3%	31,7%	31,7%

Grondexploitatie		Realisatie 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A	Een raming van het totaal van de activa van de 'niet in exploitatie genomen bouwgronden'	-	-	-	-	-	-
B	Een raming van het totaal van de activa van de 'bouwgronden in exploitatie'.	819.932	663.834	-343.316	-343.316	-343.316	-343.316
C	Het geraamde totaal van de baten, bedoeld in artikel 17, onderdeel c, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, exclusief de mutaties reserves.	20.110.129	20.370.165	22.910.022	22.912.623	20.423.407	20.651.593
Grondexploitatie		4,1%	3,3%	-1,5%	-1,5%	-1,7%	-1,7%

Structurele exploitatieruimte		Realisatie 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A	Structurele lasten = (geraamde totaal van de lasten, bedoeld in artikel 17, onderdeel c, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten minus het geraamde totaal van de incidentele lasten per programma, bedoeld in artikel 19, onderdeel c, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten)	20.519.331	21.225.008	22.685.365	21.322.655	21.243.758	21.199.624
B	Structurele baten = (geraamde totaal van de baten, bedoeld in artikel 17, onderdeel c, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten minus het geraamde totaal van de incidentele baten per	19.822.222	20.346.516	21.831.122	20.669.548	20.413.407	20.630.993

Structurele exploitatieruimte		Realisatie 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
	programma, bedoeld in artikel 19, onderdeel c, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten)						
C	Het beoogde totaal van de structurele toevoegingen aan de reserves voor het overzicht, bedoeld in artikel 19, onderdeel d, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.	830.828	1.154.066	83.553	83.553	83.553	83.553
D	Het totaal van de structurele onttrekkingen aan de reserves voor het overzicht, bedoeld in artikel 28, onderdeel d, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.	1.584.107	2.205.766	969.307	742.193	745.297	750.371
E	Het geraamde totaal saldo van de baten, bedoeld in artikel 17, onderdeel c, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, exclusief de mutaties reserves.	20.110.129	20.370.165	22.910.022	22.912.623	20.423.407	20.651.593
Structurele exploitatieruimte		0,3%	0,9%	0,1%	0,0%	-0,8%	0,5%

Belastingcapaciteit		Realisatie 2018	Begroting 2019 na wijziging	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
A	OZB-lasten gezin	390	364	411	411	411	411
B	Rioolheffing gezin	182	172	212	214	219	219
C	Afvalstoffenheffing gezin	254	320	352	361	361	361
D	Evt. heffingskorting voor een gezin	-11	-10				
E	Totale woonlasten gezin	837	846	975	986	991	991
F	Woonlasten gem. gezin landelijk jaar t-1	826	721	740	740	740	740
Belastingcapaciteit		101,3%	117,3%	131,8%	133,2%	133,9%	133,9%

Bijlage 2 Renterisico

Berekening renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm)

In onderstaande tabel wordt over het renterisico gerapporteerd. De gemeente loopt renterisico op het moment dat nieuwe leningen moeten worden aangetrokken (herfinanciering) of als een renteherziening van toepassing is. Om het renterisico te beheersen is in de Wet fido de renterisiconorm geformuleerd. Het doel van deze norm is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar, ter bescherming van de gemeentelijke financiële positie.

Conform voorschrift van de Wet fido wordt voor de begroting het renterisico voor de komende vier jaar bepaald.

Uit onderstaande tabel blijkt dat voor 2020-2023 de ruimte volgens de toetsnorm in orde is.

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023
(1a) Renteherziening op vaste schuld o/g	-	-	-	-
(1b) Renteherziening op vaste schuld u/g	-	-	-	-
(2) Renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	-	-	-	-
(3a) Nieuw aangetrokken vaste schuld	4.000	-	-	1.000
(3b) Nieuw uitgezette lange leningen	-	-	-	-
(4) Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a-3b)	4.000	-	-	1.000
(5) Betaalde aflossingen	1.688	1.694	1.699	3.322
(6) Herfinanciering (laagste van 4 en 5, minimaal 0)	1.688	-	-	1.000
(7) Renterisico op de vaste schuld (2+6)	1.688	-	-	1.000
(8) Renterisiconorm, 20% van begrotingstotaal:	5.063	4.864	4.361	4.332
(9a) Ruimte onder renterisiconorm (8-7)	3.375	4.864	4.361	3.332
(9b) Overschrijding renterisiconorm (7-8)	0	0	0	0
Berekening renterisiconorm				
(10) Begrotingstotaal	25.313	24.320	21.805	21.660
(11) Het ministerieel vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
(12) Renterisiconorm: (10) * (11)	5.063	4.864	4.361	4.332

Algemeen

De algemene uitkering van het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. Het is dan ook evident dat we de ontwikkelingen nauwlettend volgen. Periodiek verschijnen vanuit het Rijk uitgebreide circulaire met daarin de jongste ontwikkelingen. De meicirculaire is de meest bekende en is tevens de richtinggevende circulaire voor de opstelling van de nieuwe begroting voor het volgende jaar. Daarnaast verschijnen er in september en in december circulaire en soms zelfs ook nog in maart.

In deze toelichting zijn alle effecten opgenomen van de huidige meerjarenraming van de algemene uitkering ten opzichte van de meerjarenraming van de begroting 2019. Kortom, het is een vergelijking van de meicirculaire 2019 ten opzichte van de meicirculaire 2018.

De algemene uitkering is opgebouwd uit een zeer uitgebreide set van uiteenlopende maatstaven zoals bijvoorbeeld het aantal inwoners, aantal woningen, aantal uitkeringsgerechtigden, oppervlak land en dergelijke. Vanaf 2019 is die maatstaven set fors uitgebreid omdat de 3D's niet langer via afzonderlijke integratieuitkeringen worden vergoed. Daarvoor zijn maatstaven ontwikkeld die gerelateerd zijn aan de sociale demografie. Denk bijvoorbeeld aan aantallen huishoudens met laag inkomen, gemiddeld inkomen en langdurig medicijngebruik. Dit zijn maatstaven die gemeenten zelf niet kunnen meten en waarvoor het verloop dus ook moeilijker is in te schatten voor de gemeentelijke meerjarenbegroting.

De BEL-gemeenten maken evenals veel andere gemeenten gebruik van de applicatie PAUW om de omvang van de gemeentefondsuitkeringen te berekenen en om te analyseren wat de gevolgen zijn van nieuwe ontwikkelingen. Met deze applicatie is ook voor de begroting 2020 het meerjarig perspectief voor de gemeentefondsuitkeringen berekend.

Ontwikkelingen (meerjaren)begroting 2020-2023

Op gebied van de algemene uitkering doen zich vaak grote wijzigingen voor, zo ook dit jaar. Ten opzichte van de meicirculaire 2018, waarop de meerjarenbegroting 2019-2022 was gebaseerd, geeft dit aanzienlijke verschillen, resulterend in hogere uitkeringen vanuit het gemeentefonds.

Voor de gemeente Eemnes is het beeld als volgt:

	2019	2020	2021	2022	2023
Raming begroting 2020	10.061.618	10.599.173	10.791.738	10.946.995	11.112.843
Raming begroting 2019	10.026.849	10.221.140	10.368.994	10.576.627	10.398.979
Verhoging gemeentefonds Eemnes	34.769	378.033	422.744	370.368	713.864

De belangrijkste verschillen worden hierna nader toegelicht.

Toelichting verschillen

Anders dan in voorgaande jaren maken we in de toelichting op de verschillen geen onderscheid meer in "algemene uitkering" en "Sociaal Domein". Het deel "Sociaal Domein" is vanaf 2019 namelijk grotendeels opgegaan in de algemene uitkering.

In onderstaand overzicht is een analyse opgenomen van de verschillen.

Verklaring verschillen	2020	2021	2022	2023
Accres/uitkeringsfactor	84.888	21.660	-21.629	-14.546
Hoeveelheidsverschillen	118.619	258.520	315.934	418.921
Taakmutaties	110.652	114.388	119.547	122.830
Middelen jeugd structureel	119.543	120.662	120.662	120.662
IU/DU/SU	94.218	78.513	78.513	78.513
3 D's in het Sociaal Domein	13.053	12.062	24.591	31.834
Stelpost buurtsportcoaches t/m 2022				-44.350
Stelpost onderschrijding BCF-plafond	-163.100	-183.400	-267.000	0
Kleine aansluitingsverschillen	160	340	-250	0
TOTAAL	378.033	422.745	370.368	713.864

De voornaamste verschillen worden hieronder toegelicht.

Accres en overige mutaties uitkeringsfactor

De accressen 2020 en 2021 zijn verhoogd ten opzichte van de meicirculaire 2018.

Dit komt voornamelijk door een lagere compensatie voor de loon- en prijsontwikkeling. De raming hiervoor van het Centraal Planbureau (CPB) in het Centraal Economisch Plan (CEP) uit maart 2019 is lager dan bij de Miljoenennota 2019. Dit verlaagt het onderdeel overige mutaties uitkeringsfactor.

Hoeveelheidsverschillen

We hebben diverse maatstafaantallen aangepast doordat we meer gebruik maken van eigen ervaringscijfers en minder uitgaan van landelijk gemiddelde ontwikkelingen. Deze verfijning laat per saldo een forse toename zien in de geraamde volumes algemene uitkering, oplopend van € 119.000 in 2020 tot € 419.000 in 2023.

De voornaamste verschillen zitten in de volgende maatstaven:

	€
- Eén ouder huishoudens/lage inkomens/minderheden	135.100
- WOZ waarden en rekentarieven	-/- 61.200
- Huishoudens	-/- 30.500
- Woonruimten	-/- 27.200
- Bedrijfsvestigingen	11.600
- Oppervlakte bebouwing	34.300
- Extra groei	40.000
	113.100

Taakmutaties

De belangrijkste taakmutaties zijn:

- Rijksvaccinatieprogramma € 18.000, oplopend tot € 19.000 extra
- Loon- en prijsbijstelling 2019 Sociaal Domein € 98.000, oplopend tot € 105.000 extra

Middelen Jeugd

In eerste instantie waren er alleen voor de jaren 2020 en 2021 middelen voor Jeugd opgenomen in de algemene uitkering. Het ministerie van BZK en de VNG zijn in overleg met provinciale toezichthouders, tot de volgende richtlijn gekomen:

- Extra middelen jeugd worden als structureel aangemerkt en ook voor de jaren 2022 en 2023 mag het bedrag van 2021 structureel worden opgenomen;
Gemeenten nemen tevens zelf maatregelen gericht op beheersing van de kosten.

De provincie Utrecht heeft nog als aanvullende voorwaarde opgenomen dat de gemeente die de stelpost opneemt, deze ook als risico benoemd in de risicoparagraaf.

IU/DU/SU

De belangrijkste mutatie is de verhoging van de vergoeding raadsleden naar structureel € 87.800.

3 D's in het Sociaal Domein

De belangrijkste mutaties zijn:

- Verlaging Integratieuitkering Participatie in 2020 en 2021 (€- 18.000)
- Verhoging Voogdij/18+ (jaarlijks € 31.040 ingaande 2020)

Stelpost buurtsportcoaches

Het beleid voor de buurtsportcoaches is vastgesteld tot en met 2022. Ook de uitgavenpost is in 2023 vervallen.

Stelpost overschrijding BCF-plafond

In de begroting 2019 gingen we nog uit van forse meevallers in verband met het mogelijk niet geheel benutten van het BTW Compensatiefonds (BCF). Echter, uit de meicirculaire 2019 blijkt dat de inschatting van die mogelijke overschrijdingen fors naar beneden bijgesteld moet worden. Zo fors, dat geen reële raming overblijft. Voorzichtigheidshalve zijn die stelposten dan ook geheel geschrapt. Dit resulteert in forse nadelen die oplopen van € 163.000 in 2020 tot € 267.000 in 2022.

Uitgangspunten berekening (meerjaren)begroting 2020-2023

Bij de berekening van de algemene uitkering gaan we zoveel mogelijk uit van eigen inzichten op het verwacht toekomstig verloop. Zo schatten we de ontwikkeling van aantallen inwoners, huishoudens, woningen en WOZ-waarden op basis van woningbouwprogramma's.

Verder schatten we veel maatstafaantallen op basis van ervaringscijfers uit de afgelopen 5 jaar en andere prognoses, zoals leerlingaantallen en aantallen uitkeringsstrekkers.

Bij maatstaven waar we zelf niet beschikken over ervaringscijfers of andere inzichten maken we gebruik van de door het Rijk gemiddeld verwachte ontwikkelingscijfers. Dit doet zich voor bij de nieuwe maatstaven zoals gemiddeld inkomen, laag inkomen, medicijngebruik e.d.

Voor de berekening van de algemene uitkering is evenals vorige jaren uitgegaan van de uitkeringsfactor in constante prijzen. Dit houdt in dat we geen rekening houden met mogelijke inflatie.

Schattingsrisico's

Zoals altijd bevatten schattingen het risico op afwijking van daadwerkelijke cijfers. Ten tijde van de berekeningen voor de begroting 2020 (begin juni 2019) is gebruik gemaakt van de werkelijke cijfers per 1-1-2019 voor zover die bekend zijn. Hiervoor maken we ook gebruik van de meest recente betaalspecificatie die het Rijk verstrekt, betaalspecificatie 2019-06. Deze betaalspecificatie bevat, zoals gebruikelijk, nog weinig definitieve maatstafaantallen per 1-1-2019. Dit betekent dat ook de basiscijfers 2019 ten behoeve van de nieuwe begroting 2020-2023 grotendeels gebaseerd zijn op schattingen.

Sociaal Domein

De integratie-uitkeringen voor de 3 D's zijn vanaf 2019 onderdeel van de algemene uitkering. Deze zogenaamde "ontschotting" is het gevolg van de visie van het Rijk dat de 3 D's voortaan gezien moeten worden als een reguliere gemeentelijke taak waarvoor geen afzonderlijk geoordeeld geld meer beschikbaar wordt gesteld.

Aanvankelijk kozen de BEL-gemeenten er echter voor om de volumes Sociaal Domein op alternatieve wijze voorlopig toch te blijven volgen en de tekorten/overschotten voorlopig ook te blijven verrekenen met de reserve Sociaal Domein.

Bij de Kadernota 2020 (raad 8-7-2019) is dit standpunt in de gemeente Eemnes losgelaten en is het Sociaal Domein in lijn met de landelijke ontwikkelingen ook in Eemnes ontkoppeld.

De uitgangspunten zijn als volgt:

1. De lasten Sociaal Domein worden in de begroting, zoals gebruikelijk, reëel geraamd;
2. Eemnes sluit aan bij de landelijke ontwikkeling het Sociaal Domein voortaan aan te merken als onderdeel van de reguliere exploitatie;
3. De lasten en baten Sociaal Domein worden in de begroting dan ook niet langer gevolgd als zou er geen ontschotting zijn;
4. Bij de jaarrekening worden overschotten/tekorten Sociaal Domein vanaf 2019 ook niet langer verrekend met de reserve Sociaal Domein maar gaan in lijn met uitgangspunt 2 op in het regulier exploitatieresultaat;
5. De hogere lasten Sociaal Domein zoals die in de Kadernota 2020 zijn opgenomen worden gedekt met de verhoogde budgetten voor Jeugd zoals die bij de meicirculaire 2019 bekend zijn geworden (de afwikkeling hiervan verloopt bij wijze van “sterfhuiskonstructie” nog via de reserve Sociaal Domein);
6. De reserve Sociaal Domein raakt overeenkomstig de meerjarenraming in 2022 uitgeput en vervalt vanaf dat moment;
7. De exploitatietekorten Sociaal Domein die ontstaan door de wegvallende dekking uit de reserve Sociaal Domein, vormen, in lijn met uitgangspunt 2, onderdeel van de reguliere begrotingssaldi waarvoor alternatieve dekkingsmiddelen nodig zijn;
8. Nieuwe budgetontwikkeling Sociaal Domein hebben voortaan rechtstreeks invloed op de reguliere begrotingssaldi en worden niet langer behandeld zoals bij uitgangspunt 7.

Impliciet is hierdoor het Sociaal Domein niet langer een specifiek onderwerp bij deze toelichting algemene uitkering.

Bijlage 4 Baten en Lasten per taakveld

Taakveld overzicht		Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Taakveld:		Saldo	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.1	Bestuur	867.032	780.630	-	858.560	858.560	785.713	782.204	784.815
0.2	Burgerzaken	181.264	231.920	-141.300	377.307	236.007	263.805	266.047	265.535
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-31.161	58.566	-893.822	531.732	-362.090	74.609	78.132	75.962
0.4	Overhead	3.420.961	3.618.925	-17.702	3.598.607	3.580.905	3.566.925	3.514.425	3.505.425
0.5	Treasury	-193.116	-239.177	-457.930	102.390	-355.540	-370.618	-368.581	-362.482
0.61	OZB woningen	-1.334.534	-1.427.534	-1.666.028	189.791	-1.476.236	-1.538.111	-1.565.608	-1.578.322
0.62	OZB niet-woningen	-470.298	-493.160	-580.823	45.097	-535.726	-553.186	-565.654	-565.743
0.64	Belastingen overig	898.803	-688.269	-635.577	21.658	-613.919	-613.768	-53.200	-53.228
0.7	Alg. uitkering en overige uitk. gemeentefonds	-9.468.226	-10.026.849	-10.599.173	-	-10.599.173	-10.791.738	-10.946.995	-11.112.843
0.8	Overige baten en lasten	3.409	100.000	-	10.000	10.000	110.000	10.000	10.000
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	82.363	-	-	20.500	20.500	16.300	14.700	13.300
0.10	Mutatie reserves	-2.728.047	-1.102.760	-2.440.503	1.711.094	-729.409	1.035.401	-1.148.322	-832.480
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-121.911	14.817	-	37.501	37.501	135.351	9.573	28.311
0.0	Bestuur en ondersteuning	-8.893.462	-9.172.891	-17.432.858	7.504.239	-9.928.619	-7.879.316	-9.973.278	-9.821.749
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	871.872	808.425	-	825.886	825.886	813.076	822.718	851.096
1.2	Openbare orde en veiligheid	60.341	41.415	-7.800	55.322	47.522	47.985	48.437	48.334
1.0	Veiligheid	932.214	849.840	-7.800	881.207	873.407	861.060	871.155	899.430
2.1	Verkeer en vervoer	713.198	807.262	-65.699	1.239.651	1.173.952	1.044.952	1.053.253	1.061.666
2.2	Parkeren	-	-	-	-	-	13.371	13.371	13.371
2.3	Recreatieve havens	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5	Openbaar vervoer	4.247	6.838	-	7.747	7.747	7.816	7.884	7.868
2.0	Verkeer, vervoer en waterstaat	717.445	814.100	-65.699	1.247.398	1.181.699	1.066.139	1.074.507	1.082.906
3.1	Economische ontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-	-

Taakveld overzicht		Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Taakveld:		Saldo	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-1.418.750	1.418.750	-	-	-	-
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-1.289	6.339	-22.255	29.555	7.300	7.300	-2.700	-2.700
3.4	Economische promotie	-60.389	-58.198	-117.805	42.321	-75.484	-75.278	-85.077	-85.123
3.0	Economie	-61.678	-51.859	-1.558.810	1.490.626	-68.184	-67.978	-87.777	-87.823
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	32.239	-	51.289	51.289	40.856	41.025	40.987
4.2	Onderwijshuisvesting	289.169	264.169	-745.284	477.065	-268.219	301.781	301.781	301.781
4.3	Onderwijsbeleid leerlingenzaken	310.480	259.245	-61.700	441.881	380.181	376.231	372.878	373.967
4.0	Onderwijs	599.649	555.653	-806.984	970.234	163.250	718.867	715.684	716.735
5.1	Sportbeleid en activering	226.559	201.473	-	213.766	213.766	214.032	214.292	214.233
5.2	Sportaccommodaties	593.150	537.519	-715.046	1.428.515	713.469	-1.638.134	577.013	550.148
5.3	Cultuur presentatie, -productie en - participatie	53.296	49.484	-1.743	54.262	52.519	50.211	52.898	54.356
5.4	Musea	-	-	-	-	-	-	-	-
5.5	Cultureel erfgoed	371	1.300	-700	-	-700	-700	-700	-700
5.6	Media	281.616	147.723	-	277.414	277.414	277.430	277.446	277.442
5.7	Openbaar groen	920.355	990.922	-5.907	1.321.020	1.315.113	1.165.567	1.145.289	1.149.845
5.0	Sport, cultuur en recreatie	2.075.346	1.928.421	-723.396	3.294.976	2.571.580	68.406	2.266.238	2.245.324
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.034.927	1.216.025	-11.296	1.116.691	1.105.395	1.106.111	1.085.517	999.833
6.2	Wijkteams	1.045.430	1.142.689	-	1.115.011	1.115.011	1.106.046	1.107.055	1.106.825
6.3	Inkomensregelingen	370.632	455.966	-1.191.000	1.666.804	475.804	534.804	531.804	531.804
6.4	Begeleide participatie	286.892	273.304	-	242.422	242.422	239.670	236.975	236.615
6.5	Arbeidsparticipatie	85.034	108.192	-	126.380	126.380	126.380	126.380	101.380
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	10.477	47.200	-56.000	120.500	64.500	64.500	64.500	64.500
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	808.902	723.564	-26.900	866.986	840.086	840.086	837.886	837.886
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.501.123	1.171.292	-	1.198.306	1.198.306	1.198.378	1.198.449	1.198.433
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	9.606	-	7.454	7.454	7.494	7.532	7.524
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	30.723	199.172	-12.000	213.938	201.938	201.938	201.938	201.938

Taakveld overzicht		Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Taakveld:		Saldo	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
6.0	Sociaal domein	5.174.138	5.347.010	-1.297.196	6.674.492	5.377.296	5.425.406	5.398.037	5.286.737
7.1	Volksgezondheid	279.532	358.711	-	357.834	357.834	362.860	357.886	362.880
7.2	Riolering	-208.057	-292.717	-869.400	450.046	-419.354	-373.674	-374.910	-374.787
7.3	Afval	-125.027	-255.756	-1.394.100	1.100.583	-293.517	-308.927	-309.015	-309.000
7.4	Milieubeheer	217.652	223.185	-	374.724	374.724	283.962	259.439	244.330
7.5	Begraafplaatsen	37.925	13.537	-19.040	59.475	40.435	34.679	33.915	32.764
7.0	Volksgezondheid en milieu	202.025	46.960	-2.282.540	2.342.663	60.122	-1.100	-32.685	-43.812
8.1	Ruimtelijke ordening	111.198	129.521	-10.500	133.151	122.651	123.647	124.619	124.397
8.2	Grondexploitatie	-626.132	-346.646	-406.142	201.519	-204.623	-146.705	-91.464	-36.335
8.3	Wonen en bouwen	-230.742	-100.108	-758.600	610.021	-148.579	-168.427	-265.035	-365.809
8.0	Volkshuisv., ruimtelijke ord. en stedelijke vernieuwing	-745.676	-317.233	-1.175.242	944.690	-230.552	-191.485	-231.881	-277.746
Totaal resultaat taakvelden		-	-	-25.350.525	25.350.525	-	-	-	-

Bijlage 5 Baten en Lasten per taakveld (programma)

Taakvelden per programma		Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Taakveld:		Saldo	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.1	Bestuur	867.032	780.630	-	858.560	858.560	785.713	782.204	784.815
Totaal programma 01. Bestuur van de gemeenschap		867.032	780.630	-	858.560	858.560	785.713	782.204	784.815
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	735.542	764.795	-	825.886	825.886	813.076	822.718	851.096
Totaal programma 02. Veiligheid		735.542	764.795	-	825.886	825.886	813.076	822.718	851.096
0.2	Burgerzaken	181.264	231.920	-141.300	377.307	236.007	263.805	266.047	265.535
1.2	Openbare orde en veiligheid	60.341	41.415	-7.800	55.322	47.522	47.985	48.437	48.334
2.1	Verkeer en vervoer	-13.253	-500	-500	-	-500	-500	-500	-500
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-11.629	-8.661	-22.255	14.555	-7.700	-7.700	-7.700	-7.700
8.3	Wonen en bouwen	-358.234	-187.059	-758.600	491.746	-266.854	-267.419	-364.726	-465.340
Totaal programma 03. Publiek, Vergunning en Handhaving		-141.511	77.115	-930.455	938.930	8.475	36.171	-58.443	-159.671
2.1	Verkeer en vervoer	726.451	796.375	-58.150	1.219.700	1.161.550	1.032.435	1.040.624	1.049.063
2.2	Parkeren	-	-	-	-	-	13.371	13.371	13.371
2.5	Openbaar vervoer	4.247	6.838	-	7.747	7.747	7.816	7.884	7.868
Totaal programma 04. Mobiliteit		730.698	803.213	-58.150	1.227.448	1.169.298	1.053.623	1.061.879	1.070.303
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-146.834	-2.358	-12.400	-	-12.400	-12.400	-12.400	-12.400
5.7	Openbaar groen	895.299	946.122	-5.907	1.291.220	1.285.313	1.135.767	1.115.489	1.120.045
Totaal programma 05. Groene leefomgeving		748.465	943.764	-18.307	1.291.220	1.272.913	1.123.367	1.103.089	1.107.645
2.1	Verkeer en vervoer	-	11.387	-7.049	19.950	12.901	13.016	13.128	13.103
7.2	Riolering	-208.057	-292.717	-869.400	450.046	-419.354	-373.674	-374.910	-374.787
7.3	Afval	-125.027	-255.756	-1.394.100	1.100.583	-293.517	-308.927	-309.015	-309.000
7.4	Milieubeheer	217.652	223.185	-	374.724	374.724	283.962	259.439	244.330
7.5	Begraafplaatsen	37.925	13.537	-19.040	59.475	40.435	34.679	33.915	32.764
Totaal programma 06. Milieu en klimaat		-77.507	-300.364	-2.289.589	2.004.779	-284.810	-350.944	-377.443	-393.590

Taakvelden per programma		Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Taakveld:		Saldo	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	115.673	60.924	-881.422	531.732	-349.690	87.009	90.532	88.362
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	136.331	43.630	-	-	-	-	-	-
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-1.418.750	1.418.750	-	-	-	-
8.1	Ruimtelijke ordening	111.198	129.521	-10.500	133.151	122.651	123.647	124.619	124.397
8.2	Grondexploitatie	-626.132	-346.646	-406.142	201.519	-204.623	-146.705	-91.464	-36.335
8.3	Wonen en bouwen	127.492	86.951	-	118.275	118.275	98.992	99.691	99.532
Totaal programma 07. Ruimtelijke ordening en wonen		-135.439	-25.620	-2.716.814	2.403.427	-313.387	162.943	223.378	275.956
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	10.341	15.000	-	15.000	15.000	15.000	5.000	5.000
6.3	Inkomensregelingen	370.632	455.966	-1.191.000	1.666.804	475.804	534.804	531.804	531.804
6.4	Begeleide participatie	286.892	273.304	-	242.422	242.422	239.670	236.975	236.615
6.5	Arbeidsparticipatie	85.034	108.192	-	126.380	126.380	126.380	126.380	101.380
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	28.409	35.000	-	38.700	38.700	38.700	36.500	36.500
Totaal programma 08. Werk en inkomen		781.307	887.462	-1.191.000	2.089.306	898.306	954.554	936.659	911.299
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	655.205	803.664	-	641.099	641.099	621.693	629.980	643.173
6.2	Wijkteams	449.616	549.974	-	526.011	526.011	517.046	518.055	517.825
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	10.477	47.200	-56.000	120.500	64.500	64.500	64.500	64.500
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	780.493	688.564	-26.900	828.286	801.386	801.386	801.386	801.386
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	9.606	-	7.454	7.454	7.494	7.532	7.524
7.1	Volksgezondheid	63.165	82.656	-	77.868	77.868	82.894	77.920	82.914
Totaal programma 09. Sociale Samenhang		1.958.956	2.181.664	-82.900	2.201.218	2.118.318	2.095.013	2.099.374	2.117.321
3.4	Economische promotie	34.472	26.583	-12.805	42.073	29.268	29.472	29.670	29.625
5.1	Sportbeleid en activering	226.559	201.473	-	213.766	213.766	214.032	214.292	214.233
5.2	Sportaccommodaties	593.150	537.519	-715.046	1.428.515	713.469	-1.638.134	577.013	550.148
5.3	Cultuur presentatie, -productie en - participatie	53.296	49.484	-1.743	54.262	52.519	50.211	52.898	54.356
5.5	Cultureel erfgoed	371	1.300	-700	-	-700	-700	-700	-700
5.6	Media	281.616	147.723	-	277.414	277.414	277.430	277.446	277.442

Taakvelden per programma		Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Taakveld:		Saldo	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
5.7	Openbaar groen	25.056	44.800	-	29.800	29.800	29.800	29.800	29.800
Totaal programma 10. Sport, cultuur en vrije tijd		1.214.518	1.008.882	-730.294	2.045.829	1.315.535	-1.037.889	1.180.419	1.154.903
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	32.239	-	51.289	51.289	40.856	41.025	40.987
4.2	Onderwijshuisvesting	289.169	264.169	-745.284	477.065	-268.219	301.781	301.781	301.781
4.3	Onderwijsbeleid leerlingenzaken	310.480	259.245	-61.700	441.881	380.181	376.231	372.878	373.967
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	379.722	412.360	-11.296	475.592	464.296	484.418	455.538	356.660
6.2	Wijkteams	595.814	592.715	-	589.000	589.000	589.000	589.000	589.000
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.501.123	1.171.292	-	1.198.306	1.198.306	1.198.378	1.198.449	1.198.433
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	30.723	199.172	-12.000	213.938	201.938	201.938	201.938	201.938
7.1	Volksgezondheid	216.367	276.055	-	279.966	279.966	279.966	279.966	279.966
Totaal 11. Opgroeien in Eemnes		3.323.397	3.207.247	-830.280	3.727.036	2.896.756	3.472.567	3.440.575	3.342.732
0.5	Treasury	-193.116	-239.177	-457.930	102.390	-355.540	-370.618	-368.581	-362.482
0.61	OZB woningen	-1.334.534	-1.427.534	-1.666.028	189.791	-1.476.236	-1.538.111	-1.565.608	-1.578.322
0.62	OZB niet-woningen	-470.298	-493.160	-580.823	45.097	-535.726	-553.186	-565.654	-565.743
0.64	Belastingen overig	898.803	-688.269	-635.577	21.658	-613.919	-613.768	-53.200	-53.228
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-9.468.226	-10.026.849	-10.599.173	-	-10.599.173	-10.791.738	-10.946.995	-11.112.843
0.8	Overige baten en lasten	3.409	100.000	-	-	-	100.000	-	-
3.4	Economische promotie	-94.860	-84.781	-105.000	248	-104.752	-104.750	-114.748	-114.748
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		-10.658.824	-12.859.770	-14.044.531	359.184	-13.685.347	-13.872.170	-13.614.785	-13.787.366
0.4	Overhead	3.420.961	3.618.925	-17.702	3.598.607	3.580.905	3.566.925	3.514.425	3.505.425
Totaal Overhead		3.420.961	3.618.925	-17.702	3.598.607	3.580.905	3.566.925	3.514.425	3.505.425
0.8	Overige baten en lasten	-	-	-	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal Onvoorzien		-	-	-	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	82.363	-	-	20.500	20.500	16.300	14.700	13.300
Totaal Vennootschapsbelasting		82.363	-	-	20.500	20.500	16.300	14.700	13.300

Taakvelden per programma		Realisatie 2018	Begr. 2019 na wijz.	Begroting 2020			Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Taakveld:		Saldo	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
0.10	Mutatie reserves	-2.728.047	-1.102.760	-2.440.503	1.711.094	-729.409	1.035.401	-1.148.322	-832.480
Totaal Mutatie Reserves		-2.728.047	-1.102.760	-2.440.503	1.711.094	-729.409	1.035.401	-1.148.322	-832.480
Totaal resultaat van de rekening van baten en lasten (0.11)		121.911	-14.817	-25.350.525	25.313.024	-37.501	-135.351	-9.573	-28.311